

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

กองบัญชาการ กองพลที่ ๑

พระบรมราชานุสาวรีย์
สมเด็จพระบรมชนกนาถ
สมเด็จพระบรมราชินีนาถ

พิชิต กาโม ทวี
ผู้ฝึกสอนพิเศษ

เสนาศึกษา

เล่มที่ ๔๔ ตอนที่ ๕ เดือนกันยายน - ตุลาคม ๒๕๖๕ ISSN 0857-5002

สมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร นวมราชโกศล

เพียงพวยพระพิรุณพริ้งพริ้ว
แสงสุริย์สุริย์สุริยกร
ม่านเมฆเมฆเมฆมนต์มาศ
ปีกษาทิวาสุรผสม
หมอกกุ่มเกตุศุภนิมิตร
ทรงกลดตรีพือุษณพัตน์
เสนาฯ พลภทนอพระราช
มาลาธวาทกรประณม
สำนักพระคุณพระกรุณา
เฉียบลิบลิบยลวิโรจน์นัต
ขอทรงพิทักษ์และปรีชา
เพิ่มเกียรติสยามกิตติคุณ

ตุลละคมอุติศร
สุประภาศประทุมพรหม
ชุลีฉวาทประณมคม
เสนาะไสตสตัดบกรรณ
พระสถิต ฌ ฌรวงส์นัต
นฤมาณสถฤษฏ์ขม
ศิรฉวาทและบังคม
สุวิสุทธิสุคนธ์พรณ
ณ ประชาเกษมสันต์
ศิริไลซ์และไพบุลย์
นฤมาณพิภพพูน
บริบูรณ์สถาวร

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ผู้ประพันธ์ พ.ท.ศ.สมโชติ วีรภัทรเดช

ประเภทบทประพันธ์ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๓

ยี่สิบสามตุลาอาเศียรวาท เบนจรมรัชกาล

สี่สิบสองพรรษเบญจรัชกาล
 สยามรัฐดำรงคงอติปไตย
 ยี่สิบสามตุลาสวรรค์กาล
 ทรงสร้างชาติก้าวหน้านั้นคง
 สมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ นาม
 ข้าฯ ขอประณตน์อมภูวตล
 จปร. ประดิษฐานนานเนินมา
 พิทักษ์ชาติศาสนาคุณานันต์
 ข้าฯ ขอเจริญคุณพระพุทธา
 ตังวายองค์ปิยราชแห่งไทย
 ทรงปกป้องคุ้มครองบริหาร

สยามินทร์ทรงงาน
 ก้าวหน้าทันสมัย
 สำนักพระคุณจาร
 เหล่าเสนาขุนยง
 ประมาภิไธยอาร์ม
 เหนือเศียรเกล้ากมล
 พลิตทัพบกเสนา
 พระมหากษัตริย์สถาบัน
 ทั้งปวงเทวา
 สถิต ณ สรรวงสุราลัย
 นฤมิตรนฤมาน

เพื่อปวงราษฎรประชาพันนัย
 วิสุทธิวิเศษสุขศานต์
 ปิยมหาราชแห่งจักรีวงศ์
 เป็นระบบระเบียบงดงาม
 เป็นสัญลักษณ์สง่างาม
 บังคมด้วยจิตกตัญญูตา
 เป็นนายทหารหลักปัจจุบัน
 เป็นที่รักยิ่งแห่งประชา
 โปรดสดับประทานพรชัย
 นิรันตัยจิรัฐติกาล
 สยามชาติรุ่งเรืองวัฒนา

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
 ผู้ประพันธ์ พ.ท.พศ.สมโชคติ วีรภัทรเวช
 ประเภทบทประพันธ์ ภาพยนต์บ่ง ๑๖

บทบรรณาธิการ

สวัสดีครับ ท่านสมาชิกและผู้อ่านนิตยสารเสนาศึกษา

นิตยสารเสนาศึกษามีประวัติการพิมพ์เผยแพร่ต่อเนื่องยาวนาน โดยถือกำเนิดขึ้นครั้งแรกเมื่อปี ๒๔๕๘ นิตยสารเสนาศึกษาเป็นนิตยสารประจำสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อให้ศิษย์เก่า นักเรียนนายร้อย รวมทั้งผู้อ่านที่มีความสนใจ ได้รับทราบถึงข่าวสารวัฒนธรรม ประเพณีสำคัญทางทหาร กิจกรรมต่าง ๆ รอบรั้วโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตามห่วงเวลาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นตลอดปี

การจัดพิมพ์นิตยสารเสนาศึกษาเดินทางยาวไกลมาถึงเล่มที่ ๘๘ ตอนที่ ๕ เดือนกันยายน-ตุลาคม ๒๕๖๕ ในปีนี้นับว่าเป็นปีที่แห่งการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ เนื่องจากคณะกรรมการจัดทำนิตยสารฯ ได้มีมติปรับปรุงรูปลักษณ์เพื่อให้นิตยสารเสนาศึกษามีความทันสมัย ดึงดูดความสนใจ และเหมาะสมกับผู้อ่านในยุคปัจจุบัน โดยมีการปรับปรุงทั้งรูปเล่ม จำนวนหน้า รูปแบบของกระดาษ ตลอดจนการเพิ่มสีฉลนภายในเล่ม รวมถึงปรับระยะเวลาการจัดพิมพ์จากทุก ๒ เดือน เป็น ทุก ๓ เดือน โดยกองบรรณาธิการยังหวังว่า นิตยสารเสนาศึกษาลบับใหม่นี้จะเป็นเสมือนจดหมายเหตุบันทึกรื่องราวสำคัญเกี่ยวกับโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าที่ควรค่าเหมาะแก่การเก็บรักษาไว้ให้ทุกท่านได้สืบค้นในอนาคต

เสนาศึกษาลบับนี้จัดพิมพ์ขึ้นในห้วงวันสำคัญของเดือนตุลาคมคือ วันคล้ายวันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และวันปิยมหาราช นิตยสารเสนาศึกษาจึงจัดพิมพ์บทอาศิรวาทเพื่อน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของทั้ง ๒ พระองค์ที่ทรงมีต่อโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า นอกจากนี้ภายในเล่มยังมีเรื่องเด่นที่น่าสนใจ ได้แก่ ประสพการณ์ในต่างแดน “โลกใบใหญ่กับนักเรียนนายร้อยไทยตัวเล็ก” กลยุทธ์การจัดการภาวะหนี้สิน โดยใช้แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภายในเล่มยังมีเรื่องใกล้ตัวที่ผู้อ่านสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางาน พัฒนาตนเอง ให้บรรลุผลตามเป้าหมาย เช่น STEP๑ เริ่มต้นเรียนภาษาอังกฤษใน “คลิก” เดียว หรือจอร์จ วอชิงตัน คาร์เวอร์ ชีวิตที่รุ่งเรืองจากทาส

ฉบับหน้าท่านจะได้พบกับเสนาศึกษาโฉมใหม่แต่ยังคงเต็มเปี่ยมด้วยสาระความรู้เช่นเคย หวังว่าผู้อ่านทุกท่านจะชื่นชอบและอิมโอมไปกับกับงานเขียนที่คัดสรรมาลง ขอขอบคุณสมาชิกทุกท่านที่สนับสนุนนิตยสารประจำสถาบันแห่งนี้เสมอมา เราจะพัฒนา ปรับปรุง เพื่อมอบประสบการณ์ที่ดีแก่นักอ่านและเป็นแหล่งพลังทางความคิดสำหรับทุกท่าน

ขอบคุณครับ

พลตรี

บรรณาธิการเสนาศึกษา

สารบัญ

เสนาศึกษา

เล่มที่ ๘๘ ตอนที่ ๕ เดือนกันยายน - ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่องจากปก : ๒ มหาราชและพระมหากษัตริย์คุณต่อโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า.....๘	
ทูลกระหม่อมอาจารย์กับประวัติศาสตร์โลกฉบับไม่เป็นทางการ : ตอน ๓ เพื่อนบ้านอาเซียน	๑๗
หนังสือเฉลิมพระเกียรติ พล.อ.หญิงสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (ตอนที่ ๓)	๒๕
กลยุทธ์การจัดการภาระหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	๓๕
การพัฒนาขีดความสามารถของเครื่องบินขับไล่ยุคถัดไป (6 th Generation Fighters).....	๕๐
การพัฒนาผู้นำสไตร์ชีทาเดล.....	๕๓
แผ่นดินไทยทุกที่มีเรื่องเล่า (ตอน ๙)	๖๑
STEP 1 เริ่มต้นเรียนภาษาอังกฤษใน “คลิก” เดียว	๖๖
จอร์จ วอชิงตัน คาร์เวอร์ ชีวิตที่รุ่งเรืองจากทาส (ตอนที่ ๑).....	๗๑
โรคไหลตาย ความตายที่ไม่รู้ตัว	๗๘
ประโยชน์ที่น่าทึ่ง ของ มะม่วงหาว มะนาวโห่	๘๕
บทความเล่าประสบการณ์ในต่างแดน “โลกใบใหญ่กับนักเรียนนายร้อยไทยตัวเล็ก”	๙๕
ปัญญาเดช.....	๑๐๕
ใคร อะไร ที่ไหน	๑๐๘

ความคิดเห็นของผู้เขียนในหนังสือฉบับนี้ไม่มีส่วนผูกพันกับทางราชการแต่ประการใด

วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๕ พลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการอาหารพันธุ์ดี ณ กองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โดยมี พล.ท. ปิยพงศ์ กลิ่นพันธุ์ ผบ.ร.จปร. และ คุณอัญชุลีฯ กลิ่นพันธุ์ ประธานสมาคมแม่บ้านทหารบก สาขา ร.จปร. และคณะฯ เฝ้ารับเสด็จ

วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๕ พล.ท. ปิยพงศ์ กลิ่นพันธุ์ ผบ.ร.จปร. เป็นประธานเปิดโครงการกิจกรรม ปั่นจักรยาน การกุศล (ปั่นปันรัก 2022) และร่วมปั่นจักรยานกับผู้เข้าร่วมแข่งขัน เพื่อหารายได้สนับสนุนในกิจการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพคนตาบอดพิการซ้ำซ้อนนครนายก (บ้านรื่นสุข) บึงถ้วยพระราชทาน พลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ ลานหน้ากองบัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๕ พล.ท. ปิยพงษ์ กลิ่นพันธ์ ผบ.รร.จปร. พร้อมด้วย คุณอัญชุลี กลิ่นพันธ์ ประธานสมาคมแม่บ้านทหารบก สาขา รร.จปร. เป็นประธานพิธีทำบุญเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ครบรอบ ๑๖๙ ปี และ วันคล้ายวันพระบรมราชสมภพสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ครบรอบ ๙๗ ปี ณ พุทธศาสนสถาน รร.จปร.

วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๕ รร.จปร. จัดพิธีสดุดีและเทิดเกียรติ อดีต ผบ.รร.จปร., กำลังพล รร.จปร. ที่เกษียณอายุราชการ, ผู้ที่ปรับย้ายประจำหน่วยทหารภูมิภาคเพื่อรอเกษียณอายุราชการ และกำลังพลที่ลาออก ตามโครงการ ประจำปี ๒๕๖๕ โดยเรียนเชิญ พล.อ. จิรเดช กมลเพชร ที่ปรึกษาพิเศษ ทบ. (อดีต ผบ.รร.จปร.) เป็นประธาน ณ หอประชุม รร.จปร.

วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๕ พล.ท. ปิยพงศ์ กลินพันธ์ ผบ.รร.จปร. พร้อมด้วย คุณอัญชุลีย์ กลินพันธ์ ประธานสมาคมแม่บ้านทหารบก สาขา รร.จปร. เป็นประธานพิธีทำบุญถวายเป็นพระราชกุศล เนื่องในวันคล้ายวันสวรรคต (๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๕) พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร โดยมีนายทหารชั้นผู้ใหญ่ ข้าราชการ และ นนร. ร่วมพิธีฯ ณ พุทธศาสนสถาน รร.จปร.

วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๕ พล.ท. ปิยพงศ์ กลินพันธ์ ผบ.รร.จปร. พบปะกำลังพลและมอบนโยบาย การปฏิบัติงาน ให้กับข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานราชการ รร.จปร. ณ หอประชุม รร.จปร.

เสนาศึกษา เล่มที่ ๘๘ ตอนที่ ๕ เดือน กันยายน - ตุลาคม ๒๕๖๕

วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๕ พลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานผ้าพระกฐินให้ รร.จปร. โดย พล.ท. ปิยพงศ์ กลิ่นพันธุ์ ผบ.รร.จปร. เชิญผ้าพระกฐินทอดถวาย ณ วัดโยธีราษฎร์ศรัทธาราม ต.พรหมณี อ.เมืองนครนายก จ.นครนายก

วันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๖๕ พล.ท. ปิยพงศ์ กลิ่นพันธุ์ ผบ.รร.จปร. เป็นประธานในพิธีวางพวงมาลา เนื่องในวันปิยมหาราช โดยมีนายทหารชั้นผู้ใหญ่ ข้าราชการ นนร. และส่วนราชการจังหวัดนครนายก ร่วมพิธี ณ ลานพระบรมราชานุสาวรีย์รัชกาลที่ ๕ บริเวณหน้ากองบัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

เรื่องจากปก : **๒ มหาราช** และพระมหากษัตริย์คุณ ต่อโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ผืนเอก ตรีทัศน์ เกิดชนะ

บารมีพระมากพัน รำพัน
พระพิทักษ์ชัยดิธรรม ต้องแท้
บริสุทธิ์จตุสดวงตะวัน ส่องโลก ไชริ่แฮ
ทวยราษฎร์รักบาทแม่ ยิ่งด้วยปิตุรงค์

ในเดือนตุลาคมของทุกปี พสกนิกรชาวไทยต่างระลึกถึงโคลงบทนี้เพื่อสื่อแสดงความสำนึกในพระมหากษัตริย์คุณในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕ ปีครองราชย์ พ.ศ. ๒๔๑๑-๒๔๕๓) ซึ่งเสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๓ ต่อมาได้กำหนดให้วันที่ ๒๓ ตุลาคมเป็น “วันปิยมหาราช” และมีการจัดพิธีรำลึกถึงพระองค์อย่างยิ่งใหญ่เป็นประจำทุกปี

ต่อมา หลังจากพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร^๑ (รัชกาลที่ ๙ ปีครองราชย์ พ.ศ. ๒๔๘๙-๒๕๕๙) เสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้มีพิธีรำลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณของพระองค์ในวันที่ ๑๓ ตุลาคมของทุกปีด้วยเช่นกัน

เนื่องจากพระมหากษัตริย์ทั้งสองพระองค์ทรงประกอบพระราชกรณียกิจสำคัญด้านต่าง ๆ ซึ่งก่อประโยชน์อย่างใหญ่หลวงแก่ประเทศชาติและประชาชน จึงทรงได้รับการถวายพระราชาสมัญญา “มหาราช” คือ “พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระปิยมหาราช” หรือ “สมเด็จพระปิยมหาราช” และ “พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร”

กล่าวเฉพาะด้านการทหาร ทั้ง ๒ พระองค์ต่างมีพระราชกรณียกิจสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาการทหารอาชีพของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการก่อกำเนิดโรงเรียนผลิตนายทหาร ซึ่งพัฒนาเป็นโรงเรียนนายร้อย

^๑ บทพระราชนิพนธ์ในลิลิตเรื่อง นิทราชาคริต พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

^๒ พระปรมาภิไธยจารึกในพระสุพรรณบัฏเมื่อทรงประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษก วันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ คือ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรามาธิบดี จิกรีนฤบดินทร สยามมินทราธิราช บรมนาถบพิตร

พระจุลจอมเกล้าในเวลาต่อมา นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระปิยมหาราชพระราชทาน
กำเนิดโรงเรียนใน พ.ศ. ๒๔๓๐ มีที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ และพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชม
หาราชบรมนาถบพิตรพระราชทานพระราชดำริให้กองทัพบกย้ายโรงเรียนไปตั้งที่จังหวัดนครนายก
ซึ่งพระองค์เสด็จฯ ทรงเปิดใน พ.ศ. ๒๕๒๙

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พระปิยมหาราช)

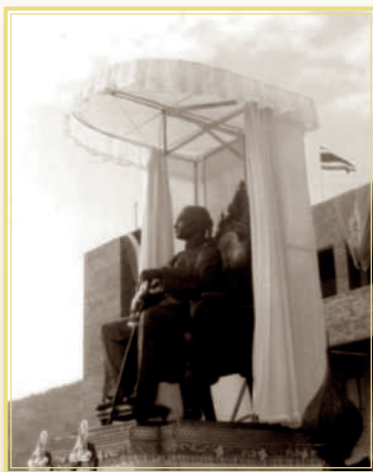
พระราชกรณียกิจสำคัญของมหาราชพระองค์แรก “พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว”
(พระปิยมหาราช) คือ การพระราชทานกำเนิด “โรงเรียนสอนวิชาทหาร” หรือ “โรงเรียนทหารสราญรมย์”
ณ พื้นที่ติดพระราชวังสราญรมย์ด้านทิศตะวันออก โรงเรียนเปิดสอนครั้งแรก วันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๓๐
และการเสด็จฯ ทรงประกอบพิธีเปิด วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๔๓๕ หลังจากการนั้นมีการเปลี่ยนนาม
โรงเรียนอีกหลายครั้ง จนกระทั่งมีการจัดตั้ง “โรงเรียนนายร้อยชั้นมัธยม” ถนนราชดำเนินนอก แยกจาก
โรงเรียนแห่งเดิมซึ่งจัดเป็น “โรงเรียนนายร้อยชั้นปฐม” และพระองค์เสด็จฯ ไปทรงเปิดโรงเรียนนายร้อยชั้น
มัธยม วันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๕๒ ต่อมาปลายรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖
ปีครองราชย์ พ.ศ. ๒๔๕๓-๒๔๖๘) จึงได้ยุบรวมโรงเรียนทั้งสองแห่งเป็น “โรงเรียนนายร้อยทหารบก”

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระปิยมหาราชเอาพระราชหฤทัยใส่การดำเนินงานของ
โรงเรียนอย่างดี เห็นได้จากการเสด็จฯ ไปทอดพระเนตรการดำเนินงานของโรงเรียนด้านต่าง ๆ อยู่เสมอ เช่น
อาคารสถานที่ สภาพความเป็นอยู่ การฝึกศึกษาของนักเรียนนายร้อย และพระราชทานรางวัลแก่นักเรียน
นายร้อยที่สอบไล่ได้ อีกทั้งการพระราชทานสิ่งของแก่โรงเรียน เช่น พระบรมรูปประทับยืน เมื่อมีพระราช
อาคันตุกะจากต่างประเทศ ก็โปรดเกล้าฯ ให้ทรงเข้าร่วมพิธีพระราชทานรางวัลแก่นักเรียนนายร้อยด้วย

พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

ในรัชสมัยมหาราชพระองค์หลัง “พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร” ได้พระราชทานนาม “โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า” แทน “โรงเรียนนายร้อยทหารบก” เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๑ ต่อมาได้พระราชทานพระราชดำริให้กองทัพบกย้ายโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าจากกรุงเทพฯ ไปบริเวณ เขาชะโงก อำเภอมืองนครนายก จังหวัดนครนายก และเสด็จฯ ทรงเปิด วันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๙

พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว หน้าอาคารกองบัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๑

พระราชกรณียกิจสำคัญซึ่งสร้างขวัญและกำลังใจแก่นักเรียนนายร้อยคือ การพระราชทานกระบี่และประกาศนียบัตรหรือปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา รวมการเสด็จฯ ตลอดรัชกาลไม่น้อยกว่า ๖๐ ครั้ง และในหลายโอกาส ได้พระราชทานสิ่งของต่าง ๆ แก่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และเมื่อครั้งที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ายังตั้งอยู่ถนนราชดำเนินนอก ก็ทรงรับพระราชอาคันตุกะจากต่างประเทศที่นี้ในหลายโอกาส

พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงประกอบพระราชพิธีตรึงหมุดธงชัยเฉลิมพล ณ พระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๔

พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานธงชัยเฉลิมพลประจำกองพันกรมนักเรียนนายร้อย รักษาพระองค์ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จำนวน ๔ กองพัน ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๔

พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
และสมเด็จพระเจ้าโบดวง เบลเยียม
ทอดพระเนตรการแสดงกระบี่กระบองของนักเรียนนายร้อย ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๗

พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
เสด็จฯ ไปโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ประทับพักพระอิริยาบถที่พระตำหนัก A 1
๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๔

เครื่องเสียงที่พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานแก่นักเรียนนายร้อย วันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๐ ปัจจุบันจัดแสดงที่พิพิธภัณฑ์ รร.จปร. อาคาร ๑๐๐ ปี รร.จปร.

เพื่อรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของทั้งสองพระองค์ที่มีต่อโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จึงได้รวบรวมพระราชกรณียกิจสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวกับโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ามานำเสนอ แยกตามรัชกาล และลำดับเหตุการณ์ ดังนี้

รัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕ ปีกองราชย์ พ.ศ. ๒๔๑๑-๒๔๕๓)

๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๓๐	โรงเรียนสอนวิชาการทหารเปิดสอนเป็นวันแรก ต่อมาเรียกชื่อว่า “โรงเรียนทหารสราญรมย์”
๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๔๓๕	ทรงเปิดโรงเรียน และทอดพระเนตรการดำเนินงาน
๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๓๘	ทอดพระเนตรการดำเนินงาน และพระราชทานรางวัลแก่นักเรียนนายร้อยผู้สอบไล่ได้
๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๔๐ (พ.ศ. ๒๔๔๑ นับตามปฏิทินปัจจุบัน)	นักเรียนนายร้อยเข้าเฝ้าฯ ถวายตัวที่สนามหญ้าหน้าพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท
๑๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๔๑	ทอดพระเนตรการดำเนินงาน และพระราชทานรางวัลแก่นักเรียนนายร้อยผู้สอบไล่ได้ เคาท์แห่งตูริน (Count of Turin) อิตาลีเสด็จร่วมในพิธี
๒ มกราคม พ.ศ. ๒๔๔๒ (พ.ศ. ๒๔๔๓)	ทอดพระเนตรการดำเนินงาน และพระราชทานรางวัลแก่นักเรียนนายร้อยผู้สอบไล่ได้ เจ้าชายวัลดิมาร์แห่งเดนมาร์ก (Prince Waldemar of Denmark) เสด็จร่วมในพิธี
๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๔๓ (พ.ศ. ๒๔๔๔)	ทอดพระเนตรการดำเนินงาน และพระราชทานรางวัลแก่นักเรียนนายร้อยผู้สอบไล่ได้
๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๔๔ (พ.ศ. ๒๔๔๕)	ทอดพระเนตรการดำเนินงาน และพระราชทานรางวัลแก่นักเรียนนายร้อยผู้สอบไล่ได้
๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๔๗	ทอดพระเนตรการดำเนินงาน

๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๕๑	พระราชทานธงชัยเฉลิมพลแก่โรงเรียนนายร้อยชั้นปฐมและโรงเรียนนายร้อยชั้นมัธยม โรงเรียนละ ๑ ธง และหน่วยทหารต่าง ๆ รวม ๑๒ กอง ในวันเสด็จฯ ไปทรงเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์ (พระบรมรูปทรงม้า) เนื่องในงานพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก ทรงครองราชย์ครบ ๔๐ ปี (พ.ศ. ๒๔๑๑-๒๔๕๑)
๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๕๒	ทรงเปิดโรงเรียนนายร้อยชั้นมัธยม ถนนราชดำเนินนอก และพระราชทานรางวัลแก่นักเรียนนายร้อยผู้สอบไล่ได้

รัชกาลพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ ๙ ปีครองราชย์ พ.ศ. ๒๔๘๙-๒๕๕๙)

๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๓	มีพระบรมราชโองการในพระปรมาภิไธยชานนามโรงเรียนนายร้อยทหารบกฯว่า “โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า”
๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๓	พระราชทานตราแผ่นดินหรือตราอาร์ม สำหรับเป็นตราประจำโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และกฎกระทรวงกลาโหมได้ให้ใช้เป็นเครื่องหมายเหล่าและเครื่องหมายสังกัดของนักเรียนนายร้อย
๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๓	พระราชทานกระบี่และประกาศนียบัตร ณ พลับพลาที่ประทับ หน้าอาคารกองบัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (เป็นการเสด็จฯ ครั้งแรก)
๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๖	โปรดเกล้าฯ ให้วงดนตรีนักเรียนนายร้อยแสดงในงานฉายภาพยนตร์ส่วนพระองค์หารายได้โดยเสด็จพระราชกุศล ณ โรงภาพยนตร์ศาลาเฉลิมกรุง เพื่อนำรายได้สมทบทุนสภากาชาดไทย (งานเริ่มวันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๖) ร้อยโท วสุ อิศรางกูร ณ อยุธยา เป็นผู้ควบคุมวงดนตรี
๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๗	ทรงรับพระราชอาคันตุกะ พระเจ้าโบดวง (King Baudouin) สมเด็จพระราชาธิบดีแห่งเบลเยียม
๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๘	ทรงรับพระราชอาคันตุกะ พระเจ้าโอลาฟที่ ๕ (King Olav V) สมเด็จพระราชาธิบดีแห่งนอร์เวย์
๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๐	พระราชทานเครื่องเสียงแก่นักเรียนนายร้อย
๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๐	ทรงเททองหล่อพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ครึ่งพระองค์) ณ กองทัตติศิลป์ กรมศิลปากร สำหรับประดิษฐานบนพระแท่นพระบรมราชานุสาวรีย์หน้าหอประชุมกิตติขจร โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ถนนราชดำเนินนอก เนื่องในงานวันคล้ายวันพระราชทานกำเนิดโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าครบ ๘๐ ปี
๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๐	ทรงเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวองค์ใหม่ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ (สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง) และสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลที่ ๑๐) โดยเสด็จฯ ค่าวันเดียวกัน ทั้ง ๓ พระองค์ได้เสด็จฯ ไปทรงร่วมงานราตรีสโมสรเนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชทานกำเนิดโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าครบ ๘๐ ปี ณ อาคารลีลาศ สวนอัมพร พระราชวังดุสิต
๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๑	ทรงรับพระราชอาคันตุกะ พระเจ้าชาห์ โมฮัมหมัด เรซา ปาห์ลาวี (Mohammad Reza Shah Pahlavi) สมเด็จพระจักรพรรดิแห่งอิหร่าน

๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๑	เสด็จฯ ทรงรับพระราชอาคันตุกะ พระเจ้าไฮลี เซลาสซีที่ ๑ (Haile Selassie I) สมเด็จพระจักรพรรดิแห่งเอธิโอเปีย
๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๓	ทอดพระเนตรการชกมวยป้องกันตำแหน่งชนะเลิศของโลกรุ่นฟลายเวทของสภามวยโลก ระหว่างนายนิริศ เชี่ยวน้อย (ชาติชาย เชี่ยวน้อย) กับนายเออร์ปีโต ซาลาวาร์เรีย นักมวยฟิลิปปินส์ ผู้ทำชิง ณ เวทีสนามมวยกองทัพบก เป็นมวยการกุศลเพื่อหารายได้ช่วยสวัสดิการทหาร มูลนิธิสวัสดิการตำรวจ และบำรุงกองพยาบาลโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๐	โปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐) เสด็จฯ ไปทรงประกอบพิธีเททองหล่อพระบรมรูป ณ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ โปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าสร้างพระบรมรูปและเหรียญที่ระลึกพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าครบ ๙๐ ปี
๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๐	ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (พลตรี จวน สุวรรณรัตน์ พ.ศ. ๒๕๑๙-๒๕๒๒) เข้าเฝ้าฯ ทูลเกล้าฯ ถวายพระบรมรูปและเหรียญพระบรมรูปดังกล่าวแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๔ (โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าครบ ๙๔ ปี)	ทรงวางศิลาฤกษ์โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ณ บริเวณเขาชะงอก อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี)
๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๙ (โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าครบ ๙๙ ปี)	ทรงประกอบพิธีเปิดโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า อำเภอเมืองนครนายก และทรงปลูกต้นประดู่ บริเวณสนามหน้าหอประชุมโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๙	ประทับพักพระอิริยาบถที่พระตำหนัก A1 โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า นครนายก หลังจากเสด็จฯ ไปทรงติดตามงานโครงการพัฒนาลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำนครนายก และโครงการเกษตรรวมใจ (พระตำหนัก A1 เป็นที่ประทับพลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อทรงงานที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า)
๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ (โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าครบ ๑๐๐ ปี)	ทรงเปิดพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวครึ่งพระองค์ ณ ศาลาวงกลมหลังใหม่ ทรงเททองหล่อพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวประทับพระราชอาสน์ สำหรับสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ ประดิษฐานหน้าอาคารกองบัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๑	ทรงเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวประทับพระราชอาสน์ หน้าอาคารกองบัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐) และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี)

๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๔	ทรงประกอบพิธีตี่รึงหมุดธงชัยเฉลิมพลที่พระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม และพระราชทานธงชัยเฉลิมพลแก่หน่วยทหารทั้ง ๓ เหล่าทัพจำนวน ๔๐ หน่วย ณ พระที่นั่งชุมสาย บริเวณหน้าศาลาสหทัยสมาคม ในพระบรมมหาราชวัง กองพัน กรมนักเรียนนายร้อยรักษาพระองค์ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (กรม นนร.ร.อ.จปร.) จำนวน ๔ กองพัน เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานด้วย
๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๙	โปรดเกล้าฯ ให้พลเอก สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐) เสด็จฯ แทนพระองค์ พระราชทานธงชัยเฉลิมพล ณ พระที่นั่งชุมสาย บริเวณหน้าศาลาสหทัยสมาคม ในพระบรมมหาราชวัง มีหน่วยทหารทั้ง ๓ เหล่าทัพจำนวน ๙๑ หน่วย รวมทั้งกองพันทหารราบโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (พัน ร.ร.จปร.)
๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๔	ทรงเป็นประธานในพิธีพระราชทานกระบี่ ขณะประทับรักษาพระองค์ที่โรงพยาบาลศิริราช โปรดเกล้าฯ ให้ผู้แทนผู้สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา ๒๕๕๑ และ ๒๕๕๒ จากโรงเรียนนายร้อย ๓ เหล่าทัพและโรงเรียนนายร้อยตำรวจเข้ารับพระราชทานกระบี่จากพระหัตถ์ (เป็นครั้งสุดท้ายในรัชกาล)

พระราชกรณียกิจเกี่ยวกับโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าของมหาราชทั้งสองพระองค์ ซึ่งเสด็จสวรรคตในเดือนตุลาคม คือ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พระปิยมหาราช) และพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ซึ่งรวบรวมไว้ข้างต้น แม้เป็นเพียงส่วนหนึ่ง แต่แสดงถึงพระมหากรุณาธิคุณที่แต่ละพระองค์ทรงมีต่อโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และเป็นหลักฐานแสดงถึงบทบาทที่สำคัญของมหาราชทั้งสองพระองค์ที่ทรงมีต่อการพัฒนาการศึกษาทางทหารของไทยได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะการผลิตนายทหารออกไปรับราชการรับใช้ประเทศชาติที่ดำเนินการสืบเนื่องมายาวนานครบ ๑๓๕ ปีในปีนี้

แหล่งข้อมูลสำหรับการค้นคว้าเพิ่มเติม

กองทัพบก. การปฏิรูปการทหารในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์, 2546.

ตำนานโรงเรียนนายร้อยและกรมยุทธศึกษาทหารบก. พระนคร : กรมยุทธศึกษาทหารบก, 2477.

ได้ร่มพระบารมีฯ 120 ปี รร.จปร. กรุงเทพฯ : โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, 2550.

ศรีทัศน์ เกิดชนะ, พ.อ. "เรื่องจากปก 5 สิงหาคม พ.ศ. 2430 : วันพระราชทานกำเนิดโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า." **เสนาศึกษา**. เล่มที่ 88 ตอนที่ 4 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2565) : 8-16.

ศรีศักร ชูลสวัสดิ์. พล.ต. "พระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (พ.ศ. 2489-2559) พระราชทานแก่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า." **เสนาศึกษา**.

เล่มที่ 82 ตอนที่ 6 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2559) : 1-42.

อภิสิทธิ์ พิทักษ์วงศ์. ตามรอยเสด็จพระราชดำเนินจังหวัดนครนายก. นครนายก : สำนักงานจังหวัด, 2560.

เสนาศึกษา เล่มที่ ๘๘ ตอนที่ ๕ เดือน กันยายน - ตุลาคม ๒๕๖๕

ทูลกระหม่อมอาจารย์กับ ประวัติศาสตร์โลกฉบับไม่เป็นทางการ ตอน ๓ เพื่อนบ้านเอเชียตะวันออกเฉียง

พันเอก ดร.สรศักดิ์ งามขจรกุลกิจ

“เนื่องจากเอเชียตะวันออกเฉียงเป็นภูมิภาคใหญ่ที่ไทยจะต้องเกี่ยวข้องกับ ทั้งประเทศ
ในภูมิภาคยังมีความสำคัญในประชาคมโลกทั้งด้านการเมืองและเศรษฐกิจ ด้วยมีขนาด
ที่ใหญ่โต ประชากรมาก รวมทั้งมีพลังอำนาจทางการทหารและเศรษฐกิจ จึงเป็นการสมควร
ที่เราจะต้องรู้จักเขา ไม่ว่าจะเขาจะเป็นมิตรหรือศัตรูก็ตาม”

ความนำ

“จึงเป็นการสมควรที่เราจะต้องรู้จักเขา ไม่ว่าจะเขา
จะเป็นมิตรหรือศัตรูก็ตาม” คือเหตุผลหนึ่งที่พระองค์
ทรงตอบว่า ทำไมเราต้องเรียนรู้เอเชียตะวันออกเฉียงและ
ประวัติศาสตร์จากประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้ ตามแนว
พระราชดำริในการทรงสอน “บทนำ” วิชาประวัติศาสตร์
เอเชียตะวันออกเฉียง เมื่อปี ๒๕๔๓ และยังคงทรงเน้น
ความสำคัญของเรื่องนี้อย่างต่อเนื่องมาถึงปัจจุบันใน
สมัย “บูรพาภิวัตน์” แต่พระองค์ทรงเน้นตามแนวทาง
“ประวัติศาสตร์ทางเลือก” มากกว่า “กระแสหลัก”
เช่นเดิม

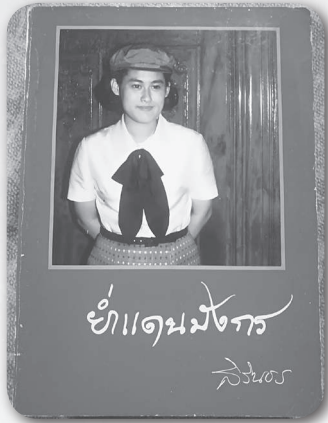
ดังตัวอย่างจาก “ทางเลือกใหม่” ที่ศึกษา
ในโลกปัจจุบันแบบ “โลกใหม่” เช่น ข้อคิดข้อตระหนัก
จากพระองค์ในการทรงสอนวิชาประวัติศาสตร์เอเชีย
ตะวันออกเฉียง: บูรพาภิวัตน์ศึกษา (๒๕๕๖) ความตอนหนึ่ง
ว่า “...ในโลกแบบใหม่นี้ เราไม่ควรคิดแต่เรื่องขัดแย้ง
เผชิญหน้าหรือแข่งขันกัน แต่ควรคิดเรื่องความร่วมมือกัน
เรียนรู้จากกันและกัน...”

ดังนั้น การเรียนรู้เอเชียตะวันออกเฉียงในสมัย
“บูรพาภิวัตน์” นี้ จึงมิใช่มีเพียงเรื่องการมีอำนาจ
ทางการเมือง เศรษฐกิจและเทคโนโลยี หากยังคง
ทรงเน้นความสัมพันธ์ในเชิงสร้างสรรค์เช่นกัน
ดังตัวอย่างในชั้นเรียน “พระสไตล์” ทรงสอนและ

ทรงให้ความหมายใหม่ในทางสันติภาพและสันติวิธีอยู่
ไม่น้อย นอกจากวิชาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียง
เฉยใจ: เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาความรู้เพื่อนบ้าน
อาเซียนในฐานะมิตร (๒๕๕๔) แล้ว ยังมีอีกหลายวิชา
เช่น วิชาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียง: บูรพาภิวัตน์
ศึกษา (๒๕๕๖) เนื่องจากสิ่งที่พระองค์ทรงเน้นประเด็น
ให้นักเรียนนายร้อยเป็นข้อคิดข้อตระหนักจากกรณีของ
ชาติตะวันออกเฉียง โดยเฉพาะจีนกับอินเดีย เมื่อมองจากมุม
ของจีนก็คือ “...สิ่งหนึ่งที่เราเรียนรู้ได้จากจีนคือ การที่จีน
พยายามร่วมมือกับประเทศที่เคยขัดแย้ง เช่น อินเดีย”

การที่พระองค์ทรงเน้นให้เห็นถึงประเด็น
“การที่จีนพยายามร่วมมือกับประเทศที่เคยขัดแย้ง
เช่น อินเดีย” นี้ ก็คือเรื่องใหญ่ ๆ ในกระแสหลักของโลก
แต่มิใช่ตามประวัติศาสตร์กระแสหลัก เพราะทรงให้
ความหมายใหม่ในฐานะ “ประวัติศาสตร์ทางเลือก”
ในลักษณะที่เคยกล่าวมาแล้วในกรณีสงครามระดับ
ภูมิภาคไทยกับพม่า ใน “ไทยเที่ยวพม่า” (๒๕๒๙)
สงครามโลกครั้งที่สอง เช่น ที่ฟิลิปปินส์ “ขอให้เจ้า
ภาพงเจริญ” (๒๕๓๕) และสงครามเวียดนาม ดังใน
“อนัมสยามมิตร” (๒๕๓๗)

นอกจากไทยกับประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน
รอบประเทศแล้ว พระองค์ทรงมีตัวอย่างในลักษณะ
เดียวกันนี้อีกไม่น้อย ที่ทรงฝากไว้เป็นข้อคิดข้อตระหนัก

ให้กับผู้อ่านเสมอมา เป็นต้นว่าในกรณีกับเพื่อนบ้านทางเอเชียตะวันออกเฉียง เช่น “เกล็ดหิมะในสายหมอก” เล่ม ๑-๕ “แกะรอยโสม” และ “ชมดอกไม้ไกลบ้าน”

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว “เรื่องใหญ่ ๆ” ในพระราชนิพนธ์สารคดีท่องเที่ยว ยังมีเรื่องต่าง ๆ เช่นในด้าน “ความรักชาติกับการอยู่ร่วมกันกับเพื่อนบ้านและสังคมโลกอย่างสันติ” และ “การช่วยคนที่ด้อยโอกาสและการพัฒนาชนบท” ซึ่งเรื่องเหล่านี้มักปรากฏให้เห็นค่อยข้างบ่อยในพระราชนิพนธ์ประเภทนี้จากทั่วทุกมุมโลก ที่พระองค์ได้เคยเสด็จฯ มาแล้ว โดยเฉพาะความสัมพันธ์ในยุคใหม่กับเพื่อนบ้านเอเชียตะวันออกเฉียง ซึ่งก็คือสาธารณรัฐประชาชนจีน (จีน)

ดังนั้นในระหว่างการอ่านพระราชนิพนธ์สารคดีท่องเที่ยวหรือการทัศนศึกษาต่าง ๆ ของพระองค์ ท่านจะได้เรียนรู้ทั้งวิธีการประวัติศาสตร์และเนื้อหาสร้างสรรค์ในเชิงบทเรียนแห่งอดีตไปในตัวโดยที่ผู้อ่านอาจไม่รู้ตัวด้วยซ้ำไปในทำนองเดียวกับเรื่องคนไทยกับพุทธศาสนา ก็ได้ ดังที่พระองค์บันทึกไว้ว่า “ทัศนะจากอินเดีย” (๒๕๓๑)

นอกจากนั้น การที่พระองค์ทรงใช้วิธีเดินเรื่อง “ขอเขียนเรียงลำดับไปตามที่ได้พบเห็นอย่างเช่นเคย” ดังในพระราชนิพนธ์ “คืนถิ่นจีนใหญ่” (๒๕๔๑) หรือ “จะเป็นการบันทึกเฉพาะสิ่งที่ข้าพเจ้า “ได้ยินด้วยหู รู้ด้วยตา” เท่านั้น” ดังในพระราชนิพนธ์ “ย่าแฉนมังกร” (๒๕๒๔) และความสำคัญของการเรียนภาษาจีน ใน “เมื่อข้าพเจ้าเป็นนักเรียนนอก” (๒๕๔๔) ผู้อ่านย่อมจะสามารถเก็บเกี่ยว “เรื่องธรรมดา” หรือ “เรื่องเล็ก ๆ” จากพระราชนิพนธ์สารคดีท่องเที่ยวโลกกว้างของจีนอย่างไม่จบสิ้นในความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนยุคใหม่

เพื่อนบ้านเอเชียตะวันออกเฉียง : ความสัมพันธ์ในยุคใหม่

ตัวอย่างเช่น ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนยุคใหม่ ใน “ย่าแฉนมังกร” (๒๕๒๔) นั้นพระองค์ทรงนำเสนอในเรื่องนี้จากมุมมองของการอยู่ร่วมกันกับเพื่อนบ้านและสังคมโลกจากทั้งสองฝ่าย คือผู้นำจีน (มาตามเต็งอิงเซา) และพระองค์ ความว่า

“มาตามเต็งอิงเซา” จีนให้ความสำคัญแก่การมาเยือนเงินของข้าพเจ้ามาก และจะพยายามให้ข้าพเจ้าและคณะเข้าใจเกี่ยวกับประเทศจีนยิ่งขึ้น หวังว่าการมาเยือนครั้งนี้จะส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีงามระหว่างกัน ข้าพเจ้าบอกมาตามว่า ตั้งแต่เด็ก ๆ ก็ได้คุ้นเคยกับวรรณคดีและศิลปะจีน แต่ลืมไปหมดแล้ว การมาคราวนี้หวังว่าจะทำให้นึกออกขึ้นมาอีก หวังว่าจะได้นำความรู้ที่ได้รับไปทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ จีนและไทย เป็นประเทศทางตะวันออกเหมือนกัน คงจะมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่คล้ายคลึงกัน จะเรียนรู้จากกันได้...

ในครั้งนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ ก็มีพระราชกระแสรับสั่งให้มาศึกษาเรื่องเกษตรกรรม ศิลปหัตถกรรมของจีนอยู่เหมือนกัน

ข้าพเจ้าเองยังสนใจทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์ด้วย”

เรื่องที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถรัชกาลที่ ๙ มีพระราชกระแสรับสั่งให้มาศึกษานั้น ย่อมถือเป็น “เรื่องใหญ่ ๆ” ในพระราชนิพนธ์สารคดีท่องเที่ยว เพราะเกี่ยวโยงไปถึงเรื่อง “การช่วยคนที่ด้อยโอกาสและการพัฒนาชนบท” แต่สำหรับเรื่องที่ถูกละหลอมนอกรายการทรงสนพระราชหฤทัยทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์ อาจถือเป็น “เรื่องธรรมดา” หรือ

“เรื่องเล็ก ๆ” ก็ได้

“เรื่องธรรมดา” ในพระราชนิพนธ์สารคดีท่องเที่ยวโลก กว้างนั้น ส่วนใหญ่เป็นสิ่งที่เรามักพบเห็นอยู่เสมอ และอาจใช้ในชีวิตประจำวันของเราอยู่แล้ว เช่น การ รู้จักสังเกต สงสัย วิเคราะห์ความ น่าเชื่อของข้อมูล ข่าวสาร ยอมรับความต่าง หลากหลายมุมมอง รู้จัก ให้อภัย เข้าใจผู้อื่น มีจินตนาการเชิงบวก เชิงสร้างสรรค์ และการพัฒนาตนเองให้เท่าทันโลกและในขณะเดียวกัน ก็เท่าทันตัวเราเองด้วย

พระองค์ทรงสะท้อนและทรงบันทึกสิ่งเหล่านี้หรือ ตรัสเล่า “เรื่องธรรมดา” นี้มากเช่นกัน เพราะภาพรวม ที่ปรากฏอย่างโดดเด่นในพระราชนิพนธ์สารคดีท่องเที่ยว ก็คือ “ความไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ” และมักทรงสอดแทรก ความคิดอ่านของพระองค์อย่างเด่นชัดไว้ในแต่ละเรื่อง แต่ละประเด็น ที่พระองค์เสด็จฯ ไปพบเห็น เพื่อเป็น ข้อคิดข้อตระหนักให้กับผู้อ่านผู้เรียนด้วยความหวังใจ จากครูประวัติศาสตร์เสมอ นับเป็นพระเมตตาและเป็น ลักษณะเด่นที่ท่านจะพบเห็นในพระราชนิพนธ์แต่ละเล่ม ได้อย่างดี

ในที่นี้คงไม่สามารถนำ “เรื่องธรรมดา” จาก พระองค์มากล่าวได้หมด แต่จะขอยกบางเล่มบางตอน มาเป็นตัวอย่างของ “ประวัติศาสตร์โลกฉบับไม่ เป็นทางการ” หรือ “ประวัติศาสตร์ทางเลือก” ใน “พระสไตล์” ก็แล้วกัน และจะได้เน้นเฉพาะส่วนของจีน คือ “ย่าแดน มังกร” และ “เมื่อข้าพเจ้าเป็นนักเรียนนอก” เป็นการ นำร่องไปก่อน

ใน “ย่าแดนมังกร” นั้น พระองค์ทรงบอกกล่าว ตั้งแต่ว่า อย่าเพิ่งเชื่อในสิ่งที่พระองค์จะทรงเล่า โดยเฉพาะเรื่องเล่าเกี่ยวกับโบราณสถาน ด้วยเหตุผลว่า ความผิดพลาดอาจเกิดก่อนถึงพระองค์ และอาจเกิดขึ้นได้ หลายขั้นตอน “คนเล่าอาจจะเล่าผิด ล่ามแปลผิดหรือเรา ฟังผิดก็ได้ ใครอย่าถือเป็นตัวรับตำรา ขอเตือนไว้ก่อนว่า ตำราฉบับนี้เหมือนตำรายาจดสามทีกินตาย”

แต่พระองค์ทรงรักษา “พระสไตล์” ไว้เป็นอย่างดีเสมอ คือทรงให้ข้อมูลข้อเท็จจริง พร้อมด้วยข้อคิดเห็นจาก มุมมองต่าง ๆ ซึ่งแม้จะยังไม่สมบูรณ์นัก แต่เป็น ประโยชน์สำหรับการค้นคว้าต่อไป และสิ่งสำคัญยิ่งก็คือ ทรงไม่ลืมนที่จะสอดแทรกข้อคิดเชิงเปรียบเทียบกับไทย และออกจะคล้ายเคลียดเสมอ หากท่านมีจินตนาการ รู้จัก “ปล่อยวาง” (Release) ตามแบบ “พระสไตล์”

บ้าง ก็คงจะดีไม่น้อย

ดังเช่น กรณีเรื่องเล่า “ปืนกำแพงเมืองจีน” พระองค์ทรงเริ่มจากข้อมูล ข้อคิดเห็นจากมุมมองต่าง ๆ แล้วจึงทรงหยดเรื่องเบา ๆ ตบท้ายจากเรื่องจริง แต่ คลายเคลียดได้เช่นกัน

“กำแพงเมืองจีนส่วนที่เราดูนั้น เรียกว่า ปาดำหลิ่ง อยู่ในอำเภอ เหยียนซิง ซึ่งทางการเงินยุคปัจจุบันได้ ซ่อมแซมเอาไว้เรียบร้อยแล้ว

กำแพงเมืองจีน(หรือในภาษาจีนเรียกว่า ฉางเฉิง)นั้น ยาวทั้งหมด ๖,๗๐๐ กิโลเมตร เป็นสิ่งมหัศจรรย์ของโลก อย่างหนึ่งที่เดียว ได้ยินว่าเมื่อมนุษย์อวกาศออกนอกโลก ไปแล้ว หันกลับมามองโลกของเราอีก สิ่งสุดท้ายที่จะได้ เห็นบนโลกคือ กำแพงเมืองจีนนี้แหละ

ประวัติความเป็นมาในการสร้างกำแพงเมืองจีนนี้ เล่ากันว่า ประมาณศตวรรษที่ ๔-๓ ก่อนคริสตกาลเป็น สมัยที่เรียกว่า จ้านกั๋ว หรือ Warring States ประเทศจีน ยังไม่รวมกันเป็นปึกแผ่น ยังคุมอำนาจกันเป็นแคว้นเล็ก แคว้นน้อย ต่างฝ่ายต่างสร้างกำแพงป้องกันพื้นที่ ยึดครองหรือเขตอิทธิพลของตนให้พ้นจากการโจมตี ของแคว้นใกล้เคียง

พอถึงราชวงศ์ ฉิน พระเจ้าฉินสื่อหวังตี้ (ศตวรรษ ที่ ๓ ก่อนคริสตกาล) ได้รวมจีนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน พระองค์ได้เชื่อมกำแพงของแคว้นต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

การสร้างกำแพงนี้ถือว่าเป็น “งานช้าง” ประจำ รัชกาลทีเดียว โดยกล่าวว่าเพื่อป้องกันชนเผ่าศัตรูที่จะ เข้ามารุกราน

บางคนเขานินทาว่า ท่านทำการครั้งนี้เพื่อ ล้างสมองคนไม่ให้คิดต่อต้านท่าน ให้เสียเวลาสาละวน อยู่กับการสร้างกำแพงเมืองจีน จะได้ไม่มีปัญหาคิด เรื่องอื่น

อีกประการหนึ่ง การถูกส่งไปทำกำแพงเมืองจีนนั้น เหมือนเป็นการถูกกำจัดไปเลย เพราะเป็นงานที่ยากลำบาก อยู่บนยอดภูเขาสูง

ราชวงศ์ที่ต่อจากราชวงศ์ ฉิน ก็ได้ซ่อมแซมกำแพงนี้ จนถึงราชวงศ์ หมิง (คริสต์ศตวรรษที่ ๑๔) กำแพงเมืองจีนสำเร็จบริบูรณ์เท่ากับที่เราเห็นอยู่ทุกวันนี้...

ตอนที่เดินขึ้นนั้น ใจคิดอยู่ตลอดเวลาว่า ถ้ากำแพงเมืองจีนนี้อยู่เมืองไทย คงจะเป็นกรรมของพวกเรา เพราะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณองค์เจ้าพรหมมุนีโปรดการออกกำลังกายด้วยการวิ่งขึ้นลงบันไดมาก

ท่านเห็นกำแพงเมืองจีนนี้คงโปรดแยะเลย เราก็คต้องวิ่งขึ้นวิ่งลงตามเสด็จ”

ข้อคิดจากเรื่องเล่านี้ พระองค์ทรงนำเสนอไว้หลายประเด็น แต่ถ้าท่านชอบออกกำลังในลักษณะเช่นนี้อยู่แล้ว ก็คงจะชอบใจไม่น้อยไปกับข้อคิดเชิงเปรียบเทียบของพระองค์ แม้จะเห็นว่าสิ่งนั้นคงเป็นไปได้ก็ตาม นี่คือเสน่ห์อย่างหนึ่งของ “พระสไตล” และวิธีคิดเชิงเปรียบเทียบซึ่งคนเราทุกคนมีวิธีคิดเช่นนี้อยู่แล้ว และมักใช้การได้ดีในทางประวัติศาสตร์และชีวิตจริงด้วย ถ้ารู้จักคิด รู้จักเปรียบเทียบ ถือว่าเป็นการ “ลับสมอง” ไปในตัวตลอดเวลา และควรต้องฝึกฝนอยู่เสมอพร้อมด้วยการมีจินตนาการสร้างสรรค์ และมีอารมณ์ขันไปในตัวตนของแต่ละท่านก็ยิ่งดีใหญ่ สนุกและได้ความรู้

นอกจากเรื่องเล่ากำแพงเมืองจีนแล้ว พระองค์ทรงเล่าอีกหลายเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์จีน จากหลักความรู้และวิธีการของนักประวัติศาสตร์ที่ดี และน่าจะเป็นข้อคิดข้อตระหนักสำหรับผู้่านที่ชื่นชอบภาพยนตร์อิงประวัติศาสตร์ไม่น้อย หากอาศัยวิธีคิดเชิงเปรียบเทียบและการมีจินตนาการเป็นตัวช่วย ดังเช่นที่พระองค์กล่าวถึง

องค์ชาย ๔ ในเรื่อง “ศึกสายเลือด” ความว่า

“ตอนนี้เรื่องที่คุณกำลังสนใจคือ เรื่อง “ศึกสายเลือด” ซึ่งอันที่จริงแล้วข้าพเจ้าไม่ได้ดูหรอก แต่ว่าได้ฟังคนพูดกัน

บ้างว่าเป็นนิยายอิงประวัติศาสตร์สมัยราชวงศ์เซ็ง ซึ่งเป็นพวกเม่งจู (แมนจู) ไม่ใช่คนจีน องค์ชาย ๔ คือ จักรพรรดิองค์ที่ ๓ ของราชวงศ์ มีพระนามออกเสียงตามสำเนียงจีนกลางว่า หย่งเจิ้ง (Yong Zheng) ครองราชย์สมบัติระหว่าง ค.ศ. ๑๖๒๓-๑๖๖๖ พระเจ้า ฉีเยิน หลง (Qian Long) ค.ศ. ๑๖๖๖-๑๖๙๖ เป็นกษัตริย์ที่ครองราชย์นานที่สุด เป็นจักรพรรดิที่ทรงพระปรีชาสามารถมาก ได้ทำความเจริญแก่ประเทศจีนหลายอย่าง

เรื่องประวัติศาสตร์มีบันทึกไว้อย่างคร่าว ๆ เมื่อนำมาแสดงหนังหรือเล่นเป็น นวนิยาย ผู้แต่งจำเป็นจะต้องมีจินตนาการ (ที่ฟังชานพอสมควร) จึงจะสามารถต่อเติมเสริมแต่งช่วงที่มีมดมนได้

อย่างเช่นในประวัติศาสตร์ก็เล่าเรื่องที่คุณองค์ชาย ๔ มีเรื่องกับญาติ ฆ่ากันไปฆ่ากันมาจนขึ้นครองราชย์ แล้วมาเสียชีวิตภายหลัง ด้วยสาเหตุที่ไม่มีใครทราบ ในเรื่องศึกสายเลือดก็บรรยายเสียละเอียด เล่าเสร็จว่าผู้ฆ่าคือ นาง หลีซือเหนียง

พูดง่าย ๆ เรื่องศึกสายเลือดก็เหมือนที่อาจารย์สมภา จันทรประภา เอาเรื่องอะไรต่อมิอะไรในประวัติศาสตร์ไทยมาทำเป็นละคร เหตุการณ์ต่าง ๆ ก็มีบันทึกไว้จริง แต่เรื่องที่ยังเป็นความลับอยู่หรือรายละเอียดที่ไม่มีบันทึกประวัติศาสตร์ อาจารย์ก็เติมเอาเอง”

กรณีของอาจารย์สมภา จันทรประภา ที่ทรงยกมากล่าวไว้ใน “ย่าแดนมังกร” คือตัวอย่างทั้งข้อคิดและข้อตระหนักที่ดีของนักประวัติศาสตร์ และผู้เรียนผู้อ่าน

ที่ดีเช่นกัน โดยเฉพาะในการเข้าใจ เข้าถึง “แก่น” ของวิชาประวัติศาสตร์อย่างสนุก ได้ความรู้และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

ตัวอย่างในเรื่องนี้ จึงเป็นสิ่งที่ท่านควรใส่ใจและพิจารณาให้ดี เพราะวิธีการของนักประวัติศาสตร์ที่ดี ไม่ว่าจะ เป็นขั้นตอนไหนในส่วนของการศึกษาและสามารถเขียนวิเคราะห์เรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างลึกซึ้งแน่นอนว่าในหลักใหญ่ก็คงไม่ต่างไปจากนักแต่งนวนิยายหรือผู้เขียนบทละครภาพยนตร์ นั่นก็คือ การรู้จักใช้จินตนาการหรือความสำคัญของการใช้จินตนาการ ดังที่นักวิทยาศาสตร์ระดับโลกคือ อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ เคยกล่าวไว้นานมาแล้วว่า “จินตนาการ สำคัญกว่าความรู้” และทูลกระหม่อมอาจารย์ทรงกล่าวไว้อย่างชัดเจนใน “ย่าแค้นมังกร”

เรื่องต้องมี “จินตนาการที่ฟังชานพอสสมควร” จึงจะสามารถต่อเติมแต่งช่วงที่มีดมนได้” นี้ คงไม่ต่างไปจากการเรียนรู้ด้านอื่น ๆ คือต้องผ่านการฝึกฝนพอควร จึงจะใช้การได้ดี

ความสำคัญของประวัติศาสตร์ และวิชาประวัติศาสตร์ จึงมีข้อมูลที่ตัวข้อมูลเพียงอย่างเดียว แต่อยู่ที่ความคิดอ่านของมนุษย์อีกด้วย หรือก็คือการใช้จินตนาการของคน ๆ นั้นว่า มีความคิดอ่านลึกซึ้งกว้างไกลเพียงใด แต่การจะบรรลุหรือมีจินตนาการที่มีคุณภาพดังกล่าวนั้นได้นั้น มนุษย์ทั้งหลายจำเป็นต้องผ่านการฝึกฝนและมีพื้นฐานความรู้ที่แน่นหนอย มีไขเพียงแค่ “การคิดเอาหรือมีเทพมาส่งข่าว” หากต้องอาศัยองค์ความรู้จากประวัติศาสตร์เป็นฐานคิดสำคัญ

ด้วยเหตุนี้ การเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ที่ดีจำเป็นต้องฝึกฝนหรือส่งเสริมสิ่งนี้ให้เกิดขึ้นอย่าง

เพียงพอกับผู้เรียนผู้อ่านด้วย ดังที่สะท้อนผ่านใน “พระสไตล์” นอกห้องเรียนของพระองค์อย่างสมบูรณ์ เรื่องนี้มีอยู่มากมายและหลากหลายในพระราชนิพนธ์สารคดีท่องเที่ยวโลกกว้าง ซึ่งก็คือ “ประวัติศาสตร์โลกฉบับไม่เป็นทางการ” หรือ “ประวัติศาสตร์ทางเลือก”

ดังปรากฏเป็น “เรื่องเล็ก ๆ” ที่ทรงคิดลอย ๆ ในจินตนาการหรือที่ทรงเปิดประเด็นจากจุดเล็กจุดน้อยไว้ให้ผู้เรียนผู้อ่านได้นำไปคิดต่อ เช่น มุมมองในเรื่องการสร้างกำแพงเมืองจีนใน “ย่าแค้นมังกร” ประโยชน์ของการท่องเที่ยวหรือการเปิดโลกกว้างใน “ทัศนะจากอินเดีย” และความสำคัญของการเรียนภาษาจีนใน “เมื่อข้าพเจ้าเป็นนักเรียนนอก”

การเดินทางของพระราชนิพนธ์สารคดีท่องเที่ยวโลกกว้างก็เช่นเดียวกันกับ “พระสไตล์” ในชั้นเรียน โดยทรงมองปัญหาจากมุมที่มักไม่ค่อยใช้กัน และสะท้อนความเป็นตัวตนของพระองค์ ที่มีเสรีภาพทางความคิด ความอ่านอยู่เสมอ เพราะความคิดอ่านของพระองค์สะท้อนความเป็น “เจ้าฟ้า” หรือ “ทหารวิชาการ” ที่ทรงใกล้ชิดประชาชนหรือทรงติดดินเสมอมา ซึ่งจะได้นำเสนอตัวอย่างหนึ่งคือ ความสำคัญของการเรียนภาษาจีนใน “เมื่อข้าพเจ้าเป็นนักเรียนนอก”

เพื่อนบ้านเอเชียตะวันออก: ความสำคัญ ของภาษาจีน เกาหลี ญี่ปุ่น

ที่จริงแล้ว ความสำคัญของภาษาจีน เกาหลี ญี่ปุ่น ในสังคมไทยมีมานานแล้ว และอาจจัดเป็น “เรื่องใหญ่ เรื่องธรรมดาและเรื่องเล็ก ๆ” ก็ได้เนื่องจากมีทั้งด้านหลักคิดหรือวิธีการ และเนื้อหาบทเรียนทางประวัติศาสตร์ในเชิงสร้างสรรค์จากพระองค์ และทั้งหมดนี้ก็ล้วนมีอยู่ในเชิง

ปรัชญาการศึกษาและประวัติศาสตร์อีกด้วย หากมองให้กว้างและรู้ลึก รู้จริง จากหลักคิด คือการทรงตระหนักถึงคุณค่าของประวัติศาสตร์ที่ให้เครื่องมือเราได้คิดได้โต้แย้ง และการมีเรื่องเล่าและบทเรียนหลาย ๆ เรื่อง หลาย ๆ ด้าน ย่อมจะช่วยให้เราเห็นทางเลือกมากขึ้นและอาจจะช่วยให้เราพ้นภัยก็ได้

กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ความอยู่รอดของสังคมนั้นอยู่ที่ การพัฒนาความคิดอ่านของผู้คนแต่ละคนในสังคมนั้น ๆ ให้กว้างและเป็นของตนเอง มิเช่นนั้นทุกคนก็คงถูกล้อลอยตามได้อย่างง่ายดาย จนไปถึงขั้นถูกโน้มน้าวและชี้นำจากใคร ๆ ก็ได้

หลักคิดของพระองค์ในเรื่องนี้ อาจเทียบเคียงให้เข้าใจง่าย ๆ ได้กับพระราชดำริที่ทรงสะท้อนให้เห็นความสำคัญของการเรียนภาษาหลาย ๆ ภาษา ตัวอย่างเช่นวิชาไทยศึกษา (๒๕๕๖)

“สังคมปัจจุบันซึ่งเป็นสังคมสารสนเทศ สังคมโลกาภิวัตน์ที่คนเราต้องติดต่อกับผู้อื่นมากขึ้น จึงจำเป็นมากขึ้นที่จะเรียนรู้และเข้าใจภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน ญี่ปุ่น จีน เกาหลี ฯลฯ หรือภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เวียดนาม ลาว เขมร พม่า มาเลย์ ฯลฯ”

วิชาอื่น ๆ ก็เช่นกัน พระองค์ทรงเน้นย้ำความสำคัญในเรื่องนี้เสมอ เช่น วิชาประวัติศาสตร์ไทย (๒๕๕๒) เพื่อจะได้ไม่ถูกผูกขาดทางความรู้จากโลกใดโลกหนึ่งหรือจากภาษาใดภาษาหนึ่ง เพราะหากมีการผูกขาดเช่นนั้นแล้ว การคล้อยตามเสียงส่วนใหญ่ย่อมเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างง่ายดาย และเป็นอันตราย

อย่างไม่รู้ตัวก็ได้

ตัวอย่างเช่น ในเรื่องทำไมพระองค์ทรงเรียนภาษาจีน ทรงเน้นประเด็นเรื่องการเรียนรู้ภาษานั้น ต้องเรียนรู้หลาย ๆ ภาษา เพื่อการเข้าถึงแหล่งความรู้และ/หรือข้อมูลจากหลาย ๆ แหล่ง เพราะภาษาก็เช่นเดียวกับการประวัติศาสตร์ คือเป็นเสมือนเครื่องมือให้กับเราในการทำความเข้าใจตัวเราและสังคม ซึ่งมีความสำคัญมากในเชิงการรู้เท่าทันโลกและเท่าทันตัวเราเอง

ตั้งเรื่องเล่าในพระราชนิพนธ์ “เมื่อข้าพเจ้าเป็นนักเรียนนอก” (๒๕๔๔) ความตอนหนึ่ง เมื่อนักศึกษาสาวจีนขอพระราชทานสัมภาษณ์เรื่องการศึกษามากภาษา แล้วมาเลือกภาษาตะวันออก เพราะอะไร พระองค์ทรงรับสั่งตอบว่า

“...ภาษาตะวันออกสำคัญมาก เพราะหนังสือความรู้ต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษมากมาย website ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ รู้ภาษาอังกฤษอย่างเดียวก็ไม่พอ เช่น ดูทีวีมีเหตุการณ์อย่างหนึ่ง โทรทัศน์ของแต่ละประเทศแสดงความคิดเห็นไม่ตรงกัน เราควรฟังหลาย ๆ ทาง และมาคิดตัดสินใจว่าเราควรจะทำอย่างไร”

เมื่อมองจากมุมมองของ “ครูประวัติศาสตร์” เหตุผลของพระองค์ในการทรงเรียนภาษาจีนนั้น ถือว่ามีความหมายต่อการสร้างความเข้าใจเข้าถึงหลักคิดและวิธีการอย่างถึง “แก่น” และแสดงนัยที่สำคัญขั้นยอดของการเป็นผู้นำทางปัญญาที่มีความคิดเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเองอย่างแท้จริง

พินิจในแง่นี้ก็คงปฏิเสธไม่ได้ว่า พระราช

นิพนธ์สารคดีท่องเที่ยวโลกกว้างนั้นเปรียบคล้ายได้กับ คลังประสบการณ์ที่เป็นลายลักษณ์ ที่เคียงคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกอยู่ตลอดเวลา

ดังนั้น การอ่านเรื่องราวต่าง ๆ จากพระองค์ นอกจาก “จะทำให้เพลิดเพลิน” แล้ว “บางทีก็จะได้ ความคิดใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ชีวิตด้วย” เนื่องจาก ความรู้จากมุมมองใหม่ ๆ ของพระองค์นั้น ล้วนถือ เป็นการ “ตีความทางปัญญา” หรือการมี “ตะเกียง” ให้กับผู้อ่านไปในตัวนั่นเอง

ทั้งหมดนี้เป็นเรื่องเล่าจากการเล่าเรื่องของ “พระสไตล” ใน “ประวัติศาสตร์ทางเลือก” ในการ ทรงพัฒนาศักยภาพของผู้คนในเชิงความคิดความอ่าน เป็นสำคัญ เพื่อการอยู่อย่างมีคุณค่าของเราทั้งหลาย ในปัจจุบันและอนาคต เพราะทรงเชื่อว่า “ประวัติศาสตร์ จะช่วยให้เราได้กำหนดท่าทีและชี้ให้เห็นว่า ยังมีทางอื่น ๆ อีกมาก ที่ทำได้ มีวิธีอื่น ๆ อีกมาก ที่เป็นไปได้”

ด้วยเหตุนี้ ถ้าเราฝึกคนให้รู้จักคิดเองเป็น ตรงจุดนี้ สามารถนำไปปรับใช้กับเรื่องอื่น ๆ ในชีวิตจริงได้อย่างดี แต่หากยังคงเป็นการเรียนการสอนที่เน้นแบบท่องจำ อันน่าเบื่อและมีเป้าหมายแคบ ๆ เพียงเพื่อให้เกิดความรักชาติ จนกลายเป็นความคลั่งชาติแล้ว ย่อมมีประโยชน์ น้อยและไม่ตรงกับยุคสมัยเลย อีกทั้งการเรียนการสอน วิชานี้ก็อาจไม่เกิดประโยชน์เลยก็ได้ หากเพียงเพื่อให้ เข้าใจตัวเรา ท้องถิ่นตนเองหรือประเทศไทย แต่กลับ ไม่เคยเข้าใจคนอื่นและไม่มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น หรือเพื่อนบ้านทั้งใกล้ในอาเซียนและที่ไกลออกไป เช่น เอเชียตะวันออกเฉียงและเอเชียใต้

สรุปและส่งท้าย : จากจีนสู่อินเดีย

ในฐานะผู้นำทางภูมิปัญญาพระองค์หนึ่ง ในเชิง กระบวนการทำให้เป็นท้องถิ่นแบบไทย และยังคงทรง เป็นต้นแบบที่เป็นแบบอย่างหรือไอดอล (Idol) ของ นักพัฒนาและนักวิชาการด้านอื่น ๆ ที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้แนวคิด วิทยาการใหม่ ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ กับกรณีของไทยเราเอง พระองค์ทรงใช้กระบวนการ เดียวกันนี้เสมอ ในการกลั่นกรองรับอิทธิพลทางความคิด และวัฒนธรรมจากต่างชาติต่างภาษาเข้ามาสู่สังคมไทย ดังที่สะท้อนใน “ประวัติศาสตร์โลกฉบับไม่เป็นทางการ” ในขณะเดียวกัน พระองค์ทรงถ่ายทอดหลักและ กระบวนการนี้ไปสู่ผู้เรียนผู้อ่านในวงกว้างเช่นกัน ดังแนวการทรงสอนวิชาไทยศึกษา (๒๕๕๒) ความว่า “เมื่อมีความเข้าใจที่กระจ่าง ย่อมทำให้นำมาประยุกต์ ใช้เชิงปฏิบัติในการทำงานต่าง ๆ ได้ รวมทั้งปรับตัว ได้ดีขึ้นในกระแสความเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่าง รวดเร็วหลากหลาย” หรือดังจะเห็นได้จากการเสด็จฯ เยือนต่างประเทศนั้น พระองค์ทรงกล่าวถึงการนำส่วน ที่ดีของประเทศนั้นประเทศนี้ ที่ทรงพบเห็นมาประยุกต์ เข้ากับของไทยเราตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มแรกเมื่อพระ องค์เสด็จฯ เยือนประเทศจีน และถือเป็นการผลิต พระราชนิพนธ์ประเภทสารคดีท่องเที่ยวเล่มแรก คือ “ย่าแดนมังกร” (๒๕๒๔)

พระองค์ทรงถ่ายทอดสิ่งนี้ไว้ใน “ย่าแดนมังกร” อย่างชัดเจน โดยพระองค์ทรงเปิดเรื่องการเสด็จฯ เยือน ประเทศจีนครั้งนั้น และทิ้งท้ายไว้ความว่า

“...การที่ได้ไปที่อื่นนอกจากบ้านเกิดเมืองนอน ก็ดีไปอย่างหนึ่ง คือได้เห็นว่าคุณอื่นเขาทำอย่างไร

กับชาติของเขา ยิ่งได้เป็นแขกของรัฐบาลอย่างนี้ก็ยิ่งดีใหญ่ เพราะเขาย่อมจะพยายามเลือกสรรให้เราดูสิ่งที่เขาคิดว่าดีที่สุด ซึ่งเราจะได้ออกาสทราบทัศนคติและค่านิยมในสังคมปัจจุบันของประเทศนั้น ๆ ส่วนดีบางส่วนของเขาอาจจะพอเข้ากับพื้นฐานของเรา และเป็นสิ่งที่เรายังนึกไม่ถึง เราจะได้ทำ เป็นการรับเอาวัฒนธรรมต่างชาติมากลั่นกรอง ดีกว่านั่งอยู่บ้าน แล้วดูดูชิมเอาของดีบ้างไม่ดีบ้างของเขามาโดยไม่รู้ตัว”

ในแง่ปรัชญาประวัติศาสตร์ของพระองค์ก็เช่นกัน พระองค์ ทรงประยุกต์มากกว่าการวิพากษ์ คือ ทรงไม่นิยมรื้อบ้านเดิมทิ้ง แล้วสร้างบ้านใหม่ทั้งหลัง “ทั้งคืน” แบบการวิพากษ์ความรู้ของตะวันตก หากทรงโปรดใช้การต่อบ้านมากกว่ารื้อบ้านเก่าออกหมด คือเป็นการ “รับเอาวัฒนธรรมต่างชาติมากลั่นกรอง” เพื่อนำ “ส่วนดีบางส่วนของเขาอาจจะพอเข้ากับพื้นฐานของเรา” นั้นเอง

อีกนัยหนึ่งคือ พระองค์ทรงมีฐานปรัชญาความคิดที่ได้รับการหล่อหลอมมาแล้วตามแบบจารีตของไทยแต่เดิม เมื่อมีแนวคิดใหม่ ๆ เข้ามา ก็ทรงนำมา “กลั่นกรอง” หรือเลือกเฉพาะ “ส่วนดีบางส่วน” เพื่อให้ “เข้ากับพื้นฐานของเรา” คือเป็นการต่อยอดมากกว่าการลบล้างของเก่าออกไปเสียทั้งสิ้น เข้าทำนองหลักการของการพัฒนาแบบไม่มีวันสิ้นสุด แต่เป็นสิ่งที่ต้องได้รับการต่อยอดอยู่เสมอ

จากหลักนี้จึงทำให้ปรัชญาของพระองค์มีฐานคิดอยู่บนรากของไทยก็จริง แต่มีลำดับขั้นก้าวหน้าผสมผสานจากหลายสำนักคิด หลากทฤษฎีทางแนวคิด อยู่ปะปนกันไป ทั้งขวาและซ้าย อนุรักษ์นิยมและก้าวหน้า สมัยใหม่และหลังสมัยใหม่ ตะวันตกและตะวันออก ฯลฯ คือเป็นการเลือกเฉพาะส่วนที่ดี

“บางส่วน” ของแต่ละสำนักคิดเข้ามาเพื่อให้เข้ากับ “พื้นฐานของเรา” อย่างเหมาะสมและกลมกลืนในการทำงาน เพราะแต่ละสำนักคิดย่อมมีทั้งข้อดี ข้อจำกัด ไม่ยกเว้นเสรีประชาธิปไตย

ด้วยเพราะทรงมีวิธีการในการเปิดรับแนวคิดวัฒนธรรมต่าง ๆ ในเชิงประยุกต์ หรือกลั่นกรองวัฒนธรรมคิดอ่านจากภายนอก เพื่อให้เข้ากับพื้นฐานของไทยในลักษณะที่ได้กล่าวมานี้ จึงส่งผลทำให้แนวปรัชญาประวัติศาสตร์ของพระองค์มีลักษณะเปิดกว้าง ไม่ติดยึด ไม่สุดโต่ง ลดอคติ ยอมรับความต่าง ความเป็นอื่น ทบทวนตนเองตลอดเวลา และจึงทำให้ปรัชญาของพระองค์มีความยืดหยุ่น พลวัตรและตามทันไปกับความก้าวหน้าทางวิชาการของโลกและโลกความจริงเสมอมา ในขณะเดียวกันก็มีความเป็นไทยดำรงอยู่อย่างหนาแน่นเช่นกัน เหมือนดั่งที่พระองค์ทรงสะท้อนไว้ส่วนหนึ่ง เมื่อครั้งเสด็จฯ ทรงเยือนประเทศอินเดีย และทรงบันทึกไว้ในหนังสือที่ชนะจากอินเดีย (๒๕๓๑) คือการมีชีวิตที่สัมพันธ์ไปกับสังคมและโลกตลอดเวลา และเส้นทางชีวิตปรัชญาประวัติศาสตร์ของพระองค์ ก็สะท้อนให้เห็นถึง การปรับรับวัฒนธรรมภายนอก ในลักษณะของ “กระบวนการทำให้เป็นท้องถิ่น” ของไทย คือเป็นการเลือกรับสิ่งดีที่ใหม่บนพื้นฐานปรัชญาความคิดที่มีอยู่เดิม คือแบบจารีตของไทยอย่างเด่นชัด ตามกระบวนการทำให้เป็นของไทยนั่นเอง ซึ่งในส่วนนี้ ผู้อ่านจะได้พบเห็นในตอนต่อไปอย่างชัดเจน คือ ในตอน ๔ เพื่อนบ้านเอเชียใต้

หนังสือเฉลิมพระเกียรติ พลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (ตอนที่ ๓)

พล.ต.ศ.ตร. ศรศักดิ์ ชูสวัสดิ์*

บทความตอนที่ ๑ ได้แนะนำหนังสือเล่มแรกซึ่งหน่วยทหารในกองทัพจัดพิมพ์เพื่อเฉลิมพระเกียรติ พันเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (พระยศและพระอิสริยยศในเวลานั้น) ในปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ชื่อเรื่อง **พันเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** และบทความตอนที่ ๒ แนะนำหนังสือเล่มที่ ๒ ชื่อเรื่อง **ทูลกระหม่อมอาจารย์** (พ.ศ. ๒๕๓๔) สำหรับตอนที่ ๓ นี้จะแนะนำหนังสือ ๒ เล่ม ได้แก่ **ประวัติศาสตร์ : สายธารสู่นาคต** (พ.ศ. ๒๕๓๖) และ **ประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ : การปฏิรูปการปกครอง** (พ.ศ. ๒๕๓๖)

หลังจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าย้ายที่ตั้งจากกรุงเทพฯ ไปที่บ้านเขาชะงอก อ.เมืองนครนายก ใน พ.ศ. ๒๕๒๙ แล้ว มีการตั้งกองวิชาประวัติศาสตร์ ส่วนการศึกษา ในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ พันเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (พลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี)^๑ ทรงเป็นหัวหน้ากอง เมื่อแรกตั้งใช้อาคารร่วมกับกองวิชา กฎหมายและสังคมศาสตร์ ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๓๒ จึงได้ก่อสร้างอาคารกองวิชาประวัติศาสตร์ โดยพลตรีหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ทรงวางศิลาฤกษ์ วันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๒

หลังการก่อสร้างอาคารแล้วเสร็จ ได้เปิดใช้ทำการในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๓๖ ต่อมา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าได้จัดพิธีเปิด และกราบบังคมทูลเชิญพลโทหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผู้อำนวยการกองวิชาประวัติศาสตร์ฯ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีเปิด วันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ ซึ่งตรงกับวันคล้ายวันที่รัชกาลที่ ๕ เสด็จฯ ไปทรงเปิดโรงเรียนนายร้อยชั้นมัธยม ถนนราชดำเนินนอก พ.ศ. ๒๔๕๒

ในพิธีเปิดนี้ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าจัดพิมพ์หนังสือ ๒ ชื่อเรื่อง ได้แก่ **ประวัติศาสตร์ : สายธารสู่นาคต** และ **ประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ : การปฏิรูปการปกครอง** เพื่อเป็นหนังสือที่ระลึก เนื่องในโอกาสดังกล่าว จึงไม่ใช่หนังสือที่จัดพิมพ์เพื่อเฉลิมพระเกียรติโดยตรง

ในเวลานั้น พลโท บัณฑิตย มลายอริศุนย์เป็นผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (พ.ศ. ๒๕๓๖-๒๕๓๗) พลตรี วิชัย คงสุวรรณ เป็นผู้อำนวยการส่วนการศึกษา (พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๓๗) และพันเอกหญิง ประไพพิศ วรวัฒน์ชัย เป็นรองผู้อำนวยการกองวิชาประวัติศาสตร์ฯ (พ.ศ. ๒๕๓๔-๒๕๓๕) สืบต่อจาก พันเอกหญิง ศรีสุนทร นาคะอภิ (พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๔)

* ที่ปรึกษาทางด้านวิชาการ ส่วนการศึกษา รร.จปร. และอาจารย์พิเศษกองวิชาประวัติศาสตร์ สกศ. รร.จปร.

^๑ การกล่าวถึงยศและพระยศ ตลอดทั้งคำเรียกตำแหน่งต่าง ๆ ใช้ตามที่ปรากฏในหนังสือ

หนังสือเรื่อง ประวัติศาสตร์ : สายธารสู่นาคต (พ.ศ. ๒๕๓๖)

ปกหนังสือเรื่อง ประวัติศาสตร์ : สายธารสู่นาคต
(โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, ๒๕๓๖)

พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
หน้าอาคารกองบัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ (พ.ศ. ๒๔๘๙-๒๕๕๙)
และพระบรมราชวงศ์

พลโทหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เสนาศึกษา เล่มที่ ๘๘ ตอนที่ ๕ เดือน กันยายน - ตุลาคม ๒๕๖๕

ความเป็นมา

หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือสุจิบัตรที่จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสที่พลโทหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผู้อำนวยการกองวิชาประวัติศาสตร์ ส่วนการศึกษา เสด็จฯ ไปทรงเปิดกองวิชาประวัติศาสตร์ฯ วันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ ขณะเดียวกันมีเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชภารกิจที่กองวิชาประวัติศาสตร์ฯ และกิจการของกองวิชาประวัติศาสตร์ฯ นับตั้งแต่ตั้งกองวิชาใน พ.ศ. ๒๕๓๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๖

เนื้อหาสำคัญ

เนื่องจากเป็นหนังสือสุจิบัตร เนื้อหาส่วนแรกจึงเกี่ยวกับกำหนดการเสด็จฯ ของพลโทหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ ช่วงแรก (ประมาณ ๐๗.๔๕-๐๘.๕๐ น.) ทรงเป็นประธานในงานพิธีที่ระลึกคล้ายวันพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ ทรงเปิดโรงเรียนนายร้อยชั้นมัธยม ประจำปี ๒๕๓๖ และช่วงหลัง (ประมาณ ๐๘.๕๐ น.-๑๑.๔๕) ทรงประกอบพิธีเปิดอาคารกองวิชาประวัติศาสตร์ฯ จากนั้นเสด็จฯ ไปเสวยพระกระยาหารกลางวัน ณ โรงเลี้ยงสำหรับนักเรียนนายร้อย

ต่อจากกำหนดการคือ “คำกราบบังคมทูลของผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในพิธีเปิดอาคารกองวิชาประวัติศาสตร์ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๓๖” ซึ่งกล่าวถึงหน้าที่ของกองวิชาประวัติศาสตร์ไว้ว่า “ให้การศึกษาวิชาการสาขาประวัติศาสตร์แก่นักเรียนนายร้อยเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการในอนาคต อีกทั้งเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาในระดับสูงต่อไป แล้วกล่าวถึงการก่อสร้างอาคารกองวิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งเริ่มใน พ.ศ. ๒๕๓๒ และการเสด็จฯ ไปทรงวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๒ เมื่ออาคารแล้วเสร็จได้เปิดทำการตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๓๖

เนื้อหาส่วนต่อมา นำเสนอเกี่ยวกับกิจการของกองวิชาประวัติศาสตร์ฯ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๖ ในหัวข้อต่าง ๆ ได้แก่

๑. **พระราชภารกิจทรงงานที่กองวิชาประวัติศาสตร์ฯ** กล่าวถึงการทรงรับราชการทหารที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พ.ศ. ๒๕๒๓ จนกระทั่งมีการตั้งกองวิชาประวัติศาสตร์ฯ ใน พ.ศ. ๒๕๓๐ และทรงเป็นหัวหน้ากอง (ต่อมาขยายตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการกองวิชา) แล้วกล่าวสรุปถึงการพระราชภารกิจ ๓ ด้าน ได้แก่ การทรงบริหาร เช่น การประชุมกองวิชาเพื่อร่วมกันพิจารณาการเรียนการสอน การทรงสนับสนุนการทำงานของฝ่ายธุรการ การทรงสอนวิชาต่าง ๆ และวิธีการสอน และการทรงงานวิชาการอื่น ๆ เช่น ทรงร่วมวิจัยและสนับสนุนงานวิจัยต่าง ๆ เช่น เรื่อง “นครนายกกับสงครามโลกครั้งที่ ๒” “ประวัติศาสตร์เมืองนครนายก”

๒. ประวัติและภารกิจของกองวิชาประวัติศาสตร์ มี ๕ หัวข้อ ได้แก่

๑) **ประวัติความเป็นมาของกองวิชาประวัติศาสตร์ฯ** ตั้งแต่มีการตั้งกองวิชาตามอัตราเฉพาะกิจของกองทัพบกที่ ๔๔๐๐ ลงวันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ ประกาศเป็นคำสั่งให้ส่วนการศึกษา จัดตั้งกองวิชาประวัติศาสตร์ฯ ให้ทำหน้าที่และรับผิดชอบในการจัดการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ตามหลักสูตร รร.จปร. พ.ศ. ๒๕๓๐

๒) **ภารกิจของกองวิชาฯ ด้านต่าง ๆ ได้แก่** (๑) การจัดการเรียนการสอน เช่น วิชาที่เปิดสอน มีตารางสรุปการเปิดสอนวิชาต่าง ๆ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๓๑-๒๕๓๖ การเรียนในห้องเรียน การทัศนศึกษา เอกสารประกอบการสอน ห้องสมุด (๒) การวิจัยและการส่งเสริมการวิจัย (๓) การจัดสัมมนาทางวิชาการ จัดครั้งแรกเรื่อง “ภาษากับประวัติศาสตร์และความเคลื่อนไหวในวิชาประวัติศาสตร์ไทย” ที่โรงเรียนนายร้อย

พระจุลจอมเกล้า วันที่ ๑๖-๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๓ (๔) การจัดนิทรรศการ เช่น นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ เรื่อง “พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวกับการทหาร” เนื่องในโอกาสครบ ๑๐๐ ปี แห่งวันพระบรมราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการจัดแสดงพระบรมฉายาลักษณ์และเครื่องใช้ ส่วนพระองค์ สมุด หนังสือ ฯลฯ ณ หอสมุดโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ระหว่างวันที่ ๕ พฤศจิกายน-๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ และ (๕) บทความทางวิชาการ เป็นการรวบรวมรายชื่อผลงานทางวิชาการของอาจารย์ กองวิชาประวัติศาสตร์ฯ

๓) รายชื่อหนังสือ บทความ และเอกสารประกอบการสอนของกองวิชาประวัติศาสตร์ฯ เป็นการรวบรวมรายชื่อผลงานต่าง ๆ ทั้งที่เป็นพระราชนิพนธ์ และผลงานของอาจารย์กองวิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยในระยะการทำงานเพียง ๖ ปี

๔) รายการเสด็จฯ ทรงนำคณะอาจารย์และนักเรียนนายร้อยไปทัศนศึกษา เป็นการรวบรวมรายการเสด็จฯ ที่ระบุนวันและจังหวัดที่เสด็จฯ หรือโปรดเกล้าฯ ให้อาจารย์นำนักเรียนนายร้อยไปทัศนศึกษา ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๖

๕) ภาพภารกิจของกองวิชาประวัติศาสตร์ฯ เป็นภาพเกี่ยวกับการทรงงานด้านต่าง ๆ เช่น ทรงเป็นประธานที่ประชุมกองวิชาประวัติศาสตร์ฯ ภาพบรรยากาศในห้องทรงสอน การเสด็จฯ ทรงนำนักเรียนนายร้อยไปทัศนศึกษา เช่น อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ วันที่ ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๓ เมื่อครั้งที่นักศึกษาอีสานใต้ ระหว่างวันที่ ๒๕-๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๓ การทรงสัมภาษณ์ชาวบ้านในงานวิจัยเรื่อง “นครนายกกับสงครามโลกครั้งที่ ๒”

เนื้อหาส่วนท้าย ประกอบด้วยรายชื่อกรรมการคณะต่าง ๆ ที่แต่งตั้งตามคำสั่ง ๑) โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ที่ ๔๔๙/๒๕๓๖ เรื่องการจัดงานที่ระลึกคล้ายวันเสด็จฯ ทรงเปิด รร. นายร้อยชั้นมัธยม ประจำปี ๒๕๓๖ และพิธีเปิดอาคาร กปศ.สกศ.รร.จปร. สั่ง ณ วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๖ พร้อมคำสั่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการและกำหนดการจัดงาน และ ๒) ส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ที่ ๖๖/๒๕๓๖ เรื่องแต่งตั้งคณะทำงานจัดพิธีเปิดอาคาร กปศ.สกศ.รร.จปร. การจัดนิทรรศการและการสาธิตการใช้สไลด์ทัศนูปกรณ์ สั่ง ณ วันที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๖

ความสำคัญของหนังสือในฐานะหลักฐานทางประวัติศาสตร์

เนื่องจากหนังสือเล่มแรกนี้เป็นสูจิบัตรสำหรับงานพิธี ๒ งานต่อเนื่องกัน คือ งานพิธีระลึกคล้ายวันพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดโรงเรียนนายร้อยชั้นมัธยม ประจำปี ๒๕๓๖ และพิธีเปิดอาคารกองวิชาประวัติศาสตร์ฯ หนังสือจึงเป็นแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมการทั้งสองพิธี

ในส่วนของกำหนดการ แสดงถึงขั้นตอนและกิจกรรมต่าง ๆ อย่างละเอียดในทั้งสองพิธี ในส่วนของคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าและของส่วนการศึกษา ซึ่งพิมพ์ไว้ส่วนท้ายเล่ม ให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายชื่อกรรมการและคณะทำงานจำนวนมากในหลายคณะในทั้งสองพิธี ข้อมูลนี้เป็นตัวอย่างแสดงถึงการทำงานเป็นทีมในการเตรียมการเพื่อให้งานพิธีสำคัญสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

กล่าวเฉพาะคำสั่งส่วนการศึกษา นอกจากมีการแต่งตั้งคณะทำงานจัดพิธีเปิดอาคารกองวิชาประวัติศาสตร์ฯ การจัดนิทรรศการและการสาธิตการใช้สไลด์ทัศนูปกรณ์ ตามชื่อคำสั่งแล้ว ยังมีคณะทำงานฝ่ายพิธีการ ประชาสัมพันธ์ และรับแขกด้วย

ส่วนเนื้อหาเกี่ยวกับกิจการของกองวิชาประวัติศาสตร์ฯ สามารถใช้เป็นแหล่งข้อมูลระหว่าง พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๖ ในหัวข้อต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาแล้ว เนื่องจากข้อมูลที่ได้ส่วนใหญ่รวบรวมมาจากเอกสารราชการ ในเวลานั้น และผ่านการตรวจสอบอีกชั้นหนึ่งจากคณะทำงานจัดทำหนังสือที่ระลึกซึ่งเป็นบุคคลร่วมสมัย จึงสามารถใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงสำหรับศึกษาพระราชกรณียกิจในระยะ ๖ ปีแรกของการก่อตั้งกองวิชา ประวัติศาสตร์ฯ ทั้งนี้ควรศึกษาร่วมกับหนังสือเฉลิมพระเกียรติ ๒ เล่มแรก คือ พันเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (พ.ศ. ๒๕๓๐) และ ทูลกระหม่อมอาจารย์ (พ.ศ. ๒๕๓๔)

หลักฐานสำคัญในหนังสือ

เอกสารราชการได้แก่ คำกราบบังคมทูลของผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในพิธีเปิดอาคารกองวิชาประวัติศาสตร์ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๓๖ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติการสร้างอาคารกองวิชา ประวัติศาสตร์ฯ ด้วย และคำสั่งต่าง ๆ เกี่ยวกับพิธีเปิดกองวิชาประวัติศาสตร์ฯ

ภายในเล่มมีภาพสำคัญ ได้แก่ พระบรมราชานุญาตพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว หน้าอาคารกองบัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ ๙ ปีครองราชย์ พ.ศ. ๒๔๘๙-๒๕๕๙) ทรงฉายกับพระบรมราชวงศ์ และพระฉายาลักษณ์พลโทหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในฉลองพระองค์เต็มพระยศ

ทรงประชุมกองวิชาประวัติศาสตร์ฯ ณ อาคารชัยพัฒนา กรุงเทพฯ

นอกจากนี้ มีภาพพระราชกรณียกิจเป็นหลักฐานเกี่ยวกับการทรงงานต่าง ๆ เช่น การประชุมกองวิชาประวัติศาสตร์ฯ การทรงสอน ณ อาคารเดิม ซึ่งใช้ร่วมกับกองวิชากฎหมายและสังคมศาสตร์ฯ การเสด็จฯ ทรงนำนักเรียนนายร้อยไปทัศนศึกษา การเสด็จฯ ไปทรงเก็บข้อมูลงานวิจัยเกี่ยวกับประวัติศาสตร์นครนายก มีคำบรรยายประกอบภาพ บางภาพพระบุนันเดือนปีของเหตุการณ์ไว้ด้วย สามารถใช้เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้อย่างดี

หนังสือเรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ : การปฏิรูปการปกครอง (พ.ศ. ๒๕๓๖)

ปกหนังสือพระราชนิพนธ์เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์: การปฏิรูปการปกครอง
(โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, ๒๕๓๖)

ความเป็นมา

หนังสือเล่มนี้เป็นงานพระราชนิพนธ์ในพลโทหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีที่มาจากพระราชนิพนธ์คำสอน ซึ่งทรงเรียบเรียงและพระราชทานเป็นเอกสารประกอบการสอนแก่นักเรียน นายร้อยซึ่งเรียนวิชา HI ๔๕๒ ประวัติศาสตร์ไทย พ.ศ. ๒๕๒๓ ต่อมา ส่วนการศึกษาฯ ได้อัดสำเนาสำหรับแจก นักเรียนนายร้อยใน พ.ศ. ๒๕๒๔ เมื่อมีงานพิธีเปิดกองวิชาประวัติศาสตร์ ในพ.ศ. ๒๕๓๖ พลโทหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราชทานพระราชานุญาตให้กองวิชาประวัติศาสตร์ฯ จัดพิมพ์เป็นหนังสือที่ระลึกเนื่องในโอกาสดังกล่าว

พระองค์ทรงเล่าถึงความเป็นมาของหนังสือเล่มนี้ไว้อย่างละเอียดในพระราชนิพนธ์คำนำของหนังสือ ดังนี้

“ปลายปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ข้าพเจ้าได้เข้าสอนในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าที่ถนนราชดำเนิน เป็นครั้งแรก โดยคำชักชวนของพลโท ยุทธศักดิ์ คล่องตรจโรด ผู้บัญชาการโรงเรียนในขณะนั้น ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้เป็นผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยแก่นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ ๔ ในขณะนั้นเป็นวิชาเลือกอยู่ในกองกฎหมายและสังคมศาสตร์ มีผู้เลือกเรียนประมาณ ๗๐ นาย ห้องเรียนในขณะนั้นมีขนาดไม่ใหญ่นัก จึงมีความจำเป็นที่จะต้องแบ่งนักเรียนเป็นสองกลุ่ม และสอนให้เหมือนกันทั้งสองกลุ่ม เพื่อให้ให้นักเรียนมีโอกาสได้รับความรู้เท่าเทียมกัน ข้าพเจ้าไม่เคยมีประสบการณ์ในการสอนวิชาประวัติศาสตร์มาก่อน จึงต้องเขียนเนื้อหาของบทเรียนเอาไว้ก่อนทุกครั้งการสอน (นำไปเขียนที่พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ จังหวัดสกลนคร) เมื่อเขียนและพิมพ์แล้วเห็นว่า อาจจะมีประโยชน์บ้างสำหรับนักเรียนที่อาจจะจดบันทึกการบรรยายได้ไม่ครบถ้วน หรือข้าพเจ้าอาจจะไม่สามารถบรรยายสิ่งที่มีอยู่ในหลักสูตรได้ทั้งหมด เนื่องจากนักเรียนถามคำถามหรือต้องการอภิปรายแสดงความคิดเห็นของตน และเนื่องจากข้าพเจ้าเล่าเรื่องประสบการณ์ของข้าพเจ้าเองในการทำงานด้วย จึงพิมพ์แจกนักเรียนเพื่อใช้ประกอบการฟังบรรยาย ภายหลังส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าได้พิมพ์คำบรรยายทั้งหมดรวมเป็นเอกสารสำหรับแจกนักเรียน (ขณะนี้แจกหมดแล้ว)

ภายหลัง ข้าพเจ้าก็ได้ใช้เอกสารนี้ในการสอนอีก เนื่องด้วยมีการปรับปรุงเนื้อหาวิชาเกือบทุกปี

เสนาศึกษา เล่มที่ ๘๘ ตอนที่ ๕ เดือน กันยายน - ตุลาคม ๒๕๖๕

เมื่อย้ายสถานที่ตั้งของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ามาอยู่ ณ สถานที่ปัจจุบัน ผู้บังคับบัญชาได้เปิดกองวิชาประวัติศาสตร์แยกออกมาจากกองวิชากฎหมายและสังคมศาสตร์ให้ข้าพเจ้าเป็นหัวหน้ากองคนแรกใช้อาคารเดียวกับกองวิชากฎหมายฯ มาบัดนี้การสร้างอาคารกองวิชาประวัติศาสตร์ได้สำเร็จสมบูรณ์ ผู้ร่วมงานในกองเห็นพ้องกันให้นำเอกสารคำบรรยายฉบับนี้มาพิมพ์ใหม่เป็นที่ระลึกในการเปิดใช้อาคารนี้ถึงจะเป็นเอกสารที่เขียนมาสิบปีเศษแล้วและมีข้อบกพร่องหลายอย่าง เช่น การอ้างอิงไม่เป็นระบบนัก และเนื้อความไม่สู้ติดต่อกันเนื่องจากข้าพเจ้ายังติดภารกิจตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถในราชการหัวเมืองบ่อยครั้ง จึงมาสอนได้เฉพาะในบางโอกาส และไม่สามารถเลือกหัวข้อที่อยากสอนได้ ต้องให้ผู้อื่นสอนในส่วนที่ข้าพเจ้าขาดไป จึงขอร้องแก่ผู้ที่ได้รับหนังสือที่ระลึกฉบับนี้ด้วยที่เอกสารประกอบการสอนนี้มีได้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดของวิชาประวัติศาสตร์ไทย (HI452) ข้อเท็จจริงและข้อวิจารณ์ที่ปรากฏในเอกสารนี้มีเพียงเท่าที่ข้าพเจ้าจะค้นหนังสือได้ใน พ.ศ. ๒๕๒๓ เมื่อกาลเวลาผ่านไป ย่อมมีผู้พบเอกสารใหม่หรือมีความคิดใหม่ ๆ จึงหวังว่าทุกท่านจะได้พิเคราะห์ให้เป็นประโยชน์ต่อไป

ในการจัดพิมพ์ครั้งนี้ กองวิชาประวัติศาสตร์ได้จัดหาภาพและหนังสืออ่านประกอบมาพิมพ์เพิ่มเติมเพื่อประกอบการศึกษาค้นคว้าต่อไปด้วย”

เนื้อหาสำคัญ

พระราชนิพนธ์เล่มนี้ประกอบด้วยหัวข้อหลัก ๙ หัวข้อ ได้แก่ ๑) การปฏิรูประบบการบริหารราชการพลเรือน ๒) การปฏิรูปการทหาร ๓) การทหารในรัชกาลที่ ๖ ๔) บทบาทของทหารในการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ๕) ทหารกับการพัฒนาประเทศ แต่ละหัวข้อหลักยังแบ่งเป็นหัวข้อย่อย ดังนี้

๑. การปฏิรูประบบการบริหารราชการพลเรือน กล่าวถึงการปฏิรูปในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕ ปีกครองราชย์ พ.ศ. ๒๔๑๑-๒๔๕๓) มีหัวข้อย่อย ได้แก่

๑) การปฏิรูประบบการปกครองในสมัยรัชกาลที่ ๕ แต่ก็ได้ให้ภูมิหลังถึงลักษณะการปกครองสมัยสุโขทัยและสมัยอยุธยา ตลอดทั้งระบบไพร่ ซึ่งทรงชี้ให้เห็นว่า เป็นระบบที่รวมการทหารและพลเรือนไว้ด้วยกัน แต่ก็เป็นระบบที่ทำให้บ้านเมืองอ่อนแอ เป็นสาเหตุประการหนึ่งให้มีการปฏิรูปในสมัยรัชกาลที่ ๕ ได้แก่ การปรับปรุงระบบพลเรือน (ฝ่ายพลเรือน) ซึ่งเกี่ยวกับการปกครอง แบ่งเป็น (๑) การปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การจัดตั้งและบริหารมณฑลเทศาภิบาล อุปสรรคในการปรับปรุงการปกครองให้เป็นระบบเทศาภิบาล และ (๒) การปกครองภายใน ได้แก่ การตั้งกระทรวงทบวงกรม การจัดตั้งกระทรวง ๑๒ กระทรวง

๒) การปฏิรูปการศึกษา กล่าวถึงเป้าหมายของรัชกาลที่ ๕ ในการปฏิรูปการศึกษา ขั้นตอนในการปรับปรุงการศึกษา กล่าวถึงการเริ่มตั้งโรงเรียนในพระบรมมหาราชวัง พ.ศ. ๒๔๑๔ แล้วพัฒนาต่อมา เป็นระยะจนกระทั่งมีโรงเรียนหลวงสำหรับราษฎร และการจัดตั้งโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งจะพัฒนาเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในรัชกาลต่อมา (ระดับอุดมศึกษา) อุปสรรคในการปรับปรุงการศึกษา เช่น การขาดแคลนเงินและบุคลากร

๒. การปฏิรูปการทหาร กล่าวถึงการปฏิรูปในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕ ปีกครองราชย์ พ.ศ. ๒๔๑๑-๒๔๕๓) และรัชกาลที่ ๕ มีหัวข้อย่อย ได้แก่ ๑) การปฏิรูปการทหารในสมัยรัชกาลที่ ๕ กล่าวถึงระบบการทหารแบบโบราณผ่านระบบไพร่และการมีกองอาสาต่างชาติ ย้อนไปถึงสมัยอยุธยา การฝึกทหารแบบตะวันตก การตั้งกองทหารหน้า ซึ่งเป็นหน่วยทหารที่ได้รับการฝึกแบบใหม่ และมีการจัดหน่วยเป็นกองร้อย หมวด และหมู่เช่นปัจจุบัน และ ๒) การปฏิรูปการทหารในสมัยรัชกาลที่ ๕

ซึ่งแยกเป็นหัวข้อย่อย ได้แก่ การตั้งกรมยุทธนาธิการ การปรับปรุงระบบสีกเลขไปสู่พระราชบัญญัติลักษณะการเกณฑ์ทหาร ร.ศ. ๑๒๔ (พ.ศ. ๒๔๔๘) การปราบฮ่อ (ส่งกองทัพไปรวบรวม ๔ ครั้ง) และการจัดกองทัพแบบใหม่ การตั้งโรงเรียนผลิตนายทหารอาชีพและการปรับปรุงคุณภาพ กล่าวถึงการฝึกและผลิตทหารอาชีพ มีการตั้งโรงเรียนทหารสราญรมย์ และการปฏิรูปการทหารหลังวิกฤติการณ์ ร.ศ. ๑๑๒ (พ.ศ. ๒๕๓๖)

๓. การทหารในรัชกาลที่ ๖ มีหัวข้อรอง ได้แก่ การจัดตั้งกองเสือป่า กองทัพไทยในสงครามโลกครั้งที่ ๑ การส่งนายทหารไทยไปศึกษาและดูงานที่ต่างประเทศตั้งแต่รัชกาลที่ ๕ ถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๗ ปีครองราชย์ พ.ศ. ๒๔๖๘-๒๔๗๗) เช่น อังกฤษ เยอรมนี รัสเซีย สหรัฐอเมริกา ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการปรับปรุงการทหารของไทยในช่วงเวลาต่าง ๆ กัน

๔. บทบาทของทหารในการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง มีหัวข้อรอง ได้แก่ สาเหตุและผลของเหตุการณ์ ร.ศ. ๑๓๐ (พ.ศ. ๒๔๕๔) การปฏิวัติ พ.ศ. ๒๔๗๕ และการจัดราชการทหารในสมัยหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง (พ.ศ. ๒๔๗๕ - ๒๔๘๘) รวมถึงการศึกษาของทหารด้วย

๕. ทหารกับการพัฒนาประเทศ มีหัวข้อรอง ได้แก่ การพัฒนาชนบท กล่าวถึงความจำเป็นที่ต้องพัฒนาชนบท เพราะมีประชากรร้อยละ ๘๐ อาศัยอยู่ในชนบท (ขณะนั้น) การเกิดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ระหว่างภาคเกษตรกรรมกับภาคอื่น ๆ อีกทั้งยังกล่าวถึงสาเหตุของความยากจนในชนบท ตลอดจนการแก้ไขที่ผ่านมาและบทบาทของทหารในการพัฒนาประเทศ ซึ่งทรงเห็นว่า เป็นเรื่องจำเป็นเพราะความมั่นคงของประเทศอยู่ที่ความกินดีอยู่ดีของประชาชน อีกทั้งมีหน่วยทหารประจำอยู่ทุกพื้นที่จึงสามารถเข้าช่วยเหลือประชาชนและทำงานพัฒนาได้

ในส่วนของเนื้อหา เนื่องจากการกำหนดหัวข้อหลัก หัวข้อรอง และหัวข้อย่อยไว้ชัดเจน จึงง่ายแก่อ่านและทำความเข้าใจ ตลอดทั้งเล่มมีภาพประกอบแทรกเป็นระยะ ส่วนตอนท้ายเล่มมีรายชื่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมซึ่งในพระราชนิพนธ์ค่านำทรงกล่าวว่า ภาพและรายชื่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นสิ่งที่กองวิชาประวัติศาสตร์ฯ จัดหาพิมพ์เพื่อการสืบค้นต่อไป

ความสำคัญของหนังสือในฐานะหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ในฐานะหลักฐานทางประวัติศาสตร์ พระราชนิพนธ์เล่มนี้เป็นหลักฐานแสดงถึงการเอาพระราชหฤทัยใส่กับการทรงสอน จึงทรงเตรียมเนื้อหาการสอนไว้ล่วงหน้าเป็นอย่างดี และพระราชทานเป็นเอกสารประกอบการสอนแก่นักเรียนนายร้อยได้ ซึ่งเป็นพระราชจริยวัตรที่ทรงมีสืบต่อเนื่องในการทรงสอนที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๓ ถึงปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๖๕) สำนวนภาษาที่อ่านเข้าใจง่ายเป็นหลักฐานแสดงพระอัจฉริยภาพด้านการใช้ภาษาไทยได้เป็นอย่างดี

ด้านเนื้อหา ทรงให้ความสำคัญกับแหล่งที่มาของข้อมูลหรือหลักฐาน จึงทรงอ้างหลักฐานทั้งชั้นต้นและชั้นรองเป็นระยะ ส่วนใหญ่อ้างแทรกในเนื้อหา ช่วยให้ผู้สนใจสืบค้นต่อไปได้ โดยเฉพาะข้อมูลสำคัญหรือข้อความในอัญประกาศ นอกจากนั้น บางหัวข้อมีข้อสังเกตแยกไว้ชัดเจน ซึ่งอาจใช้เป็นหลักฐานแสดงถึงพระราชดำริหรือทัศนคติต่อเรื่องนั้น ๆ เช่น ข้อสังเกตเกี่ยวกับการปรับปรุงการศึกษา (หน้า ๓๑) ข้อสังเกตจากสงครามฮ่อ (หน้า ๔๙-๕๐)

หัวข้อเรื่อง “ทหารกับการพัฒนาประเทศ” แม้เป็นเหตุการณ์ปัจจุบัน (ในขณะนั้น) แต่พระราชดำริเกี่ยวกับบทบาทของทหารในการพัฒนาประเทศเป็นหลักฐานสำคัญที่สามารถใช้อธิบายพระราชกรณียกิจที่ทรงทำสืบเนื่องต่อมายาวนานคือ การส่งเสริมทหารให้มีบทบาทในพัฒนาประเทศ เพื่อช่วยแก้ไขปัญหา

ความยากจนของประชาชน เช่น ทรงเขียนไว้ว่า “ความมั่นคงของประเทศอยู่ที่ความอยู่ดีกินดีของราษฎร” (หน้า ๘๔) และทรงสรุปไว้ว่า “อันตรายของบ้านเมืองที่จะเกิดเป็นภัยสงครามขึ้นมาได้ คือ การที่คนในชาติมีความลำบากยากจน ไร้ที่ทำกิน ทหารจะสามารถผ่อนคลายความทุกข์ของเพื่อนร่วมชาติด้วยการพัฒนาวางรากฐานความเจริญของบ้านเมือง นำความมั่นคงมาสู่ประเทศ เป็นการป้องกันมิให้สงครามมาถึงได้...” (หน้า ๘๕) อีกทั้งทรงกล่าวถึงหลักในการพัฒนา ๓ ข้อ ซึ่งต้องไปด้วยกัน คือ ยุทธศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และการปฏิบัติการทางจิตวิทยา

อย่างไรก็ดี เนื่องจากพระราชนิพนธ์นี้มีอายุกว่า ๔๐ ปี (ทรงพระราชนิพนธ์ใน พ.ศ. ๒๕๒๓) และมีอายุเกือบ ๓๐ ปีแล้ว (เมื่อพิมพ์เป็นเล่ม) ปัจจุบัน บางเรื่องบางประเด็นอาจมีการตีความ อธิบายความ หรือข้อค้นพบใหม่ จึงควรศึกษาเพิ่มเติม

หลักฐานสำคัญในหนังสือ

หลักฐานสำคัญในหนังสือ นอกจากแหล่งที่มา (source) ของข้อมูลหรือหลักฐานที่ใช้อ้างอิง (evidence) ซึ่งปรากฏในเนื้อหาแล้ว พระราชดำริที่ปรากฏในหนังสือสามารถใช้เป็นข้อมูลหรือหลักฐานอ้างอิงในการศึกษาพระราชดำรินี้อื่นๆ ได้ เช่น ทหารกับการพัฒนา

ศาลาวางกลม โรงเรียนนายร้อยชั้นมัธยม ถนนราชดำเนินนอก

การฝึกกายกรรมของนักเรียนนายร้อย

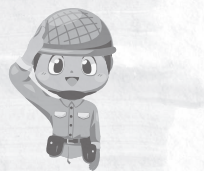

ที่ว่าการมณฑลปัตตานี

ส่วนภาพประกอบมีหลายเรื่อง แทรกอยู่เป็นระยะ พร้อมคำบรรยาย เช่น การศึกษา การคมนาคม และขนส่ง การชลประทาน การศาล การไปรษณีย์ โรงเรียนนายร้อย การฝึกหัดของนักเรียนนายร้อย เสือป่า การซ่อมรบของเสือป่า ภาพเหล่านี้ไม่ใช่ส่วนประกอบของพระราชนิพนธ์ตามต้นฉบับเดิม แต่สามารถใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงได้ เพราะภาพเหล่านี้และอาจรวมถึงคำบรรยายได้ภาพ มีแหล่งที่มาที่น่าเชื่อถือ คือ สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ผู้ที่ต้องการรายละเอียดเพิ่มเติมสามารถค้นหาได้จากแหล่งที่มา

บทความตอนที่ ๓ นี้ได้แนะนำหนังสือ ๒ เรื่อง ได้แก่ **ประวัติศาสตร์ : สายธารสู่นาคคต** (พ.ศ. ๒๕๓๖) และ **ประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ : การปฏิรูปการปกครอง** (พ.ศ. ๒๕๓๖) ทั้งสองเรื่องจัดพิมพ์เป็นที่ระลึกเนื่องในโอกาสที่พลโทหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ทรงเปิดอาคารกองวิชาประวัติศาสตร์ วันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ เรื่องแรกใช้เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์สำหรับศึกษาประวัติศาสตร์โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และการทรงงานที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โดยเฉพาะระหว่าง พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๖ ส่วนเล่มที่ ๒ เป็นพระราชนิพนธ์ที่ทรงเรียบเรียงไว้ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๓ สำหรับทรงสอนและพระราชทานแก่นักเรียนนายร้อย เมื่อแรกเสด็จฯ ไปทรงสอนที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า แม้เป็นพระราชนิพนธ์ที่ทรงเรียบเรียงไว้กว่า ๔๐ ปี แต่เนื้อหายังเป็นประโยชน์สำหรับศึกษาประวัติศาสตร์ไทยสมัยการปฏิรูปประเทศได้อย่างดี โดยเฉพาะด้านการทหาร สามารถนำไปศึกษาต่อยอดได้ พระราชดำริเกี่ยวกับบทบาทของทหารในการพัฒนาประเทศมีค่าแก่การศึกษา โดยเฉพาะพระราชดำริเกี่ยวกับการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งพระองค์ทรงเห็นว่าทหารมีบทบาทสำคัญ เพราะเรื่องการกินดีอยู่ดีของประชาชนมีผลโดยตรงต่อความมั่นคงของประเทศ

ตอนที่ ๔ จะแนะนำหนังสือเรื่อง เพราะขอบฟ้ากว้าง : รวมบทความจากคู่มือทัศนศึกษา กองวิชาประวัติศาสตร์ ส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (พ.ศ. ๒๕๓๘)

กลยุทธ์การจัดการภาระหนี้สิน โดยใช้แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของกองพลทหารราบที่ 3

STRATEGY OF LIABILITIES MANAGEMENT BY USING SUFFICIENCY ECONOMY, 3rd INFANTRY DIVISION

ณรงค์ สวนแก้ว¹
Narong Suankaew

ศักดิ์ชัย เจริญศิริพรกุล²
Sakchai Jaremsiripomkul

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ กำหนดกลยุทธ์การจัดการภาระหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพลกองพลทหารราบที่ 3 โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จาก 3 วิธี คือ การศึกษาจากเอกสาร การสังเกต และการสัมภาษณ์ จำนวน 28 คน แล้วนำไปวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือด้วยเครื่องมือสามเส้า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์คุณภาพร่วมกับ PEST Analysis และ SWOT Analysis ผลการศึกษา ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลทำให้กำลังพลก่อนหน้า ได้แก่ พฤติกรรมการบริโภค ค่านิยมการใช้ชีวิต การขาดความรู้ด้านการบริหารจัดการการเงิน และขาดวินัยทางการเงิน จากนั้นนำผลที่ได้ไปสังเคราะห์ร่วมกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไป และการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม เพื่อกำหนดกลยุทธ์การจัดการหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพลกองพลทหารราบที่ 3 ไปสู่การปฏิบัติ ทำให้ได้โครงการเพื่อลดภาระหนี้สินของกำลังพล จำนวน 4 โครงการ ได้แก่ 1) กองพลพอเพียง 2) ส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพของกำลังพลด้านการบริหารจัดการการเงิน 3) ตลาดนัดชุมชนออนไลน์ พล. ร.3 และ 4) เทศกาลทหารพันธุ์ดี พล. ร. 3

คำสำคัญ: กลยุทธ์, ภาระหนี้สิน, ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

This study aims to study the formulated a strategy to a debt management burden using the philosophy of Sufficiency Economy using of the 3rd Infantry Division. This study had 3 data collecting including methods studying from documents, observations, and interviews of 28 peoples were then cross-analyzed by method triangulation consisting of quality analysis tools together with PEST Analysis and SWOT Analysis. The results of the study of most of the data found factors affecting the debt-bearing power are consumption behavior, living values, lacking knowledge in financial management, and lacking financial discipline, then the results were synthesized with general environmental analysis and analyze strengths, weaknesses, opportunities, and conditions threats to formulate a debt reduction strategy using the Sufficiency Economy Philosophy of 3rd Infantry Division into action leading to 4

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² อาจารย์ประจำ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

project to reduce the debt of the personnel which are 1) Sufficiency Division 2) Promote and increase the potential of the Financial management of the personnel 3) 3rd DIV online community marketplace, and 4) 3rd DIV Taharn Pan Dee project.

Keywords: Strategy, Debt Durden, Sufficiency Economy Philosophy

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หนี้ครัวเรือนไทยเป็นปัญหาเรื้อรังในระบบเศรษฐกิจไทยและอยู่ในระดับสูงเป็นอันดับต้น ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นับว่าเป็นประเด็นสำคัญระดับประเทศที่หลายฝ่ายวิตกกังวล และปัญหาหนี้สินครัวเรือนเป็นภาระทางการเงินของครอบครัวที่เกิดจากการไปกู้ยืมจากสถาบันการเงินต่าง ๆ (โสภณ วิจิตรเมธาวณิช, 2556) ซึ่งปัจจุบันอยู่ในระดับสูงถึงร้อยละ 90.5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) ต่อมาได้เกิดวิกฤตของโรคระบาดติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ทำให้คนไทยจำนวนมากประสบปัญหาในการชำระหนี้ ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาที่มากขึ้นในช่วงวัฏจักรขาขึ้นของอัตราดอกเบี้ยและภาวะเศรษฐกิจไทยที่ต้องเผชิญกับความผันผวนสูง ถึงแม้ว่าที่ผ่านมาภาครัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีมาตรการช่วยเหลือและเข้าไปดูแลปัญหาอย่างใกล้ชิด แต่การแพร่ระบาดของ COVID – 19 ยังคงต่อเนื่องทำให้เกิดปัญหาหนี้ครัวเรือนมีจำนวนขึ้น และที่มาของการเป็นหนี้ครัวเรือนมาจากหลายสาเหตุ เช่น นโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐในช่วงเศรษฐกิจซบเซา ภัยน้ำท่วมใหญ่ พ.ศ. 2554 – 2555 และโรคระบาด COVID – 19 ส่งผลให้ประชาชนต้องก่อหนี้เพื่อนำมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ซ่อมแซมที่พักอาศัย เป็นต้น และมีการเข้าถึงแหล่งเงินกู้จากสถาบันการเงินทั้งในและนอกระบบมากขึ้นด้วย รวมถึงทัศนคติและความเชื่อ คือ สิ่งที่คุณได้ยึดถือในสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เป็นผลจากประสบการณ์ในอดีต ซึ่งเกิดความเชื่อและทัศนคติโดยผ่านการกระทำและการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ (อัครเดช คงดวง, 2557) รวมถึงการใช้จ่ายและพฤติกรรมผู้บริโภค เป็นความคิด ประสบการณ์ รวมถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการใช้บริการของบุคคลนั้น (ภานุพงศ์ จุลานุพันธ์, 2563) และการมีวินัยทางการเงินของครัวเรือนเปลี่ยนแปลงไป สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ครัวเรือนไทยสะสมความเปราะบางทางการเงินและความอ่อนไหวต่อปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งและเสถียรภาพเศรษฐกิจของประเทศในที่สุด (ชนาภวิวัฒน์ ชันทะ และสภาคัพรณ ตั้งตรงไพโรจน์, 2564) ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาปัญหาหนี้สินได้ส่งผลกระทบต่อประชาชนกลุ่มที่มีรายได้น้อย และทำให้เกิดความเปราะบางยิ่งขึ้น ซึ่งภาระหนี้สินครัวเรือนได้ส่งผลกระทบต่อประชาชนทั่วไปรวมทั้งข้าราชการทหารด้วย

ในปัจจุบันข้าราชการทหารกองพลทหารราบที่ 3 ส่วนใหญ่กำลังพลมีรายได้เพียงทางเดียว คือ จากเงินเดือนประจำ นอกจากนี้ยังมีรายจ่ายอื่นที่ต้องรับผิดชอบด้วย ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน การอุปการะเลี้ยงดูบุตร หรือบิดามารดา และค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวัน เป็นต้น ทำให้ค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวัน จึงส่งผลให้กำลังก่อนและกำลังพลบางนายไม่สามารถกู้เงินในระบบ โดยเงินกู้ในระบบนับว่าเป็นหนี้ที่ถูกต้องตามกฎหมายมีสัญญาถูกต้อง โดยมีการคิดอัตราดอกเบี้ยตามที่กฎหมายกำหนดไว้ (ชุตินพงศ์ ศาตนันท์พิพัฒน์, 2559) เพราะขาดคุณสมบัติบางประการ จึงต้องหาแหล่งเงินกู้นอกระบบ คือ เป็นหนี้ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการที่กำลังพลกู้ยืมเงินนอกระบบนั้นเพื่อให้เพียงพอต่อการใช้จ่ายภายในครัวเรือน จนมีปัญหานี้สินตามมาทั้งที่เป็นหนี้ในระบบและนอกระบบ ขณะเดียวกันสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สินค้าอุปโภคบริโภคมีการปรับราคาเพิ่มสูงขึ้น รวมทั้งอัตราเงินเพื่อปรับตัวสูงขึ้น และค่าครองชีพสูงขึ้น ทำให้มีค่าใช้จ่ายมากกว่ารายได้ที่มีอยู่ จึงเป็นสาเหตุทำให้กำลังพล จำเป็นต้องหาแหล่งเงินทุนในการกู้ยืมเพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในครัวเรือนและเพื่อให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้

เมื่อกำลังพลของกองพลทหารราบที่ 3 ประสบปัญหาภาระหนี้สินครัวเรือนเพิ่มมากขึ้นจนเป็นปัญหามานปลายผลกระทบต่อครอบครัวคือ ทำให้เกิดความเครียดส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจ เกิดปัญหาการทะเลาะวิวาทภายในครอบครัวและขาดประสิทธิภาพในการทำงาน ดังนั้น จึงหาทางออกเพื่อลดความเครียด เช่น ดิถกรรมพินัน เสพยาเสพติด หนีราชการ เป็นต้น

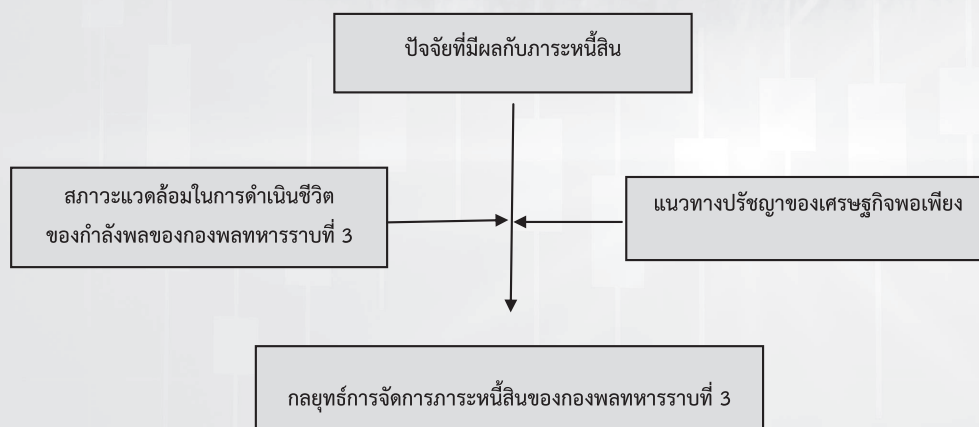
กล่าวได้ว่าสาเหตุที่ต้องเป็นหนี้เนื่องจากมีรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายในชีวิตประจำวัน ความต้องการ ค่านิยม พฤติกรรม ระบบเศรษฐกิจและสังคมเป็นตัวกำหนดการบริโภคนิยม

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงเห็นความสำคัญได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกับภาระหนี้สิน แล้วกำหนดกลยุทธ์การจัดการภาระหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นวิธีการปฏิบัติและการใช้ชีวิตดำเนินไปในทางสายกลางอย่างมีความเหมาะสมต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนไทย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550) และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในกลุ่มกำลังพลกองพลทหารราบที่ 3 เพื่อกำหนดกลยุทธ์การจัดการภาระหนี้สินของกลุ่มกำลังพลกองพลทหารราบที่ 3 เพื่อมีแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือนให้ลดน้อยลงหรือมีรายรับมากกว่ารายจ่าย โดยการนำแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ ให้กำลังพลรู้จักความพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เพื่อพร้อมรับกับสภาวะการณ์และผลกระทบต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก (พัลลภ ปิติสันต์, 2561) ทำให้สามารถลดพฤติกรรมและปัญหาภาระหนี้สินได้อย่างยั่งยืน ต่อไป

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อกำหนดกลยุทธ์การจัดการภาระหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของกำลังพลกองพลทหารราบที่ 3

กรอบแนวคิดในการศึกษา

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษากลยุทธ์การจัดการภาระหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของกำลังพลกองพลทหารราบที่ 3 ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1.1 การศึกษาเอกสาร (Documentary Research) ได้แก่ เอกสารรายงานหนี้สินของกำลังพลกองพลทหารราบที่ 3 ประจำปี พ.ศ. 2564 และ 2565 เพื่อศึกษาข้อมูลสภาพหนี้ของกำลังพลในระหว่างการศึก เดือนธันวาคม 2564 - กรกฎาคม 2565

1.2 การสังเกต (Observation) ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการลงพื้นที่จริงเพื่อสังเกต สัมภาษณ์ สภาพความเป็นอยู่ของกำลังพลและศึกษาโครงการต่าง ๆ ที่ทางกองพลทหารราบที่ 3 ได้ดำเนินการจัดทำเพื่อเป็นการช่วยเหลือกำลังพลที่ประสบปัญหาหนี้สิน เพื่อให้กำลังพลมีทักษะในการประกอบอาชีพและมีรายได้เสริม ในเดือน มิถุนายน 2565 เป็นเวลา 1 เดือน ทำให้เห็นพฤติกรรมดำรงชีวิตสภาพแวดล้อมภายในกองพลทหารราบที่ 3 การดำเนินโครงการ

ภายในหน่วยต่าง ๆ

1.3 การสัมภาษณ์ (Interviews) ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ 1) เจ้าหน้าที่ของกองพลทหารราบที่ 3 ที่ทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับเรื่องหนี้สินของกำลังพล จำนวน 7 คน 2) กำลังพลที่เป็นหนี้และยินดีที่จะให้ข้อมูลในระหว่างช่วงเวลาของการศึกษา จำนวน 21 คน โดยทำการสัมภาษณ์ที่กองพลทหารราบที่ 3 ในช่วงระหว่างเดือน มิถุนายน 2565 โดยแบบการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview)

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 การตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) ได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยใช้เครื่องมือสามเส้า ตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือมากขึ้น

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์คุณภาพพร้อมกับ PEST Analysis และ SWOT Analysis

3. การสังเคราะห์กลยุทธ์

นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม มาสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดกลยุทธ์การจัดการหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพลทหารราบที่ 3 และนำไปสู่การปฏิบัติ (Implement Strategy)

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาประกอบด้วย ผลจากข้อมูล 3 แหล่ง ดังนี้ 1. ผลการศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research) 2. ผลจากการสังเกต (Observation) 3. ผลจากการสัมภาษณ์ (Interviews) จากนั้นนำผลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ร่วมกับผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไป (General Environment) และผลการวิเคราะห์สถานการณ์ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง SWOT Analysis ดังนี้

1. ผลการศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research)

การศึกษาจากเอกสารรายงานหนี้สินของกำลังพลกองพลทหารราบที่ 3 ประจำปี พ.ศ. 2564 และ 2565 พบว่า สภาพหนี้สินของกำลังพลกองพลทหารราบที่ 3 ในช่วงเวลาตั้งแต่เดือนธันวาคม 2564 - กรกฎาคม 2565 พบว่า ข้อมูล เดือนธันวาคม 2564 และ คัดสัดส่วนภาระหนี้สินของกำลังพลทั้งหมด ดังนี้ กำลังพลที่ไม่มีภาระหนี้สินคิดเป็นร้อยละ 43.74 และ กำลังพลที่มีภาระหนี้สินคิดเป็นร้อยละ 56.60 และข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม 2565 คัดสัดส่วนภาระหนี้สินของกำลังพลทั้งหมด ดังนี้ กำลังพลที่ไม่มีภาระหนี้สินคิดเป็นร้อยละ 43.36 และกำลังพลที่มีภาระหนี้สินคิดเป็นร้อยละ 56.64 เมื่อทำการเปรียบเทียบสภาพหนี้ของกำลังพลของกองพลทหารราบที่ 3 พบว่า ในระยะเวลา 8 เดือน กำลังพลมีภาระหนี้สินเพิ่มมากขึ้นจากเดิม โดยคิดเป็นสัดส่วนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.04 และจำนวนกำลังพลที่เป็นหนี้เพิ่มจำนวนทั้งสิ้น 13 นาย

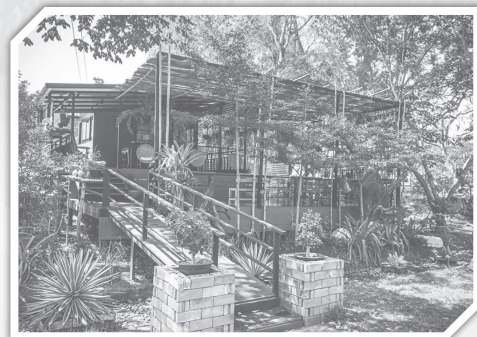
ภาพที่ 2 ข้อมูลเปรียบเทียบสัดส่วนกำลังพลที่มีและไม่มีภาระหนี้สินและมีภาระหนี้สินระหว่าง ปี 2564-2565

ภาพที่ 2 เป็นการแสดงข้อมูลการเปรียบเทียบสัดส่วนของกำลังพลมีและไม่มีภาระหนี้สินและมีภาระหนี้สินระหว่าง ปี 2564-2565 โดยจะเห็นว่าในช่วงระหว่างการศึกษาที่ได้ทำการศึกษานั้น พบว่ากำลังพลมีหนี้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วน 56.64 %

2. ผลจากการสังเกต (Observation)

จากการศึกษาผู้ศึกษาได้ทำการลงพื้นที่จริงทำการสังเกตและสำรวจที่กองพลทหารราบที่ 3 โดยการศึกษาในครั้งนี้ได้ทำการสังเกตสภาพแวดล้อมบริเวณภายในกองพล และบริเวณชุมชนรอบนอกเพื่อศึกษาสภาพความเป็นอยู่และวิถีการดำเนินชีวิตของกำลังพล พบว่ากำลังพลส่วนใหญ่เป็นคนต่างจังหวัดและพักอาศัยบ้านพักราชการที่อยู่ภายในและบริเวณรอบกองพล โดยบ้านพักนับว่าเป็นสวัสดิการของข้าราชการทหารที่ทางกองพลได้จัดสรรให้อยู่แล้ว ไม่มีค่าเช่า ส่วนค่าใช้จ่ายที่นอกเหนือค่าเช่า เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ กำลังพลเป็นผู้รับผิดชอบ วิถีชีวิตของกำลังพลจากการสังเกตพบว่า การใช้ชีวิตของกำลังพลระหว่างวันทำการ หรือ วันจันทร์ ถึง วันศุกร์ การดำเนินชีวิตช่วงเช้าจะออกจากที่พักอาศัยเดินทางมาทำงานด้วยยานพาหนะ ได้แก่ รถยนต์ และรถจักรยานยนต์ เป็นหลัก และผู้ศึกษายังได้ทำการสำรวจโครงการต่าง ๆ ภายในกองพล มีทั้งที่เป็นและไม่ใช่โครงการแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่ากองพลมีการดำเนินโครงการต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก โครงการที่เป็นแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ โครงการทหารพันธุ์ดี โครงการแปลงเกษตรผสมผสาน โครงการปลูกพืชผักสวนครัว โครงการเลี้ยงเปิด ไข่ ผสมกับการเลี้ยงปลา ส่วนโครงการที่ไม่เป็นแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น โครงการตลาดนัดสวัสดิการหนองไผ่ล้อม โครงการร้านกาแฟ ดังแสดงในภาพที่ 3 โครงการร้านค้าสวัสดิการ ดังแสดงในภาพที่ 4 จากการสังเกตและสำรวจพบว่าโครงการต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว การดำเนินงานค่อนข้างเป็นรูปธรรมมีการบริหารจัดการค่อนข้างเป็นระบบ และพบว่าโครงการที่กำลังพลให้ความสนใจและเข้าร่วมมักเป็นโครงการลักษณะให้เข้าพื้นที่เพื่อให้กำลังพลและครอบครัวประกอบอาชีพค้าขาย

ภาพที่ 3 โครงการร้านกาแฟสวัสดิการ ของกองพลทหารราบที่ 3

ภาพที่ 3 โครงการร้านกาแฟสวัสดิการ ของกองพลทหารราบที่ 3 ได้ดำเนินการเพื่อให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมกำลังพลและครอบครัว ได้มีพื้นที่ในการประกอบอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กำลังพลและครอบครัว ในส่วนของร้านกาแฟทางหน่วยจะเก็บค่าเช่าสถานที่ในราคาถูก และกำลังพลที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับการฝึกทักษะการชงกาแฟเป็นการเพิ่มทักษะและความรู้เพื่อให้กำลังพลนำไปประกอบอาชีพเสริมต่อไป ซึ่งรายได้ที่ได้จากค่าเช่าพื้นที่ทางหน่วยนำไปเป็นเข้ากองทุนเพื่อมอบเป็นทุนการศึกษาบุตรกำลังพลในช่วงเปิดภาคการศึกษา เป็นการช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายให้กับกำลังพล ต่อไป

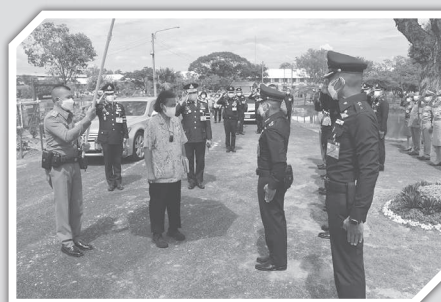
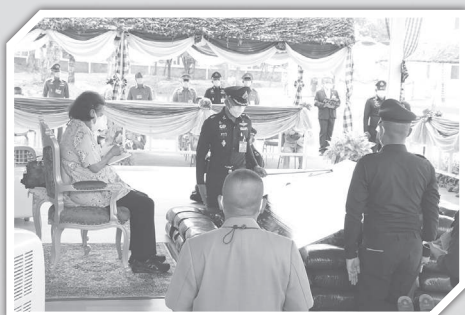
ภาพที่ 4 ตัวอย่างโครงการร้านค้าสวัสดิการ ของกองพลทหารราบที่ 3

ภาพที่ 4 ร้านค้าสวัสดิการของกองพลทหารราบที่ 3 ได้ดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้กำลังพลและครอบครัว มีอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ โดยจัดสรรพื้นที่ว่างภายในหน่วยให้เปิดร้านค้าสวัสดิการโดยมีอัตราค่าเช่าในราคาถูก หรือสามารถเปิดร้านค้าสวัสดิการภายในบริเวณบ้านพักอาศัยที่อยู่ภายในกองพลได้

3. ผลจากการสัมภาษณ์ (Interviews)

ผู้ศึกษาได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่กองพลทหารราบที่ 3 โดยเจาะจงลงไปในพื้นที่เป้าหมายหลัก โดยสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเจ้าหน้าที่ของกองพลทหารราบที่ 3 ที่ทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับเรื่องหนี้สินของกำลังพล และ กลุ่มกำลังพลที่เป็นหนี้และยินดีให้สัมภาษณ์ระหว่างการศึกษา ดังนี้

3.1 กลุ่มเจ้าหน้าที่ของกองพลทหารราบที่ 3 ที่ทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับเรื่องหนี้สินของกำลังพล จากการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินโครงการหรือแนวทางที่เป็นแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและไม่เป็นเศรษฐกิจพอเพียง ที่เป็นการช่วยเหลือกำลังพลด้านภาระหนี้สิน พบว่ากองพลทหารราบที่ 3 ได้มีการดำเนินการอยู่แล้วมีทั้งโครงการที่เป็นแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น โครงการทหารพันธุ์ดี โครงการปลูกผักสวนครัว ดังแสดงในภาพที่ 5 โครงการแปลงเกษตรผสมผสาน เป็นต้น

ภาพที่ 5 ตัวอย่างโครงการทหารพันธุ์ดี ของกองพลทหารราบที่ 3

ภาพที่ 5 โครงการทหารพันธุ์ดี เป็นโครงการในพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีวัตถุประสงค์เพื่อนำมาแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มาดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมเพื่อเป็นการปลูกฝังแนวคิดความพอเพียงและส่งเสริมการดำรงชีวิตให้กำลังพลสามารถพึ่งพาตนเองได้ นอกจากนี้ยังสามารถนำผลผลิตที่ได้จากโครงการไปขายในตลาดนัดสวัสดิการ ของกองพลทหารราบที่ 3 เพื่อส่งเสริมให้กำลังพลมีอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ลดรายจ่าย ดังแสดงในภาพที่ 6

ภาพที่ 6 ตัวอย่างโครงการตลาดนัดสวัสดิการ กองพลทหารราบ ที่ 3

ภาพที่ 6 เป็นโครงการตลาดนัดสวัสดิการของหน่วย ที่ได้ดำเนินการจัดทำขึ้นเพื่อช่วยเหลือกำลังพลที่ประสบปัญหาหนี้สิน โดยตลาดนัดสวัสดิการจะทำการจัดสรรพื้นที่ว่างให้กำลังพลเช่าในราคาถูกเพื่อขายของ จากการที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินโครงการที่ช่วยเหลือกำลังพลที่ประสบปัญหาภาระหนี้สินจากโครงการที่ดำเนินการไปแล้ว มีทั้งที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ พบว่า โครงการที่ประสบความสำเร็จและเป็นรูปธรรม ได้แก่ โครงการทหารพันธุ์ดี โครงการร้านค้าสวัสดิการของหน่วย โครงการตลาดนัดสวัสดิการ โครงการร้านค้ากาแฟ โครงการบ้านนี้มีรักปลูกผักกินเอง ดังแสดงในภาพที่ 7

ภาพที่ 7 ตัวอย่างโครงการบ้านนี้มีรักปลูกผักกินเอง

ภาพที่ 7 (ต่อ) ตัวอย่างโครงการบ้านนี้มีรักปลูกผักกินเอง

ภาพที่ 7 ตัวอย่างโครงการบ้านนี้มีรักปลูกผักกินเอง เป็นโครงการที่เน้นให้มีการปลูกฝังค่านิยมความรัก ความผูกพันของครอบครัว โดยส่งเสริมให้ครอบครัวมีกิจกรรมร่วมกันและเป็นการลดรายจ่ายในครัวเรือนของกำลังพล ได้อีกช่องทางหนึ่ง และการที่โครงการประสบความสำเร็จนั้น เป็นเพราะตัวกำลังพลเองที่มีวินัยความตั้งใจจริง ที่อยากจะทำดี ต้องเป็นโครงการที่เหมาะสมกับพื้นที่ ตรงกับความต้องการและความถนัดของกำลังพล ส่วนโครงการที่ไม่ประสบความสำเร็จ เช่น โครงการส่งเสริมออกปฏิบัติงานภาคสนาม โครงการรับจ้างล้างแอร์ โครงการปั่นจักรยาน มาทำงานวันพุธ ดังแสดงในภาพที่ 8

ภาพที่ 8 ตัวอย่างโครงการปั่นจักรยานมาทำงานทุกวันพุธ

ภาพที่ 8 โครงการปั่นจักรยานมาทำงานทุกวันพุธ ที่ดำเนินการของกองพลทหารราบที่ 3 เพื่อรณรงค์ ส่งเสริม ให้กำลังพลประหยัดพลังงาน ลดการใช้รถจักรยานและรถยนต์เพิ่มเป็นการช่วยลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ แต่โครงการ ดังกล่าวตามที่ได้จากการสัมภาษณ์ ถือว่าเป็นโครงการที่ไม่ประสบความสำเร็จ กำลังพลส่วนมากไม่ให้ความสนใจ กล่าวได้ว่า โครงการที่ไม่ประสบความสำเร็จอาจเป็นเพราะกำลังพลไม่สนใจเข้าร่วมโครงการ เพราะเป็นโครงการที่ไม่ตรงตามความต้องการและความถนัดของกำลังพล และส่วนหนึ่งเป็นเพราะตัวกำลังพลด้วย ที่ขาดวินัยและไม่มีความมุ่งมั่นความตั้งใจจริง ที่อยากจะทำดี ดังที่กล่าวมาแล้วนั้นจากการศึกษาเกี่ยวกับแล้วแนวคิดในการจัดการนั้นออกระบบ พบว่าการจัดการ นั้นออกระบบต้องบริหารจัดการทั้งในและออกระบบควบคู่กันไป เพราะการเป็นนั้นออกระบบเกิดจากกำลังพล ไม่สามารถบริหารนั้นในระบบได้ จึงหาทางออกด้วยการกึ่งนั้นออกระบบจนกลายเป็นวงจรนี้ แนวทางการจัดการนั้น นออกระบบ คือ 1) กำลังพลต้องให้ความร่วมมือกับผู้บังคับบัญชาเพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน 2) ทำแผนลดหนี้ร่วมกัน ระหว่างกำลังพลกับคณะกรรมการแก้ไขหนี้สินกำลังพลและบริหารจัดการนั้นออกระบบตามแผนที่กำหนดไว้ 3) กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน นอกจากนี้ต้องอบรมให้ความรู้ทางการบริหารจัดการการเงินกวดขันวินัย ทางการเงิน ควรมีมาตรการการกักเงินอย่างเคร่งครัดและออกมาตรการในการออมเงินเพื่อไว้ใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน

3.2 กลุ่มกำลังพลที่เป็นหนี้และยินดีให้สัมภาษณ์เพื่อจากการศึกษา พบว่า โครงการที่ทางกองพลทหารราบที่ 3 ดำเนินการในการช่วยแก้ไขปัญหาภาระหนี้สินของกำลัง นั้น มีทั้งโครงการที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ โครงการที่ประสบความสำเร็จและสามารถช่วยกำลังพลได้ ได้แก่ โครงการร้านค้าสวัสดิการของหน่วย โครงการตลาดนัดสวัสดิการ โครงการปลูกผักสวนครัว โครงการมอบทุนการศึกษาให้แก่บุตรของกำลังพล ดังแสดงในภาพที่ 9 และโครงการมอบสิ่งของอุปโภคบริโภคให้กำลังพลชั้นผู้น้อย ดังแสดงในภาพที่ 10 ซึ่งเป็นโครงการที่เป็นรูปธรรมและกำลังพลให้ความสนใจเข้าร่วม เพราะทำให้กำลังพลและครอบครัวมีรายได้เสริมจากการได้มีพื้นที่เช่าขายสินค้าในตลาดนัดสวัสดิการ ส่วนโครงการปลูกบ้านนี้มีรักปลูกผักกินเอง ช่วยลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ระดับหนึ่ง เพราะไม่ต้องซื้อผักมาประกอบอาหารสามารถเก็บที่สวนครัวได้ และหากเหลือยังสามารถนำไปขายได้ การที่โครงการประสบความสำเร็จเป็นเพราะตรงตามความต้องการและความถนัดของกำลังพล ส่วนโครงการที่ไม่ประสบความสำเร็จ คือ โครงการรับจ้างล้างแอร์ เพราะไม่สามารถรับจ้างได้ในช่วงเวลาราชการหากทำได้ก็เป็นหลังเลิกงานและวันหยุดราชการจึงขาดการต่อเนื่อง เพราะด้วยเวลาในการปฏิบัติงานและบางครั้งต้องออกฝึกทำให้เวลาไม่เอื้ออำนวย นอกจากนี้ยังมีโครงการที่เป็นนโยบายของกองทัพที่ให้ความช่วยเหลือกำลังพลที่ประสบปัญหาหนี้สิน พบว่ามีโครงการสินเชื่อเพื่อการบริหารหนี้ส่วนบุคคล อทบ. เป็นโครงการให้กู้ยืมเงินจากกิจการ อทบ. ไปชำระหนี้อื่นเพื่อการปลดหนี้สิน โดยทางหน่วยจะคัดเลือกกำลังพลกลุ่มสีแดงหรือ กลุ่มที่เงินเดือนเหลือน้อยกว่า 1 ใน 3 หรือเงินเดือนเหลือไม่ถึง 5,000 บาท และต้องเป็นกลุ่มที่กำลังจะถูกฟ้องล้มละลาย เพื่อปลดหนี้ที่มีภาระดอกเบี้ยสูงก่อนเป็นอันดับแรก โดยมีระยะเวลาของโครงการ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม – 30 ธันวาคม 2565 จากการสัมภาษณ์กำลังพลมองว่าเป็นโครงการที่ดี แต่ไม่สามารถช่วยเหลือได้ครอบคลุมเพราะต้องมีการคัดเลือก ด้วยงบประมาณมีจำกัดและกำลังพลที่ต้องการความช่วยเหลือมีจำนวนมาก จากการศึกษาคำความต้องการของกำลังพลที่ต้องการให้กองพลทหารราบที่ 3 ช่วยเหลือ พบว่า อยากให้ทางผู้บังคับบัญชาสำรวจความต้องการของกำลังพลก่อนดำเนินโครงการต่าง ๆ เพราะกำลังพลแต่ละนายมีความชอบและความถนัดแตกต่างกัน และหากดำเนินโครงการโดยไม่สำรวจความต้องการจากกำลังพล จึงทำให้กำลังพลไม่สนใจเข้าร่วมโครงการ เพราะเห็นว่าไม่ต้องตามความต้องการความถนัด และทักษะที่ตนเองมีอยู่ และหากมีนโยบายให้เขียนโครงการเสนอต้องการให้มีการสนับสนุนงบประมาณด้วย

ภาพที่ 9 โครงการมอบทุนการศึกษาบุตรของกำลังพล

ภาพที่ 9 โครงการมอบทุนการศึกษาบุตรของกำลังพล ของกองพลทหารราบที่ 3 ได้มีการดำเนินการเป็นประจำ ซึ่งจะมีการมอบทุนการศึกษาบุตร ช่วงระหว่างการเปิดภาคเรียน นอกจากนี้ยังมีโครงการมอบสิ่งของอุปโภคบริโภคให้กำลังพลชั้นผู้น้อย ดังแสดงในภาพที่ 10 โอกาสและในวาระต่างๆ ซึ่งเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายแก่กำลังพลและเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กำลังพลมีแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ และที่สำคัญกองพลทหารราบที่ 3 ได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษา จึงส่งเสริมและสนับสนุนให้บุตรของกำลังพลได้มีโอกาสทางการศึกษา กองพลทหารราบที่ 3 จึงมอบทุนการศึกษาบุตรของกำลังพลเป็นประจำ

ภาพที่ 10 โครงการมอบเครื่องอุปโภคบริโภคให้กำลังพลชั้นผู้น้อย

ภาพที่ 10 โครงการมอบสิ่งของอุปโภคบริโภคให้กำลังพลชั้นผู้น้อย ของกองพลทหารราบที่ 3 ได้ดำเนินการอยู่เป็นประจำ โดยลักษณะการมอบสิ่งของนั้น จะทำการมอบในโอกาสต่าง ๆ เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ หรือในวันพิเศษต่าง ๆ วัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้ทหารชั้นผู้น้อย ได้มีกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่และส่งเสริมให้ทหารชั้นผู้น้อยเกิดความรักและผูกพันต่อองค์กรต่อไป

4. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไป (General Environment)

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมทั่วไป โดยการวิเคราะห์ PEST Analysis พบว่ามีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเป็นหนี้ของกำลังพล ดังนี้

1. ด้านการเมืองและนโยบายของรัฐบาล (Political Factor)

1) นโยบายของกองทัพทำให้เร่งแก้หนี้กำลังพลอย่างมีคุณภาพ โดยการจัดแต่งตั้ง คณะทำงาน “คลินิกทางการเงิน” เพื่อให้คำปรึกษาช่องทางการปลดหนี้ทั้งในและนอกระบบให้แก่กำลังพล เพื่อคลายความกังวลและมีกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ (มดิชน, 2565) โดยทางกองทัพเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาภาระหนี้สินของกำลังพล เพราะหากกำลังพลมีภาระหนี้สินจำนวนมาก จะส่งผลให้กำลังพลเกิดความเครียด ขาดประสิทธิภาพในการทำงานและส่งผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น การทะเลาะวิวาท การหย่าร้าง การพนัน และยาเสพติด เป็นต้น ดังนั้น กองทัพอิจมีนโยบายต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือกำลังพลที่มีปัญหาด้านภาระหนี้สินเพื่อให้กำลังพลมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไปอย่างยั่งยืน

2) นโยบายรัฐบาลกำหนดให้ปี 2565 เป็นปีแห่งการแก้หนี้ภาคครัวเรือน โดยมอบหมายให้หน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงการคลังและสถาบันการเงินเฉพาะกิจ กำหนดให้การแก้ไขปัญหาหนี้สินของประชาชนเป็นพันธกิจหลักและเร่งดำเนินการ (กระทรวงการคลัง, 2565) โดยการมีมาตรการให้การไกล่เกลี่ยและการปรับโครงสร้างหนี้ การแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการ ส่งผลให้กำลังพลที่มีปัญหาภาระหนี้สินได้รับความช่วยเหลือจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ด้านเศรษฐกิจ (Economic Factor)

1) อัตราเงินเฟ้อที่มีแนวโน้มสูงขึ้น อ้างอิงจาก ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน ครั้งที่ 3/2565 ของธนาคารแห่งประเทศไทย อัตราเงินเฟ้อทั่วไปในปี 2565 คาดว่าจะอยู่ที่ร้อยละ 6.2 โดยอัตราเงินเฟ้อที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นกว่าที่ประเมินไว้เดิมเกินกรอบเป้าหมายตลอดปี 2565 ตามราคาพลังงานโลก จากการปรับตัวขึ้นของราคาน้ำมันและส่งผลต่อต้นทุนการผลิตภายในประเทศที่สูงขึ้น (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2565) เมื่ออัตราเงินเฟ้อสูงขึ้นส่งผลให้สินค้าอุปโภคบริโภคปรับตัวสูงขึ้น ในทางกลับกันเงินเดือนไม่ได้ปรับตัวสูงขึ้นตามอัตราเงินเฟ้อทำให้กำลังซื้อของภาคครัวเรือนลดน้อยลง

2) ค่าครองชีพและต้นทุนที่สูงขึ้นจากปัญหาความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์และภาวะตลาดการเงินที่มีการผันผวนไม่แน่นอนของการปรับอัตราดอกเบี้ยนโยบายในประเทศเศรษฐกิจหลักและปัญหาเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่ ส่งผลให้เกิดปัญหาสภาพคล่องและความสามารถในการชำระหนี้ของภาคครัวเรือน เมื่อค่าครองชีพสูงขึ้น

ให้กลุ่มหนี้ครัวเรือนและกำลังพลได้รับผลกระทบโดยตรง ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความเปราะบางเมื่อค่าครองชีพสูงทำให้ค่าใช้จ่ายในภาคครัวเรือนปรับตัวสูงขึ้น แต่รัฐบาลยังไม่มียุทธศาสตร์การเงินเดือนให้สอดคล้องกับค่าครองชีพที่สูงขึ้นในปัจจุบัน จึงทำให้กลุ่มที่มีรายได้น้อยและกลุ่มที่มีหนี้ภาคครัวเรือนได้รับผลกระทบจากการปรับตัวของค่าครองชีพที่สูงขึ้น

3) อัตราดอกเบี้ยเพิ่มสูงขึ้น ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ (Economic Intelligence Center : EIC) ธนาคารไทยพาณิชย์ คาดว่าคณะกรรมการนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย จะมียุทธศาสตร์ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย อยู่ที่ 0.75% ในไตรมาสที่ 3 ของปีนี้ เนื่องจากอัตราเงินเฟ้อเร่งตัวและยังอยู่ในระดับสูง และส่งสัญญาณว่าจะพิจารณาปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยในระยะถัดไป (กรุงเทพฯธุรกิจ, 2565) การปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยของธนาคารแห่งประเทศไทย ส่งผลให้ราคาสินค้าและบริการต่างๆปรับราคาเพิ่มสูงขึ้น เพราะมีต้นทุนที่แพงขึ้นและส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ปรับเพิ่มตาม ทำให้ต้องจ่ายดอกเบี้ยแพงขึ้น ในขณะที่เดียวกันอัตราเงินเดือนไม่มีการปรับเพิ่มจึงส่งผลกระทบต่อค่าครองชีพของกำลังพล

3. ด้านสังคม (Social Factor)

1) มีการดำเนินโครงการต่าง ๆ โดยเน้นโครงการที่เป็นแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดสรรพื้นที่ว่างเปล่านำมาใช้ประโยชน์ในการทำโครงการ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน มีปอเลี้ยงปลา กบ เลี้ยงเป็ด ไก่ โดยทำสถานที่เลี้ยงไว้กลางน้ำ ให้ปลากินมูลไก่เป็นการประหยัดต้นทุนในการซื้ออาหารปลา มีการทำปุ๋ยจากมูลไส้เดือน เป็นลักษณะการใช้ประโยชน์จากธรรมชาติอย่างสมดุล ผลผลิตที่ได้นำไปปรับกอบอาหารให้กับโรงเลี้ยงของกำลังพล และส่วนที่เหลือจากโรงเลี้ยงสามารถนำผลผลิตไปขายที่ตลาดสวัสดิการเป็นการเพิ่มรายได้ ลดค่าใช้จ่ายและให้กำลังพลได้ตระหนักถึงหลักการแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีหลักการ คือ 3 ท่วง 2 เงื่อน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ส่วน 2 เงื่อน คือ ความรู้ และคุณธรรม

2) สภาพความเป็นอยู่ของชุมชนที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบและมีลักษณะเป็นชุมชนเมืองมีประชากรอยู่อาศัยค่อนข้างหนาแน่นทำให้วิถีการใช้ชีวิตเป็นลักษณะสังคมเมือง ค่านิยมค่อนข้างเป็นสังคมวัตถุนิยมเพราะเปลี่ยนแปลงไปตามอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกมากมายและการเข้าถึงสินค้าฟุ่มเฟือยได้ง่ายส่งผลให้มีการก่อหนี้เพิ่มขึ้นและเพิ่มขึ้น

4. ด้านเทคโนโลยี (Technology Factor)

1) ปัจจุบันมีการพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากขึ้นทำให้การใช้ชีวิตของกำลังพลเปลี่ยนไป มีการพัฒนาแอปพลิเคชันต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นแอปพลิเคชันธุรกรรมของสถาบันการเงินต่าง ๆ สามารถเข้าถึงแหล่งเงินกู้ได้ง่าย การพินออนไลน์สามารถเข้าถึงได้ง่ายการติดต่อสื่อสารมีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น ทำให้กำลังพลเข้าถึงแหล่งเงินกู้และแหล่งอบายมุขได้ง่ายขึ้นส่งผลให้เป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลการก่อหนี้ได้ง่ายขึ้นและเร็วขึ้น

5. การวิเคราะห์สถานการณ์ ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง (SWOT Analysis)

1. จุดแข็ง (Strength) คือ

1.1 เป็นองค์กรที่มีระบบสายการบังคับบัญชาชัดเจนและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด

1.2 เป็นองค์กรที่มีระบบสวัสดิการที่ดี เช่น สวัสดิการครอบครัว สวัสดิการการรักษาพยาบาล สวัสดิการบ้านพักข้าราชการ และสวัสดิการเงินกู้ต่าง ๆ เมื่อกำลังพลเดือนร้อนสามารถกู้เงินฉุกเฉินได้ เป็นต้น

1.3 กองพลมีพื้นที่ว่างเปล่าหรือพื้นที่ใช้สอยประโยชน์ต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก

1.4 กองพลมีเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ในการส่งเสริมอาชีพต่าง ๆ อย่างครบวงจร

1.5 กองพลมีทหารหรือกำลังพลมีหลายประเภทและมีทักษะความชำนาญหลากหลาย

2. จุดอ่อน (Weakness) คือ

2.1 กำลังพลสามารถกู้เงินได้ง่ายและกู้เงินได้จำนวนมาก เพราะการที่มีสวัสดิการเงินกู้สามารถกู้เงินได้ง่าย โดยไม่ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน แต่กำลังพลสามารถค้ำประกันกันเองได้

2.2 กำลังพลมีหนี้สินเป็นจำนวนมาก เพราะการที่มีสวัสดิการเงินกู้และการเข้ามาโฆษณาสินเชื่อ

ของสถาบันการเงินต่าง ๆ ส่งผลให้กำลังพลเป็นหนี้ง่ายขึ้น

2.3 มีช่องว่างระหว่างชั้นยศทำให้กำลังพลไม่กล้าเล่าปัญหาให้ผู้บังคับบัญชารับรู้ข้อเท็จจริง จนเกิดปัญหาหลากหลายปานปลายผู้บังคับบัญชาจึงได้ทราบข้อเท็จจริง

2.4 กองพลหรือหน่วยต่าง ๆ มีงบประมาณจำกัดในการดำเนินโครงการต่าง ๆ

2.5 กำลังพลส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารจัดการเงิน

2.6 กำลังพลมีพฤติกรรมใช้จ่ายเกินกำลังทรัพย์ที่ตนมีหรือหามาได้ ด้วยสังคมปัจจุบันเป็นสังคม บริโภคนิยมและสื่อโฆษณาต่าง ๆ สามารถเข้าถึงได้ง่าย

3. โอกาส (Opportunity) คือ

3.1 นโยบายรัฐบาลเน้นใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา หนี้ครัวเรือน

3.2 รัฐบาลมีมาตรการให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมาย ได้แก่ การไกล่เกลี่ย ประนอมหนี้และ ปรับปรุงโครงสร้างหนี้

3.3 กองพลมีที่ตั้งใกล้แหล่งชุมชนเมืองซึ่งมีประชาชนพลุกพล่าน

3.4 กองพลมีการสร้างเครือข่ายและพันธมิตรกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

3.5 กระแสสังคมปัจจุบันนิยมการซื้อขายผ่านออนไลน์ เป็นการเพิ่มช่องทางการหารายได้ให้กำลังพล มีรายได้เสริมโดยการขายของผ่านออนไลน์

4. ภาวะคุกคาม (Threat) คือ

4.1 การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID-19 ส่งผลกระทบต่อการ ชะลอตัวด้านเศรษฐกิจทำให้ประชาชนขาดรายได้

4.2 เศรษฐกิจถดถอย ภาวะเงินเฟ้อ ค่าครองชีพสูง

4.3 เทคโนโลยี ที่ทันสมัยและเอื้อต่อการเป็นหนี้

4.4 ปัญหาสังคม ได้แก่ ภาวะหนี้สินครัวเรือนเพิ่มสูงขึ้นส่งผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น การหย่าร้าง ปัญหาสุขภาพจิต การทะเลาะวิวาท เป็นต้น

เมื่อผ่านขั้นตอนการวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไป (General Environment) และการ วิเคราะห์สถานการณ์ ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง (SWOT Analysis) แล้ว จึงทำให้สามารถกำหนดกลยุทธ์การจัดการภาวะ หนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อต้องการลดหนี้สินของกำลังพล ในรูปของโครงการที่ควรดำเนินการ เพื่อเป็นแนวทางบริหารจัดการลดหนี้สินของกำลังพลได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 4 โครงการ ได้แก่

1. โครงการกองพลพอเพียง

รายละเอียดโครงการ: การศึกษาจากเอกสารโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สิน พบว่า กำลังพลส่วนใหญ่ที่มีภาระ หนี้สินจำนวนมากเกิดจากการกู้ยืมเงินมาใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค และจากการให้สัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่ของกอง พลทหารราบที่ 3 ที่ทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับเรื่องหนี้สินของกำลังพล มีแนวคิดว่าจะหากมีการปลูกฝังค่านิยมแนวคิดปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเริ่มตั้งแต่ตัวกำลังพล สถาบันครอบครัว และองค์กร เพื่อให้กำลังพลมีค่านิยมและทัศนคติ ในการดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง โดยการมีหลักการ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข คือ ห่วงที่ 1 พอประมาณ ห่วงที่ 2 มีเหตุผล ห่วงที่ 3 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หลัก 2 เงื่อนไข คือ เงื่อนไข 1 ความรู้ ได้แก่ รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง เงื่อนไข 2 คือ คุณธรรม ได้แก่ ซื่อสัตย์สุจริต ขยันอดทน สติปัญญา หากกำลังพลมีค่านิยมและหลักการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมจะส่งผลให้กำลังพล และครอบครัว มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ : เพื่อส่งเสริมให้กำลังพลมีแนวคิดในการใช้ชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ ปลูกฝังค่านิยมแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยหลักการ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข

ผลที่คาดว่าจะได้รับ : กำลังพลสามารถดำเนินชีวิตได้ตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความรู้

เสนาศึกษา เล่มที่ ๘๘ ตอนที่ ๕ เดือน กันยายน - ตุลาคม ๒๕๖๕

และความเข้าใจและมีค่านิยมแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยหลักการ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข

2. โครงการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพของกำลังพลด้านการบริหารจัดการการเงิน

รายละเอียดโครงการ : จากจุดอ่อนพบว่ากำลังพลส่วนใหญ่ขาดความรู้ ด้านการบริหารจัดการการเงินและภาวะคุกคามในปัจจุบัน การที่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยสามารถเข้าถึงแหล่งเงินกู้ได้ง่ายส่งผลให้กำลังพลเป็นหนี้ง่ายและเป็นหนี้เร็วขึ้น สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่ของกองพลทหารราบที่ 3 ที่ทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับเรื่องหนี้สินของกำลังพล กล่าวว่าการมีกรอบความรู้ด้านการบริหารการเงิน การวางแผนการเงินแก่กำลังพล เนื่องจากกำลังพลส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และความเข้าใจด้านการบริหารจัดการการเงิน

วัตถุประสงค์ : เพื่อส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพให้กำลังพลมีความรู้ด้านการบริหารจัดการการเงิน การวางแผนการเงิน การลงทุน และรู้เท่าทันการสื่อโฆษณาออนไลน์ด้านสินเชื่อเงินกู้ เงินกู้ส่วนบุคคลและสินเชื่อต่าง ๆ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ : กำลังพลมีความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารจัดการการเงิน การวางแผนการเงิน การลงทุน และสามารถรู้เท่าทันสื่อโฆษณาออนไลน์ต่าง ๆ ทั้งด้านสินเชื่อเงินกู้ เงินกู้ส่วนบุคคลและสื่ออบายมุขต่าง ๆ

3. โครงการตลาดนัดชุมชนออนไลน์ พล. ร.3

รายละเอียดโครงการ : จากโอกาสกระแสสังคมในปัจจุบันนิยมซื้อขายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้น และจากที่ได้สัมภาษณ์กำลังพล ต้องการมีรายได้เสริมและมีความถนัดในการค้าขายแต่ในสถานการณ์บางครั้งไม่เอื้ออำนวยในการขายของในตลาดนัดตามที่หน่วยจัดสรรพื้นที่ให้ เพราะบางช่วงเวลาต้องออกฝึกและออกปฏิบัติหน้าที่ภาคสนาม เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางให้กำลังพลมีรายได้เสริมเพิ่มรายได้นอกเหนือจากการเข้าพื้นที่ในตลาดนัดนั้น จึงดำเนินการจัดทำแพลตฟอร์มขายของออนไลน์ต่าง ๆ เช่น Line shopping, Facebook marketplace, Twitter, Instagram (IG), TikTok และ Google Ads เป็นต้น ทำให้กำลังพลมีช่องทางในการประกอบอาชีพเสริมและส่งผลให้กำลังพลมีเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายในครัวเรือนต่อไป

วัตถุประสงค์ : เพื่อส่งเสริมให้กำลังพลมีอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ ลดค่าใช้จ่าย และเพิ่มช่องทางในการจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ และการบริการต่าง ๆ ให้กำลังพลต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ : กำลังพลมีอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ และมีช่องทางการจำหน่ายสินค้าเพิ่มขึ้น

4. โครงการเทศกาลทหารพันธุ์ดี พล. ร. 3

รายละเอียดโครงการ : จากจุดแข็งการที่มีพื้นที่ว่างเปล่าจำนวนมาก มีกำลังพลที่เป็นแรงงานมาก และมีวัสดุอุปกรณ์ในการเพาะปลูก ทำการเกษตร เลี้ยงสัตว์ ที่ครบวงจร และกองพลทหารราบที่ 3 ได้ดำเนินโครงการทหารพันธุ์ดี ซึ่งเป็นโครงการในพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีวัตถุประสงค์เพื่อน้อมนำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร มาดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมเพื่อเป็นการปลูกฝังแนวคิดความพอเพียงและส่งเสริมการดำรงชีวิตให้กำลังพลสามารถพึ่งพาตนเองได้ ที่สำคัญต้องพร้อมปรับตัวเข้าสู่โลกยุคหลังโควิด (COVID - 19) เพราะที่ผ่านมาส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม ในทุกมิติ จึงใช้โอกาสจากประโยชน์ด้านนโยบายรัฐบาลเน้นใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาหนี้สิน ปัจจัยด้านที่ตั้งใกล้ชุมชนเมือง รวมทั้งสถานที่ราชการต่าง ๆ และมีการสร้างเครือข่ายและพันธมิตรกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน จึงจัดโครงการเทศกาลทหารพันธุ์ดี พล.ร.3 เพื่อต้องการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้วยวิถีกิจกรรมธรรมชาติ เช่น เกษตรอินทรีย์ การปลูกสัตว์ และการประมง การส่งเสริมการผลิตอาหารปลอดภัยเพื่อรับประทานในครัวเรือน และนำผลผลิตไปขายเพื่อลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ให้กำลังพลกลุ่มเป้าหมาย เป็นช่องทางในการสร้างแรงจูงใจให้กำลังพลเข้าร่วมโครงการและเป็นการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น ๆ และประชาชนทั่วไปทราบถึงประโยชน์ของโครงการทหารพันธุ์ดี รูปแบบโครงการฯเป็นลักษณะการท่องเที่ยวเชิงเกษตรผสมผสาน มีพื้นที่ศึกษาฐานศูนย์เรียนรู้ฯ เยี่ยมชมนิทรรศการผลงานของกำลังพล จัดเสวนาเวที

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Show & Share) ระหว่างกองพลทหารราบที่ 3 และหน่วยงานที่มีองค์ความรู้ด้านกิจกรรมธรรมชาติ จัดประกวดผลงานภายใต้แนวคิดความพอเพียง นำพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์พระราชทานขยายผลสู่ชุมชนเพื่อร่วมมือและแก้ไข ปัญหาหนี้สินที่ยั่งยืน จัดพื้นที่ร้านค้าภายในงานให้กำลังพลกลุ่มเป้าหมายหรือกำลังพลที่สนใจเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ลดรายได้อัตโนมัติจนสร้างขวัญและกำลังใจให้กำลังพลต่อไป

วัตถุประสงค์ : เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กำลังพลมีทักษะและความรู้ด้านกิจกรรมธรรมชาติ และส่งเสริมให้กำลังพลมีรายได้เสริมเพื่อเพิ่มรายได้ลดรายจ่าย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ : กำลังพลมีความรู้ด้านกิจกรรมธรรมชาติที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และกำลังพลที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มและลดรายจ่ายได้

อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นหนี้ของกำลังพล พบว่า ด้านพฤติกรรมกรรมการบริโภค ส่วนใหญ่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคพื้นฐานในชีวิตประจำวัน ด้านทัศนคติและความเชื่อ ส่วนใหญ่ต้องการมีบ้านพักอาศัยเป็นของตัวเอง และด้านตัวกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการมีค่าครองชีพที่สูงขึ้นส่งผลกระทบต่อการเป็นหนี้ ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับสุรัสสา สรวยสุวรรณ ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมกรรมการบริโภค ที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารชั้นประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย พบว่า พฤติกรรมการบริโภค ด้านประเภทการอุปโภคบริโภค และการตัดสินใจกู้ยืมเงิน มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารชั้นประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย และสอดคล้องกับพรภัทร อินทรพรพัฒน์, สิทธิรัตน์ เชษฐสุมน และผ่องพรรณ ตรัยมงคลกุล ศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการก่อหนี้สินของนักศึกษาปริญญาตรีในกรุงเทพมหานคร ศึกษาอิทธิพลการก่อหนี้สินนอกเหนือกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า ค่าครองชีพและการมีพฤติกรรมแบบบริโภคนิยม ทัศนคติต่อสถานะเศรษฐกิจ รายได้ครอบครัว ทัศนคติเชิงบวกต่อการก่อหนี้สิน ในทางตรงกันข้ามขณะที่นักศึกษาก่อนนี้ลดลงจากอิทธิพลของสมรรถนะตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด รองลงมาคือ การเรียนรู้ทางการเงิน เงินออมต่อเดือน การตระหนักรู้ในการออม และการบริหารจัดการทางการเงิน

ข้อเสนอแนะ

1. ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นหนี้ของกำลังพล หากสามารถทำการศึกษาหน่วยอื่น ๆ เช่น หน่วยรองหลัก และหน่วยขึ้นตรง ของกองพลทหารราบที่ 3 จะทำให้ได้รับข้อมูลที่กว้างขึ้น และทำให้ได้ทราบปัจจัยในการก่อหนี้สินมากขึ้น
2. ในการวิเคราะห์เพื่อกำหนดกลยุทธ์การจัดการภาวะหนี้สิน อาจใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เช่น TOWS Matrix เป็นต้น
3. ในการสัมภาษณ์ผู้ดูแลเกี่ยวกับเรื่องหนี้สินของกำลังพล ควรจัดประเภทผู้ให้สัมภาษณ์ในระดับบริหารระดับสูง เช่น ผู้บัญชาการกองพลทหารราบที่ 3 รองผู้บัญชาการกองพลทหารราบที่ 3 เสนาธิการกองพลทหารราบที่ 3 ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 3 ผู้บังคับกรมทหารราบที่ 8 ผู้บังคับกรมทหารราบที่ 13 และผู้บังคับการกรมทหารปืนใหญ่ที่ 3 เพื่อจะทำให้ได้ข้อมูลการสัมภาษณ์ที่ครอบคลุมและผู้บริหารระดับสูงมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา

เสนาศึกษา เล่มที่ ๔๘ ตอนที่ ๕ เดือน กันยายน - ตุลาคม ๒๕๖๕

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการคลัง. (2565). แนวทางแก้ไขสถานการณ์หนี้ครัวเรือนอย่างมีประสิทธิภาพตามข้อสั่งการนายกรัฐมนตรีและมติคณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย ค้นเมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2565 จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/50203>

กรุงเทพธุรกิจ. (2565). ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ (EIC) ธนาคารไทยพาณิชย์คาดคณะกรรมการนโยบายการเงินปรับขึ้นดอกเบี้ยนโยบายมาอยู่ใน 0.75% ในไตรมาสที่ 3 ในปีนี้. ค้นเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2565, จาก <https://www.bangkokbiznews.com>

ชนาภวิวัฒน์ ชันทะ และสภาคัพพรรณ ตั้งตรงไพโรจน์. (2564). หนี้สินครัวเรือนไทยกับแนวทางแก้ไขให้ยั่งยืน. วารสารศิลปะศาสตร์และวิทยาการจัดการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 8(1), 131-145

ชุดิพงษ์ ศาตนันท์พิพัฒน์. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการก่อหนี้ในระบบ กรณีศึกษาบุคลากรสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี. รายงานการศึกษาอิสระหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจและกิจการสาธารณะ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2565). ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน ครั้งที่ 3/2565. ค้น วันที่ 31 กรกฎาคม 2565, จาก <https://www.bot.or.th/Thai/PressandSpeeches/Press/2022/Pages/n3165.aspx>

พรภัทร อินทรวาทพัฒน์, สิริรัตน์ เชษฐสุมน และผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล. (2557). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการก่อหนี้สินของนักศึกษาปริญญาตรีในกรุงเทพมหานคร. วารสารเกษตรศาสตร์ (สังคม). 35(1), 1-15.

พัลลภา ปิติสันต์. (2561). การสร้างคุณค่าให้กับชุมชน (ท้องถิ่น) ด้วยเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า

ภาณุพงศ์ จุลานพันธ์. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจใช้บริการศูนย์บริการลูกค้า PAE shop ราชบุรี. รายงานวิจัยหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง

มติชน. (2565). ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผุด “คลินิกการเงิน” แก้หนี้กำลังพลอย่างมีคุณภาพ. ค้นเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2565, จาก https://www.matichon.co.th/politics/news_3196989

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: เซ็นจูรี่.

สุรัสสา สรวายสุวรรณ. (2563). ภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัยกองบัญชาการกองทัพไทย. รายงานวิจัยหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเป็นผู้ประกอบการ คณะบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต.

โสภณ วิจิตรเมธาวณิช. (2556). หนี้ครัวเรือนคืออะไร. ค้นวันที่ 28 พฤษภาคม 2565, จาก <https://www.sbeic.com/th/detail/product/928>

อัครเดช คงด้วง. (2557). ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าเข้าสู่แบรนด์ของกลุ่มผู้บริโภคในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิชาการบริหารธุรกิจสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย(สสอท.) 3(2), 32 - 47

เปิดโลกความรู้ เทคโนโลยีป้องกันประเทศ

การพัฒนาขีดความสามารถของเครื่องบินขับไล่ยุคถัดไป (6th Generation Fighters)

บทความจาก สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

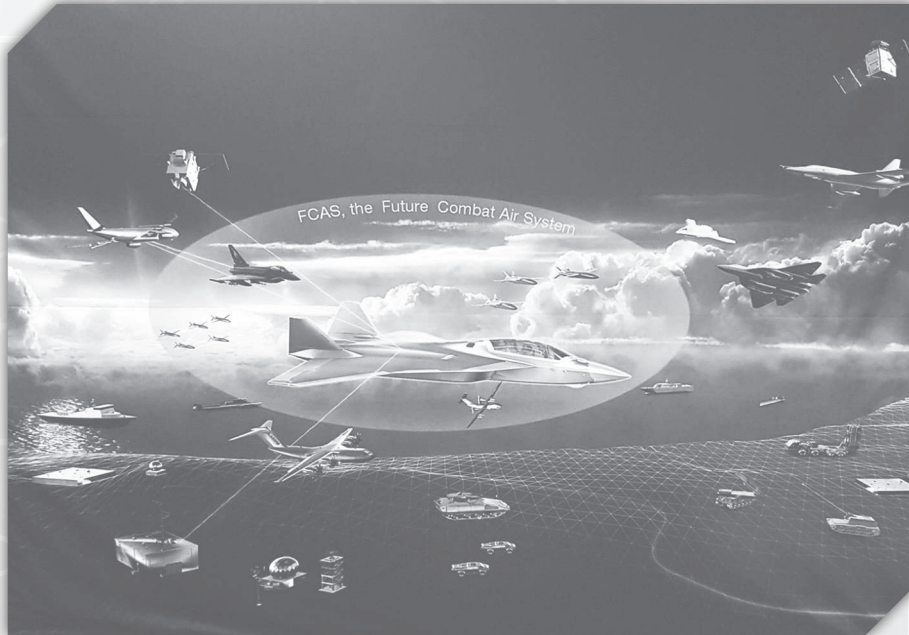
เครื่องบินขับไล่ นับว่าเป็นยุทธโศปกรณ์ที่มีขีดความสามารถสูง และเป็นปัจจัยหลักในการบ่งชี้ความสามารถทางการรบของประเทศต่าง ๆ เนื่องจากในการรบ ฝ่ายที่สามารถเข้าควบคุมการครองอากาศ (Air Supremacy) จนมีอิทธิพลทางอากาศเหนือฝ่ายข้าศึกแบบเบ็ดเสร็จได้ก่อน จะสามารถปฏิบัติการตามยุทธวิธีทางทหารได้อย่างอิสระ ดังนั้นเทคโนโลยีที่ใช้งานบนเครื่องบินจึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง และการพัฒนาเทคโนโลยีต่าง ๆ เหล่านี้ ทั้งอุปกรณ์เซนเซอร์ อิเล็กทรอนิกส์การบิน (Avionics) ซีพียูรวมทั้งแบบอากาศยานสู่อากาศ และอากาศยานสู่อากาศพื้น จึงก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งในปัจจุบันเครื่องบินขับไล่ที่กองทัพในประเทศต่าง ๆ ใช้งานกันมากที่สุด ถูกจัดอยู่ในเทคโนโลยีอากาศยาน (Jet Fighter Generation) ยุคที่ 4 (4th Generation) และต่อมามีการพัฒนาเทคโนโลยี Datalink เพื่อเพิ่มความสามารถให้กับเครื่องบินในยุคที่ 4 ให้สามารถทำงานร่วมกันได้สะดวกยิ่งขึ้น เกิดเป็นยุคเทคโนโลยีย่อย เช่น ยุคที่ 4.5 (4.5th Generation) ไปสู่ยุค 4+ (4th Plus Generation) หรือ 4++ (4th Plus Plus Generation) ยกตัวอย่างเช่น Sukhoi Su-35 ของสหภาพโซเวียต Chengdu J-10 ของประเทศจีน Eurofighter Typhoon ของสหภาพยุโรป เป็นต้น

ในส่วนของเครื่องบินขับไล่ยุคที่ 5 (5th Generation) สหรัฐอเมริกาได้พัฒนาเครื่องบิน F-22 Raptor ที่พัฒนาโดยบริษัท Lockheed Martin ซึ่งเครื่องบินรุ่นนี้มีจุดเด่นทางด้านความสามารถในการซ่อนตัว จากการออกแบบพื้นผิวของเครื่องบินให้ลดการสะท้อนสัญญาณเรดาร์ต่าง ๆ และการใช้งานช่องเก็บอาวุธในลำตัวของเครื่องบิน การใช้งานเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์อัจฉริยะ (Advanced Avionics Computation) ในการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ มาเพื่อประมวลผลและแสดงผลที่แม่นยำให้แก่นักบิน อีกทั้งสามารถปฏิบัติการได้หลากหลาย (Multirole) และหลังจากการพัฒนาเครื่องบิน F-22 เสร็จสิ้นลง สหรัฐอเมริกาปฏิเสธการติดต่อขอซื้อเครื่องบิน F-22 จากทุกประเทศ ส่งผลให้หลาย ๆ ประเทศเริ่มต้นโครงการวิจัยและพัฒนาเครื่องบินขับไล่ของตนเองและวางแผนไปถึงการพัฒนาเครื่องบินขับไล่ในยุคที่ 6 เลยทีเดียว เช่น โครงการ Future Combat Air System ของสหภาพยุโรป โดยมีประเทศฝรั่งเศส เยอรมนี และสเปนเป็นแกนนำ โครงการ The BAE Systems Tempest จากการร่วมมือกันของประเทศสวีเดน อิตาลี และสหราชอาณาจักร โครงการ Mikoyan PAK DP ของประเทศ

เสนาศึกษา เล่มที่ ๘๘ ตอนที่ ๕ เดือน กันยายน - ตุลาคม ๒๕๖๕

รัสเซีย โครงการ The F-X program ของประเทศญี่ปุ่น และโครงการวิจัยเครื่องบินขับไล่ยุคที่ 6 (Pre-research on Sixth-Generation Aircraft) โดยบริษัท Chengdu Aircraft Industry Group ของประเทศจีน โดยในทุกโครงการ มีเป้าหมายในการพัฒนาเครื่องบินขับไล่ยุคที่ 6 (6th- Generation Fighter)

คุณสมบัติเด่นของเครื่องบินขับไล่ยุคที่ 6 (Predicted Features of 6th- Generation Aircraft)

- สามารถทำงานทั้งในขณะที่มีนักบินและไม่มีนักบิน (Optionally Manned)
- เครื่องบินจะมีความสามารถในการทำงานร่วมกับอุปกรณ์อื่น ๆ ภายนอกเครื่องบินในบริเวณรอบ ๆ ได้ เช่น การปฏิบัติหน้าที่เป็นศูนย์ควบคุมอากาศยานไร้คนขับแบบเพดานบินปานกลางและบินได้นาน (Medium-Altitude, Long Endurance: MALE UAV) ฝูงบินอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก (Swarms of UAVs) ในภารกิจด้านข่าวกรอง การเฝ้าตรวจ การค้นหาเป้าหมาย และการลาดตระเวน (Intelligence, Surveillance, Target Acquisition, and Reconnaissance : ISTAR) ควบคุมกระบวนยุทธวิธีของฝูงบินไร้คนขับติดอาวุธต้นทุนต่ำ (เช่น โครงการ Loyal Wingman โครงการ The Mosquito และโครงการ Manned, Unmanned Teaming (MUM-T) ผ่านโครงข่าย Datalink
- ออกแบบโดยคำนึงถึงการใช้งานโครงข่ายข้อมูลเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Warfare: NCW)
- ใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์อัจฉริยะ (Advanced Artificial Intelligence) ในการประมวลผลภาพสนามรบ คัดกรองและจัดแสดงข้อมูลที่สำคัญในเวลาที่ต้องใช้งาน และซ่อนข้อมูลที่มีความสำคัญน้อยเพื่อลดภาระของผู้ใช้งาน และแสดงภาพรอบตัวเครื่องบินผ่านเทคโนโลยี Augmented Reality โดยหมวก Smart Helmet
- ใช้วัสดุโครงสร้าง และพื้นผิวแบบใหม่ เพื่อลดพื้นที่หน้าตัดเรดาร์ (Radar Cross-Section: RCS) เพิ่มประสิทธิภาพในการซ่อนตัว (Stealth)
- ระบบเรดาร์แบบ Passive AESA ที่สามารถตรวจจับได้ไกลมากยิ่งขึ้น
- สามารถทำความเร็วในระดับ Hypersonic หรือประมาณ 5 เท่าของความเร็วเสียง

- สามารถติดตั้งระบบอาวุธสมัยใหม่ เช่น อาวุธพลังงาน (Direct Energy Weapon) ที่อาจเป็น อาวุธคลื่นไมโครเวฟ (Microwave) อาวุธคลื่นเสียง (Sonic) อาวุธเลเซอร์ (Laser) อาวุธลำแสงอนุภาค (Particle Beam) หรืออาวุธพลาสมา (Plasma)

อย่างไรก็ตามรูปแบบโครงการการวิจัยและพัฒนาของเครื่องบินขับไล่ยุคที่ 6 รวมถึงขีดความสามารถโดยรวมยังสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความต้องการของผู้พัฒนา และจากแผนการพัฒนาเครื่องบินขับไล่ยุคที่ 6 ของประเทศมหาอำนาจ คาดว่าจะสามารถใช้งานได้จริงและเข้าประจำการได้ในปี ค.ศ. 2035-2050 หรือในอีกประมาณ 10 กว่าปีข้างหน้า ซึ่งนับว่า ยังอีกห่างไกลพอสมควร ดังนั้น ในช่วงเวลาหลังจากนี้ จะมีข่าวอย่างต่อเนื่องในเรื่องการพัฒนาเทคโนโลยีเหล่านี้ ที่อาจจะประสบความสำเร็จหรือไม่สำเร็จ คงจะต้องติดตามกันต่อไป ซึ่งการตั้งความหวังที่จะใช้งานเครื่องบินขับไล่ยุคที่ 6 เพียงอย่างเดียวคงไม่ใช่เรื่องที่ตื้นเขิน อีกทั้งในปัจจุบัน สหรัฐอเมริกาได้ผลิตเครื่องบิน F-35 ออกมาจำหน่ายแก่ประเทศต่าง ๆ ทำให้หลาย ประเทศที่ให้ความสนใจที่จะเข้าสนับสนุนโครงการพัฒนาเครื่องบินขับไล่ยุคที่ 6 เปลี่ยนใจมาเจรจากับสหรัฐอเมริกา เพื่อขอซื้อเครื่องบิน F-35 มาใช้งานทดแทนความต้องการในการพัฒนาขีดความสามารถกองทัพอากาศของตนเอง รวมถึงประเทศไทยของเราด้วย ซึ่งเครื่องบินขับไล่ยุคที่ 5 นับได้ว่ามีขีดความสามารถที่สูงมากและเพียงพอต่อการใช้งานอยู่แล้ว ในการปกป้องผลประโยชน์ของประเทศและรักษาอธิปไตยของชาติ ไปอีกนานเท่านาน

การพัฒนา ผู้นำสไตร์ชิตาเดล

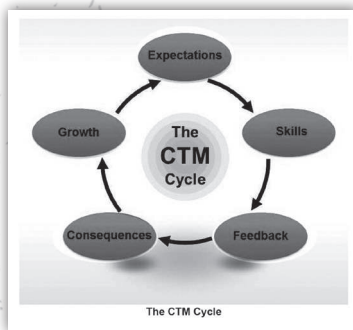
ร.ศ. ขรตมณชนก เกตุพันธ์
รศท.จช.สทศ.ร.ร.จปร.

Leaders Build Leaders

ผู้นำที่ดี คือ ผู้ที่สร้าง “ผู้นำคนต่อไป” ให้แก่องค์กรได้ ไม่ใช่เพียงแค่สร้าง “ผู้ตาม” อย่างเดียว เพราะแต่ละองค์กรไม่ได้มีสมาชิกชุดเดิมไปตลอด ผู้นำขององค์กรต้องจากไปในอนาคตไม่วันใดก็วันหนึ่ง และมีความเป็นไปได้ที่สมาชิกขององค์กรจะกลายเป็นผู้นำแทน การสร้างผู้นำอย่างยั่งยืนจึงเป็นภารกิจสำคัญอย่างหนึ่ง ในทุกหน่วยงาน โดยเฉพาะโรงเรียนนายร้อยต่าง ๆ ที่มีเป้าหมายผลิตนายทหารสัญญาบัตรเพื่อปกป้องและพัฒนาประเทศ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าของเรามีปรัชญาของโรงเรียนที่ต้องการสร้าง “ผู้นำที่มีความรู้ มีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม และอุดมการณ์ความรักชาติ”¹ การสร้างความเป็นผู้นำของนักเรียนนายร้อยจึงยังมีความท้าทายของกรมนักเรียนนายร้อยฯ และหน่วยขึ้นตรงอื่น ๆ ของ รร.จปร. ที่จะต้องวางแผนและดำเนินการอยู่ต่อไปเรื่อย ๆ นอกจากการอบรมจากนายทหารปกครองแล้ว นักเรียนนายร้อยที่เป็นรุ่นพี่ก็ต้องแสดงความ เป็นผู้นำและมีส่วนพัฒนานักเรียนนายร้อยรุ่นน้องให้พร้อมรับภาระ หน้าที่ และความรับผิดชอบในอนาคตได้เช่นกัน ดังนั้นโจทย์ของโรงเรียนคือ “เราจะปลูกฝังความเป็นผู้นำให้แก่ นักเรียนนายร้อยอย่างยั่งยืนได้อย่างไร”

ผมได้รับโอกาสจากกองทัพไทยไปใช้ชีวิตนักเรียนนายร้อยที่วิทยาลัยทหารซีทาเดล (The Citadel) มลรัฐเซาท์แคโรไลนา ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นเวลา 4 ปี สิ่งหนึ่งที่ผมประทับใจและมีความหวังว่าจะนำกลับมา ถ่ายทอดให้แก่กองทัพไทย คือ กระบวนการสร้างผู้นำที่โรงเรียนผมเรียกว่า “แนวทางการฝึกแบบซีทาเดล” หรือ Citadel Training Model (CTM) ซึ่งเน้นการแสดงออกถึงภาวะผู้นำที่มีหลักการโดยมีพื้นฐานจากการเคารพและ เชื่อใจกันและกัน (Mutual Respect) ระหว่างผู้นำ-ผู้ตามในองค์กร และเป็นสิ่งที่นักเรียนนายร้อยซีทาเดลทุกคน จะต้องศึกษาและพึงระลึกไว้ตั้งแต่เข้ารับการศึกษาปีแรกในฐานะ “นักเรียนใหม่” (Knob) จบจนปีสุดท้ายของการเรียน ซึ่งบทความนี้ผมจะนำเสนอหลักการ ขั้นตอนต่าง ๆ ของ CTM และยกสถานการณ์ที่ผมใช้หลักการนี้ ในช่วงเวลาที่ผมอยู่ที่ซีทาเดล

¹ “ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ” (โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า), <https://www.crma.ac.th/vision>.

Expectations: ผู้นำผู้ตามเข้าใจตรงกัน

ขั้นตอนแรกของ CTM คือ ความคาดหวัง (Expectations) ผู้นำและผู้ตามต้องเข้าใจตรงกันถึงจุดมุ่งหมายของภารกิจหรือการฝึกว่าจะเกิดอะไรขึ้นบ้าง ผู้ตามต้องทำอะไรจึงจะสัมฤทธิ์ผล และทราบถึงสาเหตุว่า “ทำไม” ถึงทำสิ่งนั้น เพื่อให้ผู้ตามรู้สึกว่าการกระทำนั้นมีจุดมุ่งหมายและเป็นผลดีต่อองค์กรและตนเองไม่ได้ทำไปโดยเปล่าประโยชน์ ดังที่ไซมอน ซิเนก (Simon Sinek) ได้กล่าวไว้ในหนังสือ Start with Why ว่า “ผู้คนไม่ได้ซื้อสิ่งที่คุณทำ พวกเขาซื้อในเหตุผลที่คุณทำมัน”² ดังนั้นการเข้าใจความคาดหวังตั้งแต่เริ่มต้นจะแสดงถึงตัวตนของผู้นำ และดึงดูดให้ผู้ตามน้อมรับภารกิจหรือการฝึกได้ดี นอกจากนี้การทราบถึงภาพรวมของภารกิจจะทำให้ผู้ตามไม่เกิด “ความหวาดกลัวจากความไม่รู้” (Fear of the Unknown) เพื่อทำภารกิจได้โดยไม่กังวลจนเกินไป

ในขั้นตอนแรกนี้ ความคาดหวังที่ผู้นำต้องอธิบายนั้นต้องมี 5 องค์ประกอบ คือ 1. ผลลัพธ์ที่ต้องการ (เน้นที่ต้องการอะไร ไม่ใช่ต้องทำอะไร) 2. อธิบายแนวทางว่าต้องทำอะไรในขอบเขตใดบ้าง (พยายามจำกัดขั้นตอนนี้เพื่อให้ผู้ตามมีอิสระในการออกแบบการแก้ปัญหา แต่ถ้ามีข้อบังคับใด ๆ ก็ต้องอธิบายให้ชัดเจน) 3. ทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อปฏิบัติภารกิจ 4. มาตรฐานหรือเกณฑ์ที่มาใช้วัดผลการปฏิบัติ และ 5. ผลที่ตามมาหากภารกิจสำเร็จ/ไม่สำเร็จ³ หากเราชี้แจงความคาดหวังชัดเจนโดยยึดองค์ประกอบดังกล่าวแล้ว ผู้นำสามารถปล่อยให้ผู้ตามเป็นผู้ปฏิบัติหลัก ส่วนตนจะถอยออกมาแล้วเข้าช่วยเหลือเมื่อจำเป็นเท่านั้น ผู้ตามจะตระหนักด้วยตนเองได้ว่าตนกำลังทำถึงมาตรฐานที่กำหนดหรือไม่ ทั้งหมดนี้ล้วนก่อให้เกิดวัฒนธรรมในการสร้าง “ความเชื่อใจ” ในหน่วย ซึ่งจะทำให้การทำงานเป็นไปได้อย่างราบรื่นยิ่งขึ้น

ปีสุดท้ายที่ผมอยู่ที่ซีทาเดล ผมเป็นหัวหน้ากองร้อย Band Company และได้รับคำสั่งจากผู้บังคับกองพันนักเรียนนายร้อยของผมให้แต่ละกองร้อยจัดนักเรียนใหม่ 1 หมู่ เพื่อไปแข่งขันการปฏิบัติบุคคลท่าอาวุธระหว่างกองร้อยทั้ง 21 กองร้อย (เราเรียกการแข่งขันนี้ว่า Kelly Cup) เมื่อได้รับภารกิจ ผมจึงเรียกนักเรียนบังคับบัญชา (Cadre) ที่เป็นหัวหน้าหมวดของหมวดนักเรียนใหม่มาพบ⁴ และนี่คือสิ่งที่ผมกล่าวกับหัวหน้าหมวด:

“ผมต้องการให้หมวดนักเรียนใหม่ของเราจัดนักเรียนใหม่ 1 หมู่เพื่อไปแข่งขัน Kelly Cup เราต้องผ่านเข้ารอบ 4 กองร้อยสุดท้ายให้ได้ (ผลลัพธ์ที่ต้องการ) เรามีเวลาประมาณ 4 สัปดาห์ ตามตารางที่กำหนดมา เราสามารถซ้อมได้แค่วันพุธและวันศุกร์เวลา 18:30-19:30 ตั้งแต่อาทิตย์นี้จนถึงอาทิตย์คัดเลือก เราต้องการหัวหน้าหมู่ 1 นายในการคุมนักเรียนใหม่ชุดนี้ (แนวทาง) กองร้อยมีนักเรียนที่เป็นผู้เชี่ยวชาญการฝึก (Drill Master) สามารถให้คำแนะนำในการฝึกเพิ่มเติมได้ ผมเองก็เคยเป็นหัวหน้าหมู่ Kelly Cup เมื่อปีที่แล้ว หากมีข้อสงสัยก็สอบถามผมได้เช่นกัน (ทรัพยากร) อาทิตย์หน้าเราจะได้ใบคำสั่งที่ประกอบด้วยคำสั่งต่าง ๆ ที่ใช้ในการแข่งขัน ผมจะให้ Drill Master ช่วยตรวจสอบความถูกต้องทุกครั้งที่มีการฝึก Drill Master จากกองร้อยอื่น ๆ จะเป็นคนที่ให้คะแนนในรอบคัดเลือก ดังนั้นให้ความร่วมมือกับ Drill Master ด้วย (การตรวจสอบ) หากเราสามารถผ่านเข้ารอบ 4 กองร้อยสุดท้าย เราก็จะรักษามาตรฐานที่กองร้อยเราตั้งไว้เมื่อปีที่แล้ว แต่ถ้าไม่ได้ก็ไม่มีไรที่สำคัญคืออย่าฝึกนอกเวลาฝึก เพราะนายทหารกองพันฯ จะตรวจสอบว่ามีกองร้อยไหนทำผิดกติกาอยู่ตลอด ถ้าเราทำผิดกฎเมื่อไหร่ เราจะเสียสิทธิ์ในการแข่งขัน Kelly Cup ทันที (ผลที่ตามมา)”

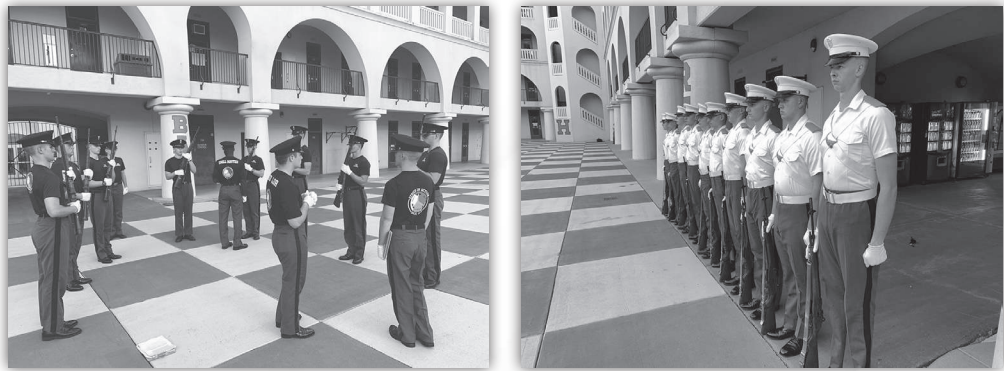
² Simon Sinek, Start with Why: How Great Leaders Inspire Everyone to Take Action (London: Penguin Business, 2019), 45.

³ The Citadel, THE CITADEL TRAINING MANUAL: A Guidebook for Effective Leader Development, 2020, <https://www.citadel.edu/root/images/commandant/assistant-commandant-leadership/ctm.pdf>, 8-9.

⁴ วิทยาลัยทหารซีทาเดล หลังจากนักเรียนใหม่มอบตัว นักเรียนจะกระจายไปตามแต่ละกองร้อย ซึ่งแต่ละกองร้อยจะมีหมวดนักเรียนใหม่ในระยะเวลา 8 สัปดาห์แรกโดยเฉพาะ จากนั้นค่อยคละรวมกับหมวดนักเรียนนายร้อยชั้นปี่อื่น ๆ

การกำหนดความคาดหวังที่ชัดเจนจะทำให้ผู้นำสามารถสื่อสารเจตนารมณ์ของตนเองให้แก่ผู้ตามได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการสร้างความไว้วางใจและความเคารพซึ่งกันและกัน

skills: ผู้นำถ่ายทอดเป็น ผู้ตามกระตือรือร้น

ขั้นตอนที่สอง คือ ทักษะ (Skills) การพัฒนาทักษะและความรู้แก่ผู้ตาม เพื่อให้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงได้ ในขั้นตอนนี้สำหรับตัวผู้นำคือการเตรียมตัวการฝึกอย่างรอบคอบผ่านการทบทวนหรือเสริมองค์ความรู้ที่ต้องใช้ฝึก เพื่อให้ผู้นำรับรู้ถึงจุดแข็ง-จุดด้อยของตนเองและพัฒนาการฝึกให้ตรงจุด อีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญคือผู้นำควรเตรียมรับมือกับความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นในภารกิจได้ เช่น สภาพอากาศในห้วงการฝึกที่เปลี่ยนแปลง การจัดการกับผู้รับการฝึกที่ไม่ให้ความร่วมมือ ระบบไฟฟ้าขัดข้องหรือเกิดอุบัติเหตุอื่น ๆ แน่แน่นอนว่าเราไม่สามารถคาดเดาเหตุการณ์ในอนาคตได้ แต่ผู้นำที่ดีต้องสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ดังกล่าวเพื่อหาวิธีรับมือได้อย่างเหมาะสม

ลำดับแรกของการพัฒนาผู้ตามคือการประเมินว่าแต่ละคนมีจุดแข็ง-จุดด้อยอย่างไรบ้าง ผู้นำสามารถใช้ผลการทดสอบหรือการประเมินต่าง ๆ เช่น ผลการทดสอบร่างกาย ผลการเรียน ผลการตรวจความสะอาดห้อง เพื่อช่วยพิจารณาว่าผู้ตามจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาหรือปรับปรุงในจุดใดบ้าง ส่วนสำคัญต่อมาคือ “การนำโดยการเป็นแบบอย่าง” (Leading by Example) ซึ่งจากประสบการณ์ของผม (และผมเชื่อว่าหลายคนที่กำลังอ่านอยู่น่าจะเคยเจอมาก่อน) คือการที่ผู้นำบางคน “ละเล่นขมเบื่องด้วยปาก” คือต่อหน้าผู้ใต้บังคับบัญชาที่กวัดขั้นเรื่องต่าง ๆ แต่ตนเองนั้นดันทำเรื่องเหล่านั้นไม่ได้เสียเอง ยกตัวอย่างเช่น นักเรียนบังคับบัญชาที่ชอบจับผิดนักเรียนที่ซัดรองเท้าไม่เงา แต่เขากลับซัดรองเท้าไม่เงาเสียเอง แล้วอ้างว่าตนเป็นนักเรียนชั้นสูง จะทำอะไรก็ได้ การกระทำเช่นนี้ทำให้นักเรียนชั้นผู้น้อยเกิดความคิดว่า เมื่ออยู่ชั้นปีที่สูงขึ้น มาตรฐานก็สามารถลดลงได้ ซึ่งนั่นไม่ใช่วิถีชีวิตที่ถูกต้อง ผู้นำที่ดีคือผู้ที่รักษามาตรฐานขององค์กรและต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้ตาม เพื่อให้ผู้ตามรับรู้ว่าเป็นแบบไหนจึงจะถูกต้อง”

ในทางกลับกัน ผู้ตามเองก็ต้องปฏิบัติตนเป็นผู้ตามที่ดีด้วย สิ่งที่ผู้ตามควรกระทำคือ

- 1) เคารพตำแหน่งของผู้บังคับบัญชา แม้ว่าท่าทีหรือบุคลิกของเขาจะไม่ใช่ที่พอใจนัก แต่อย่างน้อยผู้ตามก็ต้องให้เกียรติตำแหน่งที่ผู้นำอยู่ แม้จะไม่เห็นด้วยกับเรื่องใด ๆ แต่ก็ควรรอโอกาสในการชี้แจงที่เหมาะสม
- 2) ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ การที่ผู้ตามรู้หน้าที่ประการนี้จะทำให้ผู้นำไม่ต้องมีภาระเพิ่มเติมในการตรวจตราผู้ตามโดยไม่จำเป็น
- 3) พยายามปฏิบัติภารกิจให้เต็มที่ แม้ผลลัพธ์อาจจะไม่สมบูรณ์แบบก็ตาม
- 4) เปิดรับความคิดใหม่ ๆ และเชื่อใจในตัวผู้นำ และ
- 5) มีความกระตือรือร้นในกระบวนการเรียนรู้ เพราะ

ทั้งผู้นำและผู้ตามต่างเรียนรู้ไปด้วยกัน การให้ความร่วมมือ การถามคำถาม หรือการให้ความเห็น ล้วนเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งสิ้น⁵

ช่วงที่ผมเป็นนักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 3 ที่ซีทาเดล ผมเป็นหัวหน้าหมู่ของนักเรียนใหม่ รุ่นปี 2022 (Class of 2022) ของกองร้อย Band Company สิ่งที่ต้องสอนนักเรียนใหม่คือการชัตรองเท้าคัทชู ซึ่งเมื่อสำรวจพบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยชัตรองเท้ามาก่อน บางคนที่เคยชัตมาแล้วก็ไม่เคยชัตรองเท้าจนถึงจุดที่หนังต้องมันวาวสะท้อนเห็นหน้าได้ โชคดีที่ผมยังคงใช้วิธีชัตรองเท้าที่ใช่มานี้ตั้งแต่สมัยที่ผมอยู่โรงเรียนเตรียมทหารอยู่มาตลอด (ใช้การวนน้ำ) ผมจึงเรียกรวมหมู่เด็กนักเรียนใหม่ของผมในห้องหนึ่งที่พวกเขาอยู่ ผมนารองเท้าของผมให้ดูแล้วพูดถึงการฝึกชัตรองเท้าที่จะเกิดขึ้น

“นี่คือสภาพของรองเท้าที่คุณต้อง [ผมยก รองเท้าขึ้นมาให้ดู] เทคนิคที่ผมจะสอนพวกคุณนั้นตัวผมเองใช้มาแล้ว 6 ปีตั้งแต่อยู่ไทย และผลลัพธ์ยังออกมาดีอยู่ ต่อไปนี้หลังรับประทานอาหารเช้าเสร็จ ให้มารวมตัวกันที่ห้องนี้ก่อนชั่วโมงฝึกฝน ผมจะใช้คู่มือและกล่องมาชัตร่วมกับพวกคุณเพื่อเป็นมาตรฐานให้คุณตั้งเป้าไว้ ภายใน 2 อาทิตย์หากทำตามวิธีที่ผมสอนทุกวัน ผมรับรองได้ว่าคุณจะได้ OS⁶ ตอนแถวเข้าแน่นอน ผมอยากเห็นสมาชิกหมู่เราได้ OS ทุกคน แม้คุณจะย้ายออกจากหมู่ไปแล้วก็ตาม ผู้ช่วยหัวหน้าหมู่ [ชั้นปีที่ 2] ของผมจะช่วยฝึกพวกคุณเช่นกัน ขอให้ทุกคนให้ความร่วมมือด้วย”

แม้ว่าการชัตรองเท้าจะเป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่ก็เป็งานที่นักเรียนทหารทุกคนต้องทำเป็น และเป็นเรื่องพื้นฐานที่จะแสดงตัวอย่างที่ดีแก่รุ่นน้องได้ง่าย งานหรือภารกิจทุกอย่างล้วนต้องการทักษะที่จำเป็น ซึ่งพัฒนาได้จากการเรียนรู้ ฝึกฝน และประสบการณ์ ขั้นตอนพัฒนาทักษะนี้จึงเป็นการเตรียมพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจของผู้ตามเพื่อทำภารกิจให้สำเร็จลุล่วงต่อไป

Feedback: แนะนำ ส่งเสริมจุดแข็ง พัฒนาจุดอ่อน

การให้ข้อเสนอแนะ⁷ (Feedback) เป็นขั้นตอนที่สามของ CTM คือ การที่ผู้นำและผู้ตามแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกและการปฏิบัติการกิจเพื่อให้ทราบถึงจุดต่าง ๆ ที่ต้องพัฒนาและปรับปรุง การให้ข้อเสนอแนะจะทำให้แต่ละฝ่ายรับรู้ว่าจะต้องทำอะไรเพื่อให้เข้าใกล้เป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น ในขั้นตอนจะมีเครื่องช่วยจำคือ INPUT+ อันประกอบด้วย

Immediate: ให้ข้อติชมทันที ไม่ทิ้งช่วงนานเกินไป เพื่อให้ยังตระหนักถึงการกระทำของตนเอง

No name-calling, sarcasm, or profanity: ไม่มีการตั้งฉายา ประชดประชัน หรือกระทำการหยาบคาย ให้ความสำคัญกับศักดิ์ศรีและคุณค่าของผู้ตาม เพื่อส่งเสริมการเคารพซึ่งกันและกัน

Proper person: ระบุบุคคลที่พึงได้รับข้อเสนอแนะ หากเป็นการกระทำกลุ่มก็ต้องได้รับการชี้แนะทั้งกลุ่ม หากเป็นการกระทำรายบุคคลก็ต้องชี้แนะเป็นรายบุคคล

Uniquely specific: อธิบายให้ละเอียดชัดเจนเพื่อให้ผู้ตามรับรู้ว่าจะต้องแก้ไขอะไร ไม่ปล่อยให้หาจุดผิดเอง

Talk about behavior: ข้อเสนอแนะต้องเน้นไปที่การกระทำ ไม่ใช่ตัวบุคคล และ + End on a positive note: ปิดท้ายด้วยคำพูดที่ให้พลังบวก เพื่อให้ผู้ตามมีกำลังใจพัฒนาตนเอง⁸

⁵ The Citadel, THE CITADEL TRAINING MANUAL: A Guidebook for Effective Leader Development, 13-14.

⁶ Outstanding Shoe: การได้คะแนนความประพฤติจากการมีรองเท้าที่มันวาวสวยงาม

⁷ ผู้เขียนไม่ได้หมายความว่าคำแนะนำเชิงบวกอย่างเดียว แต่หมายถึงการให้ความเห็นอย่างตรงไปตรงมา และการชี้จุดที่เห็นว่าความแก่ไขเช่นกัน

⁸ The Citadel, THE CITADEL TRAINING MANUAL: A Guidebook for Effective Leader Development, 15-17.

ที่ซีทาเดลจะมีการเข้าแถวเข้าเพื่อตรวจยอดและตรวจเครื่องแต่งกายของทุกชั้นปี สิ่งที่ผมทำในขณะที่เป็นหัวหน้าหมู่ นักเรียนใหม่ คือ ผมทำโทษรวมในกรณีที่ทำผิดรวมเท่านั้น เช่น มารวมแถวช้า กล่าวตามคำสั่งไม่ดัง หรือทำความสะอาดจุดที่รับผิดชอบไม่ดี เมื่อมีนักเรียนใหม่คนหนึ่งขัดเข็มขัดไม่เงาหรือมีคราบ หลายคน ที่ซีทาเดลมองว่าควรเป็นการลงโทษรวมเพราะดูแลกันใหม่ไม่ดีพอ แต่หากเราทำโทษแบบนี้ไปเรื่อย ๆ คนที่พยายามดูแลเครื่องแบบให้เรียบร้อยตลอดก็อาจเสียกำลังใจได้ ผมจึงเน้นย้ำเป็นรายบุคคล แนะนำว่าต้องแก้ไขแต่ละจุดอย่างไรบ้าง และมอบหมายให้นักเรียนใหม่ที่การแต่งกายดีช่วยดูแลคนที่ยังไม่เรียบร้อย ถือเป็นการฝึกการรับผิดชอบต่อและความเชื่อใจกันไปในตัว

แต่หลัง Recognition Day⁹ เป็นต้นไปนั้น การให้ข้อเสนอแนะจะแตกต่างเล็กน้อย นักเรียนนายร้อยทั่วไปไม่จำเป็นต้องได้รับการตักเตือนอะไรมาก และทุกคนควรรักษามาตรฐานเหมือนกับที่รักษาไว้เมื่อตอนเป็นนักเรียนใหม่ ในหมวดต่าง ๆ ที่มีการคละชั้นปีก็ไม่ได้มีอุปสรรคในการรักษามาตรฐานนั้น เพราะรุ่นที่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่รุ่นน้อง และนักเรียนบังคับบัญชายังคงสามารถให้ข้อเสนอแนะตามหลัก INPUT+ ได้อยู่ ผมจะเน้นย้ำขั้นตอน “+” หรือการให้แรงจูงใจในการพัฒนากับนักเรียนตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 เป็นต้นไปมากเป็นพิเศษ เพราะผมต้องการให้พวกเขาารู้สึกว่านักเรียนบังคับบัญชาใส่ใจการเติบโตของทุกคนอยู่ และย้ำเตือนพวกเขาว่าในอนาคตเขามีโอกาสจะปฏิบัติหน้าที่ผู้นำเช่นกัน

บางครั้งแทนที่จะให้ข้อเสนอแนะทันที องค์กรสามารถจัดห้วงเวลาให้คำปรึกษา (Counseling) อย่างเป็นทางการเป็นระยะ ๆ ให้ผู้นำได้แลกเปลี่ยนกับผู้ตามได้เช่นกัน ที่วิทยาลัยทหารซีทาเดลมีการจัดห้วงเวลาให้คำปรึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกภาคการเรียนโดยนายทหารปกครองประจำกองร้อย (TAC Officer) และมักทำตามแบบฟอร์มที่โรงเรียนได้จัดทำขึ้น โดยพิจารณาจุดแข็ง-จุดอ่อน และเป้าหมายที่นักเรียนนายร้อยได้วางไว้ในด้านวิชาการ (Academic) ด้านการทหาร (Military) ด้านคุณลักษณะ (Character) และด้านสมรรถภาพร่างกาย (Fitness)¹⁰

ขั้นตอนที่สามของ CTM นี้จึงเป็นการประสานการฝึกสอนและการเรียนรู้เข้าด้วยกัน ผู้รับการฝึกได้รับคำติชมจากผู้ฝึก ในขณะที่ผู้ฝึกเองก็ได้รับข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงการฝึกได้ ข้อเสนอแนะที่เกิดขึ้นเป็นได้ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ หากผู้ตามทำดีก็ควรได้รับการรับรู้และยกย่อง และได้รับการผลักดันให้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การมีข้อเสนอแนะในองค์กรจะทำให้ทุกอย่างดำเนินไปในทิศทางที่เป้าหมายได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพในที่สุด

⁹ นักเรียนใหม่ที่ซีทาเดล (Knob) จะพ้นสภาพจากการเป็นนักเรียนใหม่ในวัน Recognition Day วันนั้นจะมีการทดสอบกำลังใจต่าง ๆ ทั้งวัน และเมื่อทำการฝึกทุกอย่างเสร็จสิ้นรุ่นพี่จะ “จับมือ” เพื่อเป็นการ “ยอมรับ” ในความเป็น Cadet อย่างสมบูรณ์

¹⁰ “Developmental Counseling Report - CC Form 112” (The Citadel, July 2017), https://www.citadel.edu/root/images/Commandant/CC_Forms/developmental%20counseling%20form_august%202017%20filltable.pdf.

Consequences: พัฒนาบุคคลผ่านผลของการกระทำ

ขั้นตอนที่สี่ของ CTM คือ การให้ผลตอบแทน (Consequences) บางอย่าง ประกอบกับการให้ข้อเสนอแนะ (ขั้นตอนที่สาม) ซึ่งอาจเป็นผลตอบแทนเชิงบวกหรือลบ และอยู่ในรูปแบบของรางวัลหรือบทลงโทษก็ได้ การให้รางวัลเป็นการส่งเสริมหรือกระตุ้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดี ในขณะที่การให้บทลงโทษเป็นการกีดกันไม่ให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่ดีต่อไป

สิ่งที่เกิดขึ้นบ่อยในการให้รางวัลคือผู้นำมักรอให้ระบบที่เป็นทางการขององค์กรเป็นผู้ให้รางวัลแก่ผู้ตามที่ปฏิบัติดีผู้นั้น แต่ระบบการให้รางวัลขององค์กรมักล่าช้า ชับซ้อนและไม่เกิดขึ้นบ่อยครั้งนัก และอาจทำให้ผู้นั้นไม่ได้รับรู้ถึงความภาคภูมิใจเท่าที่ตนมีในตอนแรก (การมอบใบประกาศคุณลักษณะดีเด่น เป็นต้น) หากพิจารณาตามหลักความเป็นจริงแล้ว ผู้นำเองก็สามารถให้รางวัลอย่างไม่เป็นทางการได้โดยไม่ต้องรอให้หน่วยเป็นผู้ให้รางวัล ไม่ว่าจะเป็น การกล่าวขอบคุณ กล่าวชมเชย กล่าวประกาศในที่สาธารณะ การส่งข้อความถึงผู้ตาม หรือกระทั่งการให้รางวัลตามขอบเขตของอำนาจของตน สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้ผู้ที่ปฏิบัติดีสัมผัสได้ถึงการยอมรับและเป็นที่ยอมรับ ซึ่งก็เป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนล้วนต้องการ

ในทางกลับกัน การให้บทลงโทษเป็นการกีดกันพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และบ่งชี้ถึงบทลงโทษที่หนักขึ้นในอนาคตหากพฤติกรรมเดิมเกิดขึ้นอีก ผู้นำควรตระหนักว่าการลงโทษสามารถส่งผลกระทบต่อขวัญกำลังใจของผู้ตามได้ ผมไม่ได้จะบอกว่าการลงโทษเป็นสิ่งไม่ดี แต่การลงโทษแต่ละครั้งต้องคำนึงถึงเป้าหมายที่ใหญ่กว่าขององค์กรซึ่งก็คือการสร้างวินัยในตนเอง (Self-discipline) ของนักเรียนนายร้อย ดังคำพูดที่ว่า “วินัย คือการฝึกที่ทำให้บทลงโทษกลายเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น”¹¹

ขั้นตอนที่สี่นี้มีเครื่องมือช่วยจำที่เรียกว่า PRIDE ในการใช้งานผลตอบแทนทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ดังนี้
Progressive: มีการเพิ่มระดับของรางวัลหรือบทลงโทษไปที่ละขั้น ๆ เมื่อมีการปฏิบัติซ้ำ (เช่น เริ่มตั้งแต่การตักเตือน การอภัยวินัย การตัดคะแนน ไปจนถึงการเข้าพบนายทหาร)

Relevant: ผลตอบแทนต้องมีความหมายต่อผู้ได้รับ เช่น มีอาหารพิเศษ การปล่อยพักบ้าน

Immediate: ควรเกิดขึ้นทันทีที่เกิดการกระทำนั้น (คล้ายกับกรณี feedback) และสามารถให้ “ชัยชนะเป็นระยะ ๆ” (short term wins) เพื่อแสดงถึงการเห็นคุณค่าของความพยายามในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในแต่ละขั้นโดยไม่ทิ้งช่วงเกินไป

Directed at behavior: ผลตอบแทนมุ่งเน้นไปที่พฤติกรรม ไม่ใช่ตัวบุคคล และควรสอดคล้องกับพฤติกรรมนั้น ๆ

Evenhanded: ผลตอบแทนต้องยุติธรรมและมีความคงเส้นคงวาตามคุณค่าที่องค์กรยึดถือ ไม่ว่าบุคคลใดกระทำการนั้นก็ตาม¹²

ขั้นตอนนี้ ตัวอักษรที่มีความเข้าใจผิดอยู่บ่อยครั้งคือ “D” บางครั้งบทลงโทษที่ผู้นำกำหนดนั้นไม่ได้เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดที่เกิดขึ้น เช่น การที่นักเรียนใหม่รายหนึ่งจัดห้องเพื่อรับตรวจตอนเช้าไม่เรียบร้อย จึงถูกหัวหน้าหมวดลงโทษโดยการให้ตีพื้น 30 ครั้งทุก ๆ 15 นาทีหลังรับประทานอาหารเย็นจนกว่าจะถึงชั่วโมงฝึกฝนการลงโทษเช่นนี้นอกจากจะเสียโอกาสในการปรับปรุงการจัดห้องให้ดีแล้ว ยังทำให้นักเรียนเกิดความคิดว่าผู้นำไม่ได้ต้องการช่วยเหลือเขามากนัก บทลงโทษที่ควรเกิดขึ้น คือการให้นักเรียนจัดห้องให้เรียบร้อยแล้วรอให้

¹¹ The Citadel, THE CITADEL TRAINING MANUAL: A Guidebook for Effective Leader Development, 22.

¹² The Citadel, THE CITADEL TRAINING MANUAL: A Guidebook for Effective Leader Development, 22-25.

หัวหน้าหมู่ของเขามาตรวจอีกที เพื่อให้เขาตระหนักว่านักเรียนบังคับบัญชากำลังเฝ้าดูการปรับปรุงพฤติกรรมของพวกเขาอยู่ การให้หัวหน้าหมู่ซึ่งเป็นสายการบังคับบัญชาโดยตรงของนักเรียนผู้นั้นมารับตรวจ แทนที่จะใช้การตัดคะแนนไปเลยนั้นก็เป็นการให้เกียรติหน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้าหมู่เช่นกัน

การให้ผลตอบแทนในขั้นตอนนี้ไม่ได้ส่งเสริมให้ผู้นำกลายเป็นผู้นำแบบแลกเปลี่ยน (Transactional Leadership) ที่เน้นเพียงการให้ผลตอบแทนเมื่อผู้ตามทำตามเป้าประสงค์ หรือให้บทลงโทษเมื่อทำไม่สำเร็จเท่านั้น แต่ขั้นตอนนี้ผู้นำต้องมุ่งเน้นการพัฒนาตัวบุคคล ไม่ได้มองแค่ผู้ตามต้องปฏิบัติได้ แต่ต้อง “เติบโต” ผู้นำจึงต้องยึดการพัฒนาผู้ตามเป็นหลักและหาผลตอบแทนที่เหมาะสมต่อการพัฒนานั้นเพื่อนำเขาไปสู่ศักยภาพที่ดีที่สุด

Growth: ยกระดับตนเองเพื่อรับความท้าทายใหม่

ขั้นตอนสุดท้ายของ CTM คือ การทำให้ผู้ตามมีการเติบโต (Growth) ผู้นำต้องวางแผนการฝึกเพื่อทำให้ท้าทายที่สุดแล้วตนสามารถถอยออกมาจากผู้ตามได้มากขึ้น สามารถมอบความรับผิดชอบให้แก่ผู้ตามและให้พวกเขาผูกพันกับองค์กรมากขึ้น ผู้ตามจะเติบโตได้ต้องมีผู้นำที่รู้จักการให้กำลังใจ ให้ความหวังและความมั่นใจต่อผู้ตาม ซึ่งแนวคิดสำคัญที่ทำให้เกิดการเติบโตได้คือการล้มแล้วลุกเร็ว (Resiliency) การเห็นคุณค่าของตนเอง (Self-esteem) และความมั่นใจในตนเอง (Self-confidence) โดยสิ่งเหล่านี้ผู้นำสามารถกระตุ้นได้ทั้งสิ้น¹³

เมื่อผู้ตามมีการพัฒนาระดับหนึ่งแล้ว ผู้นำสามารถลดระดับการตัดสินใจเด็ดขาดมาสู่การมอบอำนาจในการดำเนินงานให้แก่ผู้ตามมากขึ้น¹⁴ การให้เพียง “คำสั่งภารกิจ” เพื่อแจ้งเพียงผลลัพธ์ที่คาดหวังเท่านั้น จากนั้นให้ผู้ตามจัดการวางแผนการปฏิบัติภารกิจได้เอง เป็นการกระตุ้นทักษะการแก้ปัญหา (Problem-solving Skill) ของพวกเขา ในขณะที่ผู้นำยังคงมีบทบาทให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเฉพาะเมื่อจำเป็น

ส่วนที่สำคัญอีกประการหนึ่งของขั้นตอนนี้คือการเติบโตขององค์กร (Organizational Growth) ผู้นำควรสร้างผู้นำคนต่อ ๆ ไป ไม่ใช่แค่ผู้ตาม ถึงแม้ว่าหลายองค์กรจะประสบความสำเร็จได้ด้วยความสามารถของผู้นำคนหนึ่งตลอดระยะเวลาที่เขาดำรงตำแหน่งอยู่ แต่เมื่อถึงวันที่ผู้นำคนนั้นจากไป ความสำเร็จที่ได้มาก็จากไปด้วย ทำให้องค์กรเหล่านั้นไม่มีการเติบโตที่ยั่งยืน ดังนั้น “การฝึกผู้ที่มาแทนที่” (Training Your Replacement) จึงกลายเป็นหัวใจหลักของหลาย ๆ องค์กร การที่ผู้นำที่ยึดมั่นในหลักการนี้แสดงถึงความใส่ใจต่ออนาคตขององค์กร ไม่ใช่เพียงผลประโยชน์ของตน ผู้ที่มาแทนที่จะมารับบทบาทของเขาเมื่อผู้นำคนเก่าจากไป คำพูดที่มักได้ยินในโรงเรียนทหารที่ว่า “คลื่นลูกใหม่ต้องดีกว่าลูกเก่า” จะเกิดขึ้นไม่ได้ หากรุ่นพี่ไม่สามารถพัฒนาให้รุ่นน้องเติบโตพอที่จะมาแทนที่ตนเองได้ นายทหารปกครองเองก็มีบทบาทในการช่วยตรวจตราความประพฤติของนักเรียนนายร้อยแต่ละรุ่นเพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนผ่านจากรุ่นพี่ไปสู่รุ่นน้องที่ดีที่สุด

การเติบโตของนักเรียนนายร้อยที่ควรเกิดขึ้นต้องไม่เพียงแต่จะส่งผลดีต่อองค์กร ณ ปัจจุบันเท่านั้น แต่ต้องสามารถใช้ทักษะความเป็นผู้นำเมื่อตนไปทำงานในที่ต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่เช่นกัน ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการเติบโตซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายของ CTM คือการสร้างผู้นำที่ใฝ่รู้และรู้จักการพัฒนาและปรับปรุงตนเองไปตลอดชีวิต

¹³ The Citadel, THE CITADEL TRAINING MANUAL: A Guidebook for Effective Leader Development, 26-27.

¹⁴ “Leadership Style สอดคล้องกับเป้าหมายองค์กรหรือไม่,” QGEN, January 4, 2021, <https://qgen.co.th/leadership-style-related-to-goal-or-not/>.

สรุป

เป้าหมายของซีทาเดล คือ “การอบรมและพัฒนานักเรียนนายร้อยเพื่อให้เป็นผู้นำที่มีหลักการได้ตลอดช่วงเวลาที่ใช้ชีวิต” แบบแผน Citadel Training Model จึงเป็นองค์ความรู้ชุดหนึ่งที่จะช่วยแนะนำการใช้ชีวิตของผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยทหารซีทาเดลให้คงไว้ซึ่งภาวะผู้นำอยู่เสมอ ปัจจุบัน CTM ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตของผม ผมให้ความสำคัญกับการเติบโตอย่างมาก ทั้งต่อนักเรียนนายร้อยที่ผมสอนและต่อองค์กรที่ผมทำงานอยู่ ในเมื่อทุกสิ่งทุกอย่างมีการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ เพิ่มมากขึ้นทุกวัน ผู้นำควรตระหนักถึงคุณค่าของการ “เติบโต” ขององค์กร และมีวิสัยทัศน์ที่คำนึงถึงอนาคตต่อจากเวลาที่ตนอยู่ โดยการสร้างผู้มาแทนที่ หรือการผลักดันให้สมาชิกต่าง ๆ ในองค์กรมีจิตที่คำนึงถึงองค์กรมากขึ้น ผู้นำลักษณะนี้คือผู้นำที่สร้างการเติบโตให้แก่องค์กรอย่างยั่งยืน

สำหรับบทความฉบับหน้า ผมจะนำเกร็ดความรู้หรือประสบการณ์จากวิทยาลัยซีทาเดลอะไรมาแบ่งปันนั้น ขอให้โปรดติดตามอ่านต่อไปนะครับ

แผ่นดินไทยทุกทัมมีเรื่องเล่า (ตอน ๓)

ศ.กิตติภาพ

เรื่องราวอันประทับใจของในหลวงรัชกาลที่ ๙

๑. เดิมพันของเรา

ครั้งหนึ่ง หม่อมราชวงศ์ศึกฤทธิ์ ปราโมช ได้เคยกราบบังคมทูลถามพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่า พระเจ้าอยู่หัวเคยทรงเหนื่อยหรือทรงท้อบ้างหรือไม่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชกระแสตอบว่า “ความจริงมันน่าท้อถอยหรือ บางเรื่องมันน่าท้อถอย แต่ว่าฉันท้อไม่ได้ เพราะเดิมพันของเรานั้นสูงเหลือเกิน เดิมพันของเรานั้นคือบ้าน คือเมือง คือความสุขของคนไทยทั่วประเทศ”

๒. ปิรามิด

ปี ๒๕๒๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานสัมภาษณ์แก่ผู้สื่อข่าวนิตยสาร “เนชั่นแนลจีโอกราฟฟิก” เคยมีผู้กล่าวไว้ว่า “ราชอาณาจักรนั้นเปรียบเสมือนปิรามิด มีพระมหากษัตริย์อยู่บนยอด และมีประชาชนอยู่ข้างล่าง แต่สำหรับประเทศไทยแล้วดูเหมือนทุกอย่างจะตรงกันข้าม นั่นเป็นสาเหตุที่ทำให้ข้าพเจ้าต้องปวดคอและบริเวณไหล่อยู่เสมอ”

๓. สุขไม่ได้

กระแสพระราชดำรัสที่อาจเป็น “คำตอบ” ว่าเหตุใดจึงไม่อาจหยุดทรงงานได้ตลอดระยะเวลาอันยาวนานที่ทรงครองราชย์ “คนเราจะอยู่สุขสบายแต่คนเดียวไม่ได้ ถ้าคนที่อยู่ล้อมรอบมีความทุกข์ยากควรต้องแบ่งเบาความทุกข์ยากของเขาบ้าง ตามกำลังและความสามารถเท่าที่จะทำได้”

๔. ดอกบัวจากหัวใจ

บนเส้นทางรับเสด็จ ทรงสามแยกขยางกูร-เรณูนคร ในบ่ายวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๘ อาณัติ บุนนาค หัวหน้าส่วนช่างภาพประจำพระองค์ได้บันทึกภาพในวินาทีสำคัญที่หลายภาพเป็นภาพประวัติศาสตร์ภาพหนึ่งของประเทศ ภาพนี้ภาพเดียวพูดได้มากกว่าคำพูดหนึ่งล้านคำ คุณหญิงศรีนาล สุริยะเล่าไว้ในบทความ “แม่เฒ่าตุ้ม จันทนิตย์ ภาคพิเศษ” ตีพิมพ์ในวารสารไทย ปีที่ ๒๑ ฉบับที่ ๗๔ เมษายน-มิถุนายน ๒๕๔๓ ว่าวันนั้นหลังจากทรงบำเพ็ญพระราชกุศล ณ วัดพระธาตุพนมมรรพมหาวิหาร เสร็จสิ้นในช่วงเช้า ทั้งสองพระองค์จะเสด็จ กลับไปประทับแรม ณ จวนผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนมในตอนบ่าย ราษฎรที่รู้ข่าวก็พากันอุ้มลูกจูงหลานหอบกันมาเฝ้าฯ รับเสด็จ ที่ริมถนนกันอย่างเนืองแน่น

เช่นเดียวกับครอบครัวจันทนิตย์ ที่ลูกหลานช่วยกันนำแม่เฒ่าตุ้ม จันทนิตย์ วัย ๑๐๒ ปี (ปีเกิดคือ พ.ศ. ๒๓๙๖) ไปรอรับเสด็จ ณ จุดรับเสด็จ ที่ห่างจากบ้าน ๓๐๐ เมตร โดยจัดหาดอกบัวสายสีชมพูให้แม่เฒ่าจำนวน ๓ ดอก และพาแกออกไปรอที่แถวหน้าสุด เพื่อให้ใกล้ชิดเบื้องพระยุคลบาทที่สุดเปลวแดดร้อนแรงตั้งแต่เช้าจนสายเที่ยงจนบ่าย แดดเผาจนดอกบัวสายเหี่ยวโรย แต่หัวใจรักภักดีของหญิงชราวัยเบ็บบาน เมื่อทรงพระดำเนินมาถึงตรงหน้า แม่เฒ่าชรายกดอกบัวสายเหี่ยวแห้งโรยราสามดอกขึ้นจับเหนือศีรษะแสดงความจงรักภักดีอย่างสุดซึ้ง พระเจ้าแผ่นดิน

ทรงโน้มพระองค์อย่างต่ำที่สุด จนพระพักตร์แนบชิดกับศีรษะของแม่เฒ่า แยมพระสรวลอย่างเอ็นดู พระหัตถ์แตะมือกร้านคล้ำของเกษตรกรชาวอีสานอย่างอ่อนโยนเป็นคำบรรยายที่เหมือนไม่จำเป็นสำหรับภาพที่ไม่จำเป็นต้องบรรยาย ไม่มีใครรู้ว่าทรงกระซิบคำใดกับแม่เฒ่า แต่แน่นอนว่าแม่เฒ่าไม่มีวินลิ้มเช่นเดียวกับที่ในหลวงไม่ทรงลิ้มราษฎรคนสำคัญที่ทรงพบปริถนวันนั้น หลานและเหลนของแม่เฒ่าเล่าว่า หลังจากเสด็จพระราชดำเนินกลับกรุงเทพฯ แล้ว ทางสำนักพระราชวังได้ส่งภาพรับเสด็จ ของแม่เฒ่าตุ้ม ขนาด ๑๒ นิ้ว พร้อมทั้งพระบรมรูปหล่อด้วยปูนปลาสเตอร์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานผ่านมาทางอำเภอพระธาตุพนมให้แม่เฒ่าตุ้มไว้เป็นที่ระลึก พระมหากษัตริย์คุณอันหาที่สุดมิได้นี้ อาจมีส่วนชุบชีวิตแม่เฒ่ายืนยาวขึ้นอีกด้วยความสุขต่อมาอีกถึงสามปีเต็ม ๆ แม่เฒ่าตุ้ม จันทนิตย์ ราษฎรผู้โชคดีที่สุดคนหนึ่งในรัชกาลที่๙ ลี้ภัยอายุขัยอย่างสงบด้วยโรคชราเมื่ออายุได้ ๑๐๕ ปี

๕. โปรดราษฎร

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เขียนไว้ใน “สยามรัฐรายวัน” ฉบับวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๐๕ ว่า “เท่าที่ผมทราบมานั้น ไม่มีอะไรจะทำให้ทั้งสองพระองค์สำราญพระราชหฤทัยเกินไปกว่าการที่ได้ทรงพบปะกับราษฎรของพระองค์ แม้จะใกล้หรือไกลก็ตามที่ ตามที่มีคำพังเพยแต่ก่อนว่า รัชกาลที่ ๑ โปรดทหาร รัชกาลที่ ๒ โปรดกวีและศิลปิน รัชกาลที่ ๓ โปรดช่างก่อสร้าง (วัด) นั้นผมกล้าต่อให้ได้ว่ารัชกาลที่ ๙ นี้โปรดราษฎร และคนที่เข้าเฝ้าฯ ได้ใกล้ชิดที่สุดเสมอไปก็คือราษฎร มิใช่ใครที่ไหนเลย”

๖. ไว้เนื้อเชื่อใจ

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวงเมื่อครั้งเป็นสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชดำรัสพระราชทานแก่คณะบุคคลที่มาเข้าเฝ้าฯ ทูลละอองธุลีพระบาท เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย ๑๑ สิงหาคม ๒๕๓๔ ถึงพระราชจริยวัตรในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ว่า “ทรงคุยกับราษฎรนี้ไม่โปรดทรงยืน ทรงถือขนบธรรมเนียมไทยที่ไม่ยืนค้ำผู้เฒ่าผู้แก่ จะประทับลงรับสั่งกับราษฎรเสมอมา แม้จะเป็นตอนเที่ยง แดดร้อน ซึ่งข้าพเจ้าก็เห็นพระราชจริยวัตรนี้มาตั้งแต่ต้นรัชกาลแล้ว” “ข้อสำคัญรับสั่งว่า ต้องเป็นที่ไว้เนื้อเชื่อใจของราษฎร ให้เขามีความสนิทสนมพอที่จะเอ่ยปากเล่าความทุกข์ของเขาให้ฟังได้”

๗. เขาเดินมาเป็นวัน ๆ

“มีอยู่ครั้งหนึ่ง ข้าพเจ้าอายุสิบแปดได้ตามเสด็จ ตอนนั้นเป็นช่วงหลังพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เสด็จฯ เยี่ยมราษฎรทุกจังหวัดและอำเภอใหญ่ ๆ ก็เสด็จฯ ประมาณ ๙ โมงเช้า เสด็จออกทรงเยี่ยมราษฎรมาเรื่อย ๆ ที่นี้ข้าพเจ้าก็รู้สึกว้า แหม นานเหลือเกิน ตอนนั้นยังไม่กางร่ม ตอนนั้นยังไม่ค่อยกลัวแดด ไม่ใส่หมวก ก็รู้สึกแดดร้อนเปรี้ยง หนึ่งเท่ารู้สึกไหม้เขียว ก็เดินเข้าไปกระซิบกับพระองค์พอหรือยัง ก็โดนกริ้วบอกนี่เห็นไหมราษฎร

เขาเดินมาเป็นวัน ๆ เพื่อมาดูเรา แต่นี่เรายืนอยู่ไม่เท่าไรละ ตอนนั้นทนไม่ไหวเสียแล้ว”

๘. กำเนิดฝนหลวง

รายงานข่าว “ฝนของพ่อ” ตีพิมพ์ในหนังสือกรุงเทพธุรกิจ ฉบับวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๗ เล่าว่า เมื่อทรงสัมผัสความทุกข์ซบซ้อนของประชาชนอันเนื่องมาจากเรื่องของ “น้ำ” อันเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการดำรงชีวิต พระเจ้าแผ่นดินผู้บดนั้นมิพระชนมพรรษาเพียง ๒๘ พรรษา และเพิ่งเสด็จพระราชดำเนินอีสานครั้งแรก ในพระชนม์ชีพ ก็ทรงเผ้าครุ่นคิดถึงแต่วิธีที่จะแก้ไขปัญหาให้ชาวอีสาน ปัญหาที่ขัดแย้งกันเองเมื่อมีน้ำ น้ำก็มักไปท่วมบ่าจากภูเขาไม่มีสิ่งใดหยุดยั้งไว้ได้ แต่เมื่อน้ำหมดก็แห้งแล้งอย่างที่สุด เพราะไม่มีฝนตกลงมาทรงบันทึกรัชราชดำริไว้ว่า “ต้องสร้างเขื่อนเล็ก ๆ (Check Dams) จำนวนมากตามลำธารที่ไหลลงมาจากภูเขาต่าง ๆ จะช่วยให้กระแสน้ำค่อยไหลอย่างสม่ำเสมอ ถ้าเป็นไปได้ควรสร้างเขื่อนและอ่างเก็บน้ำเล็ก ๆ สิ่งนี้จะแก้ไขปัญหาแห้งแล้งได้ ในฤดูฝนน้ำจะถูกเก็บไว้ในอ่างเก็บน้ำและจัดสรรน้ำให้ในฤดูแล้ง” ส่วนปัญหาเรื่องฝนแล้งนั้น “ข้าพเจ้าได้ทรงตั้งกองฝน และพบว่าฝนจำนวนมาก แต่ฝนเหล่านั้นพัดผ่านพื้นที่แห้งแล้งไป วิธีแก้ไขอยู่ที่ว่า จะทำอย่างไรที่จะให้ฝนเหล่านั้นตกลงมาในท้องถิ่นนั้น ความคิดนั้นเป็นจุดเริ่มต้นของการทำ ฝนเทียม” พระราชดำริ “ฝนหลวง” ก่อเกิดขึ้นในคราวเสด็จฯ อีสานนี้เอง

๙. ฝนหยาดแรก

อีก ๑๗ ปีต่อมา “ฝนเทียม” ตามพระราชดำริ ในวันเสด็จฯ เยี่ยมอีสาน ก็กลายเป็น “ฝนจริง” ที่หยาดลงมาสร้างความชุ่มฉ่ำทั้งแผ่นดินครั้งแรกในวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๑๕ วันนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ทรงวางแผนสาธิตการทำฝนด้วยพระองค์เอง จนเกิดฝนหลวงตกลงมาเป็นผลสำเร็จ และตกลงสู่เป้าหมายอ่างเก็บน้ำเขื่อนแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี อย่างแม่นยำ ฝนหลวงได้ช่วยบรรเทาความชุ่มฉ่ำให้เกษตรกรไทยอย่างต่อเนื่องนับจากนั้น แม้จนถึงปี ๒๕๔๘ ปีที่ ๕๙ แห่งรัชกาล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผู้ทรงมีพระชนมพรรษา ๗๘ พรรษา ก็ยังทรง “คุมงาน” เพื่อทรงบัญชาการเครื่องบินทำฝนเทียมทั่วประเทศด้วยพระองค์เอง ทรงต่อสู้ทุกวิถีทางเพื่อให้ราษฎรได้มี “น้ำ” เพราะ “การมีน้ำ” นั้นหมายความว่า “การมีชีวิต”

๑๐. ต่อไปจะมีน้ำ

บทความ “น้ำทิพย์สาดเป็นสายพรายพลีทิวงาม ทั่วเขตคามชื่นธารา” เขียนโดย มนูญ มุกข์ประดิษฐ์ ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๘ ถ่ายทอดเรื่องอัศจรรย์ของ “ในหลวงกับน้ำ” ที่พระองค์ได้ทอดพระเนตรด้วยพระองค์เองในค่ำวันหนึ่งของเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๘ ด้วยความทุกข์ที่เปี่ยมล้นใจอันเนื่องมาจากต้องเผชิญความแห้งแล้งอย่างหนักมายาวนาน หลิงขจรคนหนึ่งที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จได้คลานเข้ามาทอดพระบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กราบบังคมทูลด้วยน้ำตาอาบแก้ม ขอพระราชทานน้ำ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสตอบหลิงขจรว่า “ยายไม่ต้องห่วงแล้วนะ ต่อไปนี้จะมีน้ำ เราเอาน้ำมาให้”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสแล้ว ก็ทรงพระดำเนิกลับไปยังรถพระที่นั่งซึ่งจอดห่างออกไปราว ๕ เมตร นาที่นั้น ท่ามกลางอากาศที่ร้อนแล้ง ปรากฏว่าเกิดฝนตกลงมาเป็นครั้งแรกในรอบปี จนผู้ตามเสด็จ และราษฎร ในที่นั้นถึงกับงุนงงไปตาม ๆ กัน

๑๑. ทำไมต้องทำ

กระแสพระราชดำรัสของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา พ.ศ. ๒๕๒๖ ที่อัญเชิญมานี้ อธิบายได้ดียิ่งถึงเหตุผลที่ทำให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ต้องทรงงานหนักเพื่อช่วยประชาชนให้พ้นจากความทุกข์ยาก “รับสั่งว่าเราต้องตอบแทนความรักของประชาชนด้วยการกระทำมากกว่าคำพูด ทำทุกอย่างที่จะทำให้บรรเทาความทุกข์ของเขา เพราะเขาเป็นหลักพึ่งพาของพระมหากษัตริย์ ตลอดเวลาจึงตัดสินใจพระราชทานให้ว่า การที่จะเสด็จฯ ไปไหน ๆ แล้วแจกผ้าห่มแจกเสื้อผ้าเป็นการดมมหาสมุทรอย่างไรก็ช่วยไม่ได้หมด ทางที่ดีรับสั่งว่าต้องลงไปพูดคุยกับเขา เรียกว่าสอบถามถึงความทุกข์ของเขาว่าอยู่ที่ไหน ตั้งแต่นั้นมาเมื่อเริ่มตั้งพระทัยเช่นนั้น ก็ทรงเริ่มศึกษาแผนที่ ซึ่งกรมแผนที่และกรมชลประทานช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา ได้รัฐบาลที่คอยช่วยเหลือแก้ปัญหาพระองค์ตลอดเวลา เพื่อที่จะได้ทรงตอบแทนพระคุณประชาชนได้อย่างเต็มที่”

๑๒. ถ้าไม่แร้นแค้น

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๑ เน้นย้ำถึงความสำคัญของการ “อยู่ดีกินดี” “เมื่อประชาชนอยู่ดีกินดีก็สามารถที่จะเสียภาษีให้กับรัฐบาล รัฐบาลก็เก็บเงินภาษีอากรได้อย่างดี ประชาชนมีความสุขความสบายก็ไม่เสี่ยงภาษี ทั้งประชาชนที่มีรายได้ดีส่วนมากก็ไม่ขโมยไอ้โน่นไอ้นี้ คือพวกที่เป็นขโมย พวกที่เป็นโจรผู้ร้ายส่วนมากก็เพราะเขาแร้นแค้น ถ้าเขาไม่แร้นแค้น ก็ไม่ปล้น ไม่ขโมย”

๑๓. ไม่เคยนึกกลัว

ในการเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาปีหนึ่ง มีผู้แทนสมาคมสตรีสมาคมหนึ่ง ทูลเกล้าฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล จากนั้นก็กราบบังคมทูลพระกรุณาว่า ตนรู้สึกห่วงใยทุกครั้งที่จะเห็นข่าวเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมประชาชนในต่างจังหวัด ห่วงว่าจะทรงมีอันตราย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสตอบว่า “ไม่เคยนึกกลัว เพราะรู้ว่ามีคนห่วง เอาใจช่วยอยู่ตลอดเวลา”

๑๔. ของขวัญวันรัชดาภิเษก

พุทธศักราช ๒๕๑๔ อันเป็นปีมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ทรงครองราชย์ครบ ๒๕ ปี รัฐบาลในขณะนั้นได้เข้าเฝ้าฯ กราบบังคมทูลถึงพระราชพิธีรัชดาภิเษก และการที่รัฐบาลจะสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ถวาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสเล่าเกี่ยวกับเรื่องนี้ ในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย พระราชวังดุสิต วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ ว่า “ทางรัฐบาลขอให้มีการฉลองหน่วย

เสนาศึกษา เล่มที่ ๘๘ ตอนที่ ๕ เดือน กันยายน - ตุลาคม ๒๕๖๕

ถามว่าฉลองอะไร ท่านจอมพลประภาส (จอมพลประพาส จารุเสถียร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ขณะนั้น) ก็บอกว่าจะสร้างอนุสาวรีย์ ที่ไหนไม่ทราบ จำไม่ได้ เลยบอกว่าขอเถิดอนุสาวรีย์อย่าเพิ่งสร้าง สร้างถนนดีกว่า สร้างถนนเรียกว่าวงแหวน เพราะมันเป็นความฝันมาตั้งนานแล้ว เกือบ ๔๐ ปี อยากสร้างถนนวงแหวน” ด้วยเหตุที่ทรงขอให้รัฐบาลเปลี่ยนจาก “อนุสาวรีย์” เป็น “ถนนวงแหวน” นี้เอง กรุงเทพฯ จึงได้ “ถนนรัชดาภิเษก” มาบรรเทาปัญหาการจราจรจนถึงวันนี้”

๑๕. เสียงปริศนา

ในวันเสด็จพระราชดำเนินกลับ สวิสเซอร์แลนด์ ขณะประทับรอรถยนต์พระที่นั่งสู่สนามบินดอนเมือง ทรงได้ยินเสียงตะโกนว่า “ในหลวงอย่าทิ้งประชาชนนะ” ทำให้ทรงนึกตอบบุคคลผู้นั้นในพระราชหฤทัย ว่า “ถ้าประชาชนไม่ทิ้งข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะทิ้งประชาชนได้อย่างไร” หลังจากนั้น ๒๐ ปี ในหลวงทรงพบชายที่ร้องตะโกนทูลพระองค์ ไม่ให้ทิ้งประชาชนนั้นเป็นพลทหาร ในหลวงรับสั่งภายหลังว่า “นั่นแหละ ทำให้เรานึกถึงหน้าที่จึงต้องกลับมา”

๑๖. น้ำลตหรือยัง (ถาวร ชนะภัย) ไทยรัฐ

หลายปีมาแล้วตอนที่น้ำท่วมภาคใต้ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ได้รับผลพระทบมากที่สุด ในหลวงทรงห่วงใยราษฎร จึงส่งคำถามผ่านเครื่องโทรพิมพ์ด้วยพระองค์เอง ถามไปทางหาดใหญ่ว่า “น้ำลตหรือยัง” มีชื่อว่าถามตอบมาว่า “ถามอะไรอยู่ได้ ดึกตื่นปานนี้แล้ว คนเขาจะหลับจะนอน แต่ตอนท้ายก็บอกว่า “น้ำลตแล้ว”

๑๗. เชื้อโรคตายหมด (มจ.ภิศเดช รัชณี ผอ. โครงการหลวง)

เหตุการณ์ในปี ๒๕๑๓ วันที่เสด็จฯ ไปหมู่บ้านคอยจอมหด อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ ผู้ใหญ่บ้านลีซอ กราบทูลชวนให้ไปแคว้นเฮาก็เสด็จฯ ตามเขาเข้าไปในบ้านทำด้วยไม้ไผ่ และมุงหญ้าแห้ง เอาที่นอนมาปูสำหรับประทับ แล้วรินเหล้าทำเอง ใส่ถ้วยที่ไม่ค่อยจะได้ล้างจนมีคราบดำ ๆ จับ มจ.ภิศเดช รัชณี ผอ.โครงการหลวง กระซิบทูลว่า ทำท่าเสวยแล้วส่งถ้วยมา ท่านจะจัดการเองแต่พระองค์ทรงดวลเองจนหมด “ไม่เป็นไร แอลกอฮอล์เข้มข้น เชื้อโรคตายหมด”

๑๘. ข้าวผัดไข่ดาว (ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล)

วันเปิดอนุสาวรีย์ เขาค้อ (๒๕๑๓) เมื่อเปิดอนุสาวรีย์เสร็จ ในหลวงก็ขอลกลับไปที่พระตำหนัก เพราะเดี๋ยวจะไปดูงานในป่าในดงขณะนั้น ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล ก็ยังไม่ได้ทานข้าว จึงเข้าไปในห้องอาหาร เห็นแต่ข้าวผัดติดกันกระเบ กับไข่ดาวแห้ง ๆ ๓-๔ ใบ ท่านเห็นข้าวผัดอยู่ใกล้ ๆ จานหนึ่ง มีไข่ดาวโปะอยู่ ๑ ใบ มีน้ำปลาวางอยู่ถ้วยหนึ่ง พอจะหยิบออกมา มหาดเล็กบอกว่า “ไม่ได้ ของพระเจ้าอยู่หัว ท่านรับสั่งให้มาตัก”

WWW. Search

เริ่มต้นเรียนภาษาอังกฤษใน “คลิก” เดียว แนะนำเว็บไซต์ฝึกทักษะภาษาอังกฤษ ที่ทำได้ง่าย ๆ ที่บ้านคุณ

ร้อยเรียงโดย อาจารย์กัญญ์

สวัสดีค่ะท่านผู้อ่านที่รัก พบกันอีกครั้งในเดือน “กันยายน” เวลาผ่านไปไวเหมือนโกหก ภาษาอังกฤษจะมีสำนวนที่มักใช้กัน คือ Time flies! เวลาผ่านไปราวกับบินได้ เป็นการเปรียบเปรยคำกริยา “บิน” ที่มักจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วค่ะ เพราะอีกไม่กี่เดือนก็จะสิ้นปีกันอีกแล้ว หากยังจำกันได้เมื่อบทความที่แล้วท่านผู้อ่านหลายท่านคงได้ทราบถึงสไตล์การเรียน และระดับภาษาอังกฤษของท่านกันแล้ว อย่างที่ให้สัญญาไว้

ในบทความนี้ผู้เขียนจะมาแนะนำเว็บไซต์ภาษาอังกฤษที่ท่านสามารถเรียนและฝึกภาษาจากเจ้าของภาษา เพื่อเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษไปใช้จริงในอนาคต สาเหตุที่ผู้เขียนกล่าวถึงระดับภาษาและสไตล์การเรียน เนื่องจากในบทความนี้ ผู้เขียนจะมาแนะนำเว็บไซต์ในการเรียนภาษาอังกฤษที่น่าสนใจและเหมาะสมกับระดับภาษาอังกฤษของท่านกันค่ะ ท่านผู้อ่านไม่ต้องเสียเงินค่า คอร์สเรียนแพง ๆ และไม่ต้องเดินทางไปเรียนไกลถึงต่างประเทศด้วยนะคะ ขอเพียงท่านผู้อ่านมีอินเทอร์เน็ต และมีมือถือ ก็สามารถเข้าถึงการฝึกภาษาอังกฤษได้ง่าย ๆ เลยค่ะ ก่อนเริ่มอ่านต่อไป ผู้เขียนขอให้ท่านผู้อ่านพบกับตัวเองดัง ๆ ว่า “English is not our mother tongue. Don’t be afraid to make mistakes !” ภาษาอังกฤษไม่ใช่ภาษาแม่ของเรา ฉะนั้นอย่าได้กลัวถ้าเราจะทำผิดพลาดบ้างในขณะที่เราเรียนรู้ เอาล่ะค่ะเรามาเริ่มกันเลย...

หลายคนคงจะเคยได้ยินสำนวนภาษาอังกฤษที่ว่า Practice makes perfect! การฝึกฝนจะนำมาซึ่งความสมบูรณ์แบบ แต่วันนี้ผู้เขียนจะขอแนะนำสำนวนหนึ่งที่เมื่ออ่านแล้วก็ต้องคล้อยตามไปด้วย นั่นคือ “Practice does not make perfect. Only perfect practice makes perfect.” (Vince Lombardi, 1970) “จริง ๆ แล้วเพียงแค่การฝึกฝนอย่างเดียวไม่สามารถสร้างความสมบูรณ์แบบได้ แต่เป็นแบบฝึกหัด สื่อ หนังสือ ตำรา หรือขั้นตอนที่สมบูรณ์แบบต่างหากที่จะทำให้เราเก่งและสมบูรณ์แบบได้” วันนี้เราจะมาตามหาสื่อ และแบบฝึกหัดภาษาอังกฤษที่สมบูรณ์แบบ (อาจจะฟังดูเวอร์ไปหน่อย เอาเป็นว่าตามหาแบบฝึกหัดภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับระดับการเรียนของเรา) กันก่อน เพื่อให้การฝึกภาษาอังกฤษของเราเป็นไปอย่างสมบูรณ์แบบค่ะ โดยเว็บไซต์เหล่านี้ได้รับการกรันตีจาก The New York Public Library

๖๖ **เสนาศึกษา** เล่มที่ ๘๘ ตอนที่ ๕ เดือน กันยายน - ตุลาคม ๒๕๖๕

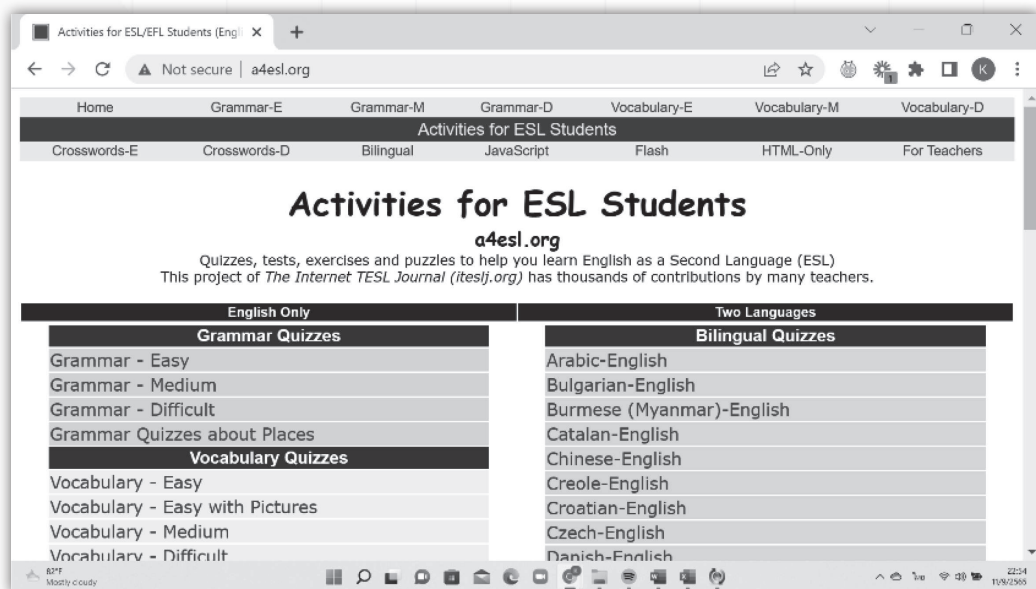
ที่มีคอร์สสอนภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนวัยผู้ใหญ่โดยเฉพาะกับผู้ที่ย้ายมาอยู่ประเทศสหรัฐอเมริกา (Adult English Language and Literacy Program) เพื่อให้การใช้ชีวิตในต่างแดนของผู้ใหญ่เหล่านี้เป็นไปได้ง่ายขึ้น เช่น ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารถือเป็นกุญแจที่จะไขเปิดประตูโอกาสให้แก่ผู้ใหญ่ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองเหล่านี้ค่ะ

1. เว็บไซต์ Activities for ESL Students

เพื่อความสะดวกในการเข้าเว็บไซต์ ทางผู้เขียนได้ทำ QR Code ให้สามารถสแกนเข้าได้ง่ายยิ่งขึ้นค่ะ เริ่มกันที่เว็บไซต์แรกที่คุณเขียนอยากแนะนำคือ Activities for ESL Students โดยชื่อหัวข้อก็บอกคร่าว ๆ แล้วว่า

เป็นกิจกรรมสำหรับผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง โดย ESL ย่อมาจาก English as a Second Language นั่นเอง หากเปิดเว็บเข้าไปจะพบกับ Tab Menu ให้เลือก เริ่มจาก Grammar-E หมายถึง หลักไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ระดับ E = Easy (ง่าย), M = Medium (ปานกลาง), D = Difficult (ยาก) เราจะสามารถเลือกระดับได้ง่ายขึ้นหากเราได้ทราบระดับภาษาอังกฤษของเราคร่าว ๆ แล้ว แต่หากท่านผู้อ่านอยากจะเริ่มตั้งแต่ระดับง่ายไล่ไปเรื่อย ๆ ก็จะทำให้พื้นฐานภาษาอังกฤษของท่านแข็งแรง มั่นคงยิ่งขึ้น นอกจากนี้จะมีหลักไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ให้ได้ฝึกฝนกันแล้ว ยังมีเมนูคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ให้ท่านได้เลือกเข้าไปลองทดสอบตัวเองว่ามีคลังคำศัพท์ภาษาอังกฤษมากน้อยเพียงใด ซึ่งผู้เขียนแนะนำให้เข้าไปฝึกทำแบบทดสอบในระหว่างที่เรากำลังว่าง หรือรอใครอยู่ ถือเป็นกิจกรรมฆ่าเวลาที่มีประโยชน์มากทีเดียวเชียย สำหรับท่านที่อยากทบทวนคำศัพท์ หลักไวยากรณ์ ก็สามารถสแกนเข้าไปได้เช่นกัน เว็บนี้สร้างขึ้นโดยครูและอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษจากทั่วโลกเลยละ ถ้าอยากเรียนรู้คำศัพท์เกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ทั่วโลก สามารถเลือกเข้าไปที่ Grammar Quizzes about Places ได้ความรู้รอบตัวเพิ่มขึ้นไปอีก

2. เว็บไซต์ BBC Learning English (Inspiring Language Learning Since 1943)

หากได้ลองเข้าเว็บไซต์แรกที่คุณเขียนแนะนำแล้ว ท่านผู้อ่านจะสังเกตว่า เนื้อหาส่วนใหญ่จะเน้นเพียงไวยากรณ์ภาษาอังกฤษและแบบฝึกหัดเกี่ยวกับคำศัพท์เท่านั้น ต่อมาผู้เขียนขอแนะนำเว็บไซต์ที่มีสื่อให้เราพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษได้อย่างครบถ้วน ทั้งทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน เมื่อพูดถึง BBC หลายคนคงนึกถึงข่าว BBC NEWS ของสื่อประเทศอังกฤษ ใช่แล้วค่ะ เว็บไซต์นี้เป็นของบริษัทสื่อยักษ์ใหญ่ของประเทศอังกฤษ ดังนั้นสำเนียงภาษาอังกฤษก็จะ

เป็นแบบบริติชเป็นหลัก แต่ในบางบทและหัวข้อก็จะมีสำเนียงภาษาอังกฤษอื่น ๆ ด้วยเช่นกันค่ะ ที่กล่าวไปในตอนแรกว่าผู้เรียนสามารถใช้เว็บไซต์นี้ฝึกภาษาอังกฤษในทุกทักษะ เนื่องจากในเว็บไซต์นี้ มี Tab Menu ที่หลากหลายให้เลือก หากใครอยากเรียนภาษาอังกฤษในบริบทที่หลากหลาย ผู้อ่านอาจจะเลือก Courses เช่น Father and Son เป็นหนังสือสั้น ๆ แบ่งเป็นตอน ๆ เราจะได้สนุกกับการดูหนังสือภาษาอังกฤษพร้อม ๆ กับกิจกรรมฝึกภาษาต่าง ๆ ที่หลากหลาย ฝึกให้เราได้มีส่วนร่วม เช่น กิจกรรมที่ฝึกทักษะการเขียน ใน Activity 1: Tell us what you think of our drama. เราสามารถเขียนแสดงความคิดเห็นของเราเกี่ยวกับละครในภาษาอังกฤษ คำว่า Drama สามารถแปลว่า ละครชีวิต ละคร หรือ หากใครไม่ใช่สายดูละคร ก็สามารถกดเข้าไปที่ English My Way (Basic) เนื้อหาภาษาอังกฤษในบทเรียนหัวข้อนี้จะประกอบด้วย วิดีโอเกี่ยวกับหัวข้อและประโยคภาษาอังกฤษพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ที่สำคัญท่านผู้อ่านจะได้พบกับสำเนียงของชาวต่างชาติที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง เช่น คนจีน คนฟิลิปปินส์ คนสิงคโปร์ เป็นต้น ฝึกฟังภาษาอังกฤษอย่างเปิดใจ เนื่องจากในหลายสถานการณ์เราติดต่อสื่อสารภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติที่ไม่ใช่ชาวอเมริกัน ชาวอังกฤษ หรือชาวออสเตรเลีย แต่เราอาจจะได้ใช้ภาษาอังกฤษกับนักท่องเที่ยวจาก อินเดีย อิตาลี ฝรั่งเศส จีน ฯลฯ

หากท่านผู้อ่านเริ่มเหนื่อย ๆ กับการเรียนแบบเป็นบทเรียน ท่านสามารถกลับมาที่หน้าหลัก แล้วเลือกอ่านข่าวภาษาอังกฤษที่เกิดขึ้นในโลกนี้ (ได้ทั้งฝึกทักษะการอ่าน คำศัพท์ และยังสามารถอัปเดตข้อมูลความเคลื่อนไหวภายในโลกได้อีกด้วยนะค่ะ) หรือบางท่านเป็นผู้เรียนลักษณะ Audio learner คือท่านที่เรียนได้ดีจากการฟังภาษาอังกฤษ ก็สามารถเลือกฟังเป็นวิดีโอรายงานข่าวได้อีกด้วย เรียกได้ว่าเข้ามา BBC Learning English ก็เก็บเกี่ยวความรู้ภาษาอังกฤษครบทุกทักษะ เรียกว่าเป็น Perfect Practice! จริง ๆ เลยค่ะ

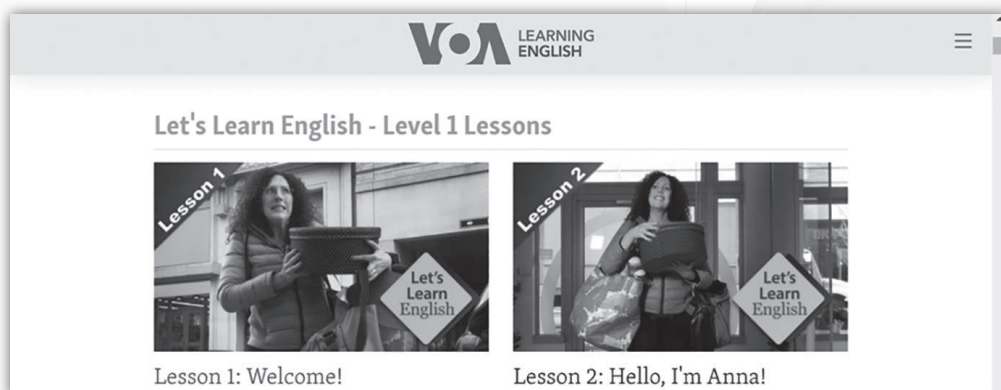
3. เว็บไซต์ VOA Learning English

เรามาดูเว็บไซต์ที่เป็น Perfect Practice ที่ผู้เขียนภูมิใจนำเสนอมาก ๆ อีกหนึ่งเว็บไซต์ เนื่องจากผู้เขียนสามารถพูดภาษาอังกฤษสำเนียงอเมริกันได้ดีก็เพราะอิทธิพลของเว็บไซต์ VOA Learning English ค่ะ

ที่บอกว่าผู้เขียนสามารถพูดสำเนียงอังกฤษแบบอเมริกันได้นั้นก็เนื่องจากเว็บไซต์นี้นำเสนอการเรียนภาษาอังกฤษจากข่าว คล้าย ๆ กับ BBC Learning English มีการสอนโดยแบ่งเป็นคอร์สเริ่มจากระดับ Beginning ไปจนถึงระดับ Advanced ถ้าหากเราเข้าไปโดยที่ไม่รู้จะเริ่มต้นตรงไหนก่อนดี ทางเว็บไซต์ก็ให้เราเริ่มต้นจากการเข้าไปทดสอบระดับความรู้ภาษาอังกฤษของเราก่อนเพื่อที่เราจะได้รู้ทิศทางการเรียนของเราต่อไป จริง ๆ แล้วผู้เขียนอยากแนะนำให้ท่านผู้อ่านที่รักเริ่มตั้งแต่ระดับ Beginning กันเลยคะ ถือว่าเป็นการเปิดใจให้เราทบทวนภาษาอังกฤษ

อีกสักรอบให้พื้นฐานเราหนักแน่น โดยในระดับเริ่มต้นนี้ ยังมีการแบ่งออกเป็น Beginning Level 1 และ Level 2 โดยแต่ละคอร์สเรียน ใช้เวลาเรียน 5 วัน แต่ทุกวันก็จะมีแผนการเรียนให้กับเราอย่างละเอียด หากท่านผู้อ่านที่รักได้อ่านบทความ How To ฉบับแรก ๆ ที่กล่าวว่า การเริ่มเรียนภาษาอังกฤษให้เห็นผลชัดเจนที่สุดคือการที่ผู้เรียนมีการตั้งเป้าหมายทางการเรียนภาษาอังกฤษอย่างละเอียด สามารถวัดผลได้ แหม...เว็บไซต์นี้ได้วางแผนการเรียนและเป้าหมายในการเรียนแต่ละสัปดาห์ให้กับเราอย่างละเอียดแล้ว มีการทดสอบหลังเรียนเพื่อวัดผลความก้าวหน้าทางการเรียนของเราได้อย่างเป็นรูปธรรมอีกด้วยคะ จะเป็น Perfect Practice ที่ไม่ต้องเสียเงินค่าลงเรียนคอร์สแพง ๆ เลย เราก็สามารถเรียนกับเจ้าของภาษาในบริษัทที่มีการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันอย่างหลากหลายเสียด้วย โดยในระดับเริ่มต้นนี้เขามีทั้งแบบฝึกหัด วิดีโอ ตัวอย่างการพูดภาษาอังกฤษในสถานการณ์ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ มีการฝึกให้ออกเสียงให้ฟังดูธรรมชาติราวกับเป็นคนอเมริกันเลยทีเดียว โดยมีจำนวนบทเรียนให้ได้ฝึกฝนกันมากถึง 52 บทเรียน ยิ่งเรียนยิ่งเก่งคะ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นท่านผู้อ่านที่รัก ครูลูกกอล์ฟ เจ้าของสถาบันสอนภาษาอังกฤษชื่อดังในไทยได้กล่าวไว้ว่า “No one else can make you speak English, only you can make yourself do that!” แปลได้ว่า “ไม่มีใครสามารถทำให้เราพูดภาษาอังกฤษได้ มีแค่ตัวเราเท่านั้นที่จะเป็นคนทำให้ตัวเองพูดภาษาอังกฤษได้” ขออนุญาตยกคำพูดของครูลูกกอล์ฟมาอีกนะคะว่า “ถ้าอยากฟังรู้เรื่อง ต้องฟัง ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ ถ้าอยากพูดภาษาอังกฤษได้ หากมีโอกาสพูด ต้องพูด ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ ถ้าอยากอ่านภาษาอังกฤษรู้เรื่อง ก็ต้องฝึกอ่าน ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ ถ้าอยากเขียนภาษา

อังกฤษได้ดีต้องเขียน ๆๆๆๆ ภาษาอังกฤษไม่ซับซ้อนอะไรเลย เราต่างหากที่ซับซ้อน ใครที่อยากพูดคล่องแต่ไม่ค่อยพูด อยากฟังได้ดี แต่ไม่หาอะไรฟัง อยากอ่านออกเขียนได้ แต่แทบไม่อ่านไม่เขียนอะไรเลย ก็คงได้แต่อยากต่อไปค่ะ” (คณาธิป สุนทรรักษ์, 2560 หน้า 61)

ถึงเวลาแล้วที่ท่านผู้อ่านจะได้เริ่มขั้นตอนแรกในการฝึกภาษาอังกฤษ ฟัง พูด อ่าน เขียน เพียงแค่คลิกเดียว ไม่ต้องจ่ายค่าเรียนแพง ๆ ก็สามารถเรียนภาษาอังกฤษราวกับอยู่ที่ต่างประเทศได้ จากเว็บไซต์ที่ผู้เขียนคัดสรรมาให้แล้ว แต่อย่าลืมนะคะ ถึงแม้ว่าเราจะมีสื่อการฝึกที่ดีเยี่ยมแค่ไหน หากเราไม่แน่วแน่ ไม่มีวินัยและไม่ตั้งใจ เราก็ไม่อาจเก่งภาษาอังกฤษได้ ครั้งหน้านอกจากเว็บไซต์ที่ดีเหล่านี้แล้ว ผู้เขียนจะขอแนะนำ แอปพลิเคชันในมือถือที่จะทำให้ท่านผู้อ่านมีโอกาสได้ใกล้ชิดกับภาษาอังกฤษมากขึ้นไปอีก ขอให้สนุกกับบทเรียนภาษาอังกฤษจากเว็บไซต์เหล่านี้ค่ะ แล้วพบกันในระดับหน้าค่ะ

อ้างอิงจาก

Activities for ESL Studentsa4esl.org. Activities for ESL/EFL Students (English Study). (n.d.).

Retrieved September 21, 2022, from <http://a4esl.org/>

BBC. (n.d.). Homepage. BBC Learning English. Retrieved September 21, 2022, from <https://www.bbc.co.uk/learningenglish/>

Voice of America English News. VOA. (n.d.). Retrieved September 21, 2022, from <https://www.voanews.com/>

คณาธิป สุนทรรักษ์. (2560). Love at first ไซรั. สำนักพิมพ์ Pleasehealth Solutions หน้า 61

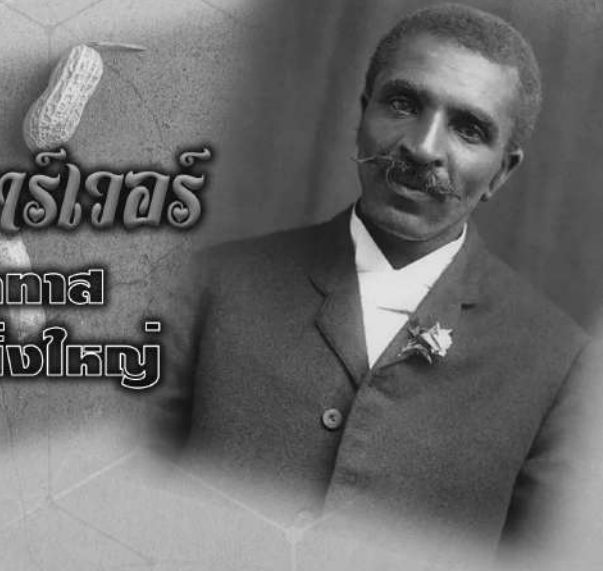
Britannica, T. Editors of Encyclopaedia (2022, August 30). Vince Lombardi. Encyclopedia

Britannica. <https://www.britannica.com/biography/Vince-Lombardi>

จอร์จ วอชิงตัน คาร์เวอร์

ชีวิตที่รุ่งเรืองจากทาส สู่นักวิทยาศาสตร์ผู้ยิ่งใหญ่ (ตอนที่ 1)

ศ. ศีลาแสง

จอร์จ วอชิงตัน คาร์เวอร์ บิดามารดาเป็นทาสชื่อเสียงไม่ทราบแน่ชัด เกิดที่เมืองโดมอนต์โกรฟ รัฐมิสซูรี เมื่อ พ.ศ. 2407 เมื่อบิดามารดาเสียชีวิตไปหมดแล้ว ครอบครัวคาร์เวอร์เกิดความสงสารเลยเก็บมาเลี้ยงไว้เป็นบุตรบุญธรรมและตั้งชื่อตามความซื่อสัตย์ของเด็กน้อยตัวดำคนนี้ว่า จอร์จ วอชิงตัน คาร์เวอร์ ลักษณะพิเศษของคือเขาเป็นคนรักธรรมชาติ ป่า ตลอดจนสัตว์ต่างๆ ที่อยู่ในป่า เขาตั้งใจที่จะหาความรู้จากธรรมชาติพยายามสังเกตความเคลื่อนไหวของทุกสิ่งทุกอย่างโดยไม่เบื่อหน่าย เมื่อดูเข้าใจแล้วก็ทดลองทำตามอย่างด้วยเขาพิจารณาอย่างจริงจัง ๆ จึง ๆ เขาเฝ้าดูตัวปลวกว่า มันทำรังของมันได้อย่างไร โดยใช้เวลาดังหลายชั่วโมงเวลาผ่านไปได้ 3 ปี อายุของจอร์จก็ประมาณเอาว่าสัก 10 ขวบ เขาตื่นนอนตั้งแต่เช้าตรู่โดยไม่ต้องมีใครปลุก เขารีบออกไปที่ผางข้าว ไปรีดนมวัว ผสมอาหารเลี้ยงหมู ชัดอานม้าและให้อาหารม้า เขาหยุดอยู่ที่มานานหน่อยเพื่อที่จะกระซิบที่หูของมันว่า “กินมาก ๆ นะ เราจะได้ไปกันเร็ว ๆ” ต่อจากนั้นก็ไปที่ลานเลี้ยงไก่แล้วเข้าไปใต้ถ่องุ่นเพื่อลึ้มลองรสชาติของงุ่น

ชีวิตของจอร์จช่วงนี้ยังมีความสุขอยู่กับไร่เนาที่เขาชอบ แต่นายและนางคาร์เวอร์ก็ได้ปรารถนาขึ้นว่าอยากให้เขาได้เรียนหนังสือจะได้มีความรู้ แต่บริเวณใกล้ ๆ บ้านก็ไม่มีโรงเรียนไหนจะรับเด็กผิวดำ เข้าเรียนเลย

จึงต้องขอร้องให้นายจาร์ก้าร์ ที่นิวตันเคานตีช่วยจัดการให้

หลังจากนั้นประมาณหนึ่งสัปดาห์ จอร์จก็จำเป็นต้องจากลาครอบครัวคาร์เวอร์เป็นครั้งแรกเพื่อเดินทางด้วยเท้าเปล่าเข้าโรงเรียน นางคาร์เวอร์สอนจอร์จว่า “จงเข้าไปที่บ้านใหญ่ ๆ แล้วบอกเขาว่าเจ้าสามารถก่อไฟประกอบอาหารและซักเสื้อผ้าได้ แรงงานหายาก เขาคงจะรีบรับเจ้าเข้าอยู่ในบ้าน” นางคาร์เวอร์สอนว่า “จำไว้นะ เจ้ามีอิสระแล้ว ถ้าเขาไม่ให้ค่าตอบแทนก็ไปเสีย เมื่อเขาให้ก็เก็บรักษาเงินไว้ให้ดี” วันรุ่งขึ้นจอร์จไปที่โรงเรียน นับว่าเป็นครั้งแรกในชีวิตของเขาที่ได้นั่งในห้องเรียนซึ่งมีแต่เด็กผิวดำอื่น ๆ อยู่เต็มห้อง เด็กเหล่านั้นจึงดูเขาด้วยความตกขบขัน เมื่อเขาตอบครูด้วยเสียงสูงว่า “ฉันชื่อจอร์จ วอชิงตัน คาร์เวอร์” เมื่อโรงเรียนเลิกแล้วเขาก็เดินทางออกจากโรงเรียนไป เดินจากบ้านหนึ่งไปยังอีกบ้านหนึ่ง ปากก็บอกไปตามที่นางคาร์เวอร์สอนมา แต่ก็ไม่มีใครต้องการแรงงานช่วยจากเด็กผิวดำตัวเล็ก ๆ ที่สามารถ “ก่อกองไฟประกอบอาหาร และซักเสื้อผ้าได้เลย” วันต่อ ๆ มาเขาทำงานเบ็ดเตล็ดต่างๆ เท่าที่ทำได้ เช่น ฝ่าฟัน กวาดลานบ้าน ตกกลางคืนเขาก็ไปนอนที่ผางข้าวทุกคืน รีบตื่นนอนก่อนสว่างและไปโรงเรียนทุกวัน

บ้านไร่ของโมเสส คาร์เวอร์ (สร้างในปี 2424)
ใกล้กับสถานที่ที่จอร์จ คาร์เวอร์ เคยอาศัยอยู่เมื่อยังเยาว์วัย

เมื่อช่วงเวลาปิดเทอมมาถึง จอร์จคิดว่าช่วงนี้จะไปทำงานที่บ้านของนายจาร์ก้าที่ไร่ของเขา ออกเดินทางด้วยเท้าเปล่าหลายไมล์ว่าจะถึง เมื่อเข้าไปในบ้านปรากฏว่านายจาร์ก้าได้ตายไปเสียแล้ว เจ้าของคนใหม่ไล่ตะเพิดเขาออกจากบ้านนั้น ด้วยเท้าที่เจ็บพองและอดอาหารมาหลายวัน ทำให้เขาสลบไปจนกระทั่ง มีครอบครัวมาร์ตินไปพบเข้าจึงจัดอาหารมาให้กินอย่างดี จอร์จอาศัยอยู่กับครอบครัวมาร์ตินและเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้สองสามีภรรยาฟัง เข้ามีดของวันรุ่งขึ้นสองสามีภรรยาแปลกใจที่จอร์จจัดการเรื่องกาแพเบคอนอาหารการกินเอาไว้มากแล้ว จอห์นมาร์ตินผู้สามีจึงถามว่าไปเรียนมาจากไหน จอร์จบอกว่านางคาร์เวอร์สอนให้ทำอาหารและซักผ้าก็ทำได้ด้วย จากนั้นเป็นต้นมา จอร์จก็จะจัดการทำอาหาร ซักเสื้อผ้าและทำความสะอาดบ้านให้เป็นอย่างดี

เมื่อโรงเรียนเปิดเทอม จอร์จก็กลับเข้าไปเรียนอีกครั้งหนึ่ง คราวนี้นางมาร์ตินเกิดเจ็บป่วย จอร์จต้องหยุดโรงเรียนคอยดูแลนางเป็นอย่างดี จนกระทั่งนางมาร์ตินหายป่วยแล้วจึงแนะนำให้จอร์จใช้เวลาว่างวันหยุดออกไปหาเงินเพื่อเก็บไว้ใช้ส่วนตัวบ้าง เพราะจอร์จไม่มีเงินเก็บไว้เลย เดี่ยวจะลำบาก ทั้งสองบอกจอร์จให้รู้เรื่องโรงเรียนที่แคนซัส ว่าทั้งเด็กผิวดำและผิวขาวมีเสรีเข้าได้เหมือนกันหมด ส่วนสองสามีภรรยา มาร์ตินจะพอยไปทางตะวันตก จึงฝากจอร์จให้อยู่กับป้ามาเรียห์ ป้ามาเรียห์พาจอร์จเข้ามาอยู่อาศัยในบ้านเล็ก ๆ ของตัวเองและได้พบกับลุงแอนดี้เพื่อนบ้านของป้ามาเรียห์ผู้ใจดีและมีวาจาอ่อนหวานมารยาท

เรียบร้อย จอร์จไปโรงเรียนและวิ่งกลับบ้าน เวลาหยุดพักก็จะช่วยป้ามาเรียห์ซักผ้ากองใหญ่ ต่อมาอีกหลายเดือน จอร์จเรียนรู้อย่างรวดเร็วจนหมดสิ้น แต่จอร์จก็ไม่อยากเป็นครู ใจยังคงรักในต้นไม้ใบหญ้าป่าเขา ลำเนาไพร อยู่เหมือนเดิมไม่เปลี่ยนแปลง แม้ลุงแอนดี้จะพยายามส่งเสริมให้เป็นครูเขาก็ไม่สนใจ

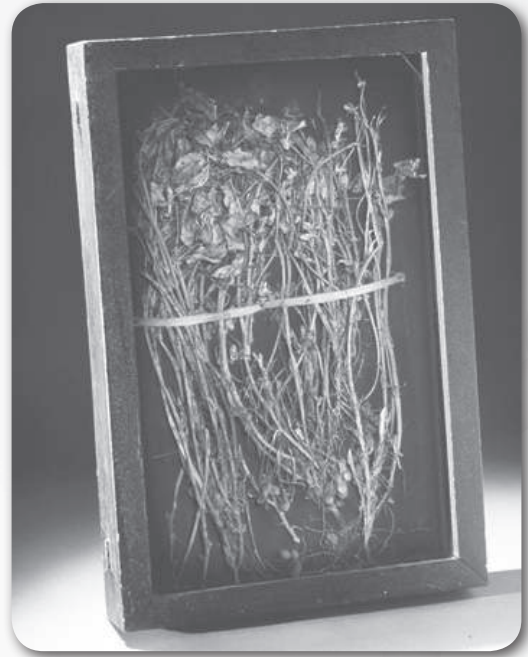
เริ่มแสวงหาปัญญา

จอร์จมาอยู่ที่แคนซัสเริ่มทำงานทำ เขาหาอาคารวิลเดอร์เฮาส์พบโดยไม่ต้องใช้เวลามากนัก จอร์จตั้งหลักลงได้ที่บ้านหลังหนึ่งข้างโรงแรมและดำเนินธุรกิจของตัวเองเริ่มด้วยการเป็นผู้ช่วยงานซัก ของโรงแรม เขาได้พิสูจน์ถึงงานที่มีประสิทธิภาพให้เห็น จากร้านซักรีดนี้จอร์จหาเงินได้เป็นอย่างดี งานที่ทำให้เกิดประโยชน์แก่โรงแรมมาก เขาจึงได้รับอนุญาตให้มีโอกาสนอนอยู่ในซุ้มทางเข้าประตูด้านหลังของโรงแรม แม้ครัวของโรงแรมกลายเป็นเพื่อนสนิท ก่อนเริ่มงานแต่ละวัน จอร์จใช้เวลาช่วยเข็้เก้า ก่อไฟในเตาใหญ่ ต้มน้ำและยกถังน้ำร้อนไปหนกออกไปยังเพิงที่เขาอาศัยอยู่

ระหว่างที่เขาทำงานอยู่นั้นได้พบกับครูสาวคนหนึ่งที่มีความเมตตาจอร์จ พาเขาเข้าไปในชั้นเรียน แต่เธอพบว่าจอร์จพูดเกือบไม่ได้ เมื่อพูดออกมายังติดอ่างอีกต่างหาก ในชั้นต้นยังไม่สามารถกำหนดชั้นเรียนให้ จอร์จได้ เพราะเขาอ่านหนังสือได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น เขียนหนังสือไม่มีใครได้และไม่มีความรู้วิชาภูมิศาสตร์หรือประวัติศาสตร์เลย แต่วิชาธรรมชาติวิทยานั้นเขามีความรู้จนครูประหลาดใจมากทีเดียว

ต่อมาอีกไม่นานนัก จอร์จก็เป็นศิษย์ชั้นดีของครูสาว เวลาผ่านไปสามปี อย่างรวดเร็ว ช่วงเวลาปิดเทอมมาถึง จอร์จสมัครไปทำงานก่อสร้างทางรถไฟสายใหม่ คนของโรงแรมเตือนจอร์จว่างานที่ทำนั้นหนักเหลือเกิน ผู้คนที่หยาบคายแต่จอร์จก็แน่ใจว่าเขาทำได้ แลกกับค่าแรงที่ดีเลิศอย่างนั้น เมื่อจอร์จไปถึงก็ได้ทำงานอยู่กับพนักงานประกอบอาหาร นอกจากนั้นยังมีงานพิเศษอีกคืองานให้อาหารและอาบน้ำม้าหลายตัว ขนขยะมูลฝอยไปฝังและล้างถ้วยชามกองโต ๆ

อีกด้วย จอร์จทำงานได้คุ้มค่าจ้างทีเดียว จอร์จเซ็นสัญญาว่าจะทำงานเฉพาะฤดูร้อนเท่านั้น เมื่อครบ 3 เดือนแล้ว เขาก็รวบรวมเงินได้จำนวนหนึ่งแล้วออกเดินทางไปทางทิศตะวันตก เขาไม่อยากกลับทางเดิม อยากเห็นเทือกเขา เขาได้ทำงานในหน้าที่ประกอบอาหารที่ไร่ปศุสัตว์ อยู่พักหนึ่งแล้วเริ่มเดินทางไปกับหมู่คนรับจ้างเก็บผลไม้ลงทางใต้ เมื่อลมหนาวแห่งฤดูใบไม้ร่วงเริ่มพัดเข้ามาจอร์จก็ออกเดินทางกลับมาที่แคนซัส เขาสำนึกอยู่เสมอว่าสิ่งที่เขาต้องการแท้จริงคือโรงเรียน จอร์จเข้าไปสมัครทำงานอยู่กับชายชื่อบิกเน็ด เจ้าของร้านตัดผม และยังได้รู้จักกับปาลูซี ซีเมอร์ จนกระทั่งได้พักอยู่กับ ปาลูซี ทั้งสองสามีภรรยาไม่มีบุตรจึงรักจอร์จประดุจดังบุตรชายของตัวเอง เขาไปโรงเรียนเป็นปกติ ในตอนเย็นวันเสาร์ไปทำงานที่ร้านตัดผม แล้วก็ยังมีเวลาช่วยปาลูซีทำงานบ้าน อีกต่างหาก เมื่อสามีภรรยาซีเมอร์ อพยพไปอยู่เมืองมินนิอาโพลิสในรัฐแคนซัสจอร์จก็ตามไปอยู่ด้วย โรงเรียนที่นั่นดีกว่าที่แล้มาแล้ว เขาอนุญาตให้จอร์จเข้าเรียนได้ในชั้นมัธยม เมืองนี้ขยายตัวขึ้นงานซักรีดจึงเจริญรุ่งเรือง จอร์จเรียนสำเร็จชั้นมัธยมที่ มินนิอาโพลิส เขาฉลองความสำเร็จด้วยการไปเยี่ยมสามีภรรยาจารย์เวอร์ เขาปรารถนาจะไปเยี่ยมกระท่อมของมารดาอีกสักครั้งหนึ่ง สามีภรรยาจารย์เวอร์ต้อนรับการกลับมาของจอร์จสมาชิกของครอบครัวที่หายไปนานแล้วกลับมาพบกันใหม่ จอร์จแสดงวิธีการประกอบอาหารในภัตตาคารในโรงแรมและในค่ายกรรมกรว่าทำกันอย่างไร และได้เล่าเรื่องราวประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เขาได้พบเจอให้ทั้งสองฟัง หลังจากนั้นจอร์จก็ขอไปเยี่ยมป้ามาเรียห์ที่อยู่ห่างออกไป เมื่อถึงปลายฤดูร้อน สองสามีภรรยาจารย์เวอร์ขอร้องให้จอร์จอยู่ต่อ แต่จอร์จปฏิเสธเขาต้องการเรียนหนังสือต่อในวิทยาลัย “เมื่อฉันได้อ่านหนังสือหมดทุกเล่มและเรียนรู้จนหมดเท่าที่ครูจะสอนให้แล้ว พระเจ้าก็จะเปิดความลับของพระองค์ให้แก่ฉัน จะมีงานให้ฉันทำบนมหาพิภพของพระองค์” เมื่อจอร์จจะจากสามีภรรยาจารย์เวอร์ไป เขาได้ขอ “โน” เครื่องปั้นดินเผาไปเป็นที่ระลึกด้วย เขาเก็บมันไว้ในห้องจนตลอดชีวิต

การศึกษาในมหาวิทยาลัย

จอร์จเขียนจดหมายสมัครเข้ามหาวิทยาลัยไฮแลนติในรัฐแคนซัส ซึ่งเป็นวิทยาลัยเล็ก ๆ เมื่อเวลาผ่านไปจอร์จได้รับการตอบรับให้เข้าศึกษาและได้รับทุนการศึกษาเป็นเกียรติแก่เขาด้วย แต่เมื่อเขาเดินทางถึงมหาวิทยาลัยแห่งนั้นเพื่อเข้าศึกษาจริง ๆ กลับได้รับการปฏิเสธจากอธิการบดีมหาวิทยาลัยด้วยเหตุผลที่ว่าเป็นคนผิวดำ

จอร์จเดินทางข้ามเขตแดนมาที่รัฐโอไอโอว และที่อินเตอร์เส็ตเขาได้งานประกอบอาหารที่โรงแรมซูลตัส เขาอนที่เตียงใต้เพิงของโรงแรม อาหารของเขา รวมเข้ากับค่าจ้างด้วย ฉะนั้นเขาจึงออมเงินที่หาไว้ได้มาก เวลานี้จอร์จเริ่มโตเป็นหนุ่มแล้ว และเขาพยายามเข้าไปในโรงสวดร่วมร้องเพลงด้วยความศรัทธา การร้องเพลงของจอร์จทำให้เขาได้มีโอกาสรู้จักกับนายและนางมิลล์ฮอลแลนด์ ซึ่งสอนการร้องเพลงให้เขาเป็นอย่างดี และทั้งสองสามีภรรยาได้เป็นสะพานเชื่อมให้จอร์จได้มีโอกาสเข้าเรียนในวิทยาลัยซิมป์สัน และได้แดนบราร์น ซึ่งเป็นหลานของนางมิลล์ฮอลแลนด์เป็นเพื่อนคอยช่วยเหลืองานให้จอร์จทำ เช่น การซักรีดเสื้อผ้า ปะชุน เย็บกระดุม ทำให้จอร์จเป็นที่รู้จักของคนในวิทยาลัยไปทั่วทุกคน

George Washington Carver (แถวหน้า, ตรงกลาง)
โพสท่ากับเพื่อนคณาจารย์ของ Tuskegee Institute ในค. 1902
ภาพที่ถ่ายโดยฟรานซิสเบนจามินจอห์นสัน

ปี พ.ศ. 2434 จอร์จออกจากวิทยาลัยซิมป์สันไปเข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยแห่งรัฐไอโอวา ที่เอมส์วิทยาลัยแห่งนี้เป็นสถาบันขนาดใหญ่มีแผนกพฤกษศาสตร์และเกษตรเคมีศาสตร์ที่ยอดเยี่ยม จอร์จมีอายุครบ 27 ปีด้วยการแนะนำที่ดีจากวิทยาลัยซิมป์สันเขาจึงเข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยได้อย่างสบาย เขามีเงินค่าเล่าเรียนและยังเหลือเป็นค่าหอพักอีกด้วย แต่เจ้าหน้าที่ไม่ยอมให้นิสิตที่เป็นคนผิวดำเข้าพักในหอพัก นายเจมส์ วิลสันเป็นผู้อำนวยการสถานียทดลองของสหรัฐที่วิทยาลัยแห่งรัฐไอโอวาจึงให้จอร์จเข้าไปพักในห้องพักงานของเขา แล้วบอกว่า ข้อบังคับของวิทยาลัยนี้บ้านท์นายเจมส์ วิลสันได้มองดูจอร์จอย่างพิลึกพิลั่นเพราะ “คน ๆ นี้ ไม่ใช่ นิสิตอย่างธรรมดาสามัญ ในอนาคตเขาทั้งสองจะกลายเป็นมิตรกันจนตลอดชีวิต นายเจมส์ วิลสัน นั้นไม่เคยเลิกพิศวงอัศจรรย์ในคุณลักษณะของเขาเลย” จอร์จทำงานให้วิลสันอย่างจริงจังทั้งกลางวันกลางคืน การพักผ่อนของเขาก็คือขณะที่ได้รับการฝึกวิชาทหารที่อยู่ในสนามเท่านั้น ฤดูร้อนผ่านไปอย่างรวดเร็ว นิสิตบางคนจะต้องดูแลเรือนต้นไม้ นายวิลสันรู้สึกยินดีที่จอร์จอาสารับงานนั้น ระหว่างช่วงหยุด จอร์จได้เดินทางในเวลาอันสั้นครั้งหนึ่งเพื่อเยี่ยมสามีภรรยา มิลล์ฮอลแลนด์ที่วิลเตอร์เสด มิตรทั้งสองดีใจในความก้าวหน้าของเขาและซักถามถึงรายละเอียดทุกอย่างอย่างถี่ถ้วน จอร์จหมกมุ่นอยู่กับงานมาตั้งแต่แรกจนกระทั่งเขาเรียนสำเร็จ เขาไม่เคยได้คิดอะไรล่วงหน้าเกินวันรับปริญญาบัตรไปเลย เมื่อเขารับปริญญาบัตรแล้ว ความคิดจึงได้ผุดขึ้นในใจเขาว่า “แล้วฉันจะทำอะไรต่อไปเล่า”

ในที่สุดนายวิลสันก็นำข่าวดีมาบอกว่า ทางวิทยาลัยแห่งรัฐไอโอวาโอเป็นอาจารย์สอนวิชาพฤกษศาสตร์กับมีหน้าที่ดูแลเรือนต้นไม้ด้วย

ขอให้มาช่วยเราเกิด

สถาบันทศศีกีที่ตั้งอยู่ทางใต้ในรัฐแอละแบมา เป็นสถาบันฝึกหัดครูและอุตสาหกรรมสำหรับชาวนิโกร ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2434 มีผู้อำนวยการชื่อ บูเกอร์ที.วอชิงตัน ซึ่งเขาเติบโตมาจากพื้นเพความเป็นทาสเช่นเดียวกับจอร์จ วอชิงตัน คาร์เวอร์ บูเกอร์ที.วอชิงตัน พัฒนาโรงเรียนขึ้นมาจากโรงสวดเก่า ๆ หลังคารั่วหลังหนึ่งมีนักเรียน อยู่ประมาณ 30 คน เขาส่งเสริมให้คนแถวนั้นซื้อที่ดิน ผลิตพืชผล เลี้ยงปศุสัตว์ ส่งเด็กไปโรงเรียนและเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสหรัฐ แต่พื้นแผ่นดินขาดความสมบูรณ์ให้ผลิตผลน้อยมาก เด็กมาโรงเรียนรับประทานอาหารเช้าเพียงครั้งเดียววิธีปลูกพืชและเก็บเกี่ยวก็เก่าล้าสมัย การถือเคล็ดกลางและความเชื่อ มีอิทธิพลกำหนดกรรมวิธีของพวกเขา เขาจึงต้องการความช่วยเหลือทางการฝึกอบรม ความช่วยเหลือทางวิทยาศาสตร์ ชาวแอละแบมากำลังอดอยาก ประชาชนและพื้นแผ่นดินของแอละแบมากำลังดำเนินไปสู่ความสูญเสียอันไร้ประโยชน์

มีชายคนหนึ่งแนะนำให้บูเกอร์ที.วอชิงตันไปหาคนที่มีความรู้เชี่ยวชาญเรื่องดินและโรคต้นไม้ที่เป็นอาจารย์สอนอยู่ที่วิทยาลัยแห่งรัฐไอโอวา ชื่อจอร์จ วอชิงตัน คาร์เวอร์ ซึ่งเป็นชาวผิวดำด้วยกัน เขาจะมาช่วย บูเกอร์ที. วอชิงตัน จึงมีจดหมายถึงจอร์จ วอชิงตัน คาร์เวอร์ ให้ทราบเรื่องแอละแบมา เรื่องทาส

ซึ่งเวลานี้เป็นอิสระแล้ว เรื่องเด็กซึ่งมีจำนวนมาก บนดินแดนส่วนนี้ เขาเล่าเรื่องโรงเรียน เรื่องความใฝ่ฝัน ความต้องการและความหวังของโรงเรียน เขาลงท้าย ด้วยคำว่า

“ฉันให้เงิน ตำแหน่งหรือชื่อเสียงแก่ท่าน ไม่ได้ สองสิ่งแรกนั้นท่านมีอยู่แล้ว ส่วนสิ่งสุดท้ายนั้น จากตำแหน่งและงานที่ท่านทำอยู่ ท่านจะบรรลุ สำเร็จได้อย่างไม่ต้องสงสัย สิ่งเหล่านี้ฉันขอให้ท่าน สละมันเสียและฉันขอเสนอสิ่งที่มาแทนคือ งานหนัก งานหนัก งานซึ่งจะทำให้ประชาชนพ้นจากความ ตกต่ำ จากความยากจน และความปล่อยให้เสีย ไปเปล่า มาเป็นมนุษยชาติที่สมบูรณ์”

เมื่อจอร์จได้รับจดหมายแล้วเขารู้สึกตื่นเต้น เขาเข้าไปนั่งริมลำธารสายเล็ก ๆ แล้วเปิดซองจดหมาย อ่านอย่างช้า ๆ “เด็กทั้งหลายเดินด้วยเท้าเปล่ามา ตั้งหลายไมล์ตามถนนที่ขรุขระ เด็กเหล่านั้นผมบาง และสวมเสื้อผ้าที่ขาดวิน ท่านคงจะไม่เข้าใจความ จนอย่างนี้ คนเหล่านี้ไม่รู้จักวิธีไถดินหรือเพาะปลูก หรือเก็บเกี่ยวผลผลิต ฉันไม่มีฝีมือในงานประเภทนี้ ฉันทำได้เพียงสอนให้เขารู้จักอ่านและเขียนให้รู้จัก ทำรองเท้าทำอิฐที่ดีและก่อกำแพงได้ แต่ฉันให้อาหารแก่เขาไม่ได้ เพราะฉะนั้นเขาจึงอดอาหาร”

เขาอ่านตลอดวรรคสุดท้ายนี้ถึงสองเที่ยว ครั้นแล้วก็ควักเอาสมุดพกมาจากกระเป๋า ฉีกกระดาษ ออกมาแผ่นหนึ่ง และเขียนลงไปอย่างหวัด 3 คำ แล้ว ลงลายมือชื่อ เขาถือจดหมายไปยังที่ทำการไปรษณีย์ จำหน่ายของถึง “ดร.บูเกอร์ที. วอชิงตัน สถาบันทัศนิก และละแบมา” แล้วสอดจดหมายเข้าในช่องปิดผนึก และส่งไป

ส่วนทางทัศนิกนั้น ได้รับจดหมายที่มีข้อความสั้น ๆ ว่า “ฉันจะมา” ลงลายมือชื่อ จอร์จ ดับเบิลยู คาร์เวอร์ นอกจากนั้นก็ไม่มีอะไรอีก ไม่มีวันที่ ไม่มี คำถาม ไม่มีความเห็น จอร์จเข้าพบเจมส์ วิลสันแล้ว อธิบายให้ฟังถึงเรื่องจดหมายของบูเกอร์ที.วอชิงตัน นายวิลสันกล่าวว่า “เป็นสิ่งที่ไม่มีทางหลีกเลี่ยงได้ เราจะให้ท่านอยู่ที่นั่นต่อไปไม่ได้แล้ว ไม่มีใครหรอกที่จะมาแทนที่ท่านได้” วันรุ่งขึ้นทั้งสองคนได้พากันไป เข้าพบอธิการบดีแห่งวิทยาลัย อธิการบดีเสียใจมาก

เขากล่าวว่า “ในชาตินี้เราชอบที่จะเห็นสายตาของเราออกไปเสียจากความยิ่งใหญ่ ที่แท้จริงโดยเกรงว่า แสงจะแทงตาพร่าไปหมด เขาขอให้ท่านสละ เงินตำแหน่งและชื่อเสียง เพื่อตอบแทนสิ่งนั้น เขา เสนอความเป็นอมตะให้แก่ท่าน” ทันใดนั้นจอร์จลุก ขึ้นยืน อธิการบดีสัมผัสมือเขาดวงตามีน้ำคอกขณะ มองดูหน้าชายผิวดำอย่างเขม็งแล้วกล่าวว่า “ไปเกิด ไปกับพระเจ้า”

“ถ้าหากพบสุขใญ่บุญยกที่ช่อบรม
เพราะบริจาสุขพอประมาณไซ้
วิสัยบัณฑิตเมื่อเห็นสุขใญ่บุญยก
พึงสละสุขพอประมาณเสีย”

พุทธพจน์

การเก็บเศษพิสด

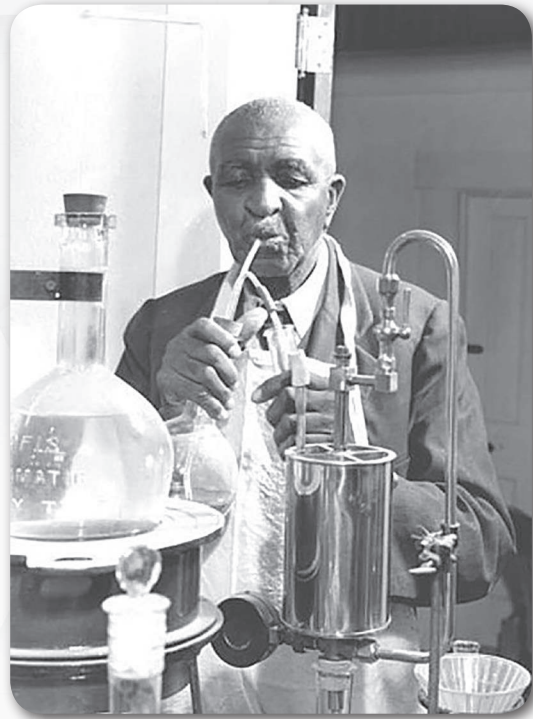
ทั้งสองคนได้พบกันที่ชั้นบันไดตึกอำนวยการ ที่สถาบันทัศนิกและยื่นสนทนากัน วอชิงตันมองดู นักวิทยาศาสตร์หนุ่มด้วยความพอใจอย่างลึกซึ้ง ดูเป็นคนเจียมตนไม่มีความโอ้อวดเลย วางท่าอย่าง ง่าย ๆ เป็นที่พอใจเขามาก คาร์เวอร์ขอไปดูห้อง ทดลอง วอชิงตันตอบทันทีว่าเราจะไปห้องประชุม เกษตรศาสตร์เป็นตึกหลังใหม่สุด วอชิงตันพาคาร์เวอร์ ไปดูห้องว่างและบอกว่าพระเจ้าประทานสมองให้แก่ ท่าน คาร์เวอร์บอกว่า “เข้าใจแล้ว” ด้วยอารมณ์ ขบขัน วอชิงตันกล่าวว่า ห้องว่างกับสมองของท่าน รวมกันเข้าก็จะเป็นห้องทดลองขึ้นได้ แล้วทั้งสอง ก็หัวเราะกันอย่างมีความสุข เป็นการหัวเราะที่มีวิญญาณ อันยิ่งใหญ่ของคนทั้งสองประสานเป็นหนึ่งเดียว มิตรภาพอันใกล้ชิดขึ้นประทับใจของบูเกอร์ที.- วอชิงตันอย่างแน่นแฟ้นจนจนมรดกกรรมของเขา ความเข้าใจ ความรัก ความศรัทธาเชื่อถือซึ่งกันและกัน ถึงแม้ที่ทัศนิกไม่มีห้องทดลอง ไม่มีเรือนต้นไม้ ไม่มีสวน คาร์เวอร์ก็ไม่ได้แสดงความท้อแท้แม้แต่น้อย เด็กทั่ว ๆ ไปไม่มีความรู้ขั้นต้น ไม่มีความรู้ทาง วิทยาศาสตร์ทั่วไป คาร์เวอร์เริ่มต้นด้วยการให้เด็ก ๆ ของเขาออกไปหาสิ่งของที่ต้องใช้สำหรับห้องทดลอง

เข้าไปในเมืองและเที่ยวค้นหาตามกองขยะทุกแห่งไปหาแม่บ้านเพื่อขอเครื่องครัวเก่า ๆ ที่ใช้ไม่ได้แล้ว ต้องการภาชนะทุกอย่างทั้งตะเกียง กระโถนที่ใช้ประกอบอาหาร คาร์เวอร์กล่าวว่า “ไม่มีสิ่งที่จะเสียเปล่าไร้ประโยชน์เลย เพียงแต่ต้องเสียเวลาบางเท่านั้น สิ่งทั้งหมดนี้จะใช้ได้” คาร์เวอร์ ได้รับมอบที่ดิน 20 เอเคอร์ (50 ไร่) มีใช้เป็นพื้นที่ตึ่อย่างใด แต่เขากับลูกศิษย์ก็ช่วยกันปรับปรุงพื้นที่ให้ใช้การได้ทุกรูปแบบ แม้จะเหน็ดเหนื่อยก็ต้องยอม หลังจากนั้นเขาก็ทดลองปลูกถั่วฝักยาว มันเทศ ปลูกพืชหมุนเวียน และปลูกฝ้ายซึ่งใช้เวลาานแต่ต้นฝ้ายมีความสมบูรณ์เป็นอย่างดี

เวลาผ่านไปคาร์เวอร์ได้ทำความคุ้นเคยกับเพื่อนบ้านเป็นอย่างดี ทุก ๆ เข้าเขาตื่นนอนตอนตี 4 แล้วเข้าไปในป่า เขาเริ่มชี้แจงแก่คนหมดกำลังใจในรัฐอลาบามาว่ารอบตัวของเขาทั้งหลายมีโภคทรัพย์อยู่เหลือคณา มีพฤษภานานาพันธุ์ มีต้นโอ๊ก มีต้นสนชนิดต่าง ๆ มากมาย เมื่อประชาชนเห็นคาร์เวอร์รวบรวมต้นไม้ชนิดต่าง ๆ และเอาดินนานาชนิดมาไว้ก็พากันว่า “ชายคนนี้เป็นหมอยาสมนไพร” ประชาชนมาหาคาร์เวอร์เพื่อปรึกษาเรื่องอาการเจ็บป่วยของตนจนชาวบ้านเรียกว่า “คุณหมอ”

สถาบันทศคีทึเคลื่อนที่

ชื่อเสียงของบูเกอร์ที. วอชิงตันได้ชักนำคนใหญ่คนโต มาที่โรงเรียนแห่งนี้ บ้างก็มาจากต่างประเทศมาดูทฤษฎีที่ตลศึกษา บ้างก็มาด้วยความอยากรู้อยากเห็น บ้างก็มาเพื่ออุปการะ ลูกศิษย์ชวนคาร์เวอร์เล่นดนตรี คาร์เวอร์ ตอบว่า “ฉันไม่ใช่นักดนตรี” เด็กหญิงคนหนึ่งบอกว่า “ท่านเคยพูดว่าเราต้องให้สิ่งที่เรามีและท่านก็มีดนตรี” คาร์เวอร์กลับมาคิดถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมาเขาหลงใหลในวาทศิลป์ของวอชิงตันมาก พลังแห่งถ้อยคำของวอชิงตันทำให้เขาได้เงินเป็นพัน ๆ ดอลลาร์ให้แกทศคีทึทุก ๆ ปี เขาจึงเสนอเรื่อง “คอนเสิร์ตห้องเที่ยว” กับโลแค้นสมุห์บัญชีของโรงเรียน เมื่อโรงเรียนปิดภาคฤดูร้อน คาร์เวอร์ได้แสดงครั้งแรกที่ เมืองมอนต์กอเมอรี รัฐแอละแบมา และอีกหลายเมือง ทำให้คาร์เวอร์ได้เห็นภาพ

ที่ทำงานในห้องปฏิบัติการของเขา

ทางภาคใต้อย่างแท้จริงถึงความยากจนชั้นแค้นทั้งหลายเหล่าราวกลางเดือนสิงหาคม คาร์เวอร์กลับมายังทศคีทึ เขาได้เงินมากพอสำหรับซื้ออุปกรณ์ในการทำไร่ของเขา เขามีแผนการต่อไปคือทศคีทึก็จะต้องออกไปหาประชาชนเหล่านั้นเพราะประชาชนไม่สามารถมาหาทศคีทึได้ ปี พ.ศ. 2435 เป็นต้นมา วอชิงตันได้จัดให้มีการประชุมประจำปีขึ้นที่ทศคีทึสำหรับชาวไร่ชาวนาผิวดำ ในการประชุมครั้งที่ 4 เขาได้กำหนดนโยบายสั้น ๆ ดังนี้

1. ปลูกและเลืกระบบการจ้านองจ้านำให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้
2. เพิ่มปริมาณการผลิตอาหารของเรา เช่น ข้าวโพด มันฝรั่ง น้ำเชื่อม ถั่ว หมู ไก่ ฯลฯ ขึ้นในบ้านของเราเองให้มากกว่าที่จะซื้อจากที่อื่น
3. งดการใช้เวลาเที่ยวเตร่ในเมือง งดดื่มสุราและกระทำความชั่วช้าอื่น ๆ
4. ต่อต้านการนำเที่ยวตั้งค่ายพักแรม และพยายามให้มีโรงเรียนดี ๆ ขึ้น โรงสวดและครู และผู้แสดงธรรมที่ดี
5. จูงใจให้เป็นเจ้าของบ้านของตัวเอง

เสนาศึกษา เล่มที่ ๘๘ ตอนที่ ๕ เดือน กันยายน - ตุลาคม ๒๕๖๕

จะเห็นได้ว่าจุดมุ่งหมายของวอชิงตันนั้นสูงส่ง เขาได้กำหนดแผนการขึ้น แต่คาร์เวอร์ได้ชี้แจงให้เห็นว่า จะอำนวยความสะดวกไปตามแผนของทาสคิกีเพียงอย่างเดียว ไม่พอ เขาเห็นว่า “เราต้องออกไปหาเขาและแสดงให้เขาเห็น ไม่ใช่จะผลิตอย่างไรเท่านั้น หากให้รู้ว่า จะผลิตสิ่งใดแล้ว จะใช้มันทำประโยชน์อย่างไรด้วย” ด้วยเหตุนี้โรงเรียนเกษตรศาสตร์เคลื่อนที่จึงได้ กลายเป็นความจริงขึ้นมา นายบูเกอร์ที่วอชิงตัน ได้ตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่งให้จอร์จ วอชิงตัน คาร์เวอร์ เป็นประธานกรรมการ มอบให้วางแผนการเฉพาะขึ้น สำหรับรถแสดงตัวอย่างและออกปฏิบัติการในเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2449

รถได้บรรทุกเครื่องมือแจกคริม เครื่องตรวจ น้ำนม เครื่องทำเนยปั่นด้วยมือ ไถเหล็กกล้าเทียมม้า เดียว เทียมม้าคู่ เครื่องกระจายดินและถอนวัชพืช

รัฐแอลละแบมาเริ่มล้มตาอัปากได้แล้ว วอชิงตัน เริ่มเห็นผลเป็นขึ้นเป็นอันแห่งงานของคาร์เวอร์ ซึ่งใช้เวลาหมดไปหลายปี ไร่ฝ่ายได้รับการส่งเสริมให้ดีขึ้น ในทุก ๆ ด้าน ทาสคิกีอันยิ่งใหญ่ได้ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว วอชิงตันได้เสนอเพิ่มเงินเดือนให้คาร์เวอร์แต่คาร์เวอร์ พุดอย่างสั้น ๆ ว่า “ผมไม่รู้ว่าจะเอาเงินที่เพิ่มขึ้นนั้น ไปทำอะไร” เขารู้ว่าคาร์เวอร์ไม่ปรารถนาสิ่งใด โลกนี้ ทั้งโลกเป็นของเขา

หวานพีชอย่างไรก็เก็บเกี่ยวได้ อย่างนั้น

ชาวไร่ชาวนาจำนวนมากให้ที่ดินของเขา “พัก” ด้วยการปลูกมันเทศหรือถั่วฝักยาวและเพิ่ม- ความสมบูรณ์ให้กับเนื้อดินด้วยการใส่ปุ๋ย แต่เขากลับมา ปลูกฝ้ายใหม่อย่างรวดเร็วเพราะฝ้ายเป็นราชาแห่ง พืชทางภาคใต้ แล้ววันหนึ่งเขาก็ตกใจที่พบว่าฝ้าย เป็นสีเหลืองลำต้นเอนลงดิน เด็ก ๆ และสตรีจ้องมอง ดูด้วยตาเบิกกว้างมันคือตัวแมงบอลล์วิวิล ซึ่งเมื่อ หลายปีก่อนได้เคยทำลายความหวังของชาวไร่ จนหมดสิ้น คาร์เวอร์ จึงเสนอความคิดให้ชาวนา ชาวไร่ปลูกถั่วลิสงซึ่งเขาได้ชี้แจงข้อดีของถั่วลิสงเอาไว้ หลายประการ เช่น ถั่วลิสง ทำให้เนื้อดินสมบูรณ์ เหมือนกับพีชตระกูลถั่วทั้งหลาย มันเติบโตง่ายและ

เสียค่าใช้จ่ายน้อย มีคุณค่าทางอาหาร นอกจากนั้น เขายังบอกรายละเอียดในการปลูก การเก็บผลผลิต และการเตรียมส่งตลาด ต่อมาเมื่อชาวไร่ชาวนาปลูก ถั่วลิสงกันมากขึ้นไม่มีตลาดจะขาย ถั่วลิสงเหลือมากขึ้น ราคาจึงตกต่ำคาร์เวอร์จึงถูกต่อว่าอย่างมากหาว่า คาร์เวอร์หลอกลวง คาร์เวอร์ต้องขลุกอยู่แต่ในห้อง ทดลองถึง 6 วัน 6 คืนโดยไม่ได้กินได้นอนเลย ด้วยความมุ่งมั่นจะแก้ปัญหาเรื่องถั่วลิสงให้สำเร็จ ให้ได้ ในที่สุดความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จ ย่อมอยู่ที่นั่น เขาสามารถแปลงถั่วลิสงเป็นสิ่งต่าง ๆ ได้มากมาย อาทิ แป้งผัดหน้า หมักพิมพ์ เนย เหลว แชมพูสระผม น้ำส้ม ยารักษาโรค กาแฟ ปรุงสำเร็จ สีย้อม และสีทาไม้

อาจกล่าวได้ว่าเขาเป็นนักเคมีเกษตรที่เกิดขึ้น ก่อนบัญญัติศัพท์ “เคมีเกษตรศาสตร์” นี่คือการ แปรสภาพแห่งความไร้ประโยชน์ให้มาเป็นโภคทรัพย์ หลังจากวิกฤติถั่วลิสงผ่านไป คาร์เวอร์ก็เข้ามาจัดการ เรื่องต่อไปคือมันเทศ เขาสามารถสกัดผลิตภัณฑ์ มากกว่าร้อยละยี่สิบจากมันหลายชนิด ได้สิ่งสำคัญที่สุด คือแป้ง ฟลาวเออร์สาธัญพืชแปรรูปเป็นอาหารมือเข้า อาหารแห้ง สีย้อมไหม น้ำส้ม กาว หมัก ยางเทียม แป้งมันเทศ ซึ่งช่วยเหลือเกษตรกรนั้นนับจำนวนล้าน ๆ ตลอดจนทหารสัมพันธมิตรให้อุ้มหน้าสำราญ

.....โปรดติดตามตอนต่อไป.....

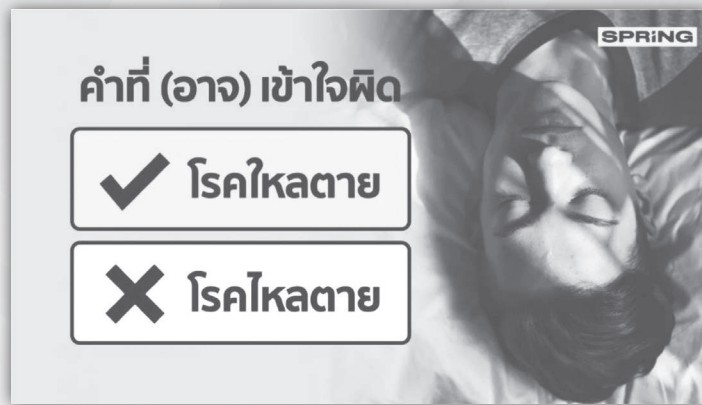
โรคไหลตาย

ภัยเงียบที่คนตายไม่รู้ตัว

เรียบเรียงโดย พ.อ.พ.ว. ยรรยงค์ อัมสุวรรณ

ผู้อำนวยการกองแพทย์ สำนักงานสนับสนุน หน่วยบัญชาการการแพทย์ กองบัญชาการกองทัพไทย

โรคไหลตาย คือ อะไร?

คำที่ (อาจ) เข้าใจผิด

✓ โรคไหลตาย

✗ โรคไหลตาย

โรคไหลตาย ใจหง่วจาง คำที่คนอาจเคยจีน ใจหง่วผิดเป็น โรคไหลตาย

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา เผยข้อถกเถียง กรณีปัญหาการสะกดชื่อโรคไหลตาย หรือ ไหลตาย สรุปได้ข้ออันยุติได้ว่าโรคนี้ควรต้องเขียนว่า “โรคไหลตาย” ในวงการบันเทิงไทยได้สูญเสียนักแสดงมากฝีมืออย่าง “ปิม ปังกร” และ ดาวตลก “แหว จ๊กมก” น้องสาวตลกหุ่นใหญ่หน้า จ๊กมก ซึ่งเสียชีวิตจากโรคไหลตายเช่นเดียวกันจากการนอนหลับไป (ไหลตาย) ปลุกแต่ไม่ตื่นจึงนำตัวส่งโรงพยาบาลซึ่งทีมแพทย์ได้พยายามกู้ชีพแล้วแต่ไม่เป็นผลด้วยเหตุการณ์คล้าย ๆ กัน สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (Office of the Royal Society) ได้เผยแพร่เรื่องราวที่เป็นข้อถกเถียง กรณีปัญหาการสะกดชื่อไหลตาย หรือ ไหลตาย โดยได้เคยเสนอไปครั้งหนึ่งแล้วในฉบับเดือนมกราคม ๒๕๓๓ ในครั้งนั้นยังไม่มีข้อยุติว่าควรเขียนชื่อโรคนี้ด้วย ไหม้ม้วน หรือ ไหม้มลาย เนื่องจากยังมีความเห็นและเอกสารที่ขัดแย้งกันอยู่ ฝ่ายที่เห็นควรให้สะกดด้วย ไหม้ม้วน เป็นไหลตาย เพราะเห็นว่า ผู้ตายตายในขณะที่นอนหลับไม่ได้สติ น่าจะมาจากคำว่า “หลับไหล” ฝ่ายที่เห็นว่าควรเขียนด้วย ไหม้มลาย เป็นไหล เพราะเห็นว่า คำ “ไหล” เป็นภาษาถิ่น-อีสาน ซึ่งพจนานุกรมภาษาถิ่นอีสาน-ภาคกลาง ฉบับปณิธาน ของสมเด็จพระมหาวิรรวงศ์ (ติสฺสุมหาเถระ) ก็เก็บคำนี้โดยใช้ ไหม้มลาย และคำนี้ไม่ใช่เป็น ๑ ใน ๒๐ คำที่ต้องเขียนด้วย ไหม้ม้วน อีกทั้งเป็นชื่อโรค จึงควรถือเป็นคำวิสามานยนามต่อมาคณะกรรมการชำระพจนานุกรมได้หยิบยกปัญหาการสะกดคำชื่อโรคนี้มาพิจารณาหาข้อยุติอีกครั้งหนึ่ง ในการพิจารณาหาข้อยุตินี้ คณะกรรมการฯ ได้สอบค้นเอกสาร

เสนาศึกษา เล่มที่ ๘๘ ตอนที่ ๕ เดือน กันยายน - ตุลาคม ๒๕๖๕

การสะกดคำภาษาถิ่นอีสานจากพจนานุกรมต่าง ๆ ที่มีผู้รวบรวมขึ้น เช่น พจนานุกรม-อีสาน-กลาง ฉบับมหาวิทยาลัย
ของแก่น-สหวิทยาลัยอีสาน สารานุกรมภาษาอีสาน-ไทย-อังกฤษ ของ ดร.ปรีชา พิณทอง ไม่พบว่ามิมีฉบับใดที่เก็บ
คำ “ไหล” (สะกดด้วยไม้มีลาย) ในความหมายว่า “นอนหลับเพื่อไป พุดในเวลาหลับ หรือละเมอ” เลย มีเฉพาะ
แต่พจนานุกรมภาษาถิ่นอีสาน-ภาคกลาง ฉบับของสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า ฉบับเดียวเท่านั้นที่เก็บคำนี้โดยใช้
ไม้มีลาย พจนานุกรมฉบับนี้ได้อ้างที่มาว่าสอค้นจากพจนานุกรมภาษาลาว เมื่อคณะกรรมการชำระ
พจนานุกรมได้สอค้นพจนานุกรมภาษาลาว กลับพบว่าคำภาษาลาวที่มีความหมายว่า “ละเมอ” นั้น
พจนานุกรมภาษาลาวได้เก็บไว้ที่คำ เหลือ โดยเก็บไว้ดังนี้

- ไหล ก. เหลือ
- เหลือ ก. เอ็นหรืออ้อยในเวลาอนหลับหรือในเวลาตื่นตกใจจนหลงสติ

เมื่อเป็นเช่นนี้ คำภาษาถิ่นอีสานที่มีความหมายว่า “ละเมอ” จึงตรงกับคำในภาษาลาวว่า “เหลื” (อ่านว่า
เหลือ) ซึ่งเทียบกับคำภาษาไทยกรุงเทพฯ ได้ว่า “ไหล” อย่างในคำ หลับไหล แนวเทียบนี้ได้จากคำไอไม้มี
ทั้ง ๒๐ คำ เทียบคำภาษาไทยถิ่นนอกประเทศ เช่น ภาษาไทยใหญ่ในรัฐฉาน ภาษาพม่า คำติ และอ่าตอนใน
รัฐอุสสัม คำที่ออกเสียง เอ เช่น ใจ เป็น เจอ ใส เป็น เส่อ ใส เป็น เสอ (ส่วน ไหล เป็น เหลอ มีใช้แต่ในภาษา
พม่า หมายว่าละเมอ นอนเหลือ คือนอนละเมอ) เสียง เออ นี้ไม่ใช้ เออ อย่างในภาษาทั่วไป แต่เป็น เออ ที่เป็นเสียง
สระประสม อา กับ อือ ซึ่งไม่มีในภาษาของเรา รูปเขียนจึงไม่มี ต้องใช้รูปไม้มีแทน (ในหนังสือ กาลเอมานไต
ของ ศาสตราจารย์ ดร. คุณบรรจบ พันธุเมธา ได้ลองกำหนดใช้ เออ-อ เช่น ใจ เป็น เจอ-อ ใส เป็น เส่อ-อ และ
ไหล เป็น เหลอ-อ) ดังนั้น จึงเป็นอันยุติได้ว่าโรคนี้ควรต้องเขียนว่า ไหลตาย

RAMA CHANNEL
truevisions42

“โรคไหลตาย”

ความตายที่คนตายไม่รู้ตัว

โรคไหลตาย เกิดจากความผิดปกติทางพันธุกรรมของการนำเกลือแร่เซเดียมเข้าออกเซลล์กล้ามเนื้อหัวใจ ทำให้เกิดหัวใจเต้นผิดจังหวะชั้นรุนแรงและเสียชีวิตกะทันหันได้

ปัจจัยส่งเสริมทำให้ผู้ป่วยที่มีพันธุกรรมโรคไหลตายเกิดภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะชั้นรุนแรงและอาจทำให้เสียชีวิต	การรักษาโรค
<ul style="list-style-type: none"> ● การเป็นไข้สูง ● การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ● การใช้ยานอนหลับ ● การขาดแร่ธาตุโพแทสเซียม 	<ul style="list-style-type: none"> ● ลดและเลี่ยงปัจจัยส่งเสริมที่กล่าวมาด้านบน เช่น ถ้ามีไข้สูง ควรใช้ยาลดไข้ ● ลดและเลี่ยงเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เป็นต้น ● การฝังเครื่องกระตุ้นหัวใจเข้าไปในร่างกาย

การปฐมพยาบาลเบื้องต้น

- จับผู้ป่วยนอนราบ ระหว่างรอรถพยาบาล
- ประเมินผู้ป่วย หากไม่หายใจหรือชีพจรที่คอไม่เต้น ให้กดหน้าอกยุบลงราว 1.5 นิ้ว แล้วปล่อยให้คลายตัว เป็นชุดในความถี่ราว 100 ครั้ง/นาที จนผู้ป่วยรู้ตัว
- ไม่ควรจัดปากคนไข้ด้วยของแข็ง เพราะอาจเป็นอันตรายและระสีกเสมอว่าคนที่เป็นโรคไหลตาย อาจจะมีเรอตันของสมอง เช่น สมองซีก โรคหัวใจที่อาจเป็นเหตุให้หมดสติได้เช่นกัน

รศ. พญ. สิริจันทร์ อภิญาสวดีดี สาขาวิชาโรคหัวใจ ภาควิชาอายุรศาสตร์

คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
RAMACHANNEL RAMACHANNELTV RAMACHANNELTV WWW.RAMACHANNELTV

โรคไหลตาย (Sudden Unexplained Nocturnal Death syndrome; SUNDS) คือ กลุ่มอาการที่มีการเสียชีวิตขณะนอนหลับโดยไม่ทราบสาเหตุ ซึ่งเกิดจากความผิดปกติของการนำไฟฟ้าหัวใจหรือโครงสร้างหัวใจผิดปกติ หรือเกิดจากความผิดปกติของการนำเกลือแร่โพแทสเซียมเข้าออกเซลล์กล้ามเนื้อหัวใจทำให้เกิดหัวใจเต้นผิดจังหวะขั้นรุนแรงและเสียชีวิตกะทันหันได้ ภาวะหนึ่งที่เป็นสาเหตุของโรคไหลตาย คือ กลุ่มอาการซึ่งเป็นโรคทางกรรมพันธุ์ชนิดหนึ่งเรียกว่า Brugada Syndrome (บรูกาตา ซินโดรม) เกิดจากการกลายพันธุ์ของยีนที่ควบคุมการทำงานของไฟฟ้าในหัวใจ (channelopathy) ส่งผลให้ระบบนำไฟฟ้าในหัวใจผิดปกติ ทำให้คนไข้มีภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะรุนแรง หัวใจไม่สามารถบีบเลือดออกไปเลี้ยงร่างกายได้ มักเกิดขึ้นในระหว่างนอนหลับและเสียชีวิตในที่สุด คนที่เป็นโรคนี้นอกจากสถิติพบได้ประมาณ 0.004% เท่านั้น โรคไหลตายกลุ่มอาการแบบนี้พบได้น้อยมาก ๆ ในเมืองไทยและจากสถิติในประเทศไทยพบผู้ป่วย Brugada Syndrome ประมาณ 40 คน จากจำนวนประชากร 100,000 คน ส่วนใหญ่พบในคนภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบในผู้ชายมากกว่าผู้หญิง และมักเป็นผู้ชายอายุน้อยช่วงอายุ 20 ถึง 50 ปี

ปัจจัยสำคัญของโรคไหลตาย ปัจจัยสำคัญที่มักจะพบในผู้ป่วยโรคนี้นี้มี 2 ข้อ คือ

1. มีประวัติบุคคลในครอบครัวที่อายุน้อยเสียชีวิตเฉียบพลัน
2. เคยมีอาการหน้ามืด หรือหมดสติโดยไม่ทราบสาเหตุมาก่อน

โรคไหลตาย

สัญญาณอันตรายที่คนตายไม่รู้ตัว

สาเหตุของภาวะไหลตาย

พันธุกรรม

ความเครียด พักผ่อนไม่เพียงพอ

ภาวะร่างกายขาดแร่ธาตุโพแทสเซียม ทำให้กล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดไปหล่อเลี้ยง ส่งผลให้หัวใจเต้นแรงขึ้นและเสียชีวิต

กินอาหารที่มีสารพิษวันละเล็กน้อยจนเกิดการสะสมและเป็นพิษต่อกล้ามเนื้อหัวใจ

ขาดสารอาหารที่เป็นวิตามินบี 1 อย่างรุนแรงเฉียบพลัน ทำให้คนที่แข็งแรงอยู่ดี ๆ รู้สึกอ่อนเพลียและอ่อนาก่อน เมื่อหลับแล้วก็หัวใจวายตายเกือบจะทันที

เมื่อมีไข้หรือดื่มแอลกอฮอล์ปริมาณมาก รวมถึงภาวะขาดน้ำ

การป้องกันภาวะไหลตาย

ควรรับประทานยาลดไข้ เช่น พาราเซตามอล หากมีไข้สูงตั้งแต่ 38 องศาเซลเซียสขึ้นไป

ผู้ที่เสี่ยงต่อภาวะขาดน้ำ เช่น มีอาการท้องเสีย ควรดื่มน้ำให้เพียงพอ

หลีกเลี่ยงการดื่มแอลกอฮอล์ครั้งละมาก ๆ

ผู้ที่มีคนในครอบครัวเสียชีวิตจากภาวะไหลตาย หรือมีอาการเข้าข่ายเป็นภาวะนี้ ควรรีบไปพบแพทย์เพื่อประเมินความ

โรคไหลตาย

ภัยเงียบที่อาจตายได้ไม่รู้ตัว?

สาเหตุ

- เกิดจากความผิดปกติทางพันธุกรรมของกล้ามเนื้อหัวใจแต่กำเนิด
- ทำให้หัวใจเต้นผิดจังหวะเฉียบพลันและเสียชีวิต

ปัจจัยเสี่ยง

- ไข้สูง
- ดื่มแอลกอฮอล์
- ใช้ยาบอบหลุน
- ใช้สารเสพติด
- กินอาหารประเภทเป็นมากเกินไป และอาหารที่มีรสเค็มจัด ทำให้ขาดโพแทสเซียม

การป้องกัน

- หากมีไข้ควรใช้ยาลดไข้
- หลีกเลี่ยงการดื่มแอลกอฮอล์
- กินผักและผลไม้สดเป็นประจำ
- หากมีความเสี่ยงสูง แพทย์อาจให้ฝังเครื่องกระตุ้นหัวใจ

การสังเกตความเสี่ยง

1. มีประวัติญาติเสียชีวิตจากโรคไหลตาย
2. สังเกตการนอนว่า ขณะหลับมีการหยุดหายใจหรือไม่
3. ตรวจสุขภาพและตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจ

ปัจจัยส่งเสริมที่ทำให้เกิดหัวใจเต้นผิดจังหวะในผู้เป็นโรคไหลตาย ผู้ที่ถูกวินิจฉัยว่าเป็นโรคไหลตาย ต้องหลีกเลี่ยงปัจจัยที่จะทำให้เกิดภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะรุนแรงจนทำให้เสียชีวิตได้ ซึ่งปัจจัยให้เกิดโรคไหลตายเหล่านั้น ได้แก่ ใช้สูง เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ร่างกายขาดน้ำและแร่ธาตุ ยาบางชนิด ดังนั้นผู้ที่ถูกวินิจฉัยว่ามีภาวะไหลตายจำเป็นต้องปรึกษาแพทย์ในกรณีที่ต้องได้รับยาบางชนิด เช่น ยานอนหลับหรือยาที่มีผลต่อแร่ธาตุในร่างกาย

การปฐมพยาบาลเบื้องต้น

- จับผู้ป่วยนอนราบ ระหว่างรอรถพยาบาล
- ประเมินผู้ป่วย หากไม่หายใจหรือชีพจรที่คอไม่เต้น ให้กดหน้าอกยุบลงราว 5 นิ้ว แล้วปล่อยให้คลายตัวเป็นชุดในความถี่ราว 100 ครั้ง/นาที จนผู้ป่วยรู้ตัว
- ไม่ควรจับปากคนไข้ด้วยของแข็ง เพราะอาจเป็นอันตรายและระลึกเสมอว่าคนที่เป็นโรคไหลตาย อาจจะมีโรคอื่นของสมอง เช่น ลมชัก โรคหัวใจที่อาจเป็นต้นเหตุให้หมดสติได้เช่นกัน

การรักษาโรคไหลตาย ปัจจุบันยังไม่มีวิธีรักษาโรคนี้ แต่แพทย์จะให้การรักษาโดยลดความเสี่ยงการเสียชีวิตจากหัวใจเต้นผิดจังหวะ เช่น การฝังเครื่องกระตุ้นหัวใจหรือเครื่องชอตไฟฟ้าหัวใจ (AICD) การใส่ยาควบคุมการเต้นของหัวใจ การจี้ไฟฟ้าหัวใจ (RFA) ซึ่งต้องพิจารณาความเหมาะสมในคนไข้แต่ละราย

ชวนระวัง "ไหลตาย" กลับแล้วไม่มีวันตื่น

โรคไหลตาย เกิดจาก ความผิดปกติทางพันธุกรรมของสารนำเกลือแร่เข้าออกเซลล์กล้ามเนื้อหัวใจ ทำให้เกิดหัวใจเต้นผิดจังหวะ-ขึ้นรุนแรง และเสียชีวิตกะทันหันได้

เป็นขึ้นมา ต้องทำไง???

1. จับผู้ป่วยนอนราบ ระหว่างรอรถพยาบาล
2. ประเมินผู้ป่วย หากไม่หายใจหรือชีพจรไม่เต้นท่าตามนี้
  - กดหน้าอกผู้ป่วยให้ยุบลงราว 1.5 นิ้ว
  - กดแล้วปล่อยให้คลายตัวทำเป็นชุด ในความถี่ 100 ครั้ง/นาที จนผู้ป่วยรู้สึกลับตัว

คำเตือน : ไม่ควรจับปากคนไข้ด้วยของแข็ง เพราะอาจเป็นอันตราย และผู้ที่เป็นโรคไหลตาย อาจมีโรคอื่นของสมอง เช่น ลมชัก โรคหัวใจที่เป็นสาเหตุให้หมดสติได้เช่นกัน

ปัจจัยเสริม ทำให้ไหลตายง่ายขึ้น

- ✓ เป็นใช้สูง
- ✓ ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์
- ✓ ใช้นอนหลับ
- ✓ ขาดแร่ธาตุโพแทสเซียม

รักษาอย่างไร

- เลี่ยงปัจจัยส่งเสริมที่กล่าวมา เช่น อย่านอนหลับให้ใช้สูง และเลี่ยงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- พึงระวังการถูกหัวใจเข้าไปในร่างกาย

โรคร้ายที่ร้ายแรงที่สุด หรืออาการไหลตาย

สาเหตุสำคัญ คือ ภาวะล้มเลือดอุดตัน ในหลอดเลือดหัวใจเฉียบพลัน ซึ่งมักไม่ได้วางเกิดขึ้นในช่วงไหน โดยเฉพาะนายแพทย์ที่มีสุขภาพแข็งแรง อาจมีอาการผิดปกติ เช่น แขนงหน้าอก รู้สึกอึดอัด และเหนื่อยง่าย

มักเสียชีวิต จับปล้นในเวลา กลางคืน

สำหรับประเทศไทย มักพบบ่อย ในแถบภาคอีสานและบางส่วนของภาคกลาง ช่วงอายุ 30-50 ปี

เช็กสัญญาณอันตราย

เสี่ยง "ไหลตาย"

ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดโรค

- เป็นผู้ป่วยโรคเบาหวาน, ความดันโลหิตสูง, ไขมันในเลือดสูง
- สูบบุหรี่
- มีอาการนอนกรนแบบที่ถ่วงหายใจ
- อดนอน

สัญญาณอันตรายของโรค

- ▶ เจ็บแน่นบริเวณหน้าอก
- ▶ วิงเวียน หน้ามืด ตาลาย
- ▶ แร่ยอดก ▲▲
- ▶ อึดอัด หายใจไม่ออก โดยเฉพาะช่วงกลางคืน
- ▶ อาจมีอาการเป็นลม หมดสติ
- ▶ ใจหวิวๆ เครียดง่าย ตื่นเต้นง่าย

ผู้จัดทำ: **MO Graphics**

ฉะฉิน ถ้ามีอาการและความเสี่ยงดังกล่าว ควรรีบปรึกษาแพทย์ให้เร็วที่สุด

โรคไหลตายเป็นโรคที่มีการเสียชีวิตขณะนอนหลับโดยไม่ทราบสาเหตุ โดยอาจภาวะหนึ่งที่เป็นสาเหตุของการไหลตาย คือ กลุ่มอาการที่เรียกว่า Brugada syndrome ซึ่งเป็นโรคที่เกิดจากความผิดปกติของการนำไฟฟ้าที่ผิดปกติในห้องหัวใจ ทำให้เกิดหัวใจเต้นผิดจังหวะชนิดรุนแรง และเสียชีวิตได้ ซึ่งมักพบว่าคนที่เป็นโรคนี้อาจเสียชีวิตไปขณะหลับ โดยที่ไม่เคยมีอาการผิดปกติใด ๆ เดือนมาก่อน โรคนี้อาจถ่ายทอดทางพันธุกรรม ดังนั้น หากใครมีประวัติครอบครัวเป็นโรคดังกล่าว หรือมีอาการสงสัยควรปรึกษาแพทย์เฉพาะทางโรคหัวใจ เพื่อประเมินความเสี่ยงและตรวจเพิ่มเติมเพื่อรับการวินิจฉัยและรักษาที่เหมาะสมต่อไป

โรคไหลตายในเด็กทารก
ภัยเงียบที่ควรรู้...

โรค SIDS (Sudden Infant Death Syndrome) หรือ โรคไหลตาย คือ ภาวะที่ทารกเสียชีวิตขณะนอนหลับ เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ยังไม่ชัดเจนของการทำงานของทารกขณะนอนหลับ

สาเหตุ

การ จัดท่าให้ทารกนอนคว่ำ หรือ นอนตะแคง

มีผู้สูบบุหรี่หรือสูบบุหรี่มา ปิดหน้าต่างทารกขณะนอนหลับ

ควันบุหรี่ และอุณหภูมิห้องนอนที่ร้อน

การป้องกันโรค

- ควรจัดท่าให้ทารกนอนหงายเท่านั้น
- ควรแยกที่นอนทารกออกจากที่นอนของพ่อแม่
- ไม่นำตุ๊กตาหรือของเล่นวางไว้บนที่นอนของทารก
- เลือกใช้เตียงสำหรับเด็กที่ได้มาตรฐาน
- อุณหภูมิห้องนอนของทารก คือ 25-26 องศาเซลเซียส
- นมแม่ช่วยลดความเสี่ยงของการเกิดโรค SIDS

Content : แพทย์หญิงริศรา เกษมทรัพย์
นางสาวสุวิมลบุญการวิเศษ
Design : ประชาสัมพันธ์และสื่อสาร
Credit Picture : www.freepik.com

สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี กรมการแพทย์ ระบุโรค SIDS (Sudden Infant Death Syndrome) หรือโรคไหลตาย สามารถทำให้ทารกเสียชีวิตเฉียบพลันขณะนอนหลับ เป็นภาวะที่ทารกในช่วงอายุ 1 ปีแรกเสียชีวิตขณะนอนหลับ เกิดขึ้นได้แม้ในทารกที่มีสุขภาพแข็งแรงดี พบบ่อยที่อายุ 2-4 เดือน สาเหตุของภาวะนี้เกี่ยวข้องกับสิ่งที่มากระตุ้นการหายใจของทารกขณะนอนหลับ เช่น การจัดทำให้ทารกนอนคว่ำหรือนอนตะแคง การที่มีผ้าห่มหรือวัตถุอื่น ๆ ปิดหน้าทารกขณะนอนหลับ การถูกผู้ใหญ่นอนทับ เป็นต้น เนื่องจากทารกยังไม่สามารถเคลื่อนไหวศีรษะได้ดี ปัจจัยที่เพิ่มความเสี่ยงของภาวะนี้ คือ ทารกเกิดก่อนกำหนด คันบูทรี และอุณหภูมิต้องนอนที่ร้อน ปัจจุบันวงการแพทย์ยังไม่ทราบสาเหตุของการเกิดโรค SIDS อย่างแน่ชัด การป้องกันโรคจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด โดยมีแนวทางการป้องกันดังต่อไปนี้ คือ ควรจัดทำให้ทารกนอนหงายเท่านั้น แยกที่นอนทารกออกจากที่นอนของพ่อแม่ ไม่นำตุ๊กตาหรือของเล่นวางไว้บนที่นอนของทารก ที่นอนไม่ควรอ่อนนิ่มจนเกินไป ควรใช้ที่นอนบางแต่แข็งพอสมควร และเลือกใช้เตียงสำหรับเด็กที่ได้มาตรฐาน ใช้หมอนบางใบเล็ก ใส่ชุดนอนให้อบอุ่นพอประมาณ ที่สำคัญอย่าจัดให้เด็กนอนใกล้สิ่งของที่อาจพลิกคว่ำทับเด็กได้ นอกจากนี้ อุณหภูมิห้องนอนของทารกไม่ควรอุ่นหรือเย็นเกินไป ที่เหมาะสมสำหรับทารกคือ 25-26 องศาเซลเซียส อย่างไรก็ตาม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ช่วยลดความเสี่ยงของการเกิดโรค SIDS

เอกสารอ้างอิงและภาพอ้างอิงของบทความเรียบเรียงนี้

<https://www.springnews.co.th/news/822292>

<https://www.praram9.com/brugada-syndrome/>

<https://www.rama.mahidol.ac.th/ramachannel/>

<https://www.stkc.go.th/infographic>

<https://m.facebook.com/CheewajitMagazine/photos>

<https://mgronline.com/GoodHealth/ViewNews>

<https://www.bangkokbiznews.com/news/831556>

ผลไม้สมุนไพรชื่อแปลกใหม่ท่าหาพรรณคดีไทย

“มะม่วงหาว มะนาวโห่” สมุนไพรที่แก้ได้สารพัดโรค...??

ว.อ.หญิง ภว.พท. กานต์ธวัชบรร วิทยากรณี / ประจำ สส.จปส. บธก.สว.สส.จปส.

ฟผลไม้ในประเทศเราให้สรรพคุณทางยาก็มีอยู่หลากหลายชนิด แต่มีอยู่ชนิดหนึ่งที่มีชื่อเรียกสะดุดหู
ซะเหลือเกิน คือ “มะม่วงหาวมะนาวโห่” หลายคนที่เคยได้ยินอาจจะสงสัย สรุปลงแล้วมันเป็นมะม่วง
หรือเป็นมะนาว แล้วทำไมต้องหาวและต้องโห่? จากข้อมูลอ้างอิงคนไทยสมัยก่อนนิยมใช้ “มะม่วงหาว-
มะนาวโห่” ทำเป็นยาสมุนไพร สำหรับรักษาอาการต่าง ๆ โดยตั้งชื่อตามพืชที่ปรากฏอยู่ในวรรณคดีไทยเรื่อง
“พระรถเมรีหรือนางสิบสอง” ซึ่งกล่าวถึงผลไม้ชนิดหนึ่งมีรสเปรี้ยวจัด หากกำลังง่วงนอนเมื่อกินเข้าไปแล้ว
ก็จะรู้สึกกระปรี้กระเปร่าทันที จึงเป็นที่มาของชื่อผลไม้แปลกชนิดนี้ซึ่งเป็นชื่อที่เพี้ยนมาจาก “มะม่วงไม่รู้หาว
มะนาวไม่รู้โห่” หรือที่เรียกกันอีกชื่อว่า ต้นหนามแดง (ภาคกลาง) หรือ มะนาวไม่รู้โห่ (ภาคกลาง) หรือ มะนาวโห่
(ภาคใต้) หรือหนามขี้แฮด (เชียงใหม่) คนโบราณมองว่าผลไม้ชนิดนี้มีคุณประโยชน์อย่างมาก มีฤทธิ์เป็นยาสมุนไพร
มีสรรพคุณหลากหลาย ช่วยซ่อมแซมร่างกาย บำรุงร่างกายให้แข็งแรงและบรรเทาอาการต่าง ๆ แต่ด้วยลักษณะต้น
ที่มีหนาม คนที่ไม่รู้ข้อมูลจึงมักพันทึ่งกันเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้คำว่า “มะม่วงหาวมะนาวโห่” ถูกบอกเล่ากันว่า
เป็นชื่อผลไม้ที่ปรากฏในวรรณคดีไทยหลายเรื่อง ตั้งแต่สังข์ทอง รามเกียรติ์ นางสิบสอง และพระรถ-เมรี
(นภาวัลย์ มาเหมาะสมโชค, ๒๕๕๖)

★มะม่วงหาวมะนาวโห่ สมุนไพรในวรรณคดี วรรณกรรมพื้นบ้านนางสิบสอง ตอนทนายแปลงสาร★

“เจ้าเมรีลูกรักของแม่ แม่ได้ส่งลาภมาให้เจ้าคือ รถเสนกุมาร ผู้ถือสารนี้ ถ้ามาถึงกลางวันก็จงกินกลางวัน
ถ้าถึงกลางคืนก็จงกินกลางคืนเถิด” เมื่อพระทนายอ่านแล้วคิดจะช่วยพระรถเสนให้รอดอันตรายจึงแปลงสาร
เสียใหม่ จากที่ต้องฆ่ากันทำให้มารักกันว่า “เจ้าเมรีลูกรักของแม่ แม่ได้ส่งลาภมาให้เจ้า คือ รถเสนกุมารผู้ถือสารนี้
ถ้ามาถึงกลางวันเจ้าจงรับกลางวัน ถ้าถึงกลางคืนให้รับกลางคืน เจ้าจงถนอมเจ้ารถเสนกุมารนี้ อย่างผู้รักของ
เจ้าเถิด”

ที่มาของผลไม้ชื่อแปลก มะม่วงหาวมะนาวโห่ ปรากฏอยู่ในตอนนี้ พระรถเสนคิดว่า พระรถเสนเป็นลูก
นางยักษ์สนธมารจึงออกอุบายคิดกำจัดพระรถเสนด้วยการสร้างทำเป็นป่วย ต้องกินผลไม้ชื่อ “มะม่วงไม่รู้หาว
มะนาวไม่รู้โห่” ในเมืองที่นางเมรีลูกสาวของตัวเองอยู่จึงจะหาย และขอให้พระรถเสนนำมาให้ โดยแอบฝาก
สารส่งไปถึงนางเมรีว่าเมื่อพระรถเสนไปถึงเมืองเมื่อใดให้ฆ่าที่เมื่อนั้น บังเอิญว่าทนายที่พระรถเสนพบระหว่างทาง
ได้แปลงสาร กลายเป็นว่าเมื่อพระรถเสนไปถึงให้แต่งงานเมื่อนั้น จากที่ต้องฆ่ากันทำให้มารักกันแทน เป็น
วรรณกรรมพื้นบ้านคลาสสิกที่ผู้เขียนยังจำได้ถึงทุกวันนี้

★ มาตรฐานผลไม้ในตำนานที่นางยักษ์ใช้เป็นอุบายกำจัดพระรถเสน ★
มะม่วงหาวมะนาวโห่

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Carissa carandas* L.
วงศ์ : Apocynaceae
ชื่อสามัญ : Karanda, Caruda, Christ's thorn, Bengal Currants
ชื่อพ้องวิทยาศาสตร์ : *Carissa congesta* wight
ชื่อท้องถิ่นอื่น ๆ : มะม่วงไม่รู้หาวมะนาวไม่รู้โห่, มะนาวไม่รู้โห่, หนามแดง (ภาคกลาง), หนามขี้แฮด (เชียงใหม่), มะนาวโห่ (ภาคใต้)

ชื่อพื้นเมืองในภาษาอื่น: Karanda, Black Currants (อังกฤษ), Korjatenga, Korja tenga, Karenja, karja tenga (อินเดีย), Koromcha (เบงกาลี), Karandang (เยอรมัน), Karandan, Karendan (อินโดนีเซีย), Karaunda, Keranda (มาเลเซีย), Karodha (เนปาล), Gerna, Karanda, Kakranda (ปากีสถาน), Carandeira (โปรตุเกส), Caranda (สเปน)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : อยู่ในวงศ์ต้นตีนเป็ด เป็นพืชที่สามารถเก็บเกี่ยวผลได้ตลอดทั้งปี เป็นไม้พุ่มสูง ๒-๓ เมตร ทรงพุ่มกลม แตกกิ่งจำนวนมากทุกส่วน มียางสีขาวเหมือนน้ำมัน ลำต้นและกิ่งก้านมีหนามแหลมยาว ๒-๕ เซนติเมตร ปลายหนามมีสีแดง

ใบ : เป็นใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม รูปไข่หรือรูปขอบขนาน ปลายใบกลมหรือเว้า ชุ่ม โคนใบมน ขอบใบเรียบ ผิวใบเกลี้ยง เนื้อใบหนาและเหนียวคล้ายแผ่นหนัง

ดอก : กระจุกออกที่ซอกใบ และปลายกิ่ง เป็นดอกช่อสั้น ๆ กลีบดอกสีขาวหรือชมพูอ่อน เชื่อมติดกันเป็นหลอดยาว ปลายแยกเป็น ๕ กลีบ ดอกมีกลิ่นหอมอ่อน ๆ หอมตลอดวัน ออกดอกทั้งปี

ผล : มีลักษณะเป็นรูปทรงกลมรี ขนาดเท่าหัวแม่มือเป็นพวง มีเมล็ดจำนวนมาก เป็นผลไม้ที่มีเนื้อสด เนื้อนุ่ม รับประทานได้ ผลอ่อนจะมีลักษณะ เป็นสีขาวอมชมพูมีน้ำอย่างมาก และค่อย ๆ เข้มขึ้นเป็นสีแดง จนกลายเป็นสีดำเมื่อสุกเต็มที่ที่มีรสชาติเปรี้ยว

เมล็ด : มี ๑ เมล็ด ติดอยู่ที่ส่วนปลายรูปไตยาว ๒.๕-๓ เซนติเมตร สีน้ำตาลอมเทา มีเปลือกแข็งหุ้ม

ถิ่นกำเนิด : มะม่วงหาวมะนาวโห่เป็นผลไม้ในกลุ่มเบอร์รีชนิดหนึ่ง ที่เชื่อว่าถิ่นกำเนิดอยู่แถบ Himalayas มีการกระจายตัว ตั้งแต่เนปาลไปจนถึงอัฟกานิสถาน และพบได้ในหลาย ๆ พื้นที่ในประเทศอินเดีย มีการกระจายตัวในเขตอบอุ่นของประเทศอินเดียและศรีลังกา โดยธรรมชาติเจริญเติบโตในพื้นที่ที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเล ตั้งแต่ ๓๐๐ ถึง ๑,๘๐๐ เมตรจากระดับน้ำทะเล รวมไปถึงอินโดนีเซีย มาเลเซีย ศรีลังกา พม่า จีน และไทย ในประเทศไทยสามารถพบได้ทั่วประเทศ

ของประเทศพบขึ้นตามป่าเบญจพรรณ

สาระสำคัญที่พบ : ในผลของมะม่วงหาวมะนาวโห่ มีสารกลุ่มแอนโทไซยานิน (Anthocyanin) สารกลุ่มฟีนอลิกปริมาณมาก (Phenolic Compounds) กรดไตรเทอร์พีนอยด์ (Triterpenoid Acid) และสารจำพวกโปรตีน เช่น Alanine, Glycine, Glutamine และยังมีพบคาร์โบไฮเดรต ฟลาโวนอยด์ในลำต้นและรากเป็นพวกกลิกแนน ใบเป็นพวกไตรเทอร์พีนส์ และสเตียรอยด์

นอกจากนี้ การศึกษาเบื้องต้นพบว่า สารสกัดของมะม่วงหาว มะนาวโห่ ยังประกอบด้วยสารออกฤทธิ์ทางชีวภาพอื่น ๆ เช่น สารโพลีฟีนอลิก (Polyphenolic) ฟลาโวนอยด์ (Flavonoil) ฟลาวาโนน (Flavanone) วิตามินซี (Vitamin C) อัลคาลอยด์ (Alkaloid) ซาโปนิน (Saponin) และแทนนิน (Tannins)

ส่วนคุณค่าทางโภชนาการ : ระบุว่า ผลมะม่วงหาวมะนาวโห่ สุก ๑๐๐ กรัม ให้พลังงานประมาณ ๗๕ แคลอรี มีไขมัน ๒-๕ กรัม น้ำตาล ๗-๑๒ กรัม และวิตามินซี ๙-๑๑ มิลลิกรัม โปแทสเซียม ๒๖๐ มิลลิกรัม เหล็ก ๑.๓ มิลลิกรัม โปรตีน ๐.๕ กรัม แมกนีเซียม ๑๖ มิลลิกรัม ทองแดง ๒.๐ มิลลิกรัม ไนอาซิน ๒.๐ มิลลิกรัม วิตามินเอ ๔๐ ไอ.ยู.

★★★ สรรพคุณตามตำรายาไทย ★★★

แก่น : ช่วยบำรุงไขมัน เหมาะสำหรับคนผอม ช่วยบำรุงธาตุ แก้อ่อนเพลีย

ใบสด : นำมาต้มน้ำดื่ม รักษาโรคท้องร่วง แก้อาการปวดหู แก้ไข้ แก้เจ็บปากและคอ

ผลสุกและผลดิบ : ช่วยรักษาโรคเลือดออกตามไรฟัน แก้ท้องเสีย

รากสด : นำมาต้มน้ำดื่ม ช่วยขับพยาธิบำรุงธาตุ ช่วยให้เจริญอาหาร หรือนำมาตำให้ละเอียดผสมกับเหล้า ทาหรือพอกรักษาบาดแผลและช่วยแก้อาการคัน

น้ำยาง : ใช้ทาแก้ตาปลา และเนื้อที่ด้านแข็ง รักษาหูด กลากเกลื้อน

★ สรรพคุณทางยาของมะม่วงหาวมะนาวโห่ ★

ผล : ช่วยรักษาอาการเลือดออกตามไรฟัน

ใบ : ช่วยแก้อาการเจ็บคอ เจ็บในปาก แก้ท้องเสีย อาการปวดแหว่หู หรือแม้แต่แก้ไข้ก็ทำได้

แก่น : ช่วยบำรุงธาตุ บำรุงไขมันในร่างกาย ทำให้ร่างกายมีสุขภาพที่แข็งแรง

เนื้อไม้ : ช่วยบำรุงธาตุ แก้อาการอ่อนเพลีย บำรุงกำลัง ทั้งยังช่วยบำรุงไขมันในร่างกายได้อีกด้วย

ราก : ใช้แก้อาการคัน บำรุงธาตุ ช่วยขับพยาธิ ทำให้เจริญอาหาร ดับพิษร้อน ช่วยบำรุงกระเพาะอาหาร ใช้แก้ไข้ได้อีกด้วย

★ ประโยชน์และสรรพคุณทางการแพทย์แผนปัจจุบัน ★

คุณประโยชน์ทางยาของผลไม้ชนิดนี้ เป็นที่กล่าวถึงอย่างแพร่หลาย และกำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก แต่ข้อมูลการศึกษาที่พิสูจน์สรรพคุณต่าง ๆ ยังมีค่อนข้างน้อย สรรพคุณทางยาที่พอจะมีการทดลองให้เห็นบ้าง มีดังนี้

๑. ด้านการอักเสบ

ภาวะอักเสบเป็นต้นเหตุสำคัญของการเกิดโรคหลาย ๆ ชนิด เช่น ข้ออักเสบ รูมาตอยด์ โรคเกาต์ แผลพุพอง โรคหืด และโรคหลอดเลือดแดงแข็ง ในอดีตมะม่วงหาวมะนาวโห่ ขึ้นชื่อในการต้านการอักเสบ ทำให้เริ่มมีการศึกษาในด้านนี้ตามมา ซึ่งในงานวิจัยพบว่า สารสกัดจากใบมะม่วงหาวมะนาวโห่สามารถลดการปล่อย Nitrogen oxide ที่ปล่อยจากเม็ดเลือดขาว และลดการเกิดอนุมูลอิสระได้

๒. ด้านเซลล์มะเร็ง

เนื่องจากมะม่วงหาวมะนาวโห่ นั้นเต็มไปด้วยสารต้านอนุมูลอิสระและช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้ร่างกาย ทั้งยังสามารถต่อต้านอนุมูลอิสระในสภาพปลอดเชื้อและช่วยสร้างสารไกลโคเจนได้ ซึ่งพบว่า สารชนิดนี้มีความเป็นพิษต่อมะเร็งทุกชนิด

๓. ป้องกันตับอักเสบ

ตับเป็นอวัยวะสำคัญที่จะช่วยขจัดสารพิษออกจากร่างกาย ซึ่งถ้าตับทำงานผิดปกติย่อมทำให้ระบบการทำงานของร่างกายผิดปกติตามไปด้วย เช่น อาการทางสมองและเลือดออกง่าย มะม่วงหาวมะนาวโห่ เป็นผลไม้อีกชนิดหนึ่งที่เชื่อกันว่า มีสรรพคุณช่วยป้องกันภาวะเป็นพิษต่อตับมาอย่างยาวนาน โดยมีงานวิจัยชิ้นหนึ่งที่ทดสอบกับหนูแสดงให้เห็นว่า สารสกัดจากรากมะม่วงหาวมะนาวโห่ช่วยป้องกันภาวะตับเป็นพิษจากการใช้ยาพาราเซตามอลและคาร์บอนเตตราคลอไรด์ ได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยคาดว่าน่าจะเป็นเพราะสารสกัดดังกล่าว มีคุณสมบัติเป็นสารต้านอนุมูลอิสระ อย่างไรก็ตาม คุณประโยชน์ด้านนี้จะนำมาใช้กับคนได้จริงหรือไม่ และควรใช้รูปแบบใด จึงจะเกิดผลดีที่สุด คงต้องรอให้มีการศึกษาในคนโดยตรงเสียก่อน

๔. บำรุงหัวใจ

จากการศึกษาพบว่า สารในกลุ่มของ Amorphous Water-Soluble Polyglycoside ที่ได้จากมะม่วงหาวมะนาวโห่ นั้นมีฤทธิ์ในการบำรุงหัวใจ และยังช่วยลดความดันโลหิตได้

๕. ลดระดับน้ำตาลในเลือด

สารสกัดจากผลมะม่วงหาวมะนาวโห่ มีสรรพคุณช่วยลดระดับน้ำตาลในเลือด โดยมีงานวิจัยชิ้นหนึ่งในหนูที่ป่วยเป็นโรคเบาหวาน มีระดับน้ำตาลในเลือดลดลงอย่างมีนัยสำคัญ หลังจากได้รับสารสกัดดังกล่าว ซึ่งคาดว่าน่าเป็นผลมาจากสารต้านอนุมูลอิสระอย่างโพลีฟีนอลิก ฟลาโวนอยด์และฟลาโวนนที่พบ แต่ก็เช่นเดียวกันกับคุณประโยชน์ด้านอื่น ๆ ที่ยังไม่อาจยืนยันได้เพราะเป็นการทดลองกับหนู การนำมาใช้กับคนอาจมีกลไกการออกฤทธิ์และความปลอดภัยที่แตกต่างกัน

๖. บรรเทาอาการท้องผูกและท้องเสีย

ตำรายาแผนโบราณกล่าวว่า น้ำต้มจากใบมะม่วงหาวมะนาวโห่ มีสรรพคุณช่วยรักษาโรคเกี่ยวกับระบบย่อยอาหาร ตลอดจนบรรเทาอาการท้องผูกและท้องเสีย งานวิจัยชิ้นหนึ่งจึงทดลองให้หนูกินสารสกัดหยาบจากใบมะม่วงหาวมะนาวโห่ ผลลัพธ์ชี้ให้เห็นว่าสารสกัดดังกล่าวมีฤทธิ์กระตุ้นการทำงานของลำไส้ รวมทั้งอาจช่วยบรรเทาอาการท้องผูกและท้องเสียได้

★ ข้อมูลทางเภสัชวิทยาของมะม่วงหาวมะนาวโห่ ★

๑.ฤทธิ์ในการต้านอนุมูลอิสระ พบว่า ในผลสุกที่มีสีม่วงจะมีฤทธิ์ในการต้านอนุมูลอิสระสูงกว่าผลดิบ (ผลสีชมพู) และผลกึ่งสุก (ผลสีแดง) และยังพบว่ายังมีปริมาณสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมดและปริมาณแอนโทไซยานินทั้งหมดในผลสุกสูงกว่าผลดิบและผลกึ่งสุกต้มเช่นเดียวกัน และยังพบว่าในรากมีสารที่สามารถต้านอนุมูลอิสระได้ โดยเป็นสารประกอบฟีนอลิกและฟลาโวนอยด์

๒. ฤทธิ์ในการต้านมะเร็ง การศึกษาผลของสารสกัดมะม่วงหาวมะนาวโห่จาก ๓ ส่วน คือ ใบผลดิบและผลสุก สามารถก่อความเป็นพิษกับเซลล์มะเร็งทุกชนิดที่ทำการทดสอบ ทั้ง HeLa, PC-3 และ 3T3 และช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้ร่างกาย (Immunomodulatory) ช่วยสร้างสารไกลโคซีน (Antiglycation) ฤทธิ์การต้านอนุมูลอิสระและความสามารถในการยับยั้งการทำงานของเอนไซม์ในสภาพปลอดเชื้อ โดยมีการค้นพบสารตัวใหม่ที่อยู่ในใบของมะม่วงหาวมะนาวโห่ ชื่อสาร Carandinol ซึ่งเป็นสารในกลุ่ม Triterpene

๓. ฤทธิ์ในการต้านอาการอักเสบ อาการปวด และอาการไข้ มีการนำสารสกัดจากผลแห้งมาทำการทดสอบความสามารถในการต้านการอักเสบ และลดไข้ในหนู พบว่า สามารถต้านอาการอักเสบ จากการบวมที่อุ้งเท้าหนู ได้สูงถึง ๗๒.๑๐% และสามารถลดอุณหภูมิที่เกิดจากอาการไข้ลงได้อย่างมีนัยสำคัญ

๔. ฤทธิ์ในการต้านอาการชัก จากการศึกษาฤทธิ์ในการต้านอาการชักที่เกิดจากการกระตุ้นสมองด้วยกระแสไฟฟ้า และการกระตุ้นด้วยสารเคมี (Pentylentetrazole, Picrotoxin, Bicuculline และ N-Methyl-DL-Aspartic Acid) ในหนู โดยใช้สารสกัดจากรากพบว่า สามารถลดระยะเวลาการชักในหนูได้ และป้องกันอาการชักได้

๕. ฤทธิ์ในการต้านเบาหวาน จากการศึกษาในสารสกัดจากผลดิบ พบว่า สารสกัดด้วยเมทานอลและ Ethyl Acetate ที่ความเข้มข้น ๔๐๐ mg/kg สามารถลดระดับน้ำตาลในเลือดลงได้อย่างมีนัยสำคัญ เมื่อเทียบกับยาต้านเบาหวานแผนปัจจุบัน

๖. ฤทธิ์ในการปกป้องความเป็นพิษต่อตับ สารสกัดด้วยเอทานอลจากรากมีฤทธิ์ในการป้องกันความเป็นพิษต่อตับที่เกิดจากการใช้ยาพาราเซตามอลได้อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเป็นผลมาจากการที่สารสกัดนี้ไปยับยั้งกิจกรรมทางชีววิทยาของสารพิษที่เกิดขึ้นกับตับ

นอกจากนี้งานวิจัยฤทธิ์ทางเภสัชวิทยาของมะม่วงหาวมะนาวโห่ ระบุว่ายังมีฤทธิ์ทำให้หัวใจบีบตัวลดลง บำรุงหัวใจ ลดความดันโลหิต อีกด้วย

★ ความเป็นพิษของมะม่วงหาวมะนาวโห่ ★

ยังไม่มีรายงานความเป็นพิษจากการใช้มะม่วงหาว มะนาวโห่ แต่น้ำยางสีขาวอาจทำให้เกิดการระคายเคืองหรืออาการแพ้ได้ ดังนั้นทางที่ดีควรหลีกเลี่ยงการสัมผัสหรือหากจำเป็นต้องสัมผัสให้รีบทำความสะอาดทันที

☺ ประโยชน์และสรรพคุณ ๓๙ ข้อเด่นของมะม่วงหาวมะนาวโห่ ☺

ผลไม้สีแดงรสชาติเปรี้ยวจัดที่คุณอาจไม่รู้ว่ามีสรรพคุณมีมากมาย

๑. ช่วยชะลอความแก่และริ้วรอยให้ดูอ่อนกว่าวัย (ผล)
๒. บำรุงไขมัน เหมาะสำหรับคนผอม (แก่น, เนื้อไม้)
๓. ช่วยรักษาอาการเลือดออกตามไรฟัน เนื่องจากมีวิตามินซีสูง (ผล)
๔. ลดระดับน้ำตาลในเลือด (ผล)
๕. แก้ไข้ รวมถึงไข้มาลาเรีย (ราก, ใบ)

- ๖. บำรุงธาตุช่วยเจริญอาหาร แก้อ่อนเพลีย (แก่น, เนื้อไม้, ราก)
- ๗. แก้ท้องเสีย (ใบ)
- ๘. ช่วยขับพยาธิ (ราก)
- ๙. ต่อด้านเซลล์มะเร็ง (Cancer) ช่วยลดโอกาสการเกิดมะเร็งเนื่องจากมีสารประกอบฟีนอลิก (Phenolic) ซึ่งเป็นสารแอนติออกซิแดนซ์ (Antioxidant) (ผล)
- ๑๐. บำรุงและเสริมการทำงานของเม็ดเลือดแดง (Red Blood Cell) ช่วยให้เลือดไหลเวียนดี รักษาโลหิตจางมีธาตุเหล็ก (ผล)

- ๑๑. แก้อาการท้องผูก (ผล)
- ๑๒. ช่วยดับกระหายคลายร้อน (ผล)
- ๑๓. รักษาหูด ชักกลาก (เมล็ด, น้ำยาง)
- ๑๔. ช่วยสมานแผลให้หายเร็ว (ผลสุก, ยาง)
- ๑๕. รักษาแผลในปากและคอ (ผล)
- ๑๖. รักษาริดสีดวงทวาร (ยอดอ่อน)
- ๑๗. บำรุงหัวใจ ช่วยขยายหลอดเลือด (ผล)
- ๑๘. มีส่วนช่วยบรรเทาอาการโรคอัมพฤกษ์ อัมพาต ชาตามมือตามเท้า (ผล)
- ๑๙. ช่วยให้ระบบเผาผลาญทำงานดีขึ้น ช่วยสลายไขมันในร่างกาย ลดความอ้วน (ผล)
- ๒๐. ป้องกันตับอักเสบ (สารสกัดจากราก)
- ๒๑. ช่วยรักษาโรคปอด รักษาโรคถุงลมโป่งพอง จากการสูบบุหรี่ (ผล)
- ๒๒. ช่วยรักษาโรคเกาต์ (ผล)
- ๒๓. ในบังคลาเทศใช้รักษาโรคลมชัก (ใบ)
- ๒๔. ช่วยดับพิษร้อน (ราก)
- ๒๕. ช่วยแก้ไอ ขับเสมหะ (ผล)
- ๒๖. ช่วยบำรุงกระเพาะอาหาร (ราก)
- ๒๗. ช่วยขับปัสสาวะ (ผล)
- ๒๘. ช่วยรักษาโรคเท้าช้าง (ยาง)
- ๒๙. ช่วยฆ่าเชื้อ (ผล)
- ๓๐. ใช้รักษาโรคผิวหนังเรื้อรัง (เปลือกต้น)
- ๓๑. ช่วยแก้อาการคัน (ราก)
- ๓๒. ในอินเดียใช้รักษาแผลเบาหวาน (ราก)
- ๓๓. ช่วยรักษาแผลเนื้องอก (น้ำยาง)
- ๓๔. ใช้พอกดับพิษ (ผล)
- ๓๕. ช่วยบรรเทาอาการปวดเมื่อยตามข้อ (ผล)
- ๓๖. แก้อาการปวดหัว (ใบ)
- ๓๗. แก้อาการเนื้อหนังขาในโรคเรื้อรัง (เมล็ด)
- ๓๘. ช่วยบรรเทาอาการของโรคภูมิแพ้ (ผล)
- ๓๙. ช่วยรักษาและบรรเทาโรคไทรอยด์ (ผล)

★ วิธีรับประทานมะม่วงหาว มะนาวโห่ ★

สามารถนำส่วนต่าง ๆ มาใช้ได้หลากหลายวิธี ดังนี้

๑. ผลสด สามารถนำไปรับประทานสด ประกอบในเมนูอาหาร ทำเป็นซอสหรือนำไปทำเป็นเครื่องดื่ม ด้วยการนำไปต้มในน้ำ สำหรับผลแก่อาจจะนำไปดองเกลือหรือหมักน้ำตาลโดยทิ้งระยะไว้สักประมาณ ๑ เดือนในโหล จากนั้นเทน้ำเก่าทิ้งแล้วเติมน้ำใหม่หมักต่อจนครบ ๓ เดือนเพื่อแก้ความฝาด และให้รสชาติที่อร่อยด้วยการนำมาดื่ม เพียงวันละช้อน

๒. รากสด ใบ และแก่นไม้มะม่วงหาวมะนาวโห่ สามารถนำมาต้มดื่มครั้งละแก้วเพื่อเพิ่มความอยากอาหาร โรคลมชัก และบำรุงกำลัง

๓. เมล็ด สามารถนำมาเคี้ยวทานบ่อย ๆ เพื่อรักษาเรื้อน

๔. เนื้อด้านนอกที่แข็ง สามารถนำมาใช้เพื่อรักษากลากและหูดได้เป็นอย่างดี

๕. น้ำยาง มะม่วงหาวมะนาวโห่สีขาว สามารถนำมาใช้ทาแก้ตาปลา (ยาทาภายนอก) ซึ่งควรทาเป็นประจำ เพื่อให้เนื้อที่ตายยุ่ยสลายไป

คำแนะนำ : ไม่ควรรับประทานเกิน ๑๐ ลูกต่อวัน ในคนปกติควรรับประทานวันละ ๑ ลูก ผู้ที่เริ่มมีปัญหาสุขภาพ วันละ ๓-๔ ลูก สำหรับใครที่มีโรคประจำตัวแนะนำ ๕-๗ ลูกต่อวัน

ถือได้ว่าแทบทุกส่วนของต้นมะม่วงหาวมะนาวโห่ นั้นสามารถนำมารับประทานพร้อมด้วยสรรพคุณที่ดีเกินคาดอย่างไม่น่าเชื่อ แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ในปริมาณและความเข้มข้นที่เหมาะสม

★ มะม่วงหาวมะนาวโห่ ลดความอ้วนได้ไหม ★

มะม่วงหาวมะนาวโห่ มีสรรพคุณที่บรรเทาอาการต่าง ๆ ต้องหลงรัก เนื่องจากมีเพคติน (Pectin) ในปริมาณที่สูง สรรพคุณลดอัตราการย่อยและเผาผลาญพลังงานจนร่างกายลดอัตราการดูดซึมน้ำตาลเข้าสู่กระแสเลือด ช่วยลดระดับน้ำตาลและคอเลสเตอรอลในกระแสเลือด จากการลดการดูดซึมของน้ำตาลช่วยให้ควบคุมน้ำหนักตัวได้ง่าย คือ ลดความอ้วนได้ เนื่องจากเข้าไปสลายไขมันในร่างกาย ช่วยให้ระบบเผาผลาญดียิ่งขึ้น ซึ่งส่วนที่เหมาะสมสำหรับการนำไปรับประทาน คือ ผล ด้วยกรรมวิธีต่าง ๆ ในการนำไปประกอบอาหารไม่ว่าจะเป็นประเภทคาวหวาน หรือเมนูเครื่องดื่ม ซึ่งถือเป็นอีกหนึ่งทางเลือกเพื่อสุขภาพไม่แพ้ผลไม้อื่น ๆ สำหรับคนที่ชอบทานเปรี้ยวก็อาจจะรับประทานผลที่ผ่านการดอง ซึ่งให้ผลดีต่อสุขภาพ และให้หุ่นสวยขึ้น ไขมันลดลงอย่างแน่นอน แต่สิ่งที่สำคัญคือ ควรทานควบคู่ไปกับการออกกำลังกายเพื่อประสิทธิภาพที่ดี

☸ ในคนประเภทใดบ้าง ที่ควรระวังการกินมะม่วงหาวมะนาวโห่ ☸

๑. คนที่เป็นโรคไต ไม่ควรรับประทานเพราะอาจส่งผลกระทบต่อ ในการขับสารโพแทสเซียม (P) ออกมาไม่ทันทำให้การทำงานของหัวใจนั้นเต้นผิดจังหวะและอาจเสียชีวิตได้

๒. หญิงตั้งครรภ์ ไม่ควรรับประทานมากเกินไป เนื่องจากสรรพคุณมะม่วงหาวมะนาวโห่ สรรพคุณนั้นมีผลต่อการขับเลือดจึงอาจเป็นสาเหตุการแท้งลูกในหญิงตั้งครรภ์ จึงถือเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็กในครรภ์เป็นอย่างยิ่ง และมีฤทธิ์เป็นยาระบายอ่อน ๆ อาจทำให้หญิงตั้งครรภ์ ถ่ายท้อง จนร่างกายขาดน้ำหรืออ่อนเพลียได้

๓. คนที่หัวใจโต สำหรับผู้ที่รับประทานเข้าไป ๑๐ นาที แล้วรู้สึกแน่นหน้าอก หายใจไม่ออกแสดงว่าคุณอาจเป็นโรคหัวใจโต ควรรับประทาน วันละ ๑ ผล เพื่อให้ร่างกายปรับสภาพจนชินก่อน เมื่อไม่มีอาการแล้วค่อยเพิ่มปริมาณเป็น ๑๐ ผล รับประทานประมาณ ๓ เดือน จะทำให้เลือดลมไหลเวียนดี เนื่องจากมะม่วงหาว-

มะนาวโท มีแร่ธาตุโพแทสเซียมค่อนข้างสูง กินมากไป อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของหัวใจได้เพราะฉะนั้นผู้ป่วยโรคหัวใจสามารถทานได้ในปริมาณจำกัด

๔. คนที่เป็นโรคความดันต่ำ ต้องระวังไม่รับประทานมากเกินไป เพราะอาจจับได้ เนื่องจากมีฤทธิ์ลดความดันโลหิตได้

🌸 บทสรุป มะม่วงหาวมะนาวโห่ ผลไม้ที่นางยักษ์ใช้เป็นอุบายกำจัดรถเสน.. 🌸 ที่แท้เป็นสมุนไพร...ยารักษาโรคชั้นเยี่ยม

มะม่วงหาวมะนาวโห่ เป็นพืชสมุนไพรไทยชื่อแปลกที่มีประโยชน์และสรรพคุณที่หลากหลาย จัดเป็นผลไม้สีม่วงแดงประเภทรับประทาน ผลสุกจะมีสีดำจะมีรสชาตินุ่มลิ้น แต่ถ้ายังไม่สุกจะมีรสเปรี้ยวจัดเข็ดฟัน ลักษณะของผลจะมีสีแดงเรียวเล็กคล้ายกับมะเขือเทศราชินี เมื่อกัดไปแล้วจะมียางเหนียว ๆ ฝาดคอ (เป็นผลไม้ในวรรณคดี เรื่องนางสิบสอง ตอนพระรถเมรี) ในวรรณคดีจะกล่าวว่าผลไม้พิเศษนี้ จะออกลูกแค่ปีละหนึ่งครั้งและครั้งละหนึ่งลูก แต่ความเป็นจริงผลไม้มะม่วงหาวมะนาวโห่ จะออกลูกดกมาก ผิดกับจินตนาการผู้เขียนวรรณคดีไทยในปัจจุบัน มะม่วงหาวมะนาวโห่ได้รับความนิยมในการรับประทานมากขึ้นเนื่องจากมีสรรพคุณทางยามากมาย เป็นแหล่งสำคัญของวิตามินซีและธาตุเหล็ก และยังมีปริมาณเพคติน ซึ่งเป็นใยอาหารที่ละลายน้ำได้ในปริมาณสูง ช่วยลดการดูดซึมน้ำตาล เฝ้ามลาญพลังงานในร่างกายช่วยในการควบคุมน้ำหนัก สรรพคุณที่เด่นชัดคือป้องกันมะเร็ง เพราะผลวิจัยพบว่า ภายในผลมะม่วงหาวมะนาวโห่ มีสารต้านอนุมูลอิสระสูง ป้องกันโรคหัวใจ บำรุงเลือด ขยายหลอดเลือด รักษาปอด อาการถุงลมโป่งพอง มะม่วงหาวมะนาวโห่ ยังมีประโยชน์คือ ช่วยให้ร่างกายสดชื่น และกระชุ่มกระชวย มีธาตุเหล็กสูง ช่วยบำรุงเลือด ช่วยบรรเทาอาการของโรคเกาต์และไทรอยด์ ลดอาการภูมิแพ้ ผลสุกมีวิตามินซีสูง ช่วยลดอาการเลือดออกตามไรฟัน ช่วยขับปัสสาวะ ลดความดัน แก้ไอ ขับเสมหะ แก้เจ็บคอ บรรเทาอาการปวดเมื่อยตามร่างกายและข้อ รักษาอาการท้องเสีย ช่วยชะลอความเสื่อมของเซลล์ ต้านเซลล์มะเร็ง ลดไข้ ต้านการอักเสบ ส่วนอื่น ๆ ก็ยังมีประโยชน์เช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นรากใบ ยอดอ่อน เมล็ด เนื้อไม้ และแก่น ล้วนแต่มีสรรพคุณทางยาทั้งสิ้น เช่น ราก มีฤทธิ์ในการระงับปวด ลดไข้ ต้านอักเสบ ส่วนของเปลือกใช้รักษาโรคผิวหนังเรื้อรัง ยอดอ่อนใช้รักษาโรคผิวหนัง และเนื้อไม้ใช้บำรุงธาตุ บำรุงไขมัน เป็นต้น โดยเฉพาะใบ

เสนาศึกษา เล่มที่ ๘๘ ตอนที่ ๕ เดือน กันยายน - ตุลาคม ๒๕๖๕

ของมะม่วงหาวมะนาวโห่ที่มีฤทธิ์ในการต้านอนุมูลอิสระที่ดีเช่นกัน

ผลไม้บางชนิด คนโบราณทราบว่าสรรพคุณทางยาสูง ในการรักษาโรคจะออกอุบายสอนลูกหลานไว้ในวรรณกรรมเป็นอุบายที่สอนอย่างแยบยล เพราะสมัยก่อนเด็ก ๆ จะเรียนวรรณคดีจะได้ทราบสรรพคุณทางยาโดยอัตโนมัติ สำหรับสมุนไพร จำไว้ว่า กินน้อยเป็นยา กินมากเป็นยาพิษได้

อย่างไรก็ตามแม้ว่าในปัจจุบันจะมีงานวิจัยที่สนับสนุนถึงคุณสมบัติต่าง ๆ ของมะม่วงหาวมะนาวโห่ แต่เป็นการศึกษาในหลอดทดลองและสัตว์ทดลอง ยังไม่มีผลการศึกษาที่แน่ชัดในมนุษย์ จึงไม่อาจระบุประสิทธิภาพและความปลอดภัยในการใช้ได้ ๑๐๐ % ดังนั้น การตัดสินใจรับประทานสมุนไพรใด ๆ เพื่อหวังการป้องกันหรือ รักษาโรค ควรศึกษาถึงรูปแบบและขนาดวิธีใช้อย่างชัดเจน ปรึกษาแพทย์หรือหมอมแผนไทยทุกครั้ง เพื่อประสิทธิภาพในการรักษาโรคอย่างสูงสุด

แนะนำเมนูยอดฮิต อร่อย ทานง่าย ๆ เพื่อสุขภาพดี ๒ เมนู

เมนูที่ ๑ มะม่วงหาวมะนาวโห่ น้ำปลาหวาน โรยพริกเกลือ

ส่วนผสมสำหรับ ๒ ท่าน

มะม่วงหาวมะนาวโห่	๒	ขีด
น้ำปลา (น้ำปลาหวาน)	๑๕๐	มล.
น้ำตาลปีบ (น้ำปลาหวาน)	ครึ่ง	กก.
พริกป่น (ใส่ในน้ำปลาหวาน)	๑	ช้อนโต๊ะ
หอมแดงซอย	๕	หัว
พริกป่น (ทำพริกเกลือ)	๒	ช้อนโต๊ะ
เกลือ (ทำพริกเกลือ)	๓	ช้อนโต๊ะ
น้ำตาล (พริกเกลือ)	๕	ช้อนโต๊ะ
ผงชูรส	๑	ช้อนชา

วิธีทำ

- อันดับแรก เริ่มทำน้ำปลาก่อน นำน้ำปลา กับน้ำตาลปีบ ตั้งไฟคนให้ละลายเข้าด้วยกัน
- ใส่พริกป่น (สูตรน้ำปลา) ลงไปชิมรส ถ้าขาดเหลืออะไรเติมได้ เคี่ยวต่อไปจนได้ที่ ยกลงรอเย็น แล้วใส่หอมแดงซอยลงไปเป็นอันเสร็จ
- ทำสูตรพริกเกลือต่อค่ะ นำส่วนผสมที่เหลือ ที่เป็นส่วนของพริกเกลือมาใส่รวมกัน คนให้เข้ากันทิ้งไว้ให้เย็นแล้วใส่หอมแดงที่หั่นแค่นี้ก็เป็นอันเสร็จ
- นำมะม่วงหาวมะนาวโห่ ล้างน้ำหั่นครึ่ง นำไปใส่จานที่จะใช้คลุกเคล้า
- ตักน้ำปลาหวาน ราดลงไปตามชอบเลยค่ะ แล้วคนให้เข้ากันกับมะม่วงหาวมะนาวโห่ด้วย
- จากนั้นก็โรยพริกเกลือที่เตรียมไว้ด้านบน หยิบหอมที่หั่นแล้วโรยหน้าเล็กน้อยเพื่อความสวยงามและความอร่อย เท่านั้นก็เป็นอันเสร็จแล้ว

เมนูที่ ๒ สมูทิมะม่วงหาวมะนาวโห่ ดับร้อน

ส่วนผสม

๑. มะม่วงหาวมะนาวโห่สุก ประมาณ ๒๐ ลูก (ถ้าอยากได้น้ำออกมามีสีม่วงเข้มให้ใช้ลูกที่สุก)
๒. น้ำผึ้ง ๒ ช้อนโต๊ะ (หรือจะใช้เป็นน้ำเชื่อมแทนก็ได้)
๓. น้ำหวานเฮลซ์บลูบอย สีแดง ๒-๓ ช้อนโต๊ะ
๔. เกลือ เล็กน้อย
๕. น้ำแข็ง ประมาณ ๒ ถ้วย
๖. น้ำเปล่า เล็กน้อย

วิธีทำ

๑. นำมะม่วงหาวมะนาวโห่ มาล้างให้สะอาด แล้วหั่นผ่าครึ่งเอาเม็ดออก
๒. ใส่มะม่วงหาวมะนาวโห่ ลงในเครื่องปั่น เติมน้ำหวาน น้ำผึ้ง และเกลือลงไปตามชอบ
๓. เติมน้ำแข็งลงไป ตามด้วยน้ำเปล่าเล็กน้อยเพื่อให้ปั่นได้ง่ายขึ้น ปั่นจนเนื้อเนียนละเอียด เทใส่แก้ว ตกแต่งให้สวยงาม เป็นอันเสร็จ

เอกสารและภาพอ้างอิงบทความนี้

๑. <https://medthai.com>>ผลไม้
๒. <https://www.disthai.com>>มะม่วงหาวมะนาวโห่
๓. มะนาวไม่รู้รูโห่...ไม้ประดับกินได้.สำนักงานข้อมูลสมุนไพรคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
๔. <https://www.baanmaha.com>
๕. <https://cookpad.com>>search>มะม่วงหาวมะนาวโห่
๖. <https://www.pobpad.com>/มะม่วงหาวมะนาวโห่
๗. <https://www.wongnai.com>>รวมเมนูมะม่วงหาวมะนาวโห่
๘. <https://www.thairath.co.th/lifestyle>
๙. <https://sites.google.com/site/nangniwannakadithai>
๑๐. <https://amprohealth.com/fruits-vegetables>

บทความเล่าประสบการณ์ในท่าบแดด : โลกใบใหญ่ กับ นักเรียนนายร้อยไทยตัวเล็ก

อุบ.สจ. สิริวงศ์กร : พุฒิชัย

พ มลึมตาขึ้นมาในขณะที่ลมเย็นแรง ๆ กำลังกระทบที่ใบหน้าของผม พร้อมด้วยความรู้สึก
ไร้น้ำหนัก อยู่บนอากาศที่แจ่มใส แม้จะเป็นยามบ่ายแต่แสงของดวงอาทิตย์กลับถูกปกคลุม
ด้วยหมู่เมฆก้อนหนาที่บเสมือนจิตใจของผมที่รู้สึกกดดันอย่างบอกไม่ถูก วินาทีที่แยก
ระหว่างความเป็นและความตายกำลังจะเกิดขึ้น...

หลังจากที่ผมจบหลักสูตรส่งทางอากาศรุ่นที่ 337 ณ โรงเรียนสงครามพิเศษ ศูนย์สงครามพิเศษ
จังหวัดลพบุรี ซึ่งมีระยะเวลาการฝึกตั้งแต่ 4-28 มกราคม 2565 นับเป็นประสบการณ์ใหม่ของผม เพราะ
ประสบการณ์ที่อยู่บนฟ้าทำให้เรารู้สึกมีอิสระและอยู่กับตัวเอง โดยวินาทีหลังจากที่กระโดดออกจาก
ตัวเครื่องบินต้องคิดทบทวนสิ่งที่ได้ฝึกมาเพื่อที่จะทำให้การปฏิบัติเป็นไปโดยราบรื่นและปลอดภัยเพราะ
ถ้าหากเราพลาดแม้เพียงเล็กน้อยอาจเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือถึงขั้นสูญเสียชีวิตได้ การฝึก
ปฏิบัติซ้ำตลอดเกือบ 1 เดือนที่ผ่านมาจนเกิดความเคยชิน จึงเป็นประโยชน์มากเมื่อเราอยู่ในสถานการณ์
ที่ต้องปฏิบัติจริง สิ่งที่ประทับใจตลอดการฝึกคือมิตรภาพต่าง ๆ ระหว่างเพื่อนที่อดทนฟันฝ่าร่วมกัน
ปฏิบัติภารกิจให้บรรลุผลสำเร็จ ให้กำลังใจซึ่งกันและกันในขณะที่เจออุปสรรคทำให้เป็นความประทับใจหนึ่ง
ที่ติดตรึงในหัวใจของผม แต่หากกล่าวถึงความรู้สึกตอนกระโดดร่ม ความรู้สึกของผมออกจะไม่สู้ดีนัก
เนื่องจากในระหว่างที่ฝึกช่วงภาคอากาศ ผมต้องประสบปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาร่มลากจนทำให้ได้รับ
บาดเจ็บบริเวณหลังและหัวไหล่ การบังคับร่มไม่ลงที่หมายจนเกือบที่จะปะทะกับข้าศึกที่ไม่ปรารถนา
คือต้นไม้แน่นอน แต่ถึงอย่างไรก็เป็นบทเรียนที่ทำให้ผมต้องกลับมาทบทวนอีกครั้งเพราะว่าเมื่อจบ
การฝึกหลักสูตรส่งทางอากาศเพียงไม่กี่วัน ภารกิจที่แสนจะท้าทายกำลังรอผมอยู่ นั่นคือภารกิจ
การฝึกกระโดดร่มทางยุทธศาสตร์หรือ STRATEGIC AIRBORNE OPERATIONS 2022 (SAO2022)

เสนาศึกษา เล่มที่ ๘๘ ตอนที่ ๕ เดือน กันยายน - ตุลาคม ๒๕๖๕

ที่ต้องฝึกร่วมกับมิตรประเทศอย่าง สหรัฐอเมริกา ซึ่ง นนร.(นักเรียนนายร้อย) ที่เข้าร่วมในการฝึกครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 12 นาย

นนร.ทั้ง 12 นาย ที่เข้าร่วมภารกิจ
การกระโดดร่มทางยุทธศาสตร์

การเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย

ใครจะคิดว่าเด็กหนุ่มจากต่างจังหวัดคนหนึ่งที่จะวิ่งตามหาความฝันจนสามารถสอบเข้าโรงเรียนทหาร จะได้มีโอกาสไปต่างประเทศเพื่อฝึกพร้อมทางทหารกับประเทศที่มีแสนยานุภาพทางกองทัพอันดับต้น ๆ ของโลกอย่างสหรัฐอเมริกา ภาพฝันในวัยเด็กของผมกำลังจะเป็นจริง ภาพที่เห็นในหนังสือลิวูดที่พระเอกกระโดดร่มลงมาเพื่อปฏิบัติภารกิจทางทหารและต่อสู้กับข้าศึกที่รายล้อมอยู่ในพื้นที่ปฏิบัติการ หรือนี่จะเป็นโอกาสที่ผมจะได้เป็นพระเอกกับเขาบ้าง แต่เส้นชัยไม่ได้ถูกโปรยด้วยกลีบกุหลาบเสมอไป เพราะก่อนที่จะเป็นพระเอกก็ต้องผ่านการเตรียมความพร้อมอย่างสุดแสนทรหดคือการฝึกเตรียมความพร้อมในที่ตั้งภายในประเทศ ณ กรมทหารราบที่ 31 รักษาพระองค์ เป็นหน่วยรับผิดชอบการฝึกหลัก อีกทั้งเป็น กองอำนวยการฝึกดูแลและอำนวยความสะดวกในเรื่องต่าง ๆ ผมได้ฝึกการปฏิบัติภาคพื้น (Ground Training) ใหม่อีกครั้ง โดยมีสถานีอยู่ 5 สถานีประกอบได้ด้วย 1. สถานีการปฏิบัติ บนอากาศยาน 2. สถานีการแต่งร่ม 3. สถานีการบังคับร่ม 4. สถานีกระโดดหอสูง 34 ฟุต และ 5. สถานีการลงพื้นโดยใช้รอกวง

สถานีการลงพื้นโดยใช้รอกวง

เสนาศึกษา เล่มที่ ๘๘ ตอนที่ ๕ เดือน กันยายน - ตุลาคม ๒๕๖๕

สถานีกระโดดหอสูง 34 ฟุต

เนื่องจาก นนร.ได้ผ่านการฝึกหลักสูตรส่งทางอากาศมาไม่นานจึงสามารถเรียนรู้ได้รวดเร็วและมีความมั่นใจในการปฏิบัติ ผู้อ่านอาจมีข้อสงสัยว่าการกระโดดร่มของไทยและสหรัฐมีการปฏิบัติที่แตกต่างกันมากน้อยเพียงใด ผมต้องกล่าวว่า แก่นแท้ของการฝึกกระโดดร่มไม่ว่าจะเป็นประเทศไทย สหรัฐอเมริกา หรือชาติใดในโลก มีจุดร่วมเดียวกัน คือ การปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องเพื่อให้ลงพื้นได้อย่างปลอดภัยและสามารถปฏิบัติภารกิจได้ต่อเนื่อง แต่สำหรับรายละเอียดย่อยเรื่องการปฏิบัติของแต่ละประเทศย่อมมีการปรับให้สอดคล้องกับบริบทด้านอาวุธ-ยุทธโธปกรณ์ รวมถึงอากาศยานที่ใช้ เช่น อากาศยานลำเสียงพลที่ใช้ตอนที่ผมฝึกหลักสูตรส่งทางอากาศที่ประเทศไทย คือ เครื่องบินขนส่งทางยุทธวิธีขนาดกลาง CASA C-295 แต่ตอนที่ฝึกกระโดดร่มทางยุทธศาสตร์ทางสหรัฐใช้เครื่องบินขนส่งทางทหารขนาดใหญ่ C-17 เป็นความรู้สึกที่แตกต่างกันมากเพราะอากาศยานของทางสหรัฐมีขนาดใหญ่ ทำให้เครื่องมีความนิ่งกว่าตอนฝึกที่ไทยมาก อาการที่เคยเป็นตอนฝึกที่ไทยอย่างวิงเวียนศีรษะหรือคลื่นไส้ก็ลดน้อยลงไป

กลับมาภาคที่ตั้ง ณ ประเทศไทยเราใช้เวลาในการเตรียมความพร้อม 11 วัน ตั้งแต่วันที่ 31 มกราคม – 10 กุมภาพันธ์ 2565 ในช่วงเวลานี้ นอกจากการฝึกภาคพื้นดินดังที่กล่าวไปข้างต้น ก็ยังมีการเตรียมพร้อม ด้านร่างกาย โดยการออกกำลังกายทุกเช้า-เย็น การเรียนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับคำศัพท์ทางทหารและบทสนทนาทั่วไป รวมถึงงานธุรการเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผมได้เห็นถึงองค์ประกอบของการทำงานจากหลากหลายภาคส่วนที่ต้องทำงานอย่างประสานสอดคล้องกันทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลัง เป็นสิ่งที่ไม่ได้ถูกสอนในโรงเรียน ต้องอาศัยการเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงานจริง อีกประการคือได้เห็นวิถีชีวิตของกำลังพลภายในหน่วยว่าเขามีทัศนคติ แนวความคิด และระเบียบปฏิบัติประจำวันภายในหน่วยทหารจริง ๆ เป็นการเปิดโลกทัศน์ของผมให้กว้างขวางขึ้นและเป็นอีกบททดสอบหนึ่งที่ผมจะต้องเผชิญหลังจากจบการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

เราเดินทางจากประเทศไทยไปถึงที่หมาย ณ Fort Lewis รัฐวอชิงตัน ประเทศสหรัฐอเมริกา รวมระยะเวลาในการเดินทางเกือบ 24 ชั่วโมง นับเป็นการเดินทางที่ยาวนานที่สุดในชีวิตของผม อีกทั้งในระหว่างทางได้แวะพักหลายสถานที่เพื่อเติมน้ำมันเครื่องบิน ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลี และมลรัฐ-ฮาวาย เมื่อถึงที่หมายก็เป็นเวลาเกือบ 04.00 น. ตามเวลาท้องถิ่นของประเทศสหรัฐอเมริกา กำลังพล-

มีความเหนื่อยล้าจากการเดินทางที่ยาวนาน หลายคนมีอาการ jet lag ซึ่งเกิดขึ้นชั่วคราวจากการเดินทางบินข้ามเขตเวลาโลก แล้วร่างกายยังไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับเขตเวลาใหม่ได้ ทำให้มีอาการ เช่น นอนไม่หลับ หรือนอนมากเกินไป อ่อนเพลียในตอนกลางวัน เป็นต้น นอกจากอาการดังกล่าว อากาศที่เรียกได้ว่าหนาวสุดขีดหัวใจก็เป็นอีกปัญหาหนึ่งสำหรับกำลังพลทุกคน เนื่องจากบริเวณที่ตั้งของ Fort Lewis อยู่ทางตอนบนติดกับประเทศแคนาดา ถึงจะเป็นช่วงรอยต่อระหว่างฤดูหนาวกับฤดูใบไม้ผลิ แต่อุณหภูมิเฉลี่ยแต่ละวันอยู่ในช่วง 1-2 องศา บางวันมีติดลบ 1-3 องศา ทำให้ต้องสวมใส่เสื้อผ้าหลายชั้น และอุปกรณ์ป้องกันความหนาวอย่างมิดชิด หลังจากนั้นก็เป็นช่วงเวลาธุรการด้านเอกสาร จัดแจงที่พักต่าง ๆ รวมถึงจัดระเบียบภายในห้องนอน แต่ด้วยความเมื่อยล้าเมื่อผมทิ้งตัวนอนลงเตียง ทำให้ผมผล็อยหลับไปอย่างไม่ทันตั้งตัว จนรุ่งอรุณของวันใหม่เริ่มต้นขึ้น ผมตื่นมาบนแผ่นดินที่ห่างไกลจากถิ่นเกิดกว่าแปดพันไมล์ ภาพต้นโอ๊คใหญ่ที่อยู่นอกหน้าต่าง ซึ่งมีน้ำค้างแข็งเกาะติดบริเวณทั่วไปตามลำต้นและใบประกอบกับทัศนียภาพของพื้นที่โดยรอบ บริเวณนั้น ช่างเป็นภาพที่สวยงามติดตรึงในหัวใจผมเป็นอย่างยิ่ง เวลานี้ก็เวลาเกือบ 09.00 น. แล้ว แต่สภาพอากาศภายนอกยังดูอึมครึม ท้องฟ้าถูกปกคลุมด้วยหมอกหนาและเมฆก้อนใหญ่ ผมลงไปรวมแถวบริเวณหน้ากองร้อย เพื่อเดินทางไปรับประทานอาหารมือเข้าที่โรงเลี้ยง (Mess Hall) เมื่อไปถึงเราก็ต้องต่อคิวเพื่อรับคูปอง โดยการรับประทานอาหารจะเป็นระบบบุฟเฟต์ สามารถเลือกรับประทานได้ตามใจชอบมีเมนูอาหารมากมายให้เลือก อาทิ อาหารจานหลัก อาหารจานด่วน (Fast Food) ผักและผลไม้สดนานาชนิด เนื้อ นม ไข่ ซึ่งอุดมไปด้วยสารอาหารที่จำเป็นต่อการพัฒนาร่างกายและเสริมสร้างกล้ามเนื้อ แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญด้านโภชนาการแก่กำลังพลภายในหน่วย หลังจากทานอาหารเรียบร้อยแล้วผมได้ถือโอกาสเที่ยวชมพื้นที่รอบ ๆ และภายในอาคารที่พักอาศัยโดยมีความต้องการที่จะเห็นชีวิตความเป็นอยู่ของทหารเมืองนอก ว่าเขา กิน อยู่อย่างไร สภาพอาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีความเหมือนหรือแตกต่างจากไทยมากเพียงใด พอสำรวจได้ระยะเวลาหนึ่ง ก็เห็นว่าค่อนข้างมีความแตกต่างจากกองร้อยที่ประเทศไทยอยู่มาก เนื่องด้วย กองร้อยทหารของสหรัฐ ทหารจะมีห้องส่วนตัวโดยนอนเป็นลักษณะบัดดี้ ห้องละ 2 นาย มีสิ่งอุปกรณ์ประจำห้อง เช่น ตู้เสื้อผ้าขนาดใหญ่ เครื่องทำความร้อนภายในห้อง (Heater) โต๊ะวางของสำหรับการอาบน้ำจะเป็นห้องน้ำรวมเช่นเดียวกับของไทย แต่สิ่งสำคัญที่จะขาดไม่ได้คือเครื่องทำน้ำอุ่น อันเปรียบเสมือนอุปกรณ์ที่ช่วยชีวิตกำลังพลไทยให้สามารถอาบน้ำได้อย่างมีความสุข

อาหารมือแรกบนแผ่นดินสหรัฐ

เสนาศึกษา เล่มที่ ๘๘ ตอนที่ ๕ เดือน กันยายน - ตุลาคม ๒๕๖๕

บรรยากาศภายในห้องนอนทหารสหรัฐ

ในช่วง 1-2 วันแรก ยังไม่มีการฝึกเนื่องจากต้องการให้กำลังพลพักร่างกายเพื่อให้เกิดความคุ้นชินกับสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีการออกกำลังกายร่วมกับกำลังพลกองร้อยส่งทางอากาศของสหรัฐหรือที่เราเรียกว่า Airborne Unit ช่วงนี้จึงเป็นช่วงทำความรู้จักกันระหว่างทหาร 2 ประเทศ ทำให้ผมรู้จักเพื่อนชาวต่างชาติอย่างมากมาย เพราะได้มีโอกาสรับหน้าที่เป็นล่ามในการแปลภาษาให้กำลังพลร้อยส่งทางอากาศของไทย หากต้องการที่จะสื่อสารต้องเรียกหาเราตลอด จึงถือเป็นโอกาสที่ดีในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ผมเห็นว่าโดยแท้จริงการฝึกภาษาเป็นเรื่องที่ไม่ยาก หากเราปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวย ต่อการพัฒนาเราก็จะสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะทักษะการพูดและฟังที่ต้องหัดใช้บ่อย ๆ อย่างเช่นกรณีของผมที่สถานการณ์สร้างวีรบุรุษให้เราเป็นคนกลางในการสื่อสาร ทำให้เราพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษอยู่ตลอดเวลา

หลังจากผ่านช่วงของการปรับสภาพร่างกาย เข้าสู่วันที่ 3 ของการมาเยือนดินแดนแห่งเสรีชน เป็นวันของการฝึกกระโดดร่มวันแรก ซึ่งใช้พื้นที่การฝึกภายใน Fort Lewis เป็นการฝึกสถานีภาคพื้นดิน (Ground Training) โดยมีกำลังพลจากสหรัฐอเมริกาเป็นทั้งครูฝึกและผู้คอยให้คำแนะนำมี 4 สถานีที่ให้เราฝึกปฏิบัติได้แก่ สถานีการปฏิบัติบนอากาศยาน สถานีการบังคับร่ม สถานีการลงพื้น และสถานีการแตงร่ม นอกจากนี้ยังได้เรียนรู้การปฏิบัติอื่น ๆ อีก เช่น การปฏิบัติเมื่อเผชิญเหตุการณ์คับขันบนเครื่องบิน การแก้ไขเหตุเมื่อบังคับร่มลงต้นไม้ เสาไฟฟ้า และน้ำ การปฏิบัติเมื่อเกิดสถานการณ์ที่ร่มติดขัดหรือร่มไม่กาง เป็นต้น สิ่งที่เห็นจากการฝึกคือความจริงจังในเรื่องการฝึกของทหารสหรัฐอเมริกา แม้จะเป็นเพียงสถานการณ์และอุปกรณ์ที่จำลองมาจากของจริง แต่กำลังพลทุกคนตั้งแต่ครูฝึกจนถึงผู้รับการฝึก ทุกคนต่างเต็มที่เสมือนอยู่ในเหตุการณ์นั้นจริง ๆ ทำให้ผู้รับการฝึกทั้งไทยและสหรัฐต่างมีอารมณ์ร่วมกับการฝึก ความเหน็ดเหนื่อยที่ฝึกตั้งแต่เช้ากลับกลายเป็นความท้าทายที่ทุกคนต้องร่วมแรง-ร่วมใจผ่านไปให้ได้ เพราะตั้งแต่การฝึกครั้งนี้เป็นต้นไปทุกคนคือทีมเดียวกัน

สถานีการแต่งร่ม

สถานีการปฏิบัติบนอากาศยาน

กำแพงที่กั้นระหว่างภาษาไม่ได้ทำให้ความเป็นทีมของทหารทั้ง 2 ประเทศลดน้อยลงแต่อย่างใด เมื่อถึงคราวที่จะต้องปฏิบัติภารกิจการกระโดดร่มจริงครั้งแรก เราได้ถูกจัดให้อยู่ในชุดเดียวกันโดยสลับกันระหว่างไทยและสหรัฐ เราต่างช่วยกันแต่งร่ม และตรวจสอบอุปกรณ์เครื่องแต่งกาย การผูกมัดรัดตึงต่าง ๆ ก่อนที่จะขึ้นเครื่อง พอช่วยกันแต่งชุดเป็นมัดดีเรียบร้อย จะมีผู้ควบคุมการกระโดดร่มหรือ Jump Master จะเป็นผู้คอยตรวจสอบการแต่งกายของทหารพลร่ม โดยที่จะมีระเบียบขั้นตอนที่เข้มงวด หากไม่ได้มาตรฐานจำเป็นต้องแต่งใหม่ เพื่อมิให้เป็นอันตรายต่อตัวทหารเองรวมถึงทหารคนอื่นอีกด้วย เมื่อจัมป์มาสเตอร์ตรวจสอบเครื่องแต่งกายเรียบร้อยแล้ว ทหารจะอยู่ในท่าทางที่บ่งบอกว่าได้รับการตรวจเรียบร้อยเพื่อที่สามารถแบ่งระหว่างคนที่ตรวจแล้วก็ยังไม่ได้ตรวจ พอตรวจเครื่องแต่งกายทหารทุกคนเสร็จ จัมป์มาสเตอร์ก็จะแต่งชุดกระโดดร่มเป็นคนสุดท้ายโดยมีจัมป์มาสเตอร์อีกนายคอยเป็นมัดดีดูการผูกมัดรัดตึงต่าง ๆ จัมป์มาสเตอร์ถือเป็นผู้ที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำกับดูแลการกระโดดร่มให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ตั้งแต่ตรวจสอบรายชื่อนักโดด จัดลำดับการกระโดดร่มตามชุดต่าง ๆ ตรวจสอบการแต่งร่ม กำกับดูแลบนเครื่องบิน ตรวจจุดปล่อยตัวนักโดด ปล่อยตัวนักกระโดด และเป็นคนสุดท้ายที่กระโดดลงจากเครื่องตามไป ทำให้จัมป์มาสเตอร์สามารถตรวจสอบและแก้ไขกรณีเหตุติดขัดที่เกิดขึ้นกับนักกระโดดได้ เช่น กรณีที่นักกระโดดร่มสายดึงประจำที่ติดค้างบนเครื่องบิน จัมป์มาสเตอร์จะต้องช่วยให้นักกระโดดขึ้นมานบนเครื่องให้ได้ แต่หากไม่สามารถทำได้ ต้องตัดสินใจที่จะตัดสายดึงประจำที่และให้นักกระโดดตั้งร่มช่วยด้วยตนเอง

การตรวจเครื่องแต่งกาย

ร่มแบบ T-11

วินาทีขึ้นเครื่องบิน

เครื่องบินขนส่งทางทหารขนาดใหญ่ C-17

ผ่านไปรอบแล้วรอบเล่า จนถึงรอบที่ผมจะได้ขึ้นเครื่องบินเพื่อกระโดดร่มลงที่หมาย พ้อออกมาจากภายนอกอาคารเพื่อขึ้นเครื่อง สภาพอากาศภายนอกยังคงหนาวเย็นเช่นทุกวัน แต่วันนี้แตกต่างที่ใจของผมรู้สึกตื่นเต้นจนแทบจะลืมความหนาวของอากาศหมดสิ้น ผมพยายามยิ้มสู้กับสถานการณ์ที่ต้องเผชิญแม้จะต้องผื่นทนมากเพียงใดก็ตาม แต่เมื่อผมมองไปที่เพื่อนทหารสหรัฐอีกนายที่อยู่ด้านหน้า กลับพบว่าแทบจะไม่มีรอยยิ้มออกจากใบหน้าของเขาเลย ช่างแตกต่างกับเวลาก่อนหน้านี้ช่วงแต่งร่ม ยังดูเป็นคนที่อหยาซัยตีสันทนาโต้ตอบกันปกติ ก้อนเมฆก้อนหนาที่บที่อิมคริมอยู่บนฟ้า ตอนนี้ได้เข้ามาในจิตใจของพวกเราทุกคน ต่างคนต่างทำสมาธิและตั้งสติอยู่กับตนเอง

บรรยากาศบนเครื่องบิน

บรรยากาศบนเครื่องบิน

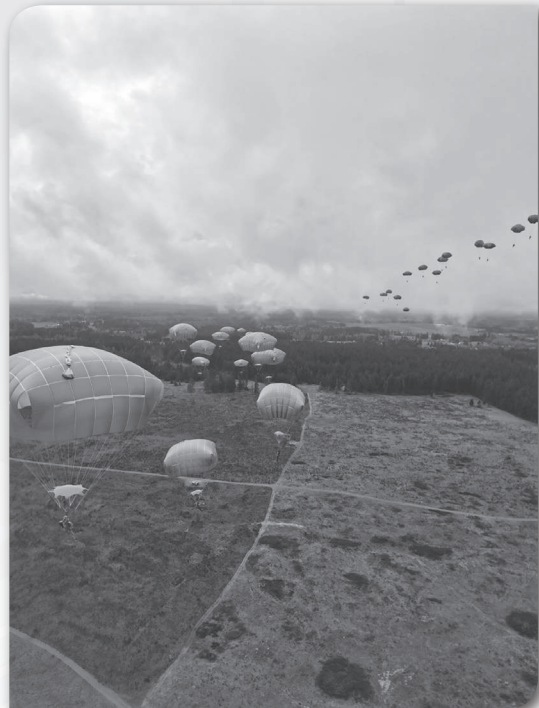

เสียงใบพัดเครื่องบินที่กำลังเริ่มทำงานจนเกิดเสียงอื้ออึงจากภายนอกหน้าต่าง เพียงไม่กี่นาทีต่อมาเครื่องบินก็ขยับตัวช้า ๆ เคลื่อนที่ตามทิศทางรันเวย์ของสนามบิน พอเข้าสู่จุดเตรียมปล่อยเครื่องบิน ก็ได้เร่งความเร็วมากขึ้นตามลำดับ จนกระทั่งทะยานขึ้นบนฟากฟ้าและออกเดินทางไปยังจุดปล่อยตัว เมื่อถึงเวลาผู้ควบคุมการกระโดดได้ออกคำสั่งให้กำลังพลลุกจากที่นั่งและปฏิบัติตามขั้นตอนที่ได้ฝึกมาทุกประการ เช่น สับขอ

Mount Rainier 1

ภาพการกระโดดร่ม
พื้นที่ drop zone

เสนาศึกษา เล่มที่ ๘๘ ตอนที่ ๕ เดือน กันยายน - ตุลาคม ๒๕๖๕

Mount Rainier 2

ตรวจสอบสายดิ่งประจำที่ ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย รายงานความพร้อมและยืนประจำ ประตู่ข้างเครื่องบิน ทั้ง 2 ฝั่งได้ถูกเปิดออก จัมป์มาสเตอร์ได้ตรวจสอบภูมิภาคและความเรียบร้อย ดูสิ่งอุปกรณ์ต่าง ๆ ว่า มีสิ่งใดที่จะเป็นอันตรายต่อนักกระโดดร่มหรือไม่ เมื่อถึงเวลา 1 นาที ทหารพลร่มนายแรกได้ยืนประจำ ตำแหน่งตรงประตู่พร้อมสำหรับการกระโดด “standby” (ยืนประจำ) จัมป์มาสเตอร์ออกคำสั่ง “Green light, go!” (โดด) ลึนเสียงการออกคำสั่งของจัมป์มาสเตอร์ นักโดดคนแรกก็กระโดดออกจากเครื่องบินตามด้วยคนอื่น ๆ เพียงชั่วพริบตาถึงคราวที่ฉันต้องกระโดดออกไป ทุกสิ่งมันเกิดขึ้นเร็วเสียเหลือเกิน จนรู้สึกตัวอีกทีฉันก็กำลังลอยตัวอยู่บนอากาศ ผมไม่ลืมที่จะตรวจสอบว่ากางร่มหรือไม่ ร่มค่อย ๆ กางขึ้นจนสมบูรณ์ ซึ่งร่มแบบ T-11 ที่ใช้ในการฝึกครั้งนี้ค่อนข้างจะใช้เวลาในการกางมากกว่าร่มกลมแบบ MC1-1C ที่ใช้ในประเทศไทย แต่ในความรู้สึกของผมการตกลงสู่พื้นนั้นค่อนข้างจะเสถียรกว่ามาก มีความนิ่งเหมาะแก่การปฏิบัติทางยุทธวิธี ร่มจะตกลงแนวตั้งไม่ห่างจากจุดปล่อยตัวมากนัก หลังจาก que ตรวจสอบการกางของร่มเรียบร้อย ก็จัดทำทางในการบังคับร่ม ผมบังคับร่มอยู่บนอากาศเป็นเวลากว่า 1 นาที เป็น 1 นาทีที่รู้สึกมีอิสระจากทุกสิ่งบนโลก แต่ในทางกลับกันก็เป็น 1 นาทีที่รู้สึกกดดันอย่างบอกไม่ถูก มีคำกล่าวหนึ่งว่าเมื่อเท้าพ่นพื้นก็เหมือนเราพร้อมที่จะอยู่ในความเสี่ยงตลอดเวลา ฉะนั้นจึงตั้งใจให้ดำรงอยู่บนความไม่ประมาท เพราะความประมาทเป็นหนทางสู่ความตาย 1 นาทีนี้จึงเป็นช่วงเวลาที่ทำให้ผมได้ทบทวนตนเอง ทบทวนอดีตซึ่งผ่านมากกว่า 20 ปี แต่กลับถูกรูปลงโดยย่อใน 1 นาทีแห่งการลอยอยู่บนอากาศ เมื่อลงสู่พื้น ผีนผัวร่มไปใหญ่ได้ตกลงมาคลุมตัวผม ผมรีบที่จะปลดเครื่องปลดปล่อยพาดานร่มทั้งซ้าย-ขวาเพื่อไม่ให้เกิดร่มลากเช่นเดียวกับตอนที่ผมฝึกหลักสูตรส่งทางอากาศเป็นบทเรียนที่ไม่พึงปรารถนาจะให้เกิดซ้ำเป็นครั้งที่ 2 ผมนอนลงบนพื้นและดูทัศนียภาพรอบ ๆ บริเวณท่ามกลางทุ่งหญ้าอันกว้างใหญ่ มองไปทางทิศตะวันตกเห็นภูเขาน้ำแข็งสีขาวตั้งตระหง่านสูงชันสวยงามเป็นอย่างยิ่ง ผมจึงไม่พลาดที่จะเก็บภาพเพื่อเป็นความทรงจำไว้ พอสมควรแก่เวลาผมรีบเก็บร่มและสะพายถุงร่มขึ้นหลังเพื่อกลับไปยังจุดรายงานตัว เห็นกำลังพลต่าง ๆ พุดคุยสนทนากันด้วยใบหน้าอันยิ้มแย้ม แต่บางนายก็เกิดปัญหาร่มติดค้างบนต้นไม้จนต้องระดมพลังกันช่วยเหลือ นับเป็นเหตุการณ์

ที่อาจเรียกได้ว่า เป็นเรื่องเศร้าตอนทำ แต่เวลาผ่านไปเชื่อว่าจะเป็นเรื่องที่มองย้อนกลับมาสร้างเสียงหัวเราะและรอยยิ้มแก่ผู้ที่ผ่านประสบการณ์เหล่านี้ร่วมกัน ไม่ว่าจะวันใดวันหนึ่งที่พูดถึง... จบภารกิจ การกระโดดร่มครั้งแรกบนแผ่นดินสหรัฐอเมริกา แต่ทว่าภารกิจทั้งหมดยังไม่จบ เป็นเพียงจุดเริ่มต้นของเรื่องราวสุดแสนท้าทาย การฝึกที่เข้มข้นกำลังรอพวกเราอยู่ ซึ่งผมจะขอมาเล่าในโอกาสต่อไป ในชื่่อตอน จากอเมริกาสู่ไทย...ขอบคุณครับ

นนร.และกำลังพล ร.31 รอ.

กำลังพลกองร้อยส่งทางอากาศไทย-สหรัฐ

เสนาศึกษา เล่มที่ ๘๘ ตอนที่ ๕ เดือน กันยายน - ตุลาคม ๒๕๖๕

ปัญญาเดช

คำป็น อักษรวิสัย เรียบเรียง

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง เป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูลสำหรับผู้ที่ได้ฟังได้ศึกษา อย่างแท้จริง ซึ่งมีเป็นส่วนน้อยเท่านั้นที่จะได้ยินได้ฟัง คำจริงที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง อันเกิดจาก พระปัญญาตรัสรู้ของพระองค์ ที่ใคร ๆ ก็ไม่สามารถ คัดค้านหรือเปลี่ยนแปลงได้เลย เพราะความจริงเป็น อย่างนั้น แต่ละคำที่พระองค์ตรัสไม่ว่าจะปรากฏในส่วนใด ของพระธรรมคำสอนก็เป็นไปเพื่อปัญญาความเข้าใจ ถูกเห็นถูกโดยตลอด

ในฐานะที่เป็นสาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปัญญาจะเกิดขึ้นจะเจริญขึ้นได้ก็ต้องได้ฟังพระธรรม คำสอนที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ถ้าไม่มีการ ตรัสรู้ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่มีทางที่สัตว์โลก จะได้ยินได้ฟังคำจริง ไม่มีทางที่ปัญญาจะเจริญขึ้นได้เลย แต่เพราะมีการตรัสรู้ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและ ทรงแสดงพระธรรม จึงทำให้สัตว์โลกที่สะสมเหตุที่ดี มีโอกาสได้ฟังคำจริงที่พระองค์ทรงแสดง มีการอบรม เจริญปัญญา ได้รับประโยชน์จากพระธรรมที่พระองค์ ทรงแสดง ตามกำลังปัญญาของตนเอง

ความเป็นจริงของชีวิต คือ ทุกคนเกิดแล้วต้องตาย สิ่งที่ดีคิดว่าได้มาแล้วทั้งหมดทุกวัน แม้แต่เมื่อวานนี้ เดี๋ยวนี้ อยู่ที่ไหน ความสุขเมื่อวานนี้อยู่ที่ไหน เรื่องสนุก อาหาร อร่อย หรือภพยศก็ตาม จะติดตามไปถึงโลกหน้าไม่ได้ เพราะฉะนั้น จริง ๆ แล้วในหนึ่งชาติที่เกิดขึ้นเป็นมนุษย์ ได้อะไร? แต่ถ้าไม่ได้ฟังพระธรรมคำสอนของพระสัมมา สัมพุทธเจ้า จะไม่รู้คุณค่าเลยว่า สิ่งที่มีคุณค่าเหนือ สิ่งอื่นใด ก็คือปัญญา ความเข้าใจถูก เห็นถูก ซึ่งบุคคลอื่น ที่ไม่ใช่พระสัมมา สัมพุทธเจ้า ไม่สามารถแสดงให้บุคคลอื่น

เกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่มีจริง ๆ ที่กำลังปรากฏ เป็นแต่ละขณะในชีวิตนี้ได้เลย ถ้าไม่เห็นคุณค่าของ พระธรรม อยู่ไป ๆ ในแต่ละวัน ก็มีแต่สะสมอกุศลเพิ่มขึ้น พอกพูนความไม่รู้ ความติดข้อง ความไม่พอใจ เพิ่มขึ้น หนาแน่นไปเรื่อย ๆ ทำให้เวียนว่ายตายเกิดใน สังสารวัฏฏ์ต่อไปอย่างไม่จบสิ้น ไม่พ้นจากทุกข์

เมื่อได้ฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรมก็จะมี ความ มั่นคงที่จะรู้ว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิต ไม่ใช่ลาภซึ่งเสื่อมได้ ไม่ใช่ยศซึ่งเสื่อมได้ ไม่ใช่สรรเสริญซึ่งเสื่อมได้ ไม่ใช่สุข ซึ่งหมดไปได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ประจำโลกที่ทุกคนก็ได้รู้ ได้เห็นด้วยตัวเอง เป็นไปตามเหตุปัจจัยไม่อยู่ในอำนาจ บังคับบัญชาของใครทั้งสิ้น แต่สิ่งที่ประเสริฐกว่านั้น ก็คือ การที่มีโอกาสได้ฟังพระธรรม ได้เข้าใจพระธรรม จึงได้ สมกับเป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนา คือ คำสอนของ ผู้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ใช่เป็นชาวพุทธเพียง ชื่อเท่านั้น แต่ไม่ได้มีความเข้าใจความจริงอะไรเลย อย่างนี้ก็ไม่ตรงตามความเป็นจริง เพราะชาวพุทธต้อง มีความเข้าใจพระธรรมคำสอนที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงแสดง ประการที่สำคัญพระธรรมไม่ใช่เรื่องฟังแค่ วันเดียว สองวัน หรือสามวัน แต่เป็นเรื่องที่จะต้องฟังไป ตลอดชีวิต และชาตินี้ก็ยังไม่พอ เนื่องจากสะสมอวิชชา (ความไม่รู้) และกิเลส (เครื่องเศร้าหมองของจิต) มาอย่าง มากมายในสังสารวัฏฏ์ ก็ต้องสะสมปัญญาเป็นกาลเวลาที่ ยาวนาน ถ้าเห็นประโยชน์ของพระธรรมแล้ว จะเห็นว่า ขาดการฟังพระธรรมไม่ได้ เพราะเหตุว่า ถึงแม้ว่า สิ่งอื่นจะเกิดขึ้นและหมดไป แต่ความรู้ความเข้าใจ คือ ปัญญา ซึ่งเริ่มเกิดขึ้น และมีความสนใจที่จะรู้ต่อไป จะเจริญขึ้น เป็นการค่อย ๆ สะสมความเข้าใจถูกเห็นถูก

ไปที่ละเล็กทีละน้อย ซึ่งจะต้องอดทน มีความเพียร มีความจริงใจที่จะฟังที่จะศึกษาพระธรรมต่อไป

ปัญญา เป็นธรรมฝ่ายดี เป็นธรรมที่ประเสริฐสุด ในบรรดาธรรมที่เกิดขึ้นเป็นไป และปัญญาก็เป็นเดชด้วย จึงมีคำว่า ปัญญาเดช เพราะสามารถเผาผลาญ ความเป็นผู้ไม่มีปัญญาให้หมดสิ้นไปได้ ไม่มีทางที่ปัญญาจะนำพาชีวิตตกไปสู่ที่ต่ำเลย มีแต่จะเกื้อกูลให้ ความดีทั้งหลายเจริญขึ้น เป็นสภาพธรรมที่ประเสริฐ สำหรับสัตว์โลกทั้งหลายอย่างแท้จริง

ข้อความในพระสูตรต้นตปิฎก ขุททกนิกาย ปฏิสัมภีทามรรค แสดงความเป็นจริงของปัญญาเดชไว้ ดังนี้ “บุคคลผู้มีจิตอ่อนกล้าแข็ง ย่อมยังเดชคือความเป็นผู้มีปัญญาทราวม (คือ ความไม่มีปัญญา) ให้สิ้นไปด้วยเดชคือปัญญา”

เป็นที่น่าพิจารณาว่า อุกุศลจิตทุกขณะ ทุกประเภท เกิดเพราะอวิชชา ไม่รู้ว่าอะไรเป็นกุศล อะไรเป็นอกุศล ไม่รู้ว่าอะไรเป็นผลที่มาจากเหตุ ไม่รู้โดยประการทั้งปวง ความเป็นจริงของอวิชชา ไม่เปลี่ยนแปลงลักษณะเป็นอย่างอื่น เกิดขึ้นเมื่อใด ย่อมทำกิจหน้าที่ไม่รู้ความจริง เมื่อนั้น อวิชชา เป็น อุกุศลธรรมที่มีพิษ มีโทษ เป็นอันตรายมาก เพราะไม่รู้ จึงทำทุจริตประการต่างๆ ไม่รู้ว่าอะไรถูกอะไรผิด ไม่รู้ว่าอะไรเป็นประโยชน์ อะไรเป็นโทษ เมื่อไม่รู้รู้อย่างนี้ ก็กระทำการที่ไม่เป็นประโยชน์ โดยไม่รู้ว่าจะผลที่เกิดจากการกระทำสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์นั้น ร้ายแรงขนาดไหน ซึ่งมีแต่โทษเท่านั้นจริง ๆ

แต่ละคนที่ยังไม่สามารถที่จะดับกิเลสได้ ก็ยังมี อวิชชา (ความไม่รู้) โลภะ (ความติดข้อง) โทสะ (ความโกรธ ความขุ่นเคืองใจ) มานะ (ความสำคัญตน) เป็นต้น ไม่ได้รู้เลยว่าไม่มีดี แต่ก็ยังมี และถึงรู้ว่า ไม่มี แต่ก็ยังมี เนื่องจาก เป็นธรรมที่เกิดเพราะเหตุปัจจัย และเพราะเหตุว่า ปัญญายังไม่ถึงขั้นที่จะรู้อะไรๆ ที่จะประจักษ์ลักษณะของ สภาพธรรมได้ แต่เพียงปัญญาเล็กน้อยขั้นฟัง ก็ยังเห็น ประโยชน์อย่างนี้ และถ้าปัญญาเพิ่มมากขึ้นก็ยิ่งจะเป็น ประโยชน์เกื้อกูลได้มากยิ่งขึ้น

ปัญญา ความเข้าใจถูกเห็นถูก เป็นประโยชน์ เป็น สิ่งที่มีค่า เป็นสิ่งที่ประเสริฐที่สุดในบรรดาสภาพธรรมทั้งหลายที่เกิดเพราะเหตุปัจจัย ใคร ๆ ก็ลักขโมยไปไม่ได้ เก็บรักษาอย่างดีไว้ในจิต สะสมสืบต่ออยู่ในจิตทุกขณะ

เป็นที่ฟังทั้งในชาตินี้และชาติต่อ ๆ ไปอีกด้วย

ปัญญา ทำให้ชีวิตดำเนินไปในทางที่ถูกที่ควร ไม่ตกไปในฝ่ายอกุศล ไม่ดำเนินไปในทางที่ผิด เปรียบเหมือน แสงสว่างที่ส่องให้เห็นสภาพธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่มีจริง ที่ถูกปกปิดด้วยความมืดคืออวิชชามานานแสนนาน และ ปัญญาเมื่ออบรมเจริญจนถึงความสมบูรณ์แล้วก็สามารถดับกิเลสได้ตามลำดับขั้นจนถึงหมดสิ้นได้ ไม่มี กิเลสใด ๆ เกิดขึ้นอีกเลย

พระบารมี คือ คุณความดีที่ทำให้ถึงฝั่งของการ ดับกิเลสทั้งหมดที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงสะสม อบรมมาตั้งแต่เมื่อครั้งที่ทรงเป็นพระโพธิสัตว์ ก็เพื่อที่จะทรงตรัสรู้สภาพธรรมตามความเป็นจริงถึงความ เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และเพื่อประโยชน์เกื้อกูล แก่สัตว์โลกด้วยการทรงแสดงพระธรรมประกาศความจริง ให้สัตว์โลกได้เข้าใจอย่างถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ตามข้อความในปรมัตถทีปนี อรรถกถา ขุททกนิกาย อิติวุตตกะ วิตกกสูตร ดังนี้

พระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงเห็นว่า “เราข้ามแล้ว โลกยังไม่ข้าม เราพ้นแล้ว โลกยังไม่พ้น เราฝึกแล้ว โลกยังไม่ฝึก เราสงบแล้ว โลกยังไม่สงบ เราปลอดโปร่งแล้ว โลกยังไม่ปลอดโปร่ง เราดับกิเลสแล้ว โลกยังไม่ดับ กิเลส, เราข้ามแล้ว เพื่อให้โลกข้ามบ้าง เราพ้นแล้ว เพื่อให้โลกพ้นบ้าง เราฝึกแล้ว เพื่อให้โลกฝึกบ้าง เราสงบแล้ว เพื่อให้โลกสงบบ้าง เราปลอดโปร่งแล้ว เพื่อให้โลกปลอดโปร่งบ้าง เราปรินิพพานแล้ว เพื่อให้ผู้อื่นปรินิพพานบ้าง ดังนี้”

แต่ละบุคคล มีการสะสมอุปนิสัยมาแตกต่างกัน มีความประพฤติที่แตกต่างกันออกไปตามการสะสม แต่ถึงอย่างไรก็ตาม พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงแสดงตลอด ๔๕ พรรษา จะเป็นเครื่องขัดเกลา ละคลายกิเลสที่แต่ละบุคคลได้สะสมมานานแสนนาน จะเป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูล เป็นที่พึ่งสำหรับผู้ที่ได้ฟัง ได้ศึกษาอย่างแท้จริง ประการที่สำคัญ ผู้ที่ได้สะสมเหตุ ที่ดีมาแล้วเท่านั้น จึงจะมีโอกาสได้ฟัง ได้ศึกษา และเมื่อ มีความเข้าใจเพิ่มขึ้นไปตามลำดับ ย่อมจะได้รับประโยชน์ จากพระธรรม ทำให้เข้าใจความจริง รู้สิ่งที่ถูก รู้สิ่งที่ผิด รู้ว่าสิ่งใดควรประพฤติ รู้ว่าสิ่งใดควรเว้น รู้ทางดำเนินที่ ถูกต้อง และสูงสุด คือ การเป็นผู้หมดจดจากกิเลส แต่ก็เป็นเรื่องที่ไม่ไกลมาก จึงต้องค่อย ๆ สะสมความเข้าใจ

ไปตามลำดับ

ด้วยเหตุนี้ จึงต้องเป็นผู้เข้าใจสภาพธรรมตามความเป็นจริง รู้ว่าต้องอาศัยการฟังพระธรรม อบรมเจริญหนทางที่จะทำให้ถึงความดับกิเลสได้ด้วยการเจริญปัญญา เพราะเหตุว่า อุกุศลแม้ว่ามีมาก แต่ไม่มีกำลัง เป็นสภาพธรรมที่เกิดบ่อยจริง แต่ว่าเป็นสภาพธรรมที่ไม่มีกำลังเท่าฝ่ายกุศล ก็จะเห็นได้ว่า ทางฝ่ายอกุศล ซึ่งเป็นอวิชชาบ้าง โลภะบ้าง โทสะบ้าง เกิดบ่อยจริง แต่กำลังไม่เท่ากับฝ่ายกุศล เพราะเหตุว่า อวิชชาไม่รู้ความจริง แต่วิชชาหรือปัญญา เป็นสภาพธรรมที่รู้ความจริง เป็นสภาพที่สามารถจะอบรมจนกระทั่งเจริญขึ้นจนกล้าขึ้น มิฉะนั้นจะดับทางฝ่ายอกุศลไม่ได้เลย เพราะฉะนั้น ทางฝ่ายกุศลเป็นฝ่ายที่มีกำลังจริง ๆ ถ้าได้เจริญอบรมแล้ว แม้อวิชชาที่ได้สะสมมาในอดีตนานสักเท่าใด แต่เมื่อปัญญาคมกล้า ก็สามารถดับอกุศลนั้น ๆ ได้

พระมหากษัตริย์ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่สามารถที่จะประมาณได้เลย พระองค์มีพระมหากษัตริย์ต่อสัตว์โลกทั้งปวง ไม่ว่าจะเป็พระราชาพราหมณ์ คฤหบดี คนมั่งมี คนยากจน หรือมีความประพฤติไม่ดีเป็นโจรผู้ร้าย พระมหากษัตริย์ที่ทรงอนุเคราะห์สัตว์โลกนั้น ก็ด้วยพระธรรมคำสอนจากการตรัสรู้ของพระองค์ ที่เป็นแสงสว่าง เกื้อกูลให้เกิดปัญญาความเข้าใจถูกเห็นถูก ทำลายความมืดคืออวิชชา เพราะมีอวิชชานี้เองจึงทำให้ไม่รู้สภาพธรรม

ตามความเป็นจริง เป็นเหตุให้ประพจน์ในสิ่งที่ผิดประการต่าง ๆ มากมาย แม้แต่ปัญหาของสังคมาชาติบ้านเมืองที่เกิดขึ้น ก่อให้เกิดความไม่สงบ ไม่ว่าจะยุคใดสมัยใด ก็เพราะความไม่รู้

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ดีแล้วเท่านั้น เป็นสิ่งที่ประเสริฐที่สุด มีค่ายิ่งกว่าสิ่งอื่นใดที่จะทำให้ผู้ที่ได้ฟังได้ศึกษา มีความเข้าใจถูกเห็นถูก เป็นไปเพื่อการขัดเกลากิเลสของตนเอง จนกระทั่งสามารถดับกิเลสตามลำดับขั้นได้ในที่สุด เพราะปัญญาเจริญขึ้นไปตามลำดับ ซึ่งกว่าจะไปถึงการดับกิเลสได้นั้น ก็จะต้องมีการเริ่มต้น คือ ฟังพระธรรมศึกษาพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ไม่ขาดการฟังพระธรรมเป็นปกติในชีวิตประจำวัน ค่อย ๆ สะสมความเข้าใจถูกเห็นถูกไปที่ละเล็กทีละน้อย โดยไม่ลืมว่า ธรรมลึกซึ้งแต่ก็เป็นบุญที่มีโอกาสได้ยินได้ฟังได้สะสมความเข้าใจถูกความเห็นถูก จนกว่าความรู้จะค่อย ๆ เพิ่มขึ้นด้วยความเคารพในพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงอนุเคราะห์เกื้อกูลจากการที่ทรงอบรมพระบารมีนานกว่าบุคคลอื่นใดทั้งสิ้นเพื่อให้คนอื่นสามารถจะรู้ตามที่ได้ตรัสรู้ด้วย จึงเป็นโอกาสที่ประเสริฐอย่างยิ่งที่ชาติหนึ่งที่เกิดมามีโอกาสได้ฟังพระธรรมได้สะสมความเข้าใจถูกความเห็นถูก เพื่อที่จะเป็นคนดียิ่งขึ้นเป็นประโยชน์ทั้งกับตนเองและสังคมชาติบ้านเมืองต่อไป

ธรรมเตือนใจ

“ดูกร ภิกษุทั้งหลาย อวิชชา (ความไม่รู้) เป็นหัวหน้าแห่งการถึงพร้อมแห่งอกุศลธรรม อหิริกะ (ความไม่ละอายต่อบาป) โอนัตตปปะ (ความไม่เกรงกลัวต่อบาป) เป็นไปตาม ดูกร ภิกษุทั้งหลาย ส่วน วิชชา (ปัญญา) เป็นหัวหน้าแห่งการถึงพร้อมแห่งกุศลธรรม หิริ (ความละอายต่อบาป) และโอตตปปะ (ความเกรงกลัวต่อบาป) เป็นไปตาม”

(พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย อิติวุตตกะ วิชาสูตร)

ขอเชิญศึกษาพระธรรมเพิ่มเติมได้ที่ มูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา

* www.dhammadhome.com [www.dhammadhome.com มีหลากหลายหมวดหมู่ให้ได้ศึกษา

เช่น กระดานสนทนา ถาม-ตอบปัญหาธรรม, ฟังธรรม, หนังสือธรรม เป็นต้น]

* YouTube : มูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา

[พิมพ์ค้นในช่องค้นหาเพิ่มเติมด้วยคำว่า บ้านร่มมะ, ธรรม อ.สุจินต์

มีพระธรรมหลากหลายประเด็นให้ได้ศึกษาเพื่อความเข้าใจถูกเห็นถูกตรงตามความเป็นจริง]

* Facebook : ชมรมบ้านร่มมะ มศพ.

เสนาศึกษา เล่มที่ ๘๘ ตอนที่ ๕ เดือน กันยายน - ตุลาคม ๒๕๖๕

ใคร... อะไร... ที่ไหน...

นายทหารย้ายออก

ลำดับ ยศ, ชื่อ - สกุล

๑. พล.ต. ศุภชัย ศรีหอม
๒. พ.อ. ชวน จันทวาลย์
๓. พ.อ. ภาคภูมิ รุจิเสนีย์
๔. พ.อ. คำรณ ภูมิตล
๕. พ.อ. ณ์ภูธร สตาการณ์
๖. พ.ต. เพ็รียวพันธ์ อุดุลยาศักดิ์
๗. พ.ต. พัฒน์ น่วมนึ่ง
๘. พ.ต. ชญาสิน แก่สูงเนิน
๙. พ.ต. ศิริลาภ ศิริเลิศ

ตำแหน่งเดิม

- รอง ผบ.รร.จปร. (อัตรา พล.ต.)
รอง ผอ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.(พ.))
ผอ.กอง สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.(พ.))
ประจำ รร.จปร.
อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)
อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)
อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)
ผบ.ร้อย.กรม นนร.รอ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)
ผบ.ร้อย.กรม นนร.รอ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)

ตำแหน่งใหม่

- ผทศ.พิเศษ ทบ. (อัตรา พล.ท.)
ผทศ.ทบ. (อัตรา พล.ต.)
ผทศ.สง.ปล.กท. (อัตรา พล.ต.)
นปก. ประจำ มทบ.๑๒ (อัตรา พ.อ.(พ.))
นปก. ประจำ มทบ.๑๒ (อัตรา พ.อ.(พ.))
ประจำ รร.สธ.ทบ.
ประจำ รร.สธ.ทบ.
ประจำ รร.สธ.ทบ.
ประจำ รร.สธ.ทบ.

นายทหารย้ายเข้า

ลำดับ ยศ, ชื่อ - สกุล

๑. พล.ต. พีรพล สงนุ้ย
๒. พ.อ. อิศระ สุขประเสริฐ
๓. พ.ต. ภูวเดช สุตปัญญา
๔. ร.อ. สุรัชย์ บุญลิขิต

ตำแหน่งเดิม

- ผทศ.ทบ. (อัตรา พล.ต.)
เสธ.ศร. (อัตรา พ.อ.(พ.))
ประจำ ยศ.ทบ.
นยชน.ส.พัน.๒ (อัตรา ร.อ.)

ตำแหน่งใหม่

- ผอ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พล.ต.)
รอง ผอ.สวท.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.(พ.))
อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ท.)
ประจำแผนก สวท.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)

ปรับตำแหน่ง

ลำดับ ยศ, ชื่อ - สกุล

๑. พล.ต. สิทธา สาริบุตรานนท์
๒. พ.อ. อนันต์ ปัจฉิวิทย์
๓. พ.อ. ทองคำ ชุมพล
๔. พ.อ. แดนชัย กองแก้ว
๕. พ.อ. อรรถพล จินดาทรัพย์
๖. พ.อ.หญิง ประภารัตน์ จันทวาลย์
๗. พ.อ. อุดมพงศ์ อติเวทิน
๘. พ.อ. ตฤวัตร์ ชุณหวิจิตร
๙. พ.ต.หญิง ปิยะนุช เพชรสุข
๑๐. ร.ต. วิษณุชพล พลดีอ่อนสกุล

ตำแหน่งเดิม

- ผอ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พล.ต.)
รอง ผอ.สวท.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.(พ.))
ผอ.กอง สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.(พ.))
รอง ผอ.กอง สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)
รอง ผอ.กอง สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)
ทก.กทศ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)
ผช.ผอ.รพ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)
อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)
ประจำแผนก กกร.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)
ประจำแผนก สบร.รร.จปร. (อัตรา ร.อ.)

ตำแหน่งใหม่

- รอง ผบ.รร.จปร. (อัตรา พล.ต.)
ผอ.สวท.รร.จปร. (อัตรา พล.ต.)
รอง ผอ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.(พ.))
ผอ.กอง สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.(พ.))
ผอ.กอง สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.(พ.))
นปก.ประจำ รร.จปร. (อัตรา พ.อ.(พ.))
ทก.กทพ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)
อจ.สวท.รร.จปร. (อัตรา พ.ท.)
รกร.อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)

ปรับตำแหน่งทางวิชาการ

ลำดับ ยศ, ชื่อ - สกุล

๑. พ.อ.หญิง อารีวรรณ สุทธิพงศ์พันธ์
๒. พ.ท.หญิง ณหทัย สระกบแก้ว
๓. พ.ต.หญิง อัมภา ช่างเกวียน

ตำแหน่งเดิม

- ผศ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)
อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ท.)
อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)

ตำแหน่งใหม่

- รศ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)
ผศ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ท.)
ผศ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)

ปรับตำแหน่งทางวิชาการ

ลำดับ ยศ, ชื่อ - สกุล

๑. จ.ส.อ.หญิง พัชราวรรณ มุริจันทร์

ตำแหน่งเดิม

- เลื่อนฐานะฯ (ไม่ใช่คุณวุฒิ)

ตำแหน่งใหม่

- ประจำกอง สกศ.รร.จปร. (อัตรา ร.อ.)

เสนาศึกษา เล่มที่ ๘๘ ตอนที่ ๕ เดือน กันยายน - ตุลาคม ๒๕๖๕

นิตยสารเสนาศึกษา

กำเนิดครั้งแรก

มกราคม ๒๕๕๘

กำเนิดครั้งหลัง

สิงหาคม ๒๕๕๓

นิตยสารราย ๒ เดือน

ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

วัตถุประสงค์ : เพื่อเผยแพร่มโนทัศน์ความรู้ทางด้านวิชาการ ผลงานวิจัย การพัฒนาทางทหาร ศิลปะ- ศาสตร์ ความคิดเห็น ความรู้ทั่วไป

และส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี ระหว่างโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ากับมวลสมาชิกนิตยสารเสนาศึกษา

พลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ที่ปรึกษาากิตติมศักดิ์

คณะที่ปรึกษา	กองอำนาจการ	กองบรรณาธิการ
ที่ปรึกษา	ผู้อำนวยการ	บรรณาธิการ
พล.อ. วรวิทย์ พรหมสมัย	พล.ท. ปิยพงษ์ กลิ่นพินธุ์	พล.ต. นันทยศ บุชา
พล.อ. ปรีญญา สัมสุวรรณ	รองผู้อำนวยการ	ผู้ช่วยบรรณาธิการ
พล.อ. ดนัย มีชูเวท	พล.ต. อุดม แก้วมหา	พ.อ. ทวีญ ธรรมผล จงทหาร
พล.อ. พอพล มณีรินทร์	พล.ต. สิทธา สาริบุตรานนท์	ประจำกองบรรณาธิการ/พิสูจน์อักษร
พล.อ. จำเริญ ยศสุนทร	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	พ.ท. ทวีญ ชื่นพทัย สุริยโสภานพินธุ์
พล.อ. ถากลเกียรติ นวลสง	พล.ต. นันทยศ บุชา	พ.ต. ทวีญ นิรัฐภรณ์ ยศสุนทร
พล.อ. สิทธิพล ชินสำราญ	พล.ต. พีรพล สงมัย	พ.ต. ทวีญ มีทวัน ชุ่มทอง
พล.อ. ณัฐวุฒิ ชุมทะนันท์	พล.ต. อนันต์ ปัจวิทย์	พ.ต. ทวีญ อำภา ช่างเกวียน
พล.ท. กานต์ พันธุ์นิติศาสตร์	กรรมการ	ร.อ. ทวีญ นิสากร จันทสร
พล.ต. จิระ เหล่าจิระยิ่งกูร	พ.อ. คำศักดิ์ นิมานันท์	ร.อ. ทวีญ เเบญจภรณ์ พันธุ์นิล
พล.ต. วิชาติ เอี่ยมไพจิตร	พ.อ. กริธา ศรีสัต	ร.ท. ทวีญ จุติมา วานเครือ
พล.ต. อำนวย แยมผกา	พ.อ. ไสพัส รัตน์ผ่องใส	ร.ท. ทวีญ สารีตา เขียววา
กองจัดการ	พ.อ. ศักดิ์ระวี พึ่งเย็น	ฝ่ายการเงิน
ผู้จัดการ/ฝ่ายศิลป์	พ.อ. วิเชียร วิริยะจรรยาภูล	ร.อ. ทวีญ ศศิณันท์ คงศิริ
พ.ท. สรวุฒิ ทองทิพย์	พ.อ. ปรีญญา รุ่งเรือง	จ.ส.อ. กฤษฏาภรณ์ ปาละสิทธิ์
ผู้ช่วยผู้จัดการ	พ.อ. เสกสิทธิ์ ศิริพละ	ช่างภาพ
พ.ต. ทวีญ อำภา ช่างเกวียน	พ.อ. กานต์อิพงษ์ พลดีอจนะกุล	จ.ส.อ. สุรจชัย พงษ์ปฏิเมศร์
ผู้พิมพ์/โฆษณา	พ.อ. ชยานันท์ ทองจันทร์	จ.ส.อ. สมหมาย พุทธา
พล.ต. นันทยศ บุชา	กรรมการ/ฝ่ายกฎหมาย	ฝ่ายติดต่อประสานงาน
ฝ่ายจัดส่ง	พ.อ. จำเริญ สังข์ทอง	นาง สาธิยา จิตทรดี
ร.ท. สุนันท์ เชื้อเถาว์	กรรมการ/เหรียญกษาปณ์	
จ.ส.อ. เกียรติพล พงศ์ทองกุล	พ.อ. นิพนธ์ กรรณแก้ว	
จ.ส.อ. จำรงค์ ยางพฤษ	กรรมการ/เลขานุการ	
นาง นันทวดี ชุนสะอาดศรี	พ.อ. ตรีดินท์ จิตริศรีอร่าม	
น.ส. กนกนันท์ ปัจจันทร์	กรรมการ/ผ.ช.เลขานุการ	
น.ส. วราภรณ์ ไวยาษา	พ.ท. สรวุฒิ ทองทิพย์	
นาย ปฐม กอบแก้ว		
นาย ณัฐวุฒิ เอ็มแย้ม		
ฝ่ายธุรการ		
จ.ส.ท. ปิยะพงษ์ เมืองอำพัน		

สำนักงานนิตยสารเสนาศึกษา/กองบรรณาธิการ : โรงพิมพ์ ส่วนบริการ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ต.พรหมณี อ.เมือง จ.นครนายก ๒๖๐๐๑ โทร. ๐ ๒๒๕๑ ๒๖๕๑ - ๔, และ ๐ ๓๗๓๙ ๓๐๑๐ - ๔ ต่อ ๒๒๕๒๑ - ๓ โทรสาร ๒๒๕๒๑, ๐ ๒๒๕๗ ๕๕๑๐ e-mail : sena.cma64@gmail.com

* การติดต่อแผนกการเงิน เพื่อชำระเงินค่าสมาชิก เหรียญกษาปณ์นิตยสารเสนาศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า อ.เมือง จ.นครนายก ๒๖๐๐๑ โดยชื่อนานิตสังจ่าย ปณฝ.ร.จ.ปร. ในนาม เหรียญกษาปณ์ โทร. ๐ ๒๒๕๑ ๒๖๕๑ - ๔ ต่อ ๒๒๑๐๔, ๒๒๗๔๔, ๐๗๗ - ๐๐๕๔๓๙๘ และกรณาส่ง ยศช้อ - สกุล สมาชิกฯ พร้อมหลักฐานการ ชำระเงิน มาที่เหรียญกษาปณ์

* การย้ายที่อยู่ ทางภาพหรือสมัครเป็นสมาชิก ติดต่อสำนักงานนิตยสารเสนาศึกษา โทร. ๐ ๒๒๕๑ ๒๖๕๑ - ๔ ต่อ ๒๒๕๒๑ - ๓
* อัตราค่าบำรุง ๑ ปี ๒๕๐ บาท สำหรับข้าราชการ (ศิษย์เก่า รร.จ.ปร.) ประจำการสังกัดกระทรวงกลาโหม ทักจาก ผ.ก. ของหน่วย บรรณาธิการผู้พิมพ์และโฆษณา * พล.ต. นันทยศ บุชา

QR code Line @ Sena.cma

ห้องพระบารมีปกเกล้า
อาคารกองบัญชาการ
โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า